

דוחות ליום 30 בספטמבר 2012

(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים:

3	1. דוח תמציתי של הדירקטוריון
115	2. נתונים כספיים עיקריים
116	3. סקירת הנהלה
130	4. הצהרות המנכ"ל והחשבונאי הראשי
133	5. תמצית הדוחות הכספיים

דוח הדירקטוריון | תוכן העניינים

חלק א' - הסביבה העסקית

5	התפתחויות עיקריות במשק
7	התפתחויות בשוק ההון
8	חקיקה ופיקוח

חלק ב' - התפתחות עסקי הבנק

24	התוצאות העסקיות
28	התפתחויות עיקריות בנכסים, בהתחייבויות ובהון
34	מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות
35	פעילות הבנק בשוק ההון

חלק ג' - תאור עסקי הבנק בחתר מגזרים ותחומי פעילות

37	מגזרי פעילות
60	חברות מוחזקות

חלק ד' - חשיפה לסיכונים - ניהול ומדידה

60	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
94	"באזל 2"
103	"באזל 3"

חלק ה' - גילוי ובקרה

105	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
107	גילוי בדבר תהליך אישור הדוחות הכספיים
108	המבקר הפנימי
109	בקורות ונהלים לגבי דיווח כספי

חלק ו' - מידע אחר

110	עניינים אחרים
113	שינויים בהנהלת הבנק
114	שינויים בדירקטוריון הבנק

דוח תמציתי של הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2012

דירקטוריון הבנק מתכבד להגיש בזה את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של הבנק והחברות המאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2012. הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ואושרו על ידי הדירקטוריון בישיבה שהתקיימה ביום 27 בנובמבר 2012.

חלק א' - הסביבה העסקית

1. התפתחויות עיקריות במשק

מרבית האינדיקטורים הכלכליים מצביעים על המשך מגמת הצמיחה במשק גם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012, אם כי בקצב מתון מזה שנרשם בשנת 2011 (סקירה מפורטת על המשבר הכלכלי - לרבות התפתחויות שליליות שנרשמו בתקופת הדוח במדינות מסוימות המשתייכות ל"גוש היורו" - נכללה בפרק 10'א' (4), להלן).

על פי אומדנים מוקדמים עלה התוצר המקומי הגולמי ברבע השלישי של שנת 2012 בשיעור של כ- 2.9%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 3.4% שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

המדד המשולב לכחינת מצב המשק עלה בחודש ספטמבר 2012 בשיעור של 0.2% והשלים עליה מצטברת בשיעור של 1.9% בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בהמשך לעליה בשיעור של 3.8% שנרשמה בנתון זה בשנת 2011. נתונים אלו מצביעים גם הם על המשך ההתרחבות בפעילות הכלכלית במשק, אך בשיעורים מתונים יותר מאלה שנרשמו בשנת 2011.

על פי נתוני המגמה עלה מדד הייצור התעשייתי ברבע השלישי של שנת 2012 בשיעור של 12.8%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 9.6%, בחישוב שנתי, שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם, בעיקר עקב ירידה בשיעור של 19.1% בהוצאה בגין מוצרים בני קיימא.

ההוצאה לצריכה פרטית לנפש ירדה בברבע השלישי של שנת 2012 בשיעור של 0.4%, בחישוב שנתי, לעומת עליה בשיעור של 1.2% שנרשמה בנתון זה בברבע הקודם. בעיקר עקב ירידה בשיעור של 19.1% בהוצאה בגין מוצרים בני קיימא.

על פי נתוני המגמה עלה הפדיון בענפי המסחר והשירותים בחודשים יוני - אוגוסט בשנת 2012 בשיעור של 9.8%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 7.6%, בחישוב שנתי, שנרשמה בנתון זה בשלושת החודשים הקודמים. גם מכירות רשתות השיווק עלו, ברבע השלישי של שנת 2012 בשיעור של 5.1%, בהמשך לעליה בשיעור של 6.5%, שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

הגירעון המסחרי של ישראל הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בסך של כ- 54.2 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 33.0% בהשוואה לנתוני הגירעון שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

יבוא הסחורות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בסך של כ- 211.1 מיליארד ש"ח, עליה בשיעור של 9.0% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר עקב עליה בשיעור של 11.9% שנרשמה ביבוא חומרי גלם - המהווה כ- 37.3% מכלל היבוא, עליה בשיעור של 3.3% ביבוא מוצרי צריכה - המהווה כ- 13.5% מכלל היבוא, ועליה בשיעור של 35.4% ביבוא חומרי אנרגיה - המהווה כ- 22.8% מכלל היבוא. מאידך, נרשמה ירידה בשיעור של 21.3% ביבוא יהלומים גולמיים ומלוטשים - המהווה כ- 10.1% מכלל היבוא.

גם נתוני המגמה (בניכוי עונתיות) מצביעים על עליה בשיעור של 4.0%, בחישוב שנתי, בהיקף יבוא הסחורות (למעט יהלומים, אניות ומטוסים וחומרי אנרגיה) ברבע השלישי של שנת 2012, בהמשך לעליה בשיעור של 3.4% שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

יצוא הסחורות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בכ- 156.9 מיליארד ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. התפלגות היצוא כחתך ענפי, מצביעה על ירידה בשיעור של 20.8% שנרשמה ביצוא היהלומים - המהווה כ- 15.9% מכלל היצוא. מאידך, נרשמה עליה בשיעור של 5.1% ביצוא התעשייתי - המהווה כ- 81.5% מכלל יצוא הסחורות.

מאידך, מצביעים נתוני המגמה על עליה בשיעור של 12.8%, בחישוב שנתי, ביצוא הסחורות (למעט אניות, מטוסים ויהלומים) ברבע השלישי של השנה, בהמשך לעליה בשיעור של 11.1% שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

מספר הלינות במלונות התיירות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ- 16.7 מיליון לינות, המהווה עליה בשיעור של כ- 2% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. העליה שנרשמה במספר הלינות מוסברת, בעיקר, על ידי גידול בשיעור של כ- 5% במספר הלינות של תושבי ישראל, לעומת ירידה בשיעור של 2.7% שנרשמה במספר לינות התיירים.

הכנסות המדינה ממיסים עלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בשיעור של 3.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו בכ- 165.1 מיליארד ש"ח.

העליה בהכנסות המדינה, נובעת הן מגידול בשיעור של 3.7% בהכנסות ממיסים ישירים, שהסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בכ- 81.5 מיליארד ש"ח, והן מעליה בשיעור של 2.4% בהכנסות ממסים עקיפים לסך של כ- 79.9 מיליארד ש"ח, ועליה בשיעור של 5.7% בהכנסות מאגרות - לסך של כ- 3.7 מיליארד ש"ח.

הגירעון הכולל בפעילות הממשלה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בסך של כ- 19.0 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של 86.3% לעומת נתוני הגירעון שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

מניתוח מרכיבי הגירעון עולה, כי מרביתו (בסך של 15.5 מיליארד ש"ח), נובע מהפעילות המקומית של הממשלה (ללא מתן אשראי), ויתרתו (בסך של 3.5 מיליארד ש"ח) נובעת מפעילות הממשלה בחו"ל.

לאור הגידול בנתוני הגירעון כאמור, והחשש מהשלכותיו האפשריות על יציבות המשק המקומי, החליטה הממשלה ביום 30 ביולי 2012 על שורת צעדים פיסקאליים העתידים לצמצם את היקף הגירעון בכ- 15 מיליארד ש"ח ובכללם העלאת שיעור מס ערך מוסף ב-1%, לשיעור של 17% (בתוקף מיום 1.9.2012), העלאת תשלומי המעסיקים לביטוח לאומי (בשיעור של 1.6%) ולמס מעסיקים (בשיעור של 1.0%), הגדלת נטל המס המוטל על יחידים (בשיעורים שבין 1% ל-2%), וקיצוץ רוחבי בהוצאות משרדי הממשלה בסך של כ- 700 מיליון ש"ח. ביום 6.8.2012 אישרה הכנסת את עדכוני החקיקה הנגזרים מהחלטות אלו.

על פי נתוני המגמה לחודש ספטמבר 2012, הסתכם שיעור הבלתי מועסקים במשק בכ- 6.8% מכוח העבודה האזרחי, בדומה לנתון שנרשם בחודש הקודם.

מדד המחירים לצרכן עלה בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 2.1%, המדד "בניכוי מחירי הדיור" עלה בשיעור של 1.6%, והמדד "בניכוי ירקות ופירות" עלה בשיעור של 1.8%.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות המוניטרית, שננקטה על ידו עוד ברבע האחרון של שנת 2011.

במסגרת מדיניות זו, ולאור נתונים כלכליים מאכזבים שנרשמו בחלק ממדינות "גוש היורו" והחשש מהשלכותיהם על הפעילות המקומית, שב בנק ישראל והפחית את הריבית במכרז המוניטרי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012, בשיעור של 0.50 נקודות האחוז - לשיעור של 2.25%.

מכיוון שגם במהלך הרבעון השלישי לא עלה בידי המדינות המובילות ב"גוש היורו" לגבש פתרון מוסכם למשבר הכלכלי ההולך ומחריף באזור, הודיע בנק ישראל בסוף חודש אוקטובר על תכניתו המוניטרית לחודש נובמבר 2012 - לפיה תופחת הריבית במכרז המוניטרי ב- 0.25 נקודות אחוז נוספות, לשיעור של 2.0%.

ציפיות האינפלציה של הציבור לשנה הקרובה (הנגזרות מההפרש שבין תשואת אגרות החוב "הצמודות" לתשואת אגרות החוב ה"שקליות"), הסתכמו בסוף חודש ספטמבר 2012 בשיעור של כ- 2.4%, המהווה עליה בשיעור של 0.4 נקודות האחוז לעומת הנתון שנרשם בסוף שנת 2011. ציפיות אלו נמצאות בטווח יעד האינפלציה שנקבע על ידי הממשלה (3% - 1%).

אמצעי התשלום במשק הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2012 בסך של 128.2 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של 10.0% לעומת היקפם בתחילת השנה.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012, נחלש השקל ביחס למרבית המטבעות הזרים העיקריים: ביחס לדולר של ארה"ב נחלש השקל בשיעור של 2.4%, ביחס ללירה שטרלינג בשיעור של 7.7%, ביחס לאירו בשיעור של 2.6%, וביחס לליין היפני בשיעור של 2.2%.

2. התפתחויות בשוק ההון

תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 התאפיינו בתנודתיות בשוק המניות מחד, ובעליות שנרשמו בשערי אגרות החוב (הממשלתיות וה"קונצרניות"), מאידך.

התנודתיות בשוק המניות נבעה מהגורמים הבאים:

- החרפת "משבר החוב" במדינות הנמנות על "גוש היורו", שלוותה בהורדת דירוגי האשראי למדינות ובנקים מובילים באירופה.
- עליה בגירעון הכולל של ממשלת ישראל, הנובעת מאי מימוש התחזית לגביית המיסים.
- פרסום נתונים מקרו-כלכליים חיוביים לגבי ביצועי המשק ברבעון השלישי של השנה, לרבות עליה בשיעור הצמיחה ל - 3.2%, בחישוב שנתי, שלוותה בעליית מחירים מתונה בשיעור של 0.9%, בלבד.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 נרשמה מגמה מעורבת בשערי מדדי המניות: מדד "ת"א 25" עלה בשיעור של כ- 9.5%, ומדד "ת"א 100" עלה בשיעור של כ- 7.8%. מאידך, ירד מדד "ת"א 75" בשיעור של כ- 0.8%, ומדד מניות ה"יתר" ירד בשיעור של כ- 3.7%.

המחזור היומי הממוצע במניות וניירות ערך המירים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ- 1,051 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 48.5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

היקפי הסכומים שגויסו מהציבור בשוק הראשוני על ידי החברות - באמצעות הנפקת מניות, אופציות, אגרות חוב ואגרות חוב להמרה, הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בכ- 33.7 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 13.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בשוק אגרות החוב הממשלתיות נרשם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 גיוס הון חיובי, נטו, בסך של כ- 10.8 מיליארד ש"ח, לעומת עודפי פדיון בסך של כ- 2.0 מיליארד ש"ח, שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

שערי אגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד עלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בשיעור של כ- 6.0%, ואגרות החוב הלא צמודות עלו בשיעור של כ- 4.2%. התשואות לפדיון ברוטו, באגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד, נעו בסוף חודש ספטמבר 2012 בשיעורים שבין 0.25% (-) באגרות החוב "קצרות הטווח", לכ- 2.7% באגרות החוב "הארוכות".

בתשעת החודשים הראשונים של השנה גדל מרכיב תיק הנכסים של הציבור המושקע באפיק "קרנות הנאמנות" בסך של כ- 13.3 מיליארד ש"ח, לעומת גיוס שלילי (עודף פדיון) בסך של כ- 4.1 מיליארד ש"ח שנרשם באפיק השקעה זה בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות הסכומים שגויסו בקרנות הנאמנות, בחתך אפיקי השקעה מצביעה על גיוס בסך של 8.3 מיליארד ש"ח בקרנות ה"אג"ח, כ- 2.4 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות "חול", כ- 1.0 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות ה"שקליות", וכ- 3.0 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות ה"כספיות". מאידך, נרשמו פדיונות בסך של כ- 1.4 מיליארד ש"ח בקרנות ה"מניטיות".

3. חקיקה ופיקוח

א. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 בנושא: "הדירקטוריון".

בדין וחשבון השנתי של הבנק לשנים 2010 ו- 2011, ניתן גילוי מפורט לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 בנושא: "הדירקטוריון" שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 29 בדצמבר 2010, ונועדה לחזק את עקרונות הממשל התאגידי במערכת הבנקאית, ולהתאים את חובות הדירקטוריון ותפקידיו להמלצות "ועדת באזל".

התיקון להוראת ניהול בנקאי 301 נכנס לתוקף ביום 1.1.2012. עם זאת כולל התיקון הוראות מעבר שנועדו להתאים בהדרגה את הפרקטיקה הקיימת, להנחיות שנכללו בהוראה, לרבות:

- דרישה לגיבוש תכנית מפורטת שתתווה תהליך לצמצום מעורבות הדירקטוריון בתהליך אישור מסגרות האשראי בבנק. התכנית תיושם באופן הדרגתי עד ליום 30.6.2013, לכל המאוחר.
- על אף ההנחיה שקבעה כי "ועדת הביקורת" הינה האורגן שיופקד על תהליך אישור הדוחות הכספיים השנתיים והרבעוניים, ניתן יהיה לדחות את יישומה עד ליום 1.1.2013, ולערוך את הדיון במסגרת ועדה אחרת של הדירקטוריון ובתנאי שלפחות מחצית מחברי אותה ועדה יהיו חברי ועדת הביקורת (לרבות יו"ר ועדת הביקורת).
- בדוח לשנת 2011 פורטה היערכות הבנק ליישום ההוראות. בתקופת הדו"ח המשיך הבנק בהיערכות ליישום השלבים הבאים בהוראות, כדלקמן:
- ביום 19 בפברואר 2012 אישר הדירקטוריון נהלים עדכניים בנושא: "הדירקטוריון וועדותיו", המותאמים לכללים החדשים שנקבעו בהוראה.
- ביום 24 ביולי 2012 אישר הדירקטוריון מתווה מפורט לצמצום מעורבות הדירקטוריון בתהליך אישור מסגרות אשראי.

במסגרת השינויים והתיקונים הצפויים בהוראות ניהול בנקאי תקין בנושא: "ניהול סיכון האשראי" (ראה סעיף י' להלן), הפיץ בנק ישראל ביום 24 ביוני 2012 טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301, בנושא: "הדירקטוריון". טיוטת התיקון המוצעת יוצרת זיקה בין העקרונות העומדים בבסיס אסטרטגיית הסיכון הכוללת שבאחריות הדירקטוריון, לבין העקרונות שפורטו בטיטוט הוראת הניהול הבנקאי החדשה בנושא: "ניהול סיכונים", שהופצה על ידי בנק ישראל ביום 20 ביוני 2012 (ראה סעיף יז' להלן).

במקביל, מוצע למעט מההוראה הקיימת את הסעיפים המתייחסים באופן ספציפי לעקרונות לקביעת מדיניות בנושא: "סיכון האשראי", אשר עוגנו והורחבו בטיטוט הוראת הניהול הבנקאי החדשה בנושא: "ניהול סיכון האשראי" (ראה סעיף י' להלן).

ב. חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011.

ביום 17.1.2011 התקבל בכנסת חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011.

החוק מעניק לרשות לניירות ערך סמכות אכיפה מנהלית שתיושם על ידי בגין הפרות מנהליות של שלושה חוקי ניירות ערך מרכזיים: "חוק ניירות ערך", "חוק היעוץ" ו"חוק השקעות משותפות בנאמנות", שבוצעו ברשלנות (דהיינו - תוך סטייה מאמת מידה התנהגותית סבירה), אף אם לא הייתה בהן כוונה פלילית.

האכיפה המנהלית תאפשר לרשות לנקוט במגוון אמצעי אכיפה, שייושמו כנגד יחידים וכנגד חברות, ובכלל זה הטלת קנסות ועיצומים כספיים משמעותיים - על תאגידים, נושאי משרה ועובדים בעלי רישיון, שעשויים להגיע עד לסך של 5 מיליון ש"ח לתאגיד ועד ל- 1 מיליון ש"ח לנושא משרה ועובד בתאגיד.

יצוין בהקשר זה כי החוק מגביל מאוד את יכולת התאגיד לשפות או לבטח יחידים החשופים לעיצומים אפשריים בגין הפרות חוק אלו.

בנוסף, החוק מטיל על מנכ"ל התאגיד חובה לפקח ולנקוט בכל האמצעים הסבירים למניעת ביצוע הפרות בידי התאגיד ועובדיו, לרבות: קביעת נהלים מתאימים, מינוי אחראי לפיקוח על קיום הנהלים, הדרכת עובדים, ועוד.

בכל מקרה בו תתגלה הפרה, מבלי שננקטו כל האמצעים למניעתה, כאמור לעיל - יוחזק המנכ"ל כמי שהפר, לכאורה, את חובת הפיקוח שהוטלה עליו ותוטל עליו אחריות אישית.

החוק מעודד את התאגידים הכפופים לו, להטמיע "תכנית אכיפה פנימית" אפקטיבית, שתגביר את יכולת התאגיד למנוע ולנטר בשלבים מוקדמים הפרות מנהליות. קיומה ויישומה של "תכנית אכיפה אפקטיבית", תעמוד לזכות התאגיד - ככל שתוטל עליו אחריות להפרת החוקים, כאמור.

יצוין בהקשר זה, כי בחודש אוגוסט 2011 פרסמה הרשות לניירות ערך קריטריונים שישמשו לבחינת האפקטיביות של תכנית האכיפה.

הבנק נערך, בשיתוף עם חברת האם ליישום "תכנית אכיפה פנימית". במסגרת זו הוקמה בבנק ועדה פנימית העוסקת בגיבוש "תכנית אכיפה", בשיתוף יועץ חיצוני - ומונה אחראי ליישום תכנית זו.

מעבר לכך, הבנק פועל במסגרת חוקים ותקנות מפורטות בנושא זה שפורסמו על ידי רשות ניירות ערך ובנק ישראל ומקיים מערכות ותהליכי בקרה שנועדו להבטיח, בין היתר, ציות לדין ולהוראות גופי הפיקוח - ובכללם, מערכת נהלים מפורטת ויחידת "קצין ציות", שמתפקידה לאכוף קיומם של נהלים אלה.

ג. צו איסור הלבנת הון (חובת זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים, למניעת הלבנת הון ומימון טרור) (תיקון), התשע"א - 2011.

הצו אושר על ידי ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת ביום 6 בנובמבר 2011.

חקיקה זו מאפשרת לבנקים - לקבל, להחזיק ולנהל פקדונות כספיים של יחידים שמקורם בתאגיד בנקאי אחר, מבלי שיחולו על פקדונות אלו הוראות שונות הנוגעות, בין היתר, לאימות פרטים, דרישת מסמכים, הצהרות נהנה וזיהוי של המפקיד - ובלבד שכספי הפקדון יוחזרו בתום תקופת הפקדון, לחשבון המקורי של המפקיד.

בהמשך לצעדי חקיקה אלו, פרסם בנק ישראל ביום 29 באפריל 2012 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 417, המעגנת את ההקלות שנקבעו בתיקון לצו איסור הלבנת הון במסגרת נהלי הפעולה של תאגידים בנקאיים בישראל. התיקון להוראה מאפשר לתאגידים הבנקאיים להעביר ולקבל פקדונות כספיים ויחידות השתתפות "במערכת סגורה" באמצעות בנקאות בתקשורת ולכרות את הסכם הפקדון עם הלקוח גם באמצעות כלים מקוונים.

עם זאת, כולל התיקון להוראה דרישה לקיום בקרה פנימית נאותה שתבטיח את צמצום חשיפות התאגידים הבנקאיים לסיכונים הכרוכים בפעילות זו - כתנאי מקדים ליישום פעילות בנקאית זו.

ד. ציות לחוקי המס בארה"ב "FATCA" (Foreign Account Tax Compliance Act).

במטרה להגביר את הפיקוח והאכיפה על נתינים אמריקאים המנהלים חשבונות כספיים מחוץ לגבולות ארה"ב, תיקנו שלטונות המס בארה"ב בחודש מרס 2010 את חוקי המס המקומיים, לרבות שינוי משטר הדיווח של מוסדות פיננסיים זרים, לשלטונות המס בארה"ב.

בהתאם לכללים חדשים אלו יידרשו המוסדות הפיננסיים הזרים (ובכללם הבנק) לחתום על הסכמים עם שלטונות המס האמריקאים (ה- "IRS"), במסגרתם יתחייבו מוסדות אלו לזהות את כלל החשבונות של אנשים פרטיים וישויות הנמצאים בבעלות ישירה או עקיפה של נתינים אמריקאים, המתנהלים אצלם, לדווח עליהם לשלטונות המס האמריקאים, ולנכות מס מלקוחות שלא יספקו את המידע והמסמכים הנדרשים.

מוסדות פיננסיים זרים שלא יחתמו על ההסכמים האמורים, יהיו צפויים לניכוי מס בשיעורים גבוהים מתקבולים שיתקבלו ממקורות אמריקאים (הן בגין נכסיהם והן בגין נכסי לקוחותיהם).

התיקון לחוקי המס האמורים, צפוי להיכנס לתוקף בחודש יולי 2013. בחודש פברואר 2012 הפיצו רשויות המס בארה"ב טיוטת תקנות הכוללות הנחיות ליישום החקיקה. עד לתום שנת 2012 צפויות רשויות המס בארה"ב לגבש נוסח סופי לתקנות אלה.

הבנק נערך ליישום כללי הדיווח החדשים. במסגרת זו הוקמה בבנק, בשיתוף עם חברת האם, ועדת היגוי הלומדת את הנושא ופועלת ליישום תהליכי עבודה ופיתוח מערכות מידע, שיאפשרו לבנק לעמוד בדרישות הנגזרות מהוראות החקיקה החדשות.

ה. חוק איסור השקעה בתאגידים המקיימים קשר עם איראן, התשס"ח - 2008.

החוק התפרסם ביום 8 באפריל 2008 ואסר, בין היתר, על מוסדות פיננסיים להשקיע (הן בדרך של החזקה בניירות ערך, והן בדרך של הלוואה - בתנאים שנקבעו בחוק) בתאגידים המקיימים קשר עם איראן, שייכללו ברשימה שתפרסם ועדה ייעודית ("ועדת היישום") שתוקם על ידי המדינה.

עד כה טרם פורסמה רשימת תאגידים זו, ולפיכך לא יושם החוק בפועל.

ביום 16 באפריל 2012 פורסמו תקנות: "איסור השקעה בתאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן (רשימת תאגידים וסדרי עבודת ועדת היישום), התשע"ב - 2012".

התקנות עוסקות, בין היתר, באופן הכרזת פרטי התאגידים ופרסום שמותיהם, ומבהירות מהו "קשר עסקי מהותי עם איראן".

בהמשך לפרסום תקנות אלו (ובעקבות פרסום של הרשות לניירות ערך בנושא), הפיץ בנק ישראל ביום 3.10.2012 טיוטת הוראה, לפיה מוצע לחייב את התאגידים הבנקאים לדווח על חשיפתם לסיכונים ומגבלות אפשריות בשל קשריהם (במישרין או עקיפין) עם איראן או מדינת אויב אחרת, וההשלכות הנובעות מחשיפה זו.

ו. חקיקה בתחום המיסים.

בעקבות העליה בגירעון בפעילות הממשלה, והחשש מהשלכותיו האפשריות על היציבות הכלכלית, אישרה הממשלה ביום 30 ביולי 2011, שורת צעדים בתחום הפיסקאלי ובכללם:

- העלאת מס ערך מוסף (לרבות מס רווח ומס שכר החל על מוסדות כספיים) בשיעור של 1%, ל-17% (בתוקף מיום 1.9.2012).
  - העלאת תשלומי המעסיקים לביטוח הלאומי (בשיעור של 1.6%) ולמס מעסיקים (בשיעור של 1%).
- ביום 6.8.2012 אישרה הכנסת שינויים בחוקי מס הכנסה וביטוח לאומי המיישמים את החלטות הממשלה, וביום 30.8.2012 פורסם צו מס ערך מוסף, המעדיך את שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים ל-17% (בתוקף מיום 1.9.2012). לפיכך, עדכן הבנק בתקופת הדוח את שיעורי המס העתידיים לפיהם מחושבות ההפרשות למסים נדחים בדוחות הכספיים. עדכון ההפרשות למסים נדחים כאמור, הקטין את הוצאות המס של הבנק בתקופות שהסתיימו ביום 30.9.2012 בסך של כ-5 מיליון ש"ח.
- מאידך, בעקבות העליה בשיעורי מס השכר והביטוח הלאומי, כאמור, עודכנו בתקופת הדוח ההפרשות בגין התחייבות הבנק לתשלום זכויות עובדים מסוימות, שמימושן מתחייב בתשלום מס שכר וביטוח לאומי. עדכון ההפרשות כאמור, הגדיל את התחייבות הבנק בנושא זה ליום 30.9.2012, בסך של כ-5 מיליון ש"ח.

ז. חוק החברות (תיקון מס' 18), התשע"ב - 2012.

החוק אושר במליאת הכנסת, ביום 9 ביולי 2012.

בהתאם להוראות החדשות שנכללו בחוק, יותנה אישורו של הסדר חוב שבין חברה לנושיה, הכולל הצעה ליתור בשיעור העולה על 10% מחוב החייב - באישורו של בית המשפט.

על אף האמור לעיל, החוק יחול רק על הסדרי חוב שגיבשו לאחר שחלפו 45 יום מכניסת החוק לתוקף.

ח. חוק החברות (תיקון מס' 19), התשע"ב - 2012.

החוק מבוסס על המודל החקיקה האמריקאי בנושא: "הבראת חברות" (Chapter 11), ופורסם ביום 17 ביולי 2012. החוק מסדיר באופן מפורט את תהליכי הבראת החברות וכולל הוראות חדשות המהוות שינוי מרחיק לכת לעומת הפרקטיקה הנוכחית, לרבות מתן סמכות לבית המשפט לפגוע בזכויות נושים (לרבות נושים מובטחים), ככל שהעניין נחוץ להבראת החברה. לאור הזמן הקצר שחלף ממועד פרסום החוק, ומכיוון שטרם נצבר ניסיון כלשהו ביישום - לא ניתן להעריך, בשלב זה, את השפעת החוק החדש על תחום ניהול האשראי במערכת הבנקאית.

ט. טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342, בנושא: "ניהול סיכון נזילות".

בשנים האחרונות פרסמה "ועדת באזל" מספר מסמכים עדכניים העוסקים בעקרונות לניהול נאות ופיקוח על סיכון הנזילות. בנוסף, נכללו במסמכים אלו מדדים פיקוחיים חדשים לאמידה כמותית של סיכון הנזילות, וכלים פיקוחיים לצורך ניטור סיכון זה.

בעקבות פרסומים אלו הפיץ בנק ישראל ביום 18 באפריל 2012 טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 342, בנושא: "ניהול סיכון הנזילות", המאמצת את העקרונות וההנחיות לניהול סיכון הנזילות שנקבעו על ידי "ועדת באזל", כאמור.

הטייטה כוללת הגדרות והנחיות חדשות בנושא: "ניהול סיכון הנזילות", ומציעה להטיל חובות נוספים על התאגידים הבנקאיים, לרבות:

- הוספת הגדרות חדשות ומדדי נזילות חדשים, ובכללם:
- **"כרית נזילות"** - הכוללת את סך הנכסים הנזילים, לאחר הפעלת מקדמי בטחון הולמים.
- **"יחס נזילות מזערי"** - המהווה את היחס שבין "כרית הנזילות", לבין התשלומים החזויים של התאגיד הבנקאי (בניכוי תקבולים חזויים) - בחודש הקרוב.

- **"יחס מימון יציב"** - המהווה את היחס שבין מקורות המימון היציבים של התאגיד הבנקאי, הצפויים בטווח של שנה ומעלה - לבין השימושים ארוכי הטווח שלו הצפויים להתממש בטווח זה.
- הצעה לקבוע דרישות חדשות וחובות שעל התאגידים לקיים בכל הקשור לניהול סיכון הנזילות, ובכללן:
  - דרישה לקיים מדידה שוטפת ובקרה על "יחס הנזילות המזער", בתדירות יומית (בהפרדה בין יתרות במט"ח ויתרות בשקלים) - שתביא בחשבון את הסיכון לפגיעה ביכולת התאגיד הבנקאי להחליף בין מטבעות במצבי לחץ קיצוניים.
  - דרישה, לפיה הרף המינימלי של "יחס הנזילות המזער" - לא יפחת מ- 1.
  - דרישה להחזקת "כרית נזילות" בהיקף נאות, שיענה על צרכי הנזילות של התאגיד הבנקאי לטווח עתידי מינימלי של 30 יום, בתרחישי לחץ שונים.
  - חישוב "תרחישי לחץ" עבור כל אחד מהמרכיבים של "יחס הנזילות המזער", שיתייחסו לשלוש קטגוריות: "תרחיש לחץ מערכתי", "תרחיש ספציפי לתאגיד הבנקאי", ותרחיש המשלב בין שני התרחישים הקודמים. הטיטה מנחה את התאגידים הבנקאיים להגדיר תרחישים קיצוניים, אך מתקבלים על הדעת ועקביים עם תרחישי קיצון אחרים שמפעיל התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים.
  - דרישה לקיום מעקב אחר "יחס המימון היציב", שיביא בחשבון את התכנית העסקית של התאגיד הבנקאי לטווח של שנה והשלכותיה על פרופיל הנזילות שלו.
  - הצעה להטיל על התאגידים הבנקאיים לפתח כלים ומדדים לצורך מעקב וניהול סיכון הנזילות, ובכללם:
    - השפעת תרחישי לחץ שונים (לרבות תרחישי לחץ המתרחשים בתקופה העולה על 30 יום, ותרחישי לחץ קיצוניים מאוד המתרחשים בפרק זמן קצר מחודש) - על יחסי הנזילות של הבנק.
    - בחינה שוטפת של פערי הנזילות לתקופות פרעון שונות, בהתבסס על מועדי הפרעון הצפויים בתרחישים שונים.
    - בחינת תמהיל וריכוזיות מקורות המימון של התאגיד הבנקאי, לפי צד נגדי ולפי מוצרים שונים.
    - פיתוח ומעקב אחר אינדיקטורים לזיהוי מוקדם של סממנים המצביעים על הרעה אפשרית במצב הנזילות של התאגיד הבנקאי.
    - קביעת מגבלות ויעדים ליחסי נזילות שונים, וקיום מעקב שוטף אחרי מגבלות ויעדים אלו.

עד כה טרם נקבע מועד לכניסתן לתוקף של ההנחיות שנכללו בטיטת ההוראה. עם זאת נדרשו התאגידים הבנקאים לחשב את השפעת ההנחיות שנכללו בטיטת ההוראה על מדדי הנזילות ויחסי הנזילות ליום 30.6.2012, ולדווח על תוצאות החישוב לבנק ישראל. להערכת הנהלת הבנק, בהתבסס על תוצאות החישוב ליום 30.6.2012, כאמור, ליישום ההוראה לא יהיו השלכות מהותיות על ניהול הנזילות בבנק. הבנק נערך ליישום כללי המדידה החדשים שנקבעו בטיטת ההוראה, ולמתכונת העתידית לניהול סיכון זה.

י. טיטת הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא: "ניהול סיכון האשראי"

המשבר הכלכלי העולמי שהתרחש בשנת 2008, לווה בהפסדים כספיים משמעותיים שרשמו בנקים רבים במערכת הבנקאית העולמית. להערכת גורמי הפיקוח בעולם, הפסדים אלו נגרמו, בין היתר, עקב כשלים בניהול סיכון האשראי של בנקים רבים, על רקע תפיסות שגויות, ניתוח חסר של סיכונים האשראי, הפעלת שיקול דעת מוטעה וניהול סיכונים לא זהיר.

ממצאים אלו חייבו הטמעת תהליך הפקת לקחים במערכת הבנקאית, לרבות עדכון תהליכי ניהול סיכון האשראי. לאור האמור לעיל, ולאור הצורך להתאים את הסטנדרטים הנוכחיים לניהול סיכון האשראי, לסטנדרטים שנקבעו בהמלצות ועדת באזל - הפיץ בנק ישראל ביום 24 ביוני 2012 טיוטת הוראות בנושא זה, הכוללות הוראות חדשות ועדכון להוראות קיימות, כדלקמן:

(1) טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא: "עקרונות לניהול סיכון אשראי".

טיוטת ההוראה מכוונת להטמיע במערכת הבנקאית שיטת עבודה כוללת לניהול סיכון האשראי, המושתתת על עקרונות וסטנדרטים שנקבעו בוועדת באזל, ובכללם:

- קביעת אסטרטגיה לסיכון האשראי ומסגרת לניהול סיכון זה, שתתווה על ידי דירקטוריון הבנק, ותשקף את "תאבון סיכון האשראי" של התאגיד הבנקאי ואת רמת הרווחיות הנגזרת מסוגי החשיפה השונים של סיכון האשראי.
- האסטרטגיה לסיכון האשראי ופיתוח המסגרת לניהולה תיושם על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי באמצעות מסמך "מדיניות האשראי" והטמעת מערכת נהלים ל: זיהוי, מדידה, מעקב, פיקוח ובקרה אחר סיכון האשראי. האחריות לגיבוש מסמך "מדיניות האשראי" תוטל על מנהל הסיכונים הראשי של הבנק. מסמך המדיניות יכלול התייחסות לקשת רחבה של היבטים בתחום סיכון האשראי, ובכללם: המבנה הארגוני של פונקציות ניהול סיכון האשראי, שיטות העבודה והכלים ל: זיהוי, מדידה, מעקב, פיקוח ובקרה של מוקדי סיכון האשראי, פרופיל הסיכון הרצוי של תיק האשראי, קביעת "סיבולת לסיכון" ומגבלות על החשיפה לסיכון האשראי בחתכים שונים, מדרג סמכויות האשראי, מדיניות הפחתת סיכון האשראי, מדיניות ניהול חובות בעייתיים, וכו'.
- זיהוי וניתוח הסיכונים הגלומים במוצרי האשראי הקיימים בתאגיד הבנקאי מהווה נדבך מרכזי בניהול סיכון האשראי. לפיכך, מוצרי אשראי חדשים יושקו רק לאחר שזוהו כל סיכונים האשראי הגלומים בהם והוטמעו הנהלים הדרושים לניהול ובקרה של סיכונים האשראי בגין מוצרים אלו. הפעלת המוצרים תותנה באישור מקדמי של דירקטוריון הבנק או ועדה מטעמו.
- תהליך אישור מסגרות אשראי יתבסס על קריטריונים נאותים ומוגדרים שיתייחסו להיבטים שונים בתהליך, כגון: סוג הלקוח, היקף האשראי, סוגי מכשירי האשראי וכו'.
- התהליך יכלול הערכה מקיפה של סיכון האשראי שתבוסס על מידע כמותי ואיכותי של הלווה.
- ניהול סיכון האשראי יכלול, בין היתר, מגבלות שיתייחסו להיבטים שונים של סיכון האשראי, ובכללן: ריכוזיות לוויים, חשיפה ענפית, פיזור גיאוגרפי וחשיפה למוצרים ספציפיים.
- אישור מסגרות אשראי יתבסס על תהליך מובנה שיתייחס למכלול ההיבטים הקשורים לתהליך. איכות התהליך מותנית בהפעלת שיקול דעת והערכות סיכון אובייקטיביים, ככל האפשר. לפיכך, יכלול תהליך אישור האשראי התייחסות לחוות דעת כתובה שתיערך על ידי פונקציה ניהול הסיכונים בתאגיד הבנקאי, ותבוסס על ניתוח עצמאי ובלתי תלוי של העסקה המוצעת.
- ייאסר על תאגיד בנקאי לאשר עסקאות אשראי שאינן בתנאי שוק או עסקאות שאינן עולות בקנה אחד עם מדיניות האשראי ותהליכי האשראי המקובלים בבנק. בהקשר זה, ניתנה בטיטת ההוראה תשומת לב מיוחדת לתהליך אישור אשראי לאנשים קשורים, שיהיה כפוף לבקורות נאותות והנחיות שייקבעו על ידי הדירקטוריון.

- קיום מערכת מידע למעקב אחר אשראים ספציפיים הכלולים בתיק האשראי, שתהווה חלק מתהליך סקירת תיק האשראי בבנק. התהליך יכלול קריטריונים לזיהוי התפתחות אשראים בעייתיים, באמצעות מערכת המידע, סיווגם, וקביעת ההפרשה הנדרשת להפסדי אשראי בגינם. התהליך יכלול ניהול רשימת מעקב (watch list) עבור לווים בעלי תסמינים שליליים שיהיה באחריות היחידות העסקיות בבנק.

התהליך לסיווג אשראים בעייתיים וקביעת ההפרשות להפסדי אשראי בגינם, יהיה באחריות גורם שאינו עוסק בפעילות עסקית.

- קיום מערכת פנימית איכותית לדירוג חשיפות אשראי ספציפיות. כל חשיפות האשראי של התאגיד הבנקאי (למעט חשיפות אשראי בהיקף זניח) ידורגו באמצעות המערכת, שתהווה כלי מרכזי בתהליך קבלת החלטות בנושא אשראי, ותסייע בהגדרת מאפייני ואיכות תיק האשראי של הבנק (לרבות שינויים שחלו במאפיינים אלו). בין היתר יידרשו התאגידים הבנקאיים להצביע על קשר הדוק בין אשראים שנכללו ברשימת המעקב (watch list) ואשראים שסווגו כ"בעייתיים", לבין הדירוגים שנקבעו לאשראים אלו על ידי מערכת הדירוג.

בשל החשיבות שניתנה בטיוטת ההוראה לנושא: "דירוג האשראי", ומעמדו המרכזי של מכשיר זה בקביעת מדד: "איכות תיק האשראי", הוטלה האחריות לקביעת דירוגי האשראי על היחידה לניהול סיכונים. איכות הדירוגים (לרבות בחינת עקביות הדירוג), תתוקף על ידי גוף בלתי תלוי.

- קיום מערכות מידע ניהוליות ושיטות ניתוח שיאפשרו להנהלה למדוד את סיכון האשראי הכולל הנובע מפעילותו הבנקאית (מאזנית וחוז' מאזנית). בין היתר תאפשר המערכת למדוד את רגישות חשיפת סיכון האשראי לשינויים אפשריים במשתני השוק, וההסתברות לשינויים בסיכון האשראי של הלווה בהתבסס על דירוג האשראי שלו. תהליך המדידה יתוקף תקופתית.

- איכות תיק האשראי והרכבו יבוקרו על ידי התאגיד הבנקאי באופן שוטף באמצעות מערכות מידע מתאימות. תהליך הבקרה יתייחס להיבטי חשיפה שונים הגלומים בתיק האשראי (לרבות "ריכוזיות לווים", פיזור גיאוגרפי, וכו'), והאמצעים לניהול והפחתת חשיפות אלו.

- תהליך הערכת אשראים ספציפיים ותיק האשראי בכללותו, ייקח בחשבון שינויים אפשריים בחשיפה לסיכונים אשראי הנובעים משינויים עתידיים צפויים בתנאים הסביבתיים (כלכליים, ענפיים, סיכוני שוק ונזילות), לרבות תרחישי קיצון.

תוצאות התרחישים ייסקרו תקופתית על ידי ההנהלה (שתנקוט בצעדים מתחייבים בעת חריגה ממגבלות הסיבולת לסיכון שנקבע לתאגיד), ויילקחו בחשבון במסגרת עדכון מדיניות האשראי של הבנק.

- ייושם מנגנון להערכה בלתי תלויה של תהליכי ניהול סיכון האשראי. תוצאות הסקירה יהוו כלי להערכת יחידות האשראי ומצב תיק האשראי, וידווחו להנהלה ולדירקטוריון הבנק.

- תיושם מערכת בקרה פנימית, שתתריע על חריגות ממגבלות וממדיניות האשראי שנקבעה, ותסייע לניהול חשיפות האשראי.

- קיום מערכות אפקטיביות לניהול חובות בעייתיים ולהסדרת אשראים שחלה הידרדרות באיכותם. במסגרת מדיניות האשראי של התאגיד הבנקאי בנושא זה, תינתן התייחסות למבנה הארגוני, לשיטות העבודה ולתהליכים שמיישם התאגיד הבנקאי בנושא הטיפול בחובות הבעייתיים.

(2) תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314.

ההוראות החדשות בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשות להפסדי אשראי", שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2011 - ייתרו למעשה את כללי הסיווג והמדידה של חובות בעייתיים הכלולים בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314.

לפיכך, מוצע על ידי בנק ישראל לבטל את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314 במתכונתה הנוכחית ולהחליפה בהוראה חדשה, המתווה עקרונות ליישום תהליכים נאותים להערכה ולמדידה של סיכון אשראי ושל בקרה על סיכון אשראי, ובכללם:

- תאגיד בנקאי יקיים תהליכים נאותים להערכת סיכונים אשראי, וישם בקרות אפקטיביות המתאימות להיקף, לאופי ומורכבות פעילות האשראי בתאגיד הבנקאי.

התהליכים והבקורות הפנימיים, כאמור, נועדו להבטיח רמה נאותה של הפרשות להפסדי אשראי ויהיו באחריות ההנהלה והדירקטוריון של התאגיד הבנקאי. הדירקטוריון יפקח על יישום עקרון זה באמצעות קבלת דיווחים תקופתיים על מצב תיק האשראי, לרבות חובות בעייתיים, סיווגם, והפרשות להפסדי אשראי בגינם.

במסגרת תהליך זה יידרשו התאגידים הבנקאיים לקיים מערכת בקרה פנימית שתכלול תהליך מובנה ל"סקירת אשראי בלתי תלויה", שתהיה באחריות יחידה יעודית איכותית, שתסקור את תיק האשראי של הבנק ותבחן את יישום הקריטריונים לדירוג פנימי.

- תוטמע מערכת מידע שתשמש לסיווג מהימן של חובות, על בסיס הערכת סיכון האשראי. המערכת תעשה שימוש בנתוני דירוג האשראי לצורך הערכת סיכון האשראי של הלווה (בהתבסס על הערכת דרגת הסיכון שלו) ולצורך קביעת מאפייני הסיכון של תיק האשראי בכללותו. פיתוח מודל הדירוג יהיה באחריות היחידה לניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי.

- התאגיד הבנקאי יישם תהליך כולל לתיקוף כל המודלים הפנימיים המשמשים להערכת סיכונים אשראי, לרבות: דירוג האשראי, מדידת סיכון האשראי (ללקוחות ספציפיים, ולתיק האשראי בכללותו), מבחני קיצון המופעלים על תיק האשראי, והיבטים מסוימים של סיכון האשראי המשמשים בחישוב הלימות ההון - המבוססים על שימוש נרחב בשיקול דעת. בכדי לבסס את איכות ואפקטיביות המודל, נדרשים התאגידים הבנקאיים לתקף את המודל באמצעות שימוש במבחני קיצון והשוואה בין תחזית המודל לתוצאות שהתקבלו בפועל (back testing). תהליך התיקוף יהיה באחריות גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות.

- תהליך הערכת סיכונים אשראי וקביעת ההפרשות להפסדי אשראי, יתבסס על שיטת עבודה עקבית לטיפול בהפסדי האשראי, שתכלול: מדיניות, נהלים, מערכות מידע יעודיות ובקורות על תהליך הערכת סיכונים אשראי וקביעת ההפרשות להפסדי אשראי.

הנתונים שיופקו באמצעות מערכת המידע, יהוו בסיס להערכת איכות תיק האשראי של התאגיד הבנקאי ונאותות ההפרשות להפסדי אשראי. בנוסף, מידע זה ישמש את הדירקטוריון לצורך מעקב ופיקוח על תיק האשראי של הבנק.

- תאגיד בנקאי יקיים הפרשה כוללת להפסדי אשראי (על בסיס פרטני ועל בסיס קבוצתי) בהיקף שיספיק לכיסוי כל הפסדי האשראי הגלומים בתיק האשראי.

- תהליך קביעת ההפרשות להפסדי אשראי יתבסס, בין היתר, על שיקול דעת והערכות סבירות של עובדים מנוסים בתחום האשראי. על פי טיטוט ההוראה, לא ניתן להסתפק ביישום הכללים המנחים שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא זה, ונדרש להתבסס גם על שיקול הדעת של דרגים מתאימים בהנהלה, שייקח בחשבון שיוניים שונים שחלו בתנאים הסביבתיים - שעשויים להשפיע על איכות תיק האשראי ועל הפסדי האשראי הגלומים בתיק זה.

- התאגיד הבנקאי יידרש להטמיע תהליך הערכת סיכונים אשראי אחיד - שיישם עבור כל המטרות המתבססות על תהליך זה, לרבות: הערכת סיכונים האשראי, הדיווח החשבונאי, והלימות ההון (לרבות הגילוי הנדרש בנדבך מס' 3 להוראות "באזל 2"). יישום עקרון זה יחזק את המהימנות והעקביות של תוצרי התהליך, ויקטין את הפוטנציאל לטעות או הטיה אפשרית בהערכת סיכון האשראי, לכל אחת מהמטרות. עקרון זה ימומש באמצעות שימוש במערכות ובנתונים משותפים בתהליך - עבור כל אחת מהמטרות.

הבנק לומד את ההנחיות החדשות שנכללו בטיטות ההוראות ובוחן את השלכותיהן האפשריות על פעילות הבנק. עד כה טרם פורסמו הוראות מחייבות בנושא זה.

יא. הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - מניעת כפל תשלום בגין ניהול חשבון עובר ושכ), התשע"ב - 2012.

ההצעה הונחה על שולחן הכנסת ביום 23 בינואר 2012. על פי הצעת החוק יאסר על התאגידים הבנקאיים לגבות מלקוחותיהם עמלות מסוימות בגין שירותים בסיסיים בחשבון עובר ושכ, המפורטות בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008. הצעת החוק גורסת כי החקיקה הקיימת מאפשרת לבנקים לגבות "כפל תשלום" בגין שירות זה (ניהול חשבון עובר ושכ), ומציעה לפיכך, לקבוע עמלה אחת בלבד בגין שירות זה. עד כה טרם התגבשה הצעת חוק זו לכלל חקיקה מחייבת. לפיכך, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את השלכותיה על פעילות הבנק ותוצאותיו הכספיות.

יב. הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטות תשקיף - מבנה וצורה), התשע"א - 2011.

ההצעה לתיקון תקנות ניירות ערך מבטלת, בין היתר, את התקנה שאיפשרה לתאגידים בנקאיים ומבטחים להנפיק לציבור כתבי התחייבות שדורגו ב"דרגת השקעה", באמצעות תשקיף של חברה ייעודית. אם יתקבל התיקון, יוכלו תאגידים אלה להנפיק כתבי התחייבות לציבור אך ורק באמצעות תשקיפים שיפורסמו על ידם.

יג. הצעת חוק המשכון.

ביום 20 במרס 2012 התקבלה הצעת חוק זו בקריאה ראשונה על ידי הכנסת. ההצעה כוללת מספר הוראות שיישומן עלול לפגוע ביכולת הבנקים לממש בטוחות שנמסרו להם על ידי חייבים. עד כה טרם הושלמו הליכי החקיקה. לפיכך, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את ההשלכות שיהיו להוראות הכלולות בהצעת החוק, על תוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד.

יד. חוק החוזים האחדים (תיקון מס' 4 - קביעת שער מזערי להצמדה כתנאי מקפח), התשע"ב - 2012.

התיקון לחוק פורסם ביום 12.7.2012. על פי התיקון לחוק התווסף לרשימת התנאים הכלולים בחוזה אחיד, המהווים: "תנאי מקפח, לכאורה", גם תנאי הקובע "מדד מזערי" לתשלומים עתידיים הנובעים מחוזה הצמוד למדד מסוים, ויחולו לגבי הוראות הרלוונטיות בחוק החוזים האחדים. בעקבות התיקון לחוק עודכנו החוזים הרלוונטיים בבנק, בהתאם.

טו. טיטות הוראת בנק ישראל בנושא הרחבת הגילוי על השלכות סיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות.

לאור התלות הגדולה של התאגידים הבנקאיים בטכנולוגיית מחשב לניהול פעילותם והעליה בסיכונים אבטחת המידע, לרבות סיכונים "תקריות קיברנטיות" הנגזרים מהשימוש הגובר בטכנולוגיית המיחשוב, הפיץ בנק ישראל ביום 5 באפריל 2012 טיטות הוראה, המציעה להרחיב את הגילוי בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים בנושא זה, לרבות:

- מתן גילוי בדוח הדירקטוריון לסיכונים אבטחת מידע ולתקריות קיברנטיות, לרבות העלויות והשלכות אחרות שהיו לבנק בעקבות ארועים אלו, והשפעותיהן האפשריות על תוצאות הפעילות, הנזילות והמצב הכספי של הבנק בעתיד, ככל שידוע לבנק.

- מתן גילוי להשלכות שנגרמו בשל תקריות קיברנטיות על המוצרים, השירותים, קשרי הלקוחות ותנאי התחרותיים של הבנק.
  - הרחבת הגילוי בפרק "גורמי הסיכון" בדוח הדירקטוריון על סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (בכפוף למהותיות הסיכון).
  - הרחבת הדיווח בדוחות הכספיים על השפעת אירועי אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות על נתונים כספיים מסוימים (בכפוף למידת המהותיות של אירועים אלו), לרבות מתן מידע לגבי היקף השקעות מהותיות בתכנית למניעת תקריות קיברנטיות, הכרה בהתחייבויות תלויות בשל תביעות וטענות שהועלו בעקבות תקריות מסוג זה, וכו'.
- ההנחיות שנכללו בטיטוט ההוראה צפויות להיכנס לתוקף ביום 31 בדצמבר 2012. הבנק לומד את ההנחיות שנכללו בטיטוט ההוראה ונערך ליישומן במועד שנקבע.
- טז. הצוות לבחינת התחרותיות במערכת הבנקאית.**
- בעקבות ההמלצות שנכללו בדו"ח ה"ועדה לבחינת שירותים חברתיים כלכליים" ("ועדת טרכטנברג") - בנושא: "השפעת המערכת הבנקאית בישראל על יוקר המחיה בישראל", מונתה על ידי משרד האוצר בשיתוף בנק ישראל בחודש דצמבר 2011, "ועדה לבחינת התחרות במערכת הבנקאית".
- הועדה התבקשה לבחון ולהמליץ על מהלכים שונים שיגרמו להגברת התחרותיות בענף הבנקאות בכלל, ובמגזר הקמעונאי בפרט.
- בין היתר, התבקשה הועדה לבחון את הצורך בהקמת מערכת דירוג אשראי מרכזית למגזר הקמעונאי שתעמוד לרשות כלל המערכת הבנקאית, ותקל על מעבר לקוחות בין הבנקים.
- בתאריך 16 ביולי 2012 פרסמה הועדה דוח ביניים שהועמד לעיון הציבור וגורמים רלוונטיים אחרים.
- הדוח כולל המלצות המיועדות להגביר את התחרות במערכת הבנקאית בכלל, ובתחום שירותי הבנקאות הניתנים ללקוחות המגזר הקמעונאי, בפרט - ובכללן:
- מוצע לחייב את הבנקים למסור ללקוחותיהם הודעה תקופתית מפורטת שתכלול נתונים ופרטים לגבי היקף נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח, פרוט תשלומיו לבנק, דירוג האשראי שלו ונתונים איכותיים אחרים הנוגעים לפעילותו בבנק.
  - מוצע לפרסם מידע לגבי שיעורי הריבית האפקטיביים הנהוגים בבנקים השונים לגבי אשראי ופקדונות, באופן שיקל על הציבור לערוך השוואה לגבי נתון זה בין הבנקים השונים (באחריות בנק ישראל).
  - מוצע לאפשר ללקוחות לפתוח חשבונות בנק באמצעות מערכת האינטרנט.
  - מוצע לקבוע כללים חדשים שיפחיתו את החסמים לניוד חשבונות לקוחות בין הבנקים (כגון: מתן הרשאה לבנק הנעבר לבצע עבור הלקוח פעולות שונות הדרושות להעברת החשבון).
  - מוצע להגביל את שיעור הריבית המכסימלי שרשאים הבנקים לגבות בגין עסקאות ומוצרי אשראי.
  - מוצע להרחיב את הגדרת "עסק קטן" (שלגביו קיים משטר עמלות מיוחד, מתוקף כללים שפורסמו על ידי בנק ישראל בשנת 2008), גם ללקוחות שמחזור העסקים השנתי שלהם אינו עולה על 25 מיליון ש"ח (במקום מיליון ש"ח כיום), והיקף האשראי שלהם אינו עולה על חמישה מיליון ש"ח.

- מוצע ליישם כללים חדשים שיהוו תשתית שתסייע להפחתת העלויות ללקוחות בגין שירותים הקשורים למסחר בניירות ערך, לרבות: מתן מידע לגבי השיעור הממוצע של העמלות הנהוגות בבנק, קביעת שיעור עמלה מכסימלי למסחר בניירות ערך, ביטול "עמלת המינימום" לניהול פקדון ניירות ערך, וכו'.
  - מוצע להפחית את עלויות רכישת המלוות קצרי המועד שמנפיקה המדינה, במטרה להעמיד לרשות הלקוחות מוצר חליפי, שיהיה בר תחרות לפקדונות השקליים במערכת הבנקאית.
  - מוצע להכניס לפיקוח עמלות חדשות (לרבות עמלות טיפול באשראי עד לסך של 100 אלף ש"ח).
  - מוצע לעודד גורמים נוספים (כגון: גופים מוסדיים ו"אגודות אשראי"), להציע שירותים בנקאיים שיתחרו במערכת הבנקאית.
  - מוצע לעודד הקמת "בנק אינטרנטי", שיוכל לספק שירותים בנקאיים בעלויות נמוכות יותר מהעלויות הנהוגות במערכת הבנקאית.
- בהמשך להמלצות שנכללו בדוח הביניים כאמור, פרסם המפקח על הבנקים ביום 22 באוגוסט טיוטה לתיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008, המיישמת את עיקרי המלצות הועדה בתחום העמלות לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד פרסום ההמלצות ומכיוון שנוסחן הסופי טרם פורסם, לא ניתן לאמוד בשלב זה, את היקף ההשפעה שתהיה להמלצות הועדה על התוצאות הכספיות של הבנק בעתיד. עם זאת, להערכת הנהלת הבנק, יישומן של המלצות ביניים אלו כלשונן, עלול לגרום לפגיעה מהותית בהכנסות הבנק מעמלות.
- יז. טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא: "ניהול סיכונים".**
- במסגרת עדכון הוראות "ניהול בנקאי תקין" והתאמתן למסגרת העבודה ולסטנדרטים שנקבעו על ידי "ועדת באזל", הפיץ בנק ישראל ביום 20 ביוני 2012 טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא: "ניהול סיכונים".
- ההוראה נועדה לתמוך ביכולת התאגידים הבנקאיים לזהות ולהגיב לסיכונים מתפתחים במועד וביעילות, וכוללת עקרונות וקיום מנחים שעליהם תושטת מסגרת העבודה לניהול סיכונים בתאגידים הבנקאיים, לרבות:
- תהליכי הסיכונים בתאגידים הבנקאיים ינוהלו הן במסגרת קווי העסקים והן לרוחב התאגיד הבנקאי בחתרן סוגי סיכון.
  - התאגידים הבנקאיים יחויבו לקיים "ממשל ניהול סיכונים", המבוסס על שלושה קווי הגנה:
    - קווי העסקים (הקו הראשון) - היחידה נוטלת הסיכון תישא בעיקר האחריות לסיכונים הגלומים בפעילותה, לרבות קיום סביבת בקרה נאותה לפעילות זו.
    - פונקצית ניהול הסיכונים (הקו השני) - שתישא באחריות לתכנון ופיתוח מסגרת העבודה לניהול הסיכונים, לרבות קביעת מתודולוגיית העבודה והצגת מכלול הסיכונים בפני ההנהלה והדירקטוריון של הבנק.
    - הביקורת הפנימית (הקו השלישי) - שמתפקידה לבחון (לרוב בדיעבד), את תקינותם ויעילותם של תהליכי ניהול הסיכונים ולחשוף חולשות פוטנציאליות בבקרה הפנימית.
  - ניהול הסיכונים יכלול את מכלול הסיכונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי, ויקיף הן סיכונים עסקיים (לרבות: אשראי, שוק ונזילות), הן סיכונים תפעוליים (לרבות סיכונים משפטיים וסיכונים ציית) והן סיכונים שאינם מוחשיים (כגון: מוניטין ואסטרטגיה).

ניהול הסיכונים ייערך על בסיס קבוצתי וייקח בחשבון גם סיכונים מתהווים והתפתחויות רלוונטיות בתאגיד הבנקאי, לרבות שינויים במבנה התפעולי, התרחבות גיאוגרפית, מיזוגים ורכישות.

- התאגידים הבנקאיים יטמיעו תרבות ארגונית שתאפשר ניהול סיכונים מיטבי, לרבות: גיוס אנשי מקצוע מתאימים, תיחום האחריות של הגורמים העוסקים בניהול סיכונים, הטמעת גישה המעודדת הצפת חולשות וליקויים בנושא: "ניהול סיכונים", קיום תקשורת אפקטיבית חוצת ארגון בין הגורמים הקשורים לניהול סיכונים, וקביעת מדיניות תגמול שתעניק משקל ראוי לשימור ההון ולאיתנות הפיננסית של התאגיד הבנקאי.

- הדירקטוריון יהווה מרכזי בנושא ניהול הסיכונים בתאגיד הבנקאי, ותוטל עליו אחריות לתהליכי מפתח בנושא זה, לרבות:

- התוויית האסטרטגיה של התאגיד לניהול סיכונים, וקביעת "התיאבון לסיכון", שיבוסס על מדדים כמותיים ואיכותיים.

- אישור "המסגרת לניהול סיכונים", המהווה את המדיניות ואופן הניהול של כל אחד מהסיכונים להם חשוף התאגיד הבנקאי.

- פיקוח על ניהול הסיכונים של ההנהלה, באמצעות מעקב אחר "פרופיל הסיכון" של הבנק, המהווה אופן לרמת הסיכון המצרפי הגלום בחשיפות ובפעילות העסקית של הבנק בנקודת זמן נתונה.

הדירקטוריון יוודא ש"פרופיל הסיכון" עולה בקנה אחד עם ה"תיאבון לסיכון" של הבנק, ולא נרשמו חריגות מהמגבלות שקבע הדירקטוריון.

- הדירקטוריון יקיים דיון לגבי "פרופיל הסיכון" של הבנק והשינויים שחלו בפרופיל זה בתדירות רבעונית לפחות, ובכל עת שחל שינוי מהותי בפרופיל זה.

- הדירקטוריון ימנה ועדה דירקטוריונית ייעודית לניהול סיכונים (להלן: "ועדת ניהול סיכונים"), שתורכב מדירקטורים בעלי מומחיות בנושא זה, שתקיים דיונים מקצועיים ומעמיקים במגוון הנושאים הכרוכים בניהול סיכונים, לרבות: ה"תיאבון לסיכון", מדיניות ניהול הסיכונים, "מסמך הסיכונים", ומוצרים חדשים.

הועדה תקיים דיונים שוטפים עם "מנהל הסיכונים הראשי" ותבחן חלופות שונות בנושאים העומדים לפניה, במטרה לגבש המלצות לקראת הדיון שיתקיים בנושאים אלו במליאת הדירקטוריון.

- הנהלת התאגיד הבנקאי תהיה אחראית לניהול הסיכונים השוטף, ותפעל להטמעת תהליכים, תשתיות ומבנה ארגוני הכרוכים בניהול סיכונים, לרבות:

- גיבוש הטמעה ויישום של "מסגרת לניהול סיכונים", לרבות: מגבלות, תהליכי הניהול, הבקרה והמתודולוגיה.

- אחריות לקיום תשתית מתאימה (טכנולוגית ואנושית) הדרושה לניהול הסיכונים.

- עמידה במגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, לרבות: "התיאבון לסיכון".

- הקצאת "עלויות סיכון" מתאימות ליחידות העסקיות השונות, במטרה לשקף באופן נאות את המתאם שבין תרומת היחידה לפרופיל הסיכון שלה.

- הוגדרו סמכויותיו ותפקידיו של מנהל הסיכונים הראשי בבנק.

בין היתר נדרש מנהל הסיכונים לדווח לדירקטוריון בכל נושא ועניין שלדעתו נחוץ להביא לידיעת הדירקטוריון, לרבות: המלצה לבחון מחדש את מסגרת ניהול הסיכונים, חוות דעת לגבי "פרופיל הסיכון" של מוצרים חדשים והתאמתם ל"תיאבון לסיכון" של הבנק, וכו'.

- הוגדרו סמכויות ותפקידה של פונקציית ניהול הסיכונים בבנק, המהווה את "קו ההגנה השני" במערך ניהול הסיכונים בבנק.

היחידה לניהול סיכונים תבחן את מסגרת העבודה לניהול סיכונים בראיה "חוצת ארגון", תוודא שהנושאים הקשורים בניהול סיכונים יזוהו ויטופלו בצורה נאותה, ותסייע בפיתוח מתודולוגיות, כלים ושיטות עבודה לניהול סיכונים.

היחידה לניהול סיכונים תישא באחריות לגיבוש מדדים, מתודולוגיות והטמעת כלים מרכזיים בנושא זה, ובכללם:

- גיבוש מדדי ה"תיאבון לסיכון".
- גיבוש ועדכון ה"מסגרת לניהול הסיכון".
- הערכת נאותות הלימות ההון והנזילות של התאגיד הבנקאי, במסגרת "מסמך ICAAP".
- בחינת פרופיל הסיכון של מוצרים חדשים.
- אישור מערכות המדידה והמודלים לניהול סיכונים ותיקופם.
- זיהוי סיכונים הנובעים ממבנים משפטיים מורכבים.
- מעורבות בתהליכי אישור אשראי.

היחידה לניהול סיכונים תהיה עצמאית ותפעל ללא תלות בקווי העסקים של הבנק, באופן שיאפשר לה לחוות דעה בלתי תלויה שתאתגר את תהליך קבלת ההחלטות בבנק.

- תאגיד בנקאי המהווה חברה בת של תאגיד בנקאי אחר, יגבש מדיניות לניהול סיכונים ומסגרת עבודה לניהול הסיכונים, בהתאמה למדיניות ותיאבון הסיכון הקבוצתיים שנקבעו על ידי החברה האם.

עם זאת, מוטל על החברה הבת להתאים את המדיניות והמגבלות שנקבעו על ידי החברה האם, למאפיינים הייחודיים של סביבת הפעילות בה פועלת החברה הבת.

- ה"תיאבון לסיכון" יהווה את המדד המרכזי המגדיר את הרף העליון של רמת הסיכון שהתאגיד הבנקאי מוכן לקיים.

ה"תיאבון לסיכון" של התאגיד הבנקאי ייגזר מהאסטרטגיה העסקית של התאגיד הבנקאי ומרמת ההון והנזילות המינימלית שיקבע הדירקטוריון.

בשל חשיבותו ומרכזיותו של מדד זה בניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי, יידרשו התאגידים הבנקאיים להגדיר את ה"תיאבון לסיכון" באמצעות מסמך כתוב שיכלול הן מרכיבים כמותיים (כגון: יעדי תשואה, הלימות הון, דירוג הבנק, ריכוזיות לוויים ופקדונות, ותנודתיות ברווחיות), והן מרכיבים איכותיים (כגון: כיוונים עסקיים רצויים, התמקדות במוצרים מסוימים, וכו').

ה"תיאבון לסיכון" יושפע מ"קיבולת הסיכון" של התאגיד הבנקאי, המהווה את הסיכון המקסימלי שבו יוכל לפעול התאגיד הבנקאי, בהינתן תרחישים שונים (לרבות "תרחישי לחץ").

- ה"מסגרת לניהול סיכונים" הוגדרה ככלי המרכזי לניהול הסיכונים וליישום המדיניות לניהול סיכונים. "מסגרת העבודה לניהול סיכונים" תכלול, בין היתר:
  - הגדרת תכולה והיקף החשיפה עבור כל אחד מהסיכונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי.
  - מבנה וחלוקת הסמכויות ותחומי האחריות של כל אחת מהיחידות ומהגורמים העוסקים בניהול סיכונים.
  - המתודולוגיה והכלים לזיהוי והערכת הסיכון.
  - תהליך קביעת המגבלות.
  - כללי הדיווח לגבי החשיפה לסיכונים והעמידה במגבלות, לרבות פורמט ותדירות הדיווח.
- מוצרים חדשים (לרבות שינויים משמעותיים במוצרים קיימים), יאושרו רק לאחר שהוערכו הסיכונים הגלומים בהם והשפעתם על "פרופיל הסיכון" של התאגיד הבנקאי. מוצרים חדשים שיגרמו לחריגה מה"תיאבון לסיכון" של התאגיד הבנקאי ייגנזו ולא יופעלו.
- בנוסף, מוצר חדש יאושר בכפוף לקיומן של תשתיות ובקורות הולמות לניהול המוצר (לרבות: מערכות מידע, רישום חשבונאי, ציות וכו').
- התאגידים הבנקאיים ידרשו לקיים תהליכים ולעשות שימוש בכלים ומתודולוגיות שיאפשרו זיהוי, מדידה והערכה של כלל הסיכונים אליהם חשופים התאגידים הבנקאיים. תהליכים אלו יכללו:
  - שימוש במדדים איכותיים למדידת הסיכון, יחסית לתשואה ולסביבת הפעילות.
  - הימנעות מהסתמכות על שיטת מדידה ספציפית, באמצעות שיטות מדידה חלופיות.
  - הבנת המגבלות וההנחות של שיטות המדידה הקיימות.
  - שימוש בהנחות מחמירות (לרבות תרחישים משולבים), בעת בחינת ההשלכות של תרחיש קיצון.
  - הימנעות מהסתמכות מופרזת על הערכות חיצוניות.
  - השוואת האומדנים שנחזו לגבי השלכות החשיפה לסיכונים, לתוצאה שנצפתה בפועל (back testing).
  - זיהוי "ריכוזי סיכון", המהווים גורמי חשיפה לסיכונים שהתמשותם עלולה לגרום להפסדים מהותיים או לשינויים מהותיים בפרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי.
- מכיוון שניהול הסיכונים כרוך בשימוש במודלים מסוגים שונים, נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים תהליך תיקוף מבוסס ומקיף של המודלים הנמצאים בשימושם, שיגביר את ההבנה לגבי החוזקות והחולשות של כל מודל.
- התאגידים הבנקאיים נדרשים לעשות שימוש במבחני קיצון בתהליך ניהול הסיכונים.
  - מבחני הקיצון יהוו כלי משלים בתהליך ניהול הסיכונים, יאפשרו לבחון "ריכוזי סיכון", ויקלו על פיתוח תכניות חרום וגישות להפחתת סיכון.
  - בנוסף, "תרחישי הקיצון" יהוו מרכיב בקביעת ה"תיאבון לסיכון" של התאגיד הבנקאי.
- סבירות מבחני הקיצון תבחן על ידי הדירקטוריון, שיידרש לוודא כי בידי ההנהלה תכניות הולמות להתמודדות עם הסיכון בעת משבר.

- התאגידים הבנקאיים נדרשים לקיים מערכות מידע ממוכנות לניטור ומדידת הסיכונים. המערכות תאפשרנה לסכום את כלל החשיפות ומדדי הסיכון, במטרה לגבש את פרופיל הסיכון הכולל של התאגיד הבנקאי.
  - התאגידים הבנקאיים יקיימו מערך דיווח אפקטיבי לגבי הסיכונים השונים. הדיווחים יופנו הן לרמת ההנהלה והן ליחידות רוחביות בארגון, ויגבירו את אפקטיביות התקשורת בארגון.
  - טיוטת ההוראה מגדירה כלי דיווח חדש: "מסמך הסיכונים" שיחליף את "מסמך החשיפות" ששימש עד כה ככלי המרכזי לבחינת "פרופיל הסיכון" של הבנק.
- מסמך הסיכונים יציג את "פרופיל הסיכון של הבנק" ויסייע לדירקטוריון לבחון אם "פרופיל הסיכון" חורג מ"תיאבון הסיכון" שנקבע לתאגיד הבנקאי. בנוסף, המסמך יציג את השפעת השינויים בסביבה החיצונית על "פרופיל הסיכון" של הבנק, ואת ההשלכות שיהיו למבחני הקיצון על "פרופיל הסיכון" ביחס ל"קיבולת הסיכון" של התאגיד הבנקאי.
- "מסמך הסיכונים" יוצג על ידי מנהל הסיכונים הראשי ויידון הן בועדת ניהול הסיכונים והן במליאת הדירקטוריון, בתדירות רבעונית לפחות, או בעת שיחול שינוי מהותי בפרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי.

יח. טיוטת הוראה בנושא: "גילוי על סיכון האשראי בבינוי ונדל"ן."

- על רקע ההתפתחויות שחלו בשוק הנדל"ן בשנים האחרונות, הפיץ בנק ישראל ביום 28 באוגוסט 2012 תיקון להוראת הדיווח לפיקוח על הבנקים, בנושא: "סיכון האשראי הכולל בבינוי ונדל"ן בישראל".
- טיוטת ההוראה מתאימה את דרישות הדיווח הקיימות, למתכונת הגילוי הנהוגה בבנקים בארה"ב וכוללת הנחיות המרחיבות את דרישות הדיווח הקיימות בנושא זה, לרבות:
- דרישה לסווג את האשראי בענף זה לפי אופי הבטחון (כגון: דיור, מסחר, תעשייה וכו').
  - דרישה לסווג את האשראי לפי סטטוס הבטחון (כגון: "נדל"ן בנוי", "נדל"ן "שבנייתו טרם הסתיימה").
  - דרישה לכלול בדיווח גם נתונים לגבי אשראי שניתן ללקוחות שאינם עוסקים בענף הבינוי והנדל"ן, ובלבד שאשראים אלה מובטחים באופן משמעותי על ידי שיעבוד מקרקעין.
- ההנחיות שנכללו בטיטת ההוראה צפויות להכנס לתוקף החל מהדיווח ליום 30.6.2013.
- עם זאת מתעתד בנק ישראל להטיל על התאגידים הבנקאים לכלול בעתיד גילוי דומה גם בדיווח המתייחס לחלוקת סיכון האשראי בחתך ענפי משק, שנכלל בסקירת ההנהלה. הבנק לומד את ההנחיות שנכללו בטיטת ההוראה ונערך ליישומן במועד שנקבע.

יט. טיוטת הוראה בנושא: "גילוי על פקדונות".

- ביום 12 בספטמבר 2012, הפיץ בנק ישראל טיוטת תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא: גילוי על פקדונות, המתאימה את דרישות הגילוי הקיימות, למתכונת הגילוי המקובלת בתאגידים בנקאיים באירופה ובארה"ב.
- טיוטת ההוראה כוללת הנחיות המרחיבות את הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים בנושא זה, לרבות:
- המידע לגבי הפקדונות יכלול הבחנה בין פקדונות נושאי ריבית, לכאלו שאינם נושאים ריבית.
  - התאגידים הבנקאיים יידרשו לכלול מידע על התפלגות הפקדונות בחתך מדרגות מפקידים.

- הביאור על פקדונות הציבור יכלול מידע על התפלגות הפקדונות בחתך מקור הפקדון (כגון: "אנשים פרטיים", "תאגידים" ו"גופים מוסדיים").

ההנחיות שנכללו בטיטת ההוראה צפויות להכנס לתוקף החל מהדיווח לשנת 2013. על אף האמור לעיל, יידרשו התאגידים הבנקאים להרחיב את המידע שיפורסם בדיווח השנתי ליום 31.12.2012 ולכלול בו גם נתונים המתייחסים להיקף הפקדונות שגויסו מגופים מוסדיים. הבנק נערך ליישום ההנחיות שנכללו בטיטת ההוראה במועד כניסתה לתוקף.

כ. הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא: "ניהול הסיכון התפעולי".

לאור מורכבות התהליכים התפעוליים הקיימים במערכות הבנקאיות שלוו בהתפתחות טכנולוגית מואצת, החושפים את התאגידים הבנקאיים להפסדים פוטנציאליים הנובעים מהתממשות הסיכונים התפעוליים, פרסם בנק ישראל ביום 14 בפברואר הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא "ניהול הסיכון התפעולי".

ההוראה קובעת עקרונות יסוד לניהול הסיכון, לרבות:

- קביעת קוד אתי שיהווה תשתית לתרבות ניהול הסיכון התפעולי.
- קיום ממשל תאגיד נאות לניהול הסיכון התפעולי, המבוסס על שלושה קוי הגנה (היחידות העסקיות, פונקציה בלתי תלויה לניהול הסיכון, והביקורת הפנימית).
- הכנת מסגרת עבודה לניהול הסיכון.
- קיום דיונים תקופתיים ברמת ההנהלה בנושאי מעילות והונאות.
- עריכת סקר סיכונים תפעוליים בתדירות תלת שנתית לפחות.
- הכנת תשתית מתאימה לאיסוף מידע ודיווח על סיכונים תפעוליים

במקביל לפרסום הוראה זו, תוקנה הוראת ניהול בנקאי 206 שהתירה לתאגידים בנקאיים גדולים לחשב את דרישת ההון בגין הסיכון התפעולי, (כמתחייב מכללי "באזל 2"), בגישת ה"אינדקטור הבסיסי". בעקבות התיקון להוראה כאמור, חויבו תאגידים בנקאיים אלו לחשב את דרישת ההון בגין סיכון זה, החל מיום 31.12.2012 על פי ה"גישה הסטנדרטית".

הבנק נערך לשינוי הכללים לחישוב הסיכון התפעולי כאמור. מחישובים מוקדמים שנערכו על ידי הבנק עולה כי שינוי שיטת החישוב כאמור, לא יתרום להפחתה משמעותית בהיקף דרישת ההון בגין סיכון זה.

כא. חקיקה בנושא: "הלואות לדיר".

בשנים האחרונות נרשמו עליות משמעותיות במחירי הדירות בישראל, שלוו בגידול בהיקפי ההלוואות לדיר שניתנו בשיעורי מימון גבוהים, ובעליה במשקל תיק האשראי לדיר ותיק האשראי לענף הבינוי והנדל"ן בסך סיכון האשראי של המערכת הבנקאית.

להערכת בנק ישראל תהליכים אלה טומנים בחובם סיכונים לכשלי אשראי נרחבים למערכת הבנקאית, ועלולים לפגוע ביציבות התאגידים הבנקאיים. לפיכך, פרסם בנק ישראל ביום 1 בנובמבר 2012 הוראה, המגבילה את שיעור המימון בהלוואות לדיר הניתנות על ידי התאגידים הבנקאיים, כדלקמן:

- בהלוואה למטרת "רכישת דירת יחיד" – לא יעלה שיעור המימון על 75% משווי הנכס.
  - בהלוואה שניתנה למטרת "השקעה בדירת מגורים" – לא יעלה שיעור המימון על 50% משווי הנכס.
- הכללים שנקבעו בהוראה נכנסו לתוקף ביום 1 בנובמבר 2012. הבנק מיישם את ההוראה החל ממועד כניסתה לתוקף.

חלק ב' - התפתחות עסקי הבנק

4. התוצאות העסקיות

רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 הסתכם בסך של 128 מיליון ש"ח, לעומת 132 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה ירידה בשיעור של 3.0%.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי בתשעת החודשים הראשונים השנה הסתכמה בשיעור של 9.8%, לעומת 10.7% בתקופה המקבילה אשתקד ותשואה בשיעור של 9.6% בכל שנת 2011.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- עליה בהכנסות מריבית, נטו - מ- 541* מיליון ש"ח אשתקד, ל- 543 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
  - עליה בהכנסות המימון שאינן מריבית - מהוצאה בסך של 42* מיליון ש"ח אשתקד, להכנסה בסך של 4 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
  - עליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי - מ- 13 מיליון ש"ח אשתקד, ל- 28 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
  - ירידה בהכנסות מעמלות - מ- 278* מיליון ש"ח אשתקד, ל- 271 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
  - ירידה בסך של 37* מיליון ש"ח בהכנסות האחרות.
  - ירידה בהוצאות התפעוליות והאחרות - מ- 598 מיליון ש"ח אשתקד, ל- 593 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- ברבע השלישי של שנת 2012 הסתכם הרווח הנקי של הבנק בסך של 44 מיליון ש"ח, לעומת 26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 69.2%.
- הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות ברבע השלישי של שנת 2012 - בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד היו:
- עליה בהכנסות מריבית, נטו - מ- 180* מיליון ש"ח אשתקד, לסך של 185 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
  - ירידה בהוצאות המימון שלא מריבית - מסך של 36* מיליון ש"ח אשתקד, ל- 6 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
  - עליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי - מ- 4 מיליון ש"ח אשתקד, לסך של 14 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
  - ירידה בהכנסות מעמלות - מ- 91 מיליון ש"ח אשתקד, לסך של 90 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
  - ירידה בסך של 4 מיליון ש"ח בהכנסות האחרות.
  - יציבות בהוצאות התפעוליות והאחרות - בסך של 191 ש"ח, בדומה לאשתקד.

תשואת הרווח הנקי על ההון ברבע השלישי של שנת 2012, הסתכמה בשיעור של 10.4%, לעומת 6.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

* סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - ראה ביאור ד1' בתמצית הדוחות הכספיים.

הכנסות והוצאות

ההכנסות מריבית, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-543 מיליון ש"ח, לעומת 541* מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 0.4%. העליה בהכנסות מריבית, נטו, מוסברת בגידול בשיעור של כ-10.2% ביתרות הממוצעות של הנכסים המניבים. השפעת מרכיב זה קוזזה על ידי:

- ירידה בסך של כ-13 מיליון ש"ח בתרומת ה"הון הפעיל", בעיקר במגזר הצמוד למדד.
- ירידה בשיעור של 0.07% נקודות האחוז במרווח הריבית - ממרווח בשיעור של 2.42% אשתקד, למרווח בשיעור של 2.35% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012.

להלן נתונים לגבי התפתחות הכנסות הריבית, נטו - בחתך מגזרי פעילות:

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר			
2012	***2011	שינוי	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
157	162	(5)	משקי בית
227	195	32	עסקים קטנים
42	44	(2)	בנקאות מסחרית
82	78	4	בנקאות עסקית
38	39	(1)	בנקאות פרטית
(3)	23	(26)	ניהול פיננסי
543	541	2	

הכנסות המימון שאינן מריבית, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בסך של 4 מיליון ש"ח, לעומת הוצאה, נטו, בסך של 42* מיליון ש"ח שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול בהכנסות המימון שאינן מריבית נובע, בעיקר, מעליה בהכנסות מדיבידנדים ורווחים ממימוש ניירות ערך בסך של 35 מיליון ש"ח, ומירידה בסך של 45 מיליון ש"ח בהוצאות, נטו, מפעילות במכשירים נגזרים. הירידה בהוצאות, נטו, שנרשמו בגין הפעילות במכשירים נגזרים נובעת מעליה בסך של כ-20 מיליון ש"ח, בהכנסות נטו, מהפרשי הצמדה ושער שנזקפו על יתרות המכשירים הפיננסיים הנגזרים וירידה בסך של כ-16 מיליון ש"ח בהפסדים מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. ההוצאות שנרשמו בגין מרכיב זה נגזרות מחוסר הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של "נכסי הבסיס" בגין עסקאות במכשירים נגזרים (הנמדדים על "בסיס צבירה"), לבין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס (הנמדדים על "בסיס השווי ההוגן"). הפערים ברישום החשבונאי, כאמור לעיל, מהווים "הפרשי עיתוי" שייזקפו בדוחות הרווח והפסד של הבנק בתקופות הבאות.

מאידך, רשם הבנק בתקופת הדוח הפרשה לירידת ערכן של השקעות באגרות חוב ובמניות מסוימות בסך של כ-19 מיליון ש"ח, לאחר שירידה זו סווגה בתקופת הדוח כ"ירידת ערך בעלת אופי שונה מזמני".

* סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - ראה ביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים.
 ** סווג מחדש בעקבות השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח - ראה פרק 8' להלן.

להלן נתונים לגבי המרכיבים העיקריים של סעיף "הכנסות המימון שאינן מריבית", בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2012	**2011	שינוי	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(5)	(50)	45	הוצאות נטו, מפעילות במכשירים נגזרים*
32	4	28	רווחים ממימוש אגרות חוב, נטו
7	-	7	דיבידנדים שהתקבלו מניירות ערך
(19)	-	(19)	הפרשה לירידת ערכם של ניירות ערך
(11)	4	(15)	הפרשי שער
4	(42)	46	

* מזה הוצאה בסך של כ- 6 מיליון ש"ח בגין התאמות ל"שווי הוגן" (בתקופה המקבילה אשתקד - כ- 22 מיליון ש"ח).

** סוג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - ראה ביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 28 מיליון ש"ח, לעומת 13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2012	2011	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
33	18	הוצאות בגין הפסדי אשראי - על בסיס פרטני
(5)	(5)	- על בסיס קבוצתי*
28	13	

* לרבות מחיקות חשבוניות בסך של 6 מיליון ש"ח בגין חובות נחותים שהוצאה להפסדי אשראי בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי, בניכוי גביית חובות שנמחקו בעבר, בסך של 20 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 40 מיליון ש"ח, ו- 27 מיליון ש"ח, בהתאמה).

ההוצאות בגין הפסדי אשראי שנרשמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012, כאמור - נמוכות בכ- 25-20 מיליון ש"ח מהאומדן המקורי שנחזה על ידי הבנק.

האומדן המקורי התבסס על נתוני החובות הבעייתיים שדווחו בתום שנת 2011, וכלל תחזית לשינויים בפרמטרים שונים המהווים מרכיב בחישוב ההפרשות להפסדי אשראי, כגון: תחזית הגידול באשראי (לרבות אשראי בעייתי), תחזית הגידול בתקופת הפיגור של החובות הבעייתיים, והשפעת מרכיב ההיוון על ההפרשה התקופתית להפסדי אשראי.

הקיטון בהוצאה בגין הפסדי אשראי, ביחס לאומדן המוקדם, כאמור, נובע מהגורמים הבאים:

- ירידה בשיעור המחיקות החשבוניות נטו, לעומת התכנון המקורי, תרמה למיתון הגידול בהפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, ביחס לגידול המקורי שנחזה ע"י הבנק.
- היקף הסכומים שנגבו בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בגין חובות שנמחקו בעבר, היה גבוה מהאומדן המקורי.

השיעור הנמוך של החובות הבעייתיים, כמו גם השיעור הנמוך של ההוצאות בגין הפסדי אשראי ביחס להיקף תיק האשראי של הבנק - מצביעים על שיפור באיכות תיק הנכסים של הבנק.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי - בחתך מגזרי פעילות:

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר			
2012	**2011	שינוי	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(4)	5	(9)	משקי בית
-	16	(16)	עסקים קטנים
11	1	10	בנקאות מסחרית
21	(8)	29	בנקאות עסקית
-	(1)	1	בנקאות פרטית
28	13	15	

שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרת האשראי לציבור, נטו (מאזני) הסתכם בתקופת הדוח בשיעור של 0.23%, לעומת 0.11% בתקופה המקבילה אשתקד והוצאה בשיעור של 0.23% בכל שנת 2011.

היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי "על בסיס קבוצתי" הסתכמה ליום 30.9.2012 ב- 255 מיליון ש"ח, והיא מהווה כ- 1.13% מסיכון האשראי הכולל לציבור באותו מועד (30.9.2011, ו- 31.12.2011 - זאה).

לפרטים נוספים לגבי היקף וסוג החובות הבעייתיים ולגבי מדדי איכות תיק האשראי של הבנק ליום 30.9.2012 - ראה פרק 10' (6) להלן.

ברבע השלישי של שנת 2012 הסתכמה ההוצאה בגין הפסדי אשראי בסך של 14 מיליון ש"ח, לעומת 4 מיליון ש"ח ברבע המקביל אשתקד.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב- 271 מיליון ש"ח, לעומת 278 * מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 2.5%. הירידה בהכנסות מעמלות מוסברת, בעיקר, על ידי ירידה בסך של כ-9 מיליון ש"ח בהכנסות מפעילות ב"שוק ההון".

ברבע השלישי של השנה נרשמה ירידה בשיעור של 1.1% בהכנסות מעמלות, לסך של 90 מיליון ש"ח. הקיטון בהכנסות מעמלות ברבע השלישי של השנה נובע מהגורמים שתרמו לירידה בהכנסות בתשעת החודשים הראשונים.

ההכנסות האחרות - הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בסכום לא משמעותי, לעומת הכנסות בסך של 36 * מיליון ש"ח שנזקפו בתקופה המקבילה אשתקד, בגין תמורה שהתקבלה ממימוש מבנים ששימשו את הבנק בעבר (בעיקר מבנים שהיו בשימוש ההנהלה ויחידות המטה של הבנק, לפני העתקת יחידות אלו לבנין ההנהלה המרכזי הנוכחי).

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-593 מיליון ש"ח, לעומת 598 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 0.8%, המוסברת בעיקר בקיטון בשיעור של 1.1% בהוצאות השכר.

ברבע השלישי של השנה נרשמה יציבות בהוצאות התפעוליות בסך של 191 מיליון ש"ח. מחד, נרשמה עליה בשיעור של 5.6% בהוצאות על אחזקת מבנים וציוד, שקוזזה בירידה בשיעור של 4.7% בהוצאות התפעוליות האחרות.

* סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדו"ח רווח והפסד - ראה בראש פרק 11' בתמצית הדוחות הכספיים.
* סווג מחדש בעקבות השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח - ראה פרק 8' להלן.

ההפרשה למיסים הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-68 מיליון ש"ח, לעומת 70 * מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים ביחס לרווח לפני מיסים בתקופת הדוח הסתכם ב-34.7%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. מחד, נרשמה עליה בשיעור של 1.05 נקודות האחוז בשיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק, שקוזה מאידך, בקיטון בסך של כ-5 מיליון ש"ח שנרשם בהוצאות המס, הנובע מעדכון ההפרשות למסים נדחים, על רקע התיקון בחוקי המסים שאושר בחודש אוגוסט 2012 (ראה פרק 13 לעיל).

5. התפתחויות עיקריות בנכסים, בהתחייבויות ובהון

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליון ש"ח):

שיעור השינוי (ב-%) לעומת					
31.12.2011	30.9.2011	31.12.2011	30.9.2011	30.9.2012	
4.2	7.1	25,039	24,376	26,095	סך כל המאזן
3.7	(19.9)	3,548	4,596	3,681	מזומנים ופקדונות בבנקים
3.6	37.2	5,037	3,803	5,216	ניירות ערך
4.6	7.9	15,716	15,231	16,433	אשראי לציבור, נטו
4.6	7.8	20,981	20,364	21,946	פקדונות הציבור
0.9	1.0	915	914	923	כתבי התחייבות נדחים
1.5	4.7	1,764	1,711	1,791	הון עצמי

מזומנים ופקדונות בבנקים

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרות המזומנים והפקדונות בבנקים, בחתך בסיסי הצמדה:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2011	30 בספטמבר 2012	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
12.3	1,999	2,245	שקל לא צמוד
(22.4)	326	253	שקל צמוד מדד
(3.3)	1,223	1,183	מטבע חוץ
3.7	3,548	3,681	

העליה ביתרות המזומנים במגזר השקלי הלא צמוד מוסברת, בעיקר, בהשקעת עודפי המקורות שהצטברו, בפקדונות בבנק ישראל.

* סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדו"ח רווח והפסד - ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים.

ניירות ערך

להלן נתונים לגבי התפתחות ההשקעות בניירות ערך:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2011	30 בספטמבר 2012	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
-	-	300	אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(2.1)	4,971	4,866	ניירות ערך זמינים למכירה
(24.2)	66	50	ניירות ערך למסחר
3.6	5,037	5,216	

הירידה ביתרות תיק ניירות הערך הזמינים למכירה, נובעת ממימוש חלק מתיק אגרות החוב של הבנק.

בתקופת הדוח רכש הבנק אגרות חוב בסך 299 מיליון ש"ח לתיק המוחזק לפדיון.

להלן נתונים לגבי התפלגות ההשקעה באגרות חוב בחתך ענפי משק ודירוג אשראי, ולגבי הרווחים (הפסדים) הצבורים בגינם:

ליום 30.9.2012				דירוג האג"ח**	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
4	18	729	715	AAA- עד AA+	שירותים פיננסיים ועסקיים
1	-	21	22	BBB+ עד A+	מסחר
-	1	122	121	AAA עד AA-	חשמל ומים
3	-	26	29	A עד A+	תעשייה
-	-	8	8	AA+	תקשורת
8	19	906	895		
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
-	7	160	153	AAA עד AA-	חשמל ומים
-	1	12	11	AA	נדל"ן
5	-	16	21		תעשייה
5	8	188	185		
13	27	1,094	1,080		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
-	75	3,760	3,685		ב. אגרות חוב ממשלתיות*
13	102	4,854	4,765		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

* סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדו"ח רווח והפסד - ראה ביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים.
* סווג מחדש בעקבות השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח - ראה פרק 8' להלן.

ליום 30.9.2011				דירוג האג"ח**	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
15	8	833	840	AA+ עד A+	שירותים פיננסיים ועסקיים
1	-	10	11	A+	מסחר
-	-	2	2	AA-	חשמל ומים
3	-	26	29	AA+ עד AA-	תעשייה
19	8	871	882		
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
-	3	76	73	AA-	חשמל ומים
-	1	13	12	AA	נדל"ן
4	1	33	36	AA	תעשייה
4	5	122	121		
23	13	993	1,003		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
14	5	2,700	2,709		ב. אגרות חוב ממשלתיות*
37	18	3,693	3,712		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

ליום 31.12.2011				דירוג האג"ח**	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
14	11	787	790	AA+ עד A-	שירותים פיננסיים ועסקיים
1	-	15	16	A עד A+	מסחר
-	-	2	2	AA-	חשמל ומים
4	-	25	29	AA+ עד AA-	תעשייה
19	11	829	837		
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
-	4	78	74	AA-	חשמל ומים
-	1	13	12	AA	נדל"ן
5	2	33	36	AA	תעשייה
5	7	124	122		
24	18	953	959		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
4	24	4,003	3,983		ב. אגרות חוב ממשלתיות*
28	42	4,956	4,942		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

* היתרה כוללת אגרות חוב של ממשלת ישראל.
** אגרות החוב דורגו על ידי חברות דירוג ישראליות.

להלן התפלגות ההפסדים שנצברו וטרם מומשו בגין אגרות חוב אלו בחתך של שיעור ההפסד מתוך עלות ההשקעה ופרק הזמן שבו נצברו הפסדים אלו:

30 בספטמבר 2012					
תקופת צבירת ההפסדים					
שיעור ההפסד ביחס לעלות	עד 6 חודשים מיליוני ש"ח	מ-6 ועד 9 חודשים מיליוני ש"ח	מ-9 ועד 12 חודשים מיליוני ש"ח	מעל 12 חודשים מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
א. אגרות חוב לא ממשלתיות	-	-	1	7	8
עד 20%	-	-	-	-	5
20% - 40%	-	-	-	-	13
ב. אגרות חוב ממשלתיות	-	-	-	-	-
עד 20%	-	-	-	-	-
סך הכל	-	-	1	12	13
30 בספטמבר 2011					
תקופת צבירת ההפסדים					
שיעור ההפסד ביחס לעלות	עד 6 חודשים מיליוני ש"ח	מ-6 ועד 9 חודשים מיליוני ש"ח	מ-9 ועד 12 חודשים מיליוני ש"ח	מעל 12 חודשים מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
א. אגרות חוב לא ממשלתיות	7	1	3	5	16
עד 20%	4	-	3	-	7
20% - 40%	11	1	6	5	23
ב. אגרות חוב ממשלתיות	9	5	-	-	14
עד 20%	9	5	-	-	14
סך הכל	20	6	6	5	37
31 בדצמבר 2011					
תקופת צבירת ההפסדים					
שיעור ההפסד ביחס לעלות	עד 6 חודשים מיליוני ש"ח	מ-6 ועד 9 חודשים מיליוני ש"ח	מ-9 ועד 12 חודשים מיליוני ש"ח	מעל 12 חודשים מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
א. אגרות חוב לא ממשלתיות	2	6	-	5	13
עד 20%	-	5	-	6	11
20% - 40%	2	11	-	11	24
ב. אגרות חוב ממשלתיות	4	-	-	-	4
עד 20%	4	-	-	-	4
סך הכל	6	11	-	11	28

על פי הוראות בנק ישראל וכללי חשבונאות מקובלים יש לזקוף ל"קרן הון" הפסדים שטרם מומשו, כאמור לעיל - רק אם הפסדים אלו הינם בעלי אופי "זמני". הפסדים בעלי אופי ש"אינו זמני" - ייזקפו לדוח רווח והפסד.

לצורך החלטה לגבי אופי הפסדים שנצברו בגין אגרות החוב, כאמור - מתבססת הנהלת הבנק על המבחנים הבאים:

- דירוג אגרות החוב לרבות שינויים שחלו בדירוג האגרות.
- שיעור ירידת ערך אגרות החוב ביחס לעלותן (גם בהתחשב בהתפתחויות שחלו לאחר תאריך המאזן).
- משך הזמן בו היה שווי אגרות החוב נמוך מעלותן.
- התשואה לפדיון של אגרת החוב ביחס לטווח הפדיון ולתשואות המקובלות בענף.
- התנודתיות בשווי ההוגן של אגרות החוב.
- מצבו הכלכלי של מפיק אגרת החוב ויכולתו לעמוד בהתחייבויותיו.
- כוונת ויכולת הבנק להחזיק באגרות החוב הנ"ל עד למועד פדיון.
- סוג אגרת החוב (או אי סוגה), כ"חוב בעייתי".
- ארועי כשל תשלום שנרשמו בגין אגרות החוב.

אגרות החוב הנ"ל נרכשו על ידי הבנק במטרה להחזיק בהן עד לפדיון או עד למועד בו עליית שוויין ההוגן - תאפשר לבנק לממשן ברווח. בכוונתו וביכולתו של הבנק להחזיק באגרות חוב הנ"ל עד ששוויין ההוגן ישוב ויעלה, או עד למועד פדיון.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 נרשמה ירידה בסך של כ- 24 מיליון ש"ח ביתרת ההפסדים שטרם מומשו (מזה כ- 14 מיליון ש"ח בגין ירידת ערכן של השקעות באגרות חוב של ממשלת ישראל). שיעור ההפסדים כאמור לעיל, ביחס לעלות אגרות החוב אינו עולה על כ- 0.3% מתיק אגרות החוב ונובע, הן מתנודות בשיעורי הריבית בשוק והן מעליה בסיכוני האשראי של מגזרים מסוימים במשק, בשל הגידול ברמת אי הודאות במשק ובשל התפתחויות כלכליות שליליות שחלו בשווקים של אותם מגזרים.

לאור האמור לעיל, בחנה הנהלת הבנק בתקופת הדו"ח, את ההתפתחויות שחלו במצבם העסקי של מספר מפיקים שההפסד הגלום באגרות החוב שהונפקו על ידם עולה על 20% מעלות ההשקעה באגרות החוב, והעריכה את יכולתם של מפיקים אלה לעמוד בפרעון התחייבויותיהם.

בהתבסס על הערכות ובדיקות אלו - סיווג הבנק בתקופת הדו"ח, הפסדים שטרם מומשו בתיק אגרות החוב בסך של כ- 16 מיליון ש"ח כ"הפסדים בעלי אופי שונה מזמני" ורשם בגינם הפרשה לירידת ערך בדוח הרווח והפסד (בתקופה המקבילה אשתקד, ובשנת 2011 - סווג הפסדים כאמור לעיל, כ"הפסדים בעלי אופי זמני").

בנוסף, רשם הבנק בתקופת הדו"ח הפרשה לירידת ערכן של השקעות במניות לא סחירות בסך של 3 מיליון ש"ח.

אשראי לציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרת האשראי לציבור, נטו - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31.12.2011*	30.9.2012	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
10.5	4,063	4,490	משקי בית
6.2	4,982	5,291	עסקים קטנים
(5.8)	1,902	1,792	בנקאות מסחרית
2.0	4,693	4,787	בנקאות עסקית
(3.9)	76	73	בנקאות פרטית
4.6	15,716	16,433	

לפרטים נוספים באשר להיקף וסווג החובות הבעייתיים בבנק ליום 30.9.2012 - ראה פרק 10א' (6) להלן, וביאור 3 בתמצית הדוחות הכספיים.

פקדונות הציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות פקדונות הציבור - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31.12.2011*	30.9.2012	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
1.2	5,935	6,007	משקי בית
22.0	2,283	2,785	עסקים קטנים
17.0	1,020	1,193	בנקאות מסחרית
(27.3)	1,909	1,387	בנקאות עסקית
7.5	9,834	10,574	בנקאות פרטית
4.6	20,981	21,946	

ההון העצמי של הבנק ליום 30.9.2012 הסתכם ב- 1,791 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ- 1.5% בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2011. העליה בהון מוסברת ברווח השוטף שרשם הבנק בתקופת הדוח ובעליה בסך של 49 מיליון ש"ח בערכה של הקרן ההונית מ"התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה". השפעת מרכיבים אלו קוזזה על ידי דיבידנד בסך 150 מיליון ש"ח שחילק הבנק בתקופת הדוח.

יחס ההון העצמי לסך המאזן ליום 30.9.2012 הסתכם ב- 6.9%, לעומת 7.0% ביום 30.9.2011 וביום 31.12.2011.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30.9.2012 (על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201, המהוות את מכלול מסגרת העבודה ליישום כללי "באזל 2" בתאגידים הבנקאיים בישראל) - הסתכם בשיעור של 14.2%, לעומת 13.2% ביום 31.12.2011. יחס זה עולה הן על השיעור המינימלי - 9%, שנקבע על ידי בנק ישראל, והן על "רף המינימום" שנקבע על ידי דירקטוריון הבנק (בשיעור של 13%). יחס ההון לרכיבי סיכון "ברובד הראשון" (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל) ליום 30.9.2012 - מסתכם בשיעור של 9.9% (31.12.2011 - 9.7%).

* סווג מחדש - בעקבות השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח - ראה פרק 8ב' לעיל

לתאריך המאזן מהווים כתבי ההתחייבות הנדחים (שניתן להכיר בהם כ"הון משני") - כ- 39.5% בלבד מ"הון הראשוני" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל), לעומת יחס מכסימלי בשיעור של 50% המותר על פי הוראות בנק ישראל. כתבי ההתחייבות הנ"ל דורגו על ידי חברת "Standard & Poor" - מעלות", (להלן: "חברת הדירוג") בדירוג "A+" (נמוך בדרגה אחת מדירוג המנפיק של הבנק) - בהתאם למתודולוגיה של חברת הדירוג הבינלאומית "Standard & Poor".

יצוין בהקשר זה, כי במסגרת הערכות המערכת הבנקאית לאימוץ מסגרת עבודה מעודכנת לדרישות הון (כללי "באזל 3"), פרסם בנק ישראל ביום 28 במרס 2012 הוראה בנושא: "מסגרת באזל 3 - יחסי הון ליבה מינימליים".

על פי ההוראה, יידרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס "הון ליבה" (המוגדר כ"הון העצמי", ב"רובד הראשון") מינימלי לרכיבי הסיכון שלהם, שלא יפחת מ- 9.0% (על פי כללי המדידה של "באזל 3") ולעמוד ביעד זה לא יאוחר מיום 1.1.2015.

יחס "הון הליבה" לרכיבי סיכון של הבנק ליום 30.9.2012 (על פי כללי "באזל 2") - מסתכם ב- 9.9% (31.12.2011 - 9.7%).

מחישובים ראשוניים שנערכו על ידי הבנק עולה, כי ישנם כללי המדידה המוצעים בהנחיות "באזל 3" צפוי להקטין את יחס "הון הליבה" של הבנק בכ- 0.3 נקודות האחוז.

בתקופת הדוח הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים לא סחירים (הון משני) בסך של 150 מיליון ש"ח, במסגרת תכנית העבודה השוטפת של הבנק. כתבי ההתחייבות הנ"ל דורגו על ידי "חברת הדירוג" בדירוג זהה לזה של יתר כתבי ההתחייבות של הבנק.

6. מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות

כללי

על רקע ההתמתנות שנרשמה במגמת האינפלציה במשק ברבע האחרון של שנת 2011 ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012, ולאור החששות מהחרפת המשבר הכלכלי המתחולל בחלק ממדינות "גוש הירור" (ראה גם פרק 10' (4) להלן) - והשלכותיו האפשריות על הפעילות הכלכלית המקומית, המשיך בנק ישראל במתווה שנקט על ידו החל מהרבע האחרון של שנת 2011, והפחית בתקופת הדוח את הריבית במכרז המוניטרי בשיעור של 0.5 נקודות האחוז.

להלן נתונים לגבי האינדיקטורים הכלכליים שאיפיינו את תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012:

- יציבות במדד המחירים לצרכן. בתקופת הדוח עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 2.1%. שיעור זה נמצא בתחום יעד האינפלציה השנתי שנקבע על ידי הממשלה (3% - 1%).
- ירידה בשער החליפין של השקל ביחס למרבית המטבעות הזרים - שהתבטאה בהחלשות בשיעור של עד כ- 7.7% שנרשמה בשער השקל לעומת המטבעות הזרים המרכזיים.
- ירידה בשיעור של 0.5 נקודות האחוז בשיעור הריבית במכרז המוניטרי של בנק ישראל, הנגזרת מיישום המתווה המוניטרי שנקט על ידי בנק ישראל החל מהרבע האחרון של שנת 2011. בתום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 הסתכם שיעור הריבית במכרז המוניטרי בשיעור של 2.25%, לעומת 2.75% בסוף שנת 2011.
- עליה בהיקפי הגיוס באמצעות אגרות חוב על ידי ממשלת ישראל: בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 גייסה הממשלה מהציבור באמצעות אגרות חוב ממשלתיות סך של כ- 10.8 מיליארד ש"ח, לעומת עודף פדיון (גיוס שלילי) בסך של כ- 2.0 מיליארד ש"ח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

- עליה קלה בציפיות האינפלציה של הציבור - שהסתכמו בתום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בשיעור של 2.4%, המהווה עליה בשיעור של כ- 0.4 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בתחילת השנה.

הבנק

מדיניות גיוס המקורות בבנק מכוונת ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים ורווחיים לאורך זמן. מקור המימון העיקרי לפעילות הבנק הינו ציבור הלקוחות בסניפי הבנק השונים הפרוסים בכל רחבי הארץ וכוללים לקוחות מסחריים ועסקיים, מלכ"רים, לקוחות קמעונאיים ומשקי בית.

פקדונות - הבנק פועל להרחבת בסיס הלקוחות הבינוניים והקטנים - במטרה לייצור תשתית למקורות מימון יציבים, בין היתר באמצעות העמקת הפעילות עם חוסכים בהפקדות חודשיות, פעילות התורמת לקשר ארוך טווח עם הלקוח ולתזרים שוטף של הפקדות בתכניות חסכון.

היקף פקדונות הציבור ליום 30.9.2012 הסתכם ב- 21,946 מיליון ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 4.6% מתחילת השנה. מניתוח השינויים בפקדונות הציבור בחתך מגזרי הצמדה עולה, כי הגידול נובע, בעיקר, מעליה בשיעור של 5.5% בפקדונות לזמן קצוב במגזר הלא צמוד.

כתבי התחייבות נדחים - במסגרת המדיניות לגיון תמהיל המקורות ולשיפור יחס הלימות ההון שלו, מגייס הבנק מעת לעת גם כתבי התחייבות נדחים. היקף כתבי התחייבות הנדחים ליום 30.9.2012 מסתכם ב- 923 מיליון ש"ח (31.12.2011 - 915 מיליון ש"ח).

כתבי ההתחייבות דורגו על ידי חברת "מעלות" S&P (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "A+", הנמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA-"). הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "S&P" (חברת האם של "מעלות" S&P) - לפיה יפחת דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים בדרגה אחת מתחת לדירוג המנפיק.

דירוג כתבי ההתחייבות של הבנק, עודכן על ידי חברת הדירוג לאחרונה ביום 6.12.2011 - ואשרר את הדירוג שנקבע בעבר לכתבי התחייבות אלו (באופן דירוג: "ציב").

יצוין בהקשר זה כי בתקופת הדוח הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים ("הון משני") בהיקף של 150 מיליון ש"ח. כתבי ההתחייבות הנ"ל דורגו על ידי חברת הדירוג בדירוג זהה ליתר כתבי ההתחייבות של הבנק ("A+").

היבט נוסף במדיניות גיוס המקורות - הינו ניהול סיכון הנזילות בבנק. במסגרת זו, ועל רקע התנודתיות הגבוהה שנרשמה בשוק ההון המקומי והשלכותיה האפשריות על המגזר הפיננסי (ראה פרק 2 לעיל) - מיישם הבנק מדיניות המכוונת לשמר יחסי נזילות גבוהים בבנק.

שיעור הנכסים הנזילים בבנק (מזומנים, פקדונות בבנקים לתקופה של עד שלושה חודשים וניירות ערך סחירים) מכלל הנכסים בבנק, ליום 30.9.2012 - הסתכם בכ- 31.2%, (31.12.2011 - 32.0%). הבנק מודד באופן שוטף פרמטרים שונים המשמשים להערכת מדדי הנזילות השונים - בין היתר, באמצעות מודלים שפותחו בבנק.

7. פעילות הבנק בשוק ההון

פעילות הבנק בניירות ערך

הבנק מבצע פעילות בניירות ערך עבור לקוחותיו וכן עבור עצמו לכיסוי התחייבויותיו בגין פקדונות הציבור ולשימושיו הון פעיל. היקף תיק ניירות הערך שהחזיק הבנק ליום 30.9.2012 עבור עצמו ועבור לקוחותיו, הסתכם בכ- 15.3 מיליארד ש"ח (31.12.2011 - כ- 16.3 מיליארד ש"ח).

היקף תיקי הלקוחות הסתכם בכ- 10.1 מיליארד ש"ח, המהווה קיטון בשיעור של כ- 10.6% לעומת יתרתו ביום 31.12.2011.

היקף העמלות מעסקי לקוחות בניירות ערך הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בכ- 16 מיליון ש"ח, לעומת כ- 21 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ניהול השקעות

הבנק מנהל תיקי השקעות ללקוחותיו באמצעות חברה כלולה: תכלית דיסקונט - ניהול תיקים בע"מ (להלן: "תכלית"), כמפורט להלן:

בדוחות הכספיים לשנת 2011 נכלל מידע לגבי עסקה למיזוג סטטורי שנחתמה ביום 19.12.2011 בין "מרכנתיל שוקי הון בע"מ" (להלן: "החברה" - לשעבר חברה בת בבעלות מלאה של הבנק), לבין "תכלית" (שהייתה בבעלות מלאה של בנק דיסקונט - קודם לעסקה), במסגרתה קלטה "תכלית" לתוכה ביום 1 בינואר 2012 את החברה (לרבות: נכסים, התחייבויות וזכויות אחרות), בתמורה להנפקת מניות לבנק בשיעור של 31% מאמצעי ההון שלה, לאחר המיזוג. עם ביצוע המיזוג חדלה החברה להתקיים, ומניותיה התבטלו.

היקף תיקי ההשקעות שנוהלו על ידי "תכלית" ביום 30.9.2012 - מסתכם בכ- 3.8 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 14% לעומת היקף תיקי ההשקעות שנוהלו על ידי שני הגופים ביום 31.12.2011 (קודם לכניסת המיזוג לתוקף).

ייעוץ פנסיוני

בדוחות הכספיים לשנת 2011 נכלל מידע לגבי תכנית למיקוד עסקי והתייעלות שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק בחודש דצמבר 2011.

במסגרת התכנית הוחלט, בין היתר, על שינוי מתכונת הפעילות של הבנק בתחום ה"ייעוץ הפנסיוני", תוך התבססות על קבלת שירותים בתחום זה באמצעות מערך הייעוץ של החברה האם.

לאור האמור לעיל, הוכנה על ידי הבנק תכנית מפורטת הכוללת מתווה לקבלת שירותים פנסיוניים בסניפי הבנק באמצעות מערך הייעוץ של החברה האם, תוך התייחסות להיבטים תפעוליים, משפטיים וארגוניים.

ביום 29.3.2012 הוגשה התכנית לאישור הממונה על שוק ההון הביטוח והחסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה").

ביום 26 ביולי 2012 הודיע הממונה לבנק על הסכמתו להפסקת פעילות הייעוץ הפנסיוני בבנק (בכפוף לקיום הנחיות מפורטות), החל מיום 31.12.2012, ומתן השירות ללקוחות הבנק באמצעות בנק דיסקונט.

בהמשך להודעה זו, התקבל ביום 30.9.2012 היתר מהמפקח על הבנקים למתן שירותי ייעוץ פנסיוני ללקוחות הבנק, על ידי החברה האם, באמצעות דלפקי ייעוץ ייעודיים שימוקמו בסניפי הבנק, בכפוף לקיום הנחיות שפורטו בהיתר. תוקף ההיתר הוגבל לארבע שנים ויפוג ביום 31.12.2016.

מתווה העסקה אושר על ידי דירקטוריון הבנק ביום 26.10.2012. בעקבות קבלת האישורים וההיתרים כאמור, פועל הבנק להסבת הסכמי הייעוץ הפנסיוני שנחתמו עם לקוחותיו, לחברה האם.

להערכת ההנהלה, הבנק עתיד להשלים את הערוכות ליישום התכנית בהתאם למתווה שנקבע על ידי הממונה, ובהתאם להיתר המפקח על הבנקים עד לתום השנה.

חלק ג' - תאור עסקי הבנק בחתך מגזרים ותחומי פעילות

8. מגזרי פעילות

א. כללי

על פי הכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל הוגדר "מגזר פעילות" כמרכיב בתאגיד הבנקאי שמתקיימים בו שלושה מאפיינים:

- המרכיב עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
- תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון, לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

ב. השלכות השינויים הארגוניים על מגזרי הפעילות

בהמשך לתכנית להתייעלות ולמיקוד עסקי שאושרה בחודש דצמבר 2011 (ראה פרק 22 ד' בדוח לשנת 2011), אישר הדירקטוריון ביום 1 באפריל 2012 תכנית לשינוי המבנה הארגוני בחטיבות האשראי של הבנק, שעיקרה הסטת חלק מהפעילות המסחרית של הבנק (הכוללת בעיקר לקוחות שהיקף האשראי שניתן להם עולה על שבעה מיליון ש"ח) ונוהלה בעבר במסגרת ה"חטיבה הקמעונאית" - לחטיבה ה"עסקית - מסחרית".

התכנית נכנסה לתוקף ביום 1 במאי 2012. במקביל לשינויים ארגוניים אלו חלו שינויים בהגדרת מגזרי הפעילות של הבנק, כמפורט להלן:

(1) מגזרים הנמצאים באחריות ה"חטיבה הקמעונאית":

מגזר משקי בית - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות הפרטיים של הבנק, שסממני פעילותם אופייניים לאלו של משקי בית, לרבות אשראי בהיקף שאינו עולה על 300 אלפי ש"ח (עד ליום 1.5.2012: 200 אלף ש"ח) ופקדונות בהיקף שאינו עולה על 500 אלפי ש"ח. כמו כן נכללה במגזר זה פעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיור.

מגזר עסקים קטנים - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות עסקיים (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח (עד ליום 1.5.2012: 1 מיליון ש"ח).

מגזר בנקאות פרטית - במסגרת זו נכללים השירותים בתחומי הבנקאות ושוק ההון שמספק הבנק ללקוחותיו (יחידים ותאגידים), בעלי עושר פיננסי בינוני ומעלה (בדרך כלל לקוחות שהיקף חסכונותיהם והשקעותיהם עולה על 500 אלפי ש"ח).

(2) מגזרים הנמצאים באחריות החטיבה ה"עסקית מסחרית":

מגזר בנקאות מסחרית - במסגרת זו נכללים שירותי בנקאות שמספק הבנק ללקוחותיו העסקיים בעלי היקף פעילות בינוני (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם עולה על 7 מיליון ש"ח (עד ליום 1.5.2012: 1 מיליון ש"ח) ואינם משתייכים למגזר הבנקאות העסקית.

מגזר בנקאות עסקית - במסגרת זו נכללים שירותי הבנקאות שמספק הבנק לתאגידים גדולים שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 40 מיליון ש"ח (עד ליום 1.5.2012: 15 מיליון ש"ח) וחברות ציבוריות - כן כולל המגזר את פעילות הבנק בתחום הנדל"ן המניב, ללקוחות שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח, והפעילות בתחום "ליווי הבניה".

(3) פעילות אחרת:

מגזר ניהול פיננסי - במסגרת זו נכללת הפעילות הפיננסית שאינה משויכת ללקוחות הבנק (כגון: פעילות בתיק ניירות הערך של הבנק).

בעקבות השינויים הארגוניים והשינויים בתכולת מגזרי הפעילות, כמפורט לעיל, מוצגים הנתונים הכלולים בפרק זה ובביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים, על פי ההגדרות העדכניות של מגזרי הפעילות. נתוני ההשוואה לתקופות קודמות שנכללו בדוחות אלו - סווגו בהתאם.

כאמור לעיל, מגזרי הפעילות הוגדרו מחדש במטרה להתאים, ככל הניתן, את תכולתם למבנה הארגוני החדש בבנק. עם זאת, מכיוון שהמבנה הארגוני החדש אינו חופף במלואו לתכולת מגזרי הפעילות השונים, מבוססים חלק מהנתונים על הנחות ואומדנים שונים (בעיקר בנושא הקצאת עלויות). בתקופת הדו"ח ערך הבנק סקר הוצאות מקיף בכל יחידות הבנק, לצורך עדכון נתוני התפלגות ההוצאות בבנק בחתך מגזרי פעילות, שתוצאותיו נכללו לראשונה בדוחות הכספיים ליום 30.9.2012. נתוני ההשוואה הרלוונטיים לתקופות קודמות, סווגו אף הם בהתאם לתוצאות הסקר. מכיוון שתוצאות הסקר מבוססות על הנחות ואומדנים שונים, ייתכן כי בעתיד, לאחר שהתוצאות שהתקבלו ייבחנו וינותחו לאורך זמן, יחולו שינויים בסיווג של תוצאות אלו.

ג. ניתוח התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות

להלן תמצית נתוני הרווח הנקי בבנק, בחתך מגזרי פעילות, בתקופות שהסתיימו ביום 30.9.2012 בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
שינוי	*2011	2012	שינוי	*2011	2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(7)	17	10	(3)	36	33	משקי בית
22	16	38	42	39	81	עסקים קטנים
(3)	2	(1)	(8)	10	2	בנקאות מסחרית
(3)	9	6	(13)	38	25	בנקאות עסקית
(5)	7	2	(2)	10	8	בנקאות פרטית
14	(25)	(11)	(20)	(1)	(21)	ניהול פיננסי
18	26	44	(4)	132	128	

* סווג מחדש בעקבות השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח.

(1) מגזר "משקי בית"

מגבלות חקיקה תקינה ופיקוח החלות על המגזר

- באשר להשלכות האפשריות של עבודת הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאי על פעילות הבנק במגזר זה - ראה פרק 3טז' לעיל.

התפתחויות בשווקים של המגזר

למידע נוסף על פעילות הבנק בתחום "ההלוואות לדיר" בתקופת הדו"ח, ראה פרק 10א'5) להלן.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר "משקי הבית" לתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012, וניתוח מרכיביו, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד.

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012					
מגזר "משקי בית"					
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	הלוואות לדיר	בנקאות ופיננסים	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
	120	-	64	56	הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
	37	-	(48)	85	- בין מגזרי
28.9	157	-	16	141	
	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
28.7	157	-	16	141	סך הכל הכנסות מימון
33.6	91	6	2	83	הכנסות מעמלות
30.4	248	6	18	224	סך ההכנסות
-	(4)	-	4	(8)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
33.9	201	13	23	165	הוצאות תפעוליות ואחרות
26.0	51	(7)	(9)	67	רווח (הפסד) לפני מיסים
26.5	18	(3)	(3)	24	הפרשה למיסים
25.8	33	(4)	(6)	43	רווח נקי (הפסד)
	14.1	*	*	30.7	תשואה להון (אחוזים)
17.1	4,379	10	2,299	2,070	יתרה ממוצעת של נכסים
25.3	6,042	-	-	6,042	יתרה ממוצעת של התחייבויות
17.9	3,107	23	1,168	1,916	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
6.8	816	816	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול -
					מרכיבי הכנסות הריבית:
	108	-	16	92	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	49	-	-	49	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	157	-	16	141	סה"כ הכנסות מימון

* לא רלוונטי

(1) מגזר "משקי בית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011*

מגזר "משקי בית"					
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
אחוזים					
	122	-	55	67	הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
	40	-	(42)	82	- בין מגזרי
29.9	162	-	13	149	
-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
32.5	162	-	13	149	סך הכל הכנסות מימון
35.6	99	7	2	90	הכנסות מעמלות
32.1	261	7	15	239	סך ההכנסות
38.5	5	-	1	4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
33.3	199	13	23	163	הוצאות תפעוליות ואחרות
28.2	57	(6)	(9)	72	רווח (הפסד) לפני מיסים
30.0	21	(2)	(3)	26	הפרשה למיסים
27.3	36	(4)	(6)	46	רווח נקי (הפסד)
	17.5	**	-	35.6	תשואה להון (אחוזים)
17.1	4,026	10	1,948	2,068	יתרה ממוצעת של נכסים
26.8	5,882	-	-	5,882	יתרה ממוצעת של התחייבויות
17.3	2,952	27	1,068	1,857	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
6.3	814	814	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
2.3	51	51	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול -
					מרכיבי הכנסות הריבית:
	112	-	13	99	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	50	-	-	50	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	162	-	13	149	סה"כ הכנסות מימון

* סווג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד - (ראה ביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים), ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח.

** לא רלוונטי.

ההכנסות במגזר "משקי בית" הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בסך של 248 מיליון ש"ח, לעומת 261 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה קיטון בשיעור של 5.0%. הקיטון נובע הן מירידה בסך של 8 מיליון ש"ח בהכנסות מעמלות והן מירידה בסך של 5 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית, נטו, בעיקר עקב קיטון במרווחי האשראי.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 נרשם במגזר זה רווח בסך 33 מיליון ש"ח, לעומת 36 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח הנקי נובעת מהירידה בהכנסות כאמור. וקווצה בקיטון בסך של 9 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

(1) מגזר "משקי בית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012

מגזר "משקי בית"				
בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
15	22	-	37	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
29	(17)	-	12	- בין מגזרי
44	5	-	49	
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
44	5	-	49	סך הכל הכנסות מימון
26	1	2	29	הכנסות מעמלות
70	6	2	78	סך ההכנסות
(4)	1	-	(3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
54	8	4	66	הוצאות תפעוליות ואחרות
20	(3)	(2)	15	רווח (הפסד) לפני מיסים
7	(1)	(1)	5	הפרשה למיסים
13	(2)	(1)	10	רווח נקי (הפסד)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011*

מגזר "משקי בית"				
בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
25	16	-	41	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
25	(10)	-	15	- בין מגזרי
50	6	-	56	
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
50	6	-	56	סך הכל הכנסות מימון
29	1	2	32	הכנסות מעמלות
79	7	2	88	סך ההכנסות
(3)	1	-	(2)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
51	8	4	63	הוצאות תפעוליות ואחרות
31	(2)	(2)	27	רווח (הפסד) לפני מיסים
12	(1)	(1)	10	הפרשה למיסים
19	(1)	(1)	17	רווח נקי (הפסד)

* סוג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד (ראה ביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים) ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח.

ההכנסות במגזר "משקי בית" הסתכמו ברבע השלישי של שנת 2012 בסך של 78 מיליון ש"ח, לעומת 88 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה קיטון בשיעור של 11.4%. הקיטון בהכנסות נובע מירידה בסך של 3 מיליון ש"ח בהכנסות מעמלות, ומירידה בסך של 7 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית עקב צמצום במרווחי הריבית בפעילות בתחומי האשראי והפקדונות.

בסיכום הרבע השלישי של שנת 2012 נרשם במגזר זה רווח בסך 10 מיליון ש"ח, לעומת 17 מיליון ש"ח אשתקד. הירידה ברווח הנקי נובעת מהקיטון בהכנסות, כאמור.

(2) מגזר "עסקים קטנים"

מגבלות חקיקה, תקינה ופיקוח החלות על המגזר

- באשר להשלכות האפשריות של עבודת הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במשק על פעילות הבנק במגזר זה - ראה פרק 3 ט' לעיל.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר "עסקים קטנים" לתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 וניתוח מרכיביו, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012				
מגזר "עסקים קטנים"				
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
	273	-	17	256
	(46)	-	(9)	(37)
41.8	227	-	8	219
-	-	-	-	-
41.5	227	-	8	219
42.4	115	1	1	113
41.9	342	1	9	332
-	-	-	(1)	1
36.8	218	5	4	209
63.3	124	(4)	6	122
63.2	43	(1)	2	42
63.3	81	(3)	4	80
	25.5	*	14.8	27.5
20.4	5,230	4	452	4,774
12.1	2,890	-	-	2,890
24.9	4,328	8	365	3,955
2.1	252	252	-	-
-	-	-	-	-
מרכיבי הכנסות הריבית:				
	203	-	8	195
	24	-	-	24
	227	-	8	219

הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים	- בין מגזרי
הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל הכנסות מימון
הכנסות מעמלות	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי	הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח (הפסד) לפני מיסים	הפרשה למיסים
רווח נקי (הפסד)	תשואה להון (אחוזים)
יתרה ממוצעת של נכסים	יתרה ממוצעת של התחייבויות
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול -	

* לא רלבנטי

(2) מגזר "עסקים קטנים" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011*

מגזר "עסקים קטנים"					
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
232	-	12	220	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים	
(37)	-	(7)	(30)	- בין מגזרי	
36.0	195	5	190		
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית	
39.1	195	5	190	סך הכל הכנסות מימון	
37.4	104	3	101	הכנסות מעמלות	
36.8	299	3	291	סך ההכנסות	
123.1	16	(1)	17	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
37.0	221	6	212	הוצאות תפעוליות ואחרות	
30.7	62	(3)	62	רווח (הפסד) לפני מסים	
32.9	23	(1)	23	הפרשה למסים	
29.5	39	(2)	39	רווח נקי (הפסד)	
12.3	**	5.1	14.0	תשואה להון (אחוזים)	
20.4	4,808	5	4,468	יתרה ממוצעת של נכסים	
10.4	2,274	-	2,274	יתרה ממוצעת של התחייבויות	
25.9	4,430	10	3,947	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	
5.2	672	672	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך	
0.5	12	12	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול -	
				מרכיבי הכנסות הריבית:	
175	-	5	170	מרווח ריבית מפעילות באשראי	
20	-	-	20	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות	
195	-	5	190	סה"כ הכנסות מריבית	

ההכנסות במגזר "עסקים קטנים" הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בסך של 342 מיליון ש"ח, לעומת 299 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 14.4%. העליה בהכנסות נובעת הן מגידול בשיעור של 16.4% בהכנסות מריבית, והן עקב עליה בשיעור של 10.6% בהכנסות מעמלות. בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 נרשם במגזר זה רווח בסך 81 מיליון ש"ח, לעומת 39 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - המהווה עליה בשיעור של 107.7%. הגידול ברווח הנקי נובע הן מהעליה בהכנסות, כאמור, והן מירידה בסך של 16 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

* סווג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד (ראה ביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים), ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח.
** לא רלוונטי.

(2) מגזר "עסקים קטנים" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012

מגזר "עסקים קטנים"				
בנקאות ופיננסים	משכנתאות מסחריות	שוק ההון	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
90	4	-	94	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(12)	(1)	-	(13)	- בין מגזרי
78	3	-	81	הכנסות מימון שאינן מריבית
-	-	-	-	סך הכל הכנסות מימון
78	3	-	81	הכנסות מעמלות
39	-	-	39	סך ההכנסות
117	3	-	120	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(1)	(2)	-	(3)	הוצאות תפעוליות ואחרות
65	1	1	67	רווח (הפסד) לפני מיסים
53	4	(1)	56	הפרשה למיסים
17	1	-	18	רווח נקי (הפסד)
36	3	(1)	38	

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011*

מגזר "עסקים קטנים"				
בנקאות ופיננסים	משכנתאות מסחריות	שוק ההון	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
72	3	-	75	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(9)	(2)	-	(11)	- בין מגזרי
63	1	-	64	הכנסות מימון שאינן מריבית
-	-	-	-	סך הכל הכנסות מימון
63	1	-	64	הכנסות מעמלות
33	-	2	35	סך ההכנסות
96	1	2	99	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
3	(1)	-	2	הוצאות תפעוליות ואחרות
68	-	3	71	רווח (הפסד) לפני מיסים
25	2	(1)	26	הפרשה למיסים
10	1	(1)	10	רווח נקי
15	1	-	16	

* סוג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד (ראה ביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים), ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח.

ההכנסות במגזר "עסקים קטנים" הסתכמו ברבע השלישי של שנת 2012 בסך של 120 מיליון ש"ח, לעומת 99 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 21.2%. העליה בהכנסות נובעת הן מגידול בשיעור של 26.6% בהכנסות מריבית (בעיקר מפעילות בתחום האשראי), והן עקב עליה בשיעור של 11.4% בהכנסות מעמלות.

בסיכום הרבע השלישי של שנת 2012 נרשם במגזר זה רווח בסך 38 מיליון ש"ח, לעומת 16 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - המהווה עליה בשיעור של 138%. הגידול ברווח הנקי נובע מהעליה בהכנסות, כאמור.

(3) מגזר "בנקאות מסחרית"

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר "בנקאות מסחרית" בתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012, וניתוח מרכיביו - בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012

מגזר "בנקאות מסחרית"					
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
	63	-	4	59	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
	(21)	-	(2)	(19)	- בין מגזרי
7.7	42	-	2	40	
-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
7.7	42	-	2	40	סך הכל הכנסות מימון
5.5	15	1	-	14	הכנסות מעמלות
7.0	57	1	2	54	סך ההכנסות
39.3	11	-	-	11	הוצאות בגין הפסדי אשראי
7.3	43	1	2	40	הוצאות תפעוליות ואחרות
1.5	3	-	-	3	רווח לפני מיסים
1.5	1	-	-	1	הפרשה למיסים
1.6	2	-	-	2	רווח נקי
	1.3	*	-	1.6	תשואה להון (אחוזים)
7.2	1,835	1	110	1,724	יתרה ממוצעת של נכסים
4.5	1,082	-	-	1,082	יתרה ממוצעת של התחייבויות
10.8	1,877	2	100	1,775	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
5.2	614	614	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול -
					מרכיבי הכנסות הריבית:
	37	-	2	35	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	5	-	-	5	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	42	-	2	40	סה"כ הכנסות ריבית

* לא רלבנטי

(3) מגזר ה"בנקאות המסחרית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2011*

מגזר "בנקאות מסחרית"					
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
אחוזים					
	63	-	5	58	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
	(19)	-	(3)	(16)	- בין מגזרי
8.1	44	-	2	42	
-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
8.8	44	-	2	42	סך הכל הכנסות מימון
5.4	15	1	1	13	הכנסות מעמלות
7.3	59	1	3	55	סך ההכנסות
7.7	1	-	(1)	2	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7.0	42	1	1	40	הוצאות תפעוליות ואחרות
7.9	16	-	3	13	רווח לפני מיסים
8.6	6	-	1	5	הפרשה למיסים
7.6	10	-	2	8	רווח נקי
	7.5	**	20.3	6.5	תשואה להון (אחוזים)
7.9	1,854	1	139	1,714	יתרה ממוצעת של נכסים
3.8	823	-	-	823	יתרה ממוצעת של התחייבויות
10.9	1,868	3	118	1,747	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1.0	130	130	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
22.2	486	486	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
מרכיבי הכנסות הריבית:					
	39	-	2	37	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	5	-	-	5	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	44	-	2	42	סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר "בנקאות מסחרית" הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בסך של 57 מיליון ש"ח, לעומת 59 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 3.4%. הירידה בהכנסות נובעת מקיטון בשיעור של 5.1% בהכנסות הריבית בתחום האשראי.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012, נרשם במגזר זה רווח בסך 2 מיליון ש"ח, לעומת 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח הנקי, נובע מהירידה בהכנסות, כאמור, ומעליה בסך של 10 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

* סווג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - (ראה ביאור 11' לתמצית הדוחות הכספיים), ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בתקופת הדוח.
** לא רלוונטי.

(3) מגזר ה"בנקאות המסחרית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012

מגזר "בנקאות מסחרית"				
סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
24	-	2	22	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(9)	-	(1)	(8)	- בין מגזרי
15	-	1	14	הכנסות מימון שאינן מריבית
-	-	-	-	סך הכל הכנסות מימון
15	-	1	14	הכנסות מעמלות
6	1	-	5	סך ההכנסות
21	1	1	19	הוצאות בגין הפסדי אשראי
8	-	-	8	הוצאות תפעוליות ואחרות
15	1	2	12	הפסד לפני מיסים
(2)	-	(1)	(1)	הפרשה למיסים
(1)	-	(1)	-	הפסד
(1)	-	-	(1)	

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011*

מגזר "בנקאות מסחרית"				
סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
17	-	1	16	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(6)	-	(1)	(5)	- בין מגזרי
11	-	-	11	הכנסות מימון שאינן מריבית
-	-	-	-	סך הכל הכנסות מימון
11	-	-	11	הכנסות מעמלות
5	-	1	4	סך ההכנסות
16	-	1	15	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
-	-	(1)	1	הוצאות תפעוליות ואחרות
13	-	1	12	רווח לפני מיסים
3	-	1	2	הפרשה למיסים
1	-	-	1	רווח נקי
2	-	1	1	

ההכנסות במגזר "בנקאות מסחרית" הסתכמו ברבע השלישי של שנת 2012 בסך של 21 מיליון ש"ח, לעומת 16 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 31.3%. הגידול בהכנסות נובע הן מעליה בשיעור של 20% בהכנסות מעמלות, והן מעליה בסך של 4 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית, הנובעת מפעילות בתחום האשראי.

בסיכום הרבע השלישי של שנת 2012, נרשם במגזר זה הפסד בסך של 1 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך 2 מיליון ש"ח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח הנקי, על אף העליה בהכנסות, נובע מעליה בסך של 8 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

* סוג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - (ראה ביאור ד' לתמצית הדוחות הכספיים), ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בתקופת הדוח.

(4) מגזר "בנקאות עסקית"

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר "בנקאות עסקית" לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 וניתוח מרכיביו - בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012					
מגזר "בנקאות עסקית"					
בנקאות		שוק ההון	נדל"ן	סך הכל	החלק מכלל
ופיננסים	הבנק				
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים
62	63	-	125		
(14)	(29)	-	(43)		
48	34	-	82	15.1	
10	-	-	10	250.0	
58	34	-	92	16.8	
7	15	2	24	8.9	
65	49	2	116	14.2	
11	10	-	21	75.0	
34	22	2	58	9.8	
20	17	-	37	18.9	
6	6	-	12	17.6	
14	11	-	25	19.5	
5.8	4.5	*	5.2		
2,827	1,815	2	4,644	18.2	
1,317	421	-	1,738	7.3	
3,131	3,198	8	6,337	36.5	
-	-	5,307	5,307	44.5	
-	-	-	-	-	
45	32	-	77		
3	2	-	5		
48	34	-	82		

הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים	
- בין מגזרי	
הכנסות מימון שאינן מריבית	
סך הכל הכנסות מימון	
הכנסות מעמלות	
סך ההכנסות	
הוצאות בגין הפסדי אשראי	
הוצאות תפעוליות ואחרות	
רווח לפני מיסים	
הפרשה למיסים	
רווח נקי	
תשואה להון (אחוזים)	
יתרה ממוצעת של נכסים	
יתרה ממוצעת של התחייבויות	
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	
יתרה ממוצעת של גיררות ערך	
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול -	
מרכיבי הכנסות הריבית:	
מרווח ריבית מפעילות באשראי	
מרווח ריבית מפעילות בפקדונות	
סה"כ הכנסות ריבית	

הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
- בין מגזרי

הכנסות מימון שאינן מריבית

סך הכל הכנסות מימון

הכנסות מעמלות

סך ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי

הוצאות תפעוליות ואחרות

רווח לפני מיסים

הפרשה למיסים

רווח נקי

תשואה להון (אחוזים)

יתרה ממוצעת של נכסים

יתרה ממוצעת של התחייבויות

יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

יתרה ממוצעת של ניירות ערך

יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול -

מרכיבי הכנסות הריבית:

מרווח ריבית מפעילות באשראי

מרווח ריבית מפעילות בפקדונות

סה"כ הכנסות ריבית

* לא רלבנטי

(4) מגזר "בנקאות עסקית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011*

מגזר "בנקאות עסקית"					
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
	133	-	68	65	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
	(55)	-	(31)	(24)	- בין מגזרי
14.4	78	-	37	41	
-	4	-	-	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
16.4	82	-	37	45	סך הכל הכנסות מימון
10.4	29	4	17	8	הכנסות מעמלות
13.7	111	4	54	53	סך ההכנסות
-	(8)	-	(5)	(3)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
9.9	59	2	22	35	הוצאות תפעוליות ואחרות
29.7	60	2	37	21	רווח לפני מיסים
31.4	22	1	14	7	הפרשה למיסים
28.8	38	1	23	14	רווח נקי
	8.5	**	10.2	6.3	תשואה להון (אחוזים)
19.5	4,596	2	1,854	2,740	יתרה ממוצעת של נכסים
10.0	2,197	-	488	1,709	יתרה ממוצעת של התחייבויות
36.2	6,182	10	3,145	3,027	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
45.5	5,905	5,905	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
0.1	2	2	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול -
					מרכיבי הכנסות הריבית:
	71	-	34	37	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	7	-	3	4	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	78	-	37	41	סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר "בנקאות עסקית" הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בסך של 116 מיליון ש"ח, לעומת 111 מיליון ש"ח אשתקד - עליה בשיעור של 4.5%. העליה בהכנסות נובעת הן מגידול בסך של 6 מיליון ש"ח בהכנסות המימון שאינן מריבית, והן מעליה בשיעור של 5.1% בהכנסות מריבית, בעיקר מפעילות בתחום האשראי.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012, נרשם במגזר זה רווח בסך של 25 מיליון ש"ח, לעומת 38 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 34.2%. הירידה ברווח הנקי על אף הגידול שנרשם בהכנסות, כאמור, נובעת מעליה בסך של 29 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

* סוג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - (ראה ביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים), ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות.

** לא רלוונטי.

(4) מגזר "בנקאות עסקית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012

מגזר "בנקאות עסקית"			
בנקאות ופיננסים	נדל"ן	שוק ההון	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
18	23	-	41
(1)	(11)	-	(12)
17	12	-	29
1	-	-	1
18	12	-	30
2	5	-	7
20	17	-	37
3	9	-	12
10	8	-	18
7	-	-	7
1	-	-	1
6	-	-	6

הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
- בין מגזרי

הכנסות מימון שאינן מריבית
סך הכל הכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח לפני מיסים
הפרשה למיסים
רווח נקי

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011*

מגזר "בנקאות עסקית"			
בנקאות ופיננסים	נדל"ן	שוק ההון	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
24	23	-	47
(9)	(10)	-	(19)
15	13	-	28
2	-	-	2
17	13	-	30
3	5	2	10
20	18	2	40
4	1	-	5
11	8	1	20
5	9	1	15
1	4	1	6
4	5	-	9

הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
- בין מגזרי

הכנסות מימון שאינן מריבית
סך הכל הכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח לפני מיסים
הפרשה למיסים
רווח נקי

ההכנסות במגזר "בנקאות עסקית" הסתכמו ברבע השלישי של שנת 2012 בסך של 37 מיליון ש"ח, לעומת 40 מיליון ש"ח אשתקד - ירידה בשיעור של 7.5%. הירידה בהכנסות נובעת בעיקר מקיטון בהכנסות מעמלות. בסיכום הרבע השלישי של שנת 2012, נרשם במגזר זה רווח בסך של 6 מיליון ש"ח, לעומת 9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח הנקי נובעת מהקיטון בהכנסות, כאמור ומעליה בסך של 7 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

* סווג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד (ראה ביאור ד'1 בתמצית הדוחות הכספיים), ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח.

(5) מגזר "בנקאות פרטית"

מגבלות חקיקה תקינה ופיקוח החלות על המגזר

- למידע נוסף באשר להשלכות האפשריות של עבודת הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות על פעילות הבנק במגזר זה - ראה פרק 3 טז' לעיל.
- למידע נוסף בקשר להשלכות החקיקה בארה"ב בנושא: "הרחבת דיווחי מוסדות פיננסיים זרים לשלטונות המס בארה"ב וציות לחוקי מס אלו", ראה פרק 3 ד' לעיל.

התפתחויות בשווקים של המגזר

- למידע נוסף בקשר באשר לשינוי מתכונת הפעולה של הבנק בתחום ה"ייעוץ הפנסיוני" - ראה פרק 7 לעיל.
- למידע נוסף באשר לשינוי מתכונת הפעולה של הבנק בתחום "ניהול תיקי השקעות" ראה פרק 7 לעיל.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר "בנקאות פרטית" לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 וניתוח מרכיביו - בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012				
מגזר "בנקאות פרטית"				
החלק מכלל				
הבנק	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
	(156)	-	(156)	הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
	194	-	194	- בין מגזרי
7.0	38	-	38	
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
6.9	38	-	38	סך כל הכנסות המימון
9.6	26	10	16	הכנסות מעמלות
7.8	64	10	54	סך ההכנסות
-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
8.6	51	18	33	הוצאות תפעוליות ואחרות
6.6	13	(8)	21	רווח (הפסד) לפני מיסים
7.4	5	(3)	8	הפרשה למיסים
6.3	8	(5)	13	רווח נקי (הפסד)
	*	*	*	תשואה להון (אחוזים)
0.5	131	14	117	יתרה ממוצעת של נכסים
40.6	9,699	-	9,699	יתרה ממוצעת של התחייבויות
1.4	245	37	208	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
41.4	4,932	4,932	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
				מרכיבי הכנסות הריבית:
	3	-	3	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	35	-	35	מרווח מפעילות בפקדונות
	38	-	38	סה"כ הכנסות ריבית

* לא רלבנטי

(5) מגזר "בנקאות פרטית" (המשך)
תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011*				
מגזר "בנקאות פרטית"				
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
	(147)	-	(147)	הכנסות מימון, נטו - מחיצוניים
	186	-	186	- בין מגזרי
7.2	39	-	39	
-	(1)	(1)	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
7.6	38	(1)	39	סך כל הכנסות המימון
11.5	32	15	17	הכנסות מעמלות
8.6	70	14	56	סך ההכנסות
-	(1)	-	(1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
9.4	56	23	33	הוצאות תפעוליות ואחרות
7.4	15	(9)	24	רווח לפני מיסים
7.1	5	(3)	8	הפרשה למיסים
7.6	10	(6)	16	רווח נקי (הפסד)
	**	**	**	תשואה להון (אחוזים)
0.4	102	14	88	יתרה ממוצעת של נכסים
39.7	8,700	-	8,700	יתרה ממוצעת של התחייבויות
1.4	244	48	196	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
42.0	5,447	5,447	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
74.9	1,643	1,643	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
				מרכיבי הכנסות הריבית:
	2	-	2	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	37	-	37	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	39	-	39	סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר "בנקאות פרטית" הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בסך של 64 מיליון ש"ח, לעומת 70 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 8.6%. הקיטון בהכנסות נובע מירידה בסך 6 מיליון ש"ח בהכנסות מעמלות.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012, נרשם במגזר זה רווח בסך של 8 מיליון ש"ח לעומת 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח הנקי נובע מהירידה בהכנסות, כאמור, וקוזז בקיטון בשיעור של 8.9% בהוצאות התפעוליות.

* סוג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד (ראה ביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים) ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח.

** לא רלוונטי.

(5) מגזר "בנקאות פרטית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (במיליוני ש"ח) (המשך)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012			
מגזר "בנקאות פרטית"			
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
(50)	-	(50)	הכנסות מימון, נטו - מחיצוניים
61	-	61	- בין מגזרי
11	-	11	
-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
11	-	11	סך הכל הכנסות מימון
9	4	5	הכנסות מעמלות
20	4	16	סך ההכנסות
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
17	6	11	הוצאות תפעוליות ואחרות
3	(2)	5	רווח (הפסד) לפני מיסים
1	(1)	2	הפרשה למיסים
2	(1)	3	רווח נקי (הפסד)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011*			
מגזר "בנקאות פרטית"			
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
(53)	-	(53)	הכנסות מימון, נטו - מחיצוניים
70	-	70	- בין מגזרי
17	-	17	
(1)	(1)	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
16	(1)	17	סך הכל הכנסות מימון
10	4	6	הכנסות מעמלות
26	3	23	סך ההכנסות
(1)	-	(1)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
17	6	11	הוצאות תפעוליות ואחרות
10	(3)	13	רווח (הפסד) לפני מיסים
3	(1)	4	הפרשה למיסים
7	(2)	9	רווח נקי (הפסד)

ההכנסות במגזר "בנקאות פרטית" הסתכמו ברבע השלישי של שנת 2012 בסך של 20 מיליון ש"ח, לעומת 26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ירידה בשיעור של 23.1%. הירידה בהכנסות נובעת מקיטון בשיעור של 10% בהכנסות מעמלות, ומקיטון בסך של 6 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית בתחום הפקדונות. בסיכום הרבע השלישי של שנת 2012, נרשם במגזר זה רווח בסך של 2 מיליון ש"ח, לעומת 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח הנקי נובעת מהקיטון בהכנסות, כאמור.

* סווג מחדש בגין יישום חדשה לדוח הרווח והפסד (ראה ביאור 1 ד' בתמצית הדוחות הכספיים) ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח.

(6) מגזר "ניהול פיננסי"

ההפסד במגזר ניהול פיננסי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בסך של 21 מיליון ש"ח, לעומת 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההרעה בתוצאות הכספיות במגזר זה נובעת מקיטון של בסך 36 מיליון ש"ח בהכנסות האחרות (המהוות בעיקר הכנסות ממימוש מבנים שנזקפו בתקופה המקבילה אשתקד), וקוצזה בשיפור בסך של 13 מיליון ש"ח בהכנסות המימון.

העליה בהכנסות המימון, נטו, נובעת בעיקר מקיטון בסך של כ- 16 מיליון ש"ח במרכיב ההוצאה מ"התאמות לשווי הון", המחושב על עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים (ונובע מאי הקבלה בין השיטה לחישוב שוויים של נכסי הבסיס בגין עסקאות אלו, לבין השיטה למדידת שוויים של המכשירים הנגזרים).

ד. פעילות במוצרים

המידע הכלול בפרק זה מפרט את תוצאות הפעילות של הבנק בחתך מוצרים מסוימים ומהווה מידע משלים - לתוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות. המידע המפורט להלן מתייחס לפעילות ב"שוק ההון" וב"משכנתאות".

(1) "שוק ההון"

לפרטים נוספים באשר לפעילות הבנק ב"שוק ההון" - ראה פרק 7 לעיל.

תמצית התוצאות הכספיות

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012					
שוק ההון					
משקי בית	עסקים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
6	1	1	2	10	20
6	1	1	2	10	20
-	-	-	-	-	-
13	5	1	2	18	39
(7)	(4)	-	-	(8)	(19)
(3)	(1)	-	-	(3)	(7)
(4)	(3)	-	-	(5)	(12)
*	*	*	*	*	*
10	4	1	2	14	31
-	-	-	-	-	-
23	8	2	8	37	78
816	252	614	5,307	4,932	11,921
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

* לא רלוונטי

(1) פעילות בשוק ההון (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2011*

"שוק ההון"					
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	-	-
הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים					
-	-	-	-	-	-
- בין מגזרי					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	(1)	(1)
הכנסות מימון שלא מריבית					
-	-	-	-	(1)	(1)
סך הכל הכנסות מימון					
7	3	1	4	15	30
הכנסות מעמלות					
7	3	1	4	14	29
סך ההכנסות					
-	-	-	-	-	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
13	6	1	2	23	45
הוצאות תפעוליות ואחרות					
(6)	(3)	-	2	(9)	(16)
רווח (הפסד) לפני מיסים					
(2)	(1)	-	1	(3)	(5)
הפרשה למיסים					
(4)	(2)	-	1	(6)	(11)
רווח נקי (הפסד)					
**	**	**	**	**	**
תשואה להון (אחוזים)					
10	5	1	2	14	32
יתרה ממוצעת של נכסים					
-	-	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
27	10	3	10	48	98
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
814	672	130	5,905	5,447	12,968
יתרה ממוצעת של ניירות ערך					
51	12	486	2	1,643	2,194
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					
מרכיבי הכנסות הריבית:					
-	-	-	-	-	-
מרווח ריבית מפעילות באשראי					
-	-	-	-	-	-
מרווח ריבית מפעילות בפקדונות					
-	-	-	-	-	-
סה"כ הכנסות ריבית					

* סווג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד (ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים) ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח.

** לא רלוונטי

(1) פעילות בשוק ההון (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012

שוק ההון						
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	-	-	-	-	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	- בין מגזרי
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שלא מריבית
-	-	-	-	-	-	סך הכל הכנסות מימון
2	-	1	-	4	7	הכנסות מעמלות
2	-	1	-	4	7	סך ההכנסות
-	-	-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
4	1	1	-	6	12	הוצאות תפעוליות ואחרות
(2)	(1)	-	-	(2)	(5)	הפסד לפני מיסים
(1)	-	-	-	(1)	(2)	הפרשה למיסים
(1)	(1)	-	-	(1)	(3)	הפסד לאחר מיסים

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011*

שוק ההון						
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	-	-	-	-	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	- בין מגזרי
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	(1)	(1)	הכנסות מימון שלא מריבית
-	-	-	-	(1)	(1)	סך הכל הכנסות מימון
2	2	-	2	4	10	הכנסות מעמלות
2	2	-	2	3	9	סך ההכנסות
-	-	-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
4	3	-	1	6	14	הוצאות תפעוליות ואחרות
(2)	(1)	-	1	(3)	(5)	הפסד לפני מיסים
(1)	(1)	-	1	(1)	(2)	הפרשה למיסים
(1)	-	-	-	(2)	(3)	הפסד לאחר מיסים

* סוג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד, ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח.

(2) פעילות במשכנתאות

פעילות הבנק כוללת מתן "הלוואות לדיור" (ללקוחות הפרטיים) "משכנתאות מסחריות" (ללקוחות העסקיים הקטנים וללקוחות המסחריים).

מגבלות חקיקה תקינה ופיקוח החלות על המגזר.

לפרטים נוספים בדבר המגבלות שהוטלו על ידי בנק ישראל בנושא: "הלוואות לדיור" ביום 1.11.2012 ראה פרק 3 כא, לעיל.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות בתחום ה"משכנתאות" בתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012, בחתך מגזרי פעילות, וניתוח מרכיביו, בהשוואה לאשתקד.

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012				
”משכנתאות”				
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	סך הכל	
מיליוני ש”ח	מיליוני ש”ח	מיליוני ש”ח	מיליוני ש”ח	
64	17	4	85	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(48)	(9)	(2)	(59)	- בין מגזרי
16	8	2	26	
-	-	-	-	הכנסות מימון שלא מריבית
16	8	2	26	סך הכל הכנסות מימון
2	1	-	3	הכנסות מעמלות
18	9	2	29	סך ההכנסות
4	(1)	-	3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
23	4	2	29	הוצאות תפעוליות ואחרות
(9)	6	-	(3)	רווח (הפסד) לפני מיסים
(3)	2	-	(1)	הפרשה למיסים
(6)	4	-	(2)	רווח נקי (הפסד)
-	14.8	-	-	תשואה להון (אחוזים)
2,299	452	110	2,861	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
1,168	365	100	1,633	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
				מרכיבי הכנסות הריבית:
16	8	2	26	מרווח ריבית מפעילות באשראי
-	-	-	-	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
16	8	2	26	סה”כ הכנסות ריבית

(2) פעילות ב"משכנתאות" (המשך)
תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011*				
"משכנתאות"				
משקי בית מיליוני ש"ח	עסקים קטנים מיליוני ש"ח	בנקאות מסחרית מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	
55	12	5	72	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(42)	(7)	(3)	(52)	- בין מגזרי
13	5	2	20	
-	-	-	-	הכנסות מימון שלא מריבית
13	5	2	20	סך הכל הכנסות מימון
2	-	1	3	הכנסות מעמלות
15	5	3	23	סך ההכנסות
1	(1)	(1)	(1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
23	3	1	27	הוצאות תפעוליות ואחרות
(9)	3	3	(3)	רווח (הפסד) לפני מיסים
(3)	1	1	(1)	הפרשה למיסים
(6)	2	2	(2)	רווח נקי (הפסד)
-	5.1	20.3	-	תשואה להון (אחוזים)
1,948	335	139	2,422	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
1,068	473	118	1,659	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול מרכיבי הכנסות הריבית:
13	5	2	20	מרווח ריבית מפעילות באשראי
-	-	-	-	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
13	5	2	20	סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות מהפעילות בתחום המשכנתאות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 בסך של 29 מיליון ש"ח, לעומת 23 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 26.1%.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2012, רשם הבנק הפסד נטו, מהפעילות בתחום זה בסך של 2 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. היציבות שנרשמה בהפסד נטו, על אף הגידול בהכנסות, כאמור, נובעת מעליה בסך של 4 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

* סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח.

(2) פעילות ב"משכנתאות" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012				
"משכנתאות"				
משקי בית מיליוני ש"ח	עסקים קטנים מיליוני ש"ח	בנקאות מסחרית מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	
22	4	2	28	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(17)	(1)	(1)	(19)	- בין מגזרי
5	3	1	9	
-	-	-	-	הכנסות מימון שלא מריבית
5	3	1	9	סך הכל הכנסות מימון
1	-	-	1	הכנסות מעמלות
6	3	1	10	סך ההכנסות
1	(2)	-	(1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי
8	1	2	11	הוצאות תפעוליות ואחרות
(3)	4	(1)	-	רווח (הפסד) לפני מיסים
(1)	1	(1)	(1)	הפרשה למיסים
(2)	3	-	1	רווח נקי (הפסד)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011*				
"משכנתאות"				
משקי בית מיליוני ש"ח	עסקים קטנים מיליוני ש"ח	בנקאות מסחרית מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	
16	3	1	20	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(10)	(2)	(1)	(13)	- בין מגזרי
6	1	-	7	
-	-	-	-	הכנסות מימון שלא מריבית
6	1	-	7	סך הכל הכנסות מימון
1	-	1	2	הכנסות מעמלות
7	1	1	9	סך ההכנסות
1	(1)	(1)	(1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8	-	1	9	הוצאות תפעוליות ואחרות
(2)	2	1	1	רווח (הפסד) לפני מיסים
(1)	1	-	-	הפרשה למיסים
(1)	1	1	1	רווח נקי (הפסד)

* סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד, ובגין השינוי בהגדרת תכולתם של מגזרי הפעילות בבנק בתקופת הדוח.

(2) פעילות ב"משכנתאות" (המשך)

ההכנסות מהפעילות בתחום המשכנתאות הסתכמו ברבע השלישי של שנת 2012 בסך של 10 מיליון ש"ח, לעומת 9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 11.1%.

בסיכום הרבע השלישי של שנת 2012, רשם הבנק רווח נקי מהפעילות בתחום זה בסך של 1 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. היציבות שנרשמה ברווח, על אף העליה בהכנסות, כאמור, נובעת מעליה בהוצאות התפעוליות.

9. חברות מוחזקות

תכלית דיסקונט - ניהול תיקים בע"מ

ביום 1 בינואר 2012 נכנס לתוקף ההסכם למיזוג ססטוטורי שנחתם בין תכלית דיסקונט - ניהול תיקים בע"מ (להלן: "תכלית"), לבין מרכנל שוקי הון בע"מ (שהוחזקה קודם למיזוג על ידי הבנק בשיעור של 100% ועסקה בניהול תיקי השקעות של לקוחות הבנק).

במסגרת המיזוג קלטה לתוכה "תכלית" את כל הנכסים, ההתחייבויות וזכויות אחרות של מרכנל שוקי הון, בתמורה להקצאת מניות לבנק בשיעור של 31% מהונה לאחר המיזוג. בעקבות המיזוג חדלה מרכנל שוקי הון בע"מ להתקיים, ומניותיה התבטלו.

לאור האמור לעיל, מתבצעת פעילות הבנק בתחום זה ("ניהול תיקי השקעות"), החל מיום 1 בינואר 2012 - באמצעות "תכלית".

סך כל מאזן החברה ליום 30.9.2012 מסתכם בסך של כ- 36 מיליון ש"ח והונה העצמי מסתכם בסך של 17 מיליון ש"ח.

חלק הבנק בתוצאות הכספיות של "תכלית" בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 הסתכם בסכום לא מהותי.

חברות מוחזקות אחרות

השפעתן של יתר החברות המוחזקות של הבנק - ב.מ.ד. חיתומים ויזום השקעות בע"מ, מרכנל השקעות בע"מ, מרביט סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, מרכנל נכסים בע"מ וגולדן גייט ברידג' פאנד - אינה מהותית ביחס לפעילות הבנקאית בקבוצה.

חלק ד' - חשיפה לסיכונים - ניהול ומדידה

10. החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים - כרוכה בנטילת וניהול סיכונים שהעיקריים שבהם הם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכוני נזילות. תהליך ניהול הסיכונים כולל: הגדרת הסיכונים, מדידתם וקביעת מגבלות לחשיפה לסוגי הסיכונים השונים.

במסגרת ניהול הסיכונים השוטף מתבסס הבנק על תחזיות והערכות להתפתחויות שוטפות בתחומי: אינפלציה, שינוי שער חליפין, שינוי ריבית ומגמות כלכליות בענפי המשק השונים.

א. סיכוני אשראי

סיכון האשראי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מהאפשרות שהצד הנגדי לעסקה לא יעמוד בהתחייבויותיו (באופן חלקי או מלא). ככלל, הבנק רואה את עצמו כ"בנק אוניברסלי" המשרת את כל מגזרי הפעילות בתחום מתן האשראי - לרבות: עסקי, מסחרי וקמעונאי. עם זאת, לאור הנסיון וההתמחות שצבר הבנק במהלך השנים, הושם דגש בשנים האחרונות על התמקדות הבנק בפלחי אוכלוסיה השייכים למגזר הקמעונאי (משקי בית, שכירים, עסקים קטנים).

מדיניות הטיפול בסיכוני האשראי בבנק נועדה להביא, בין היתר, לשיפור איכות תיק האשראי וגידור הסיכונים הגלומים בו. מדיניות האשראי כוללת קווים מנחים ומגבלות לגבי היבטים שונים של תהליכי חיתום וניהול תיק האשראי. סקירה נרחבת לגבי האסטרטגיות והתהליכים, המבנה האירגוני, מערכות הדווח והמדידה הכרוכים בניהול סיכון האשראי - נכללה בדין וחשבון של הבנק לשנת 2011. בפרק זה נכלל מידע כמותי לגבי היבטים שונים הגלומים בניהול סיכון האשראי, כדלקמן:

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי -

(א) להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי ברוטו לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי:

**30.12.2011		**30.9.2011		**30.9.2012		
יתרות ממוצעות ⁽¹⁾	יתרות לסוף השנה	יתרות ממוצעות ⁽¹⁾	יתרות לסוף התקופה	יתרות ממוצעות ⁽¹⁾	יתרות לסוף התקופה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
18,363	19,239	*** 18,148	*** 19,826	19,501	20,093	הלוואות*
4,454	4,956	4,328	3,693	5,208	5,155	אגרות חוב
96	95	95	92	79	80	נגזרים O.T.C. ⁽²⁾
5,819	5,762	5,833	5,617	5,578	5,482	סיכון אשראי אחר ⁽³⁾
1,004	1,065	987	1,045	1,071	1,100	אחרים ⁽⁴⁾
29,736	31,117	29,391	30,273	31,437	31,910	

(1) הממוצע חושב על פי היתרות בסופי רבעון.

(2) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת - ADD ON).

(3) כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. חשיפות לסיכון אשראי חוץ מאזניות מוצגות לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(4) כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.

* לרבות פקדונות בבנקים.

** יתרות סיכון אשראי והיתרות הממוצעות לאותו תאריך מוצגות על בסיס "יתרות החוב הרשומות" של האשראי כמשמעותן בהוראות החדשות של בנק ישראל בנושא "חובות בעייתיים".

*** הוצג מחדש.

(ב) מידע לגבי התפלגות חשיפות האשראי לציבור בחתך אזור גיאוגרפי.

פרטים נוספים לגבי התפלגות האשראי בחתך איזור גיאוגרפי, נכללים בתוספת ד' בסקירת ההנהלה.

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי - (המשך)

(ג) מידע לגבי התפלגות חשיפות האשראי בחתך הצד הנגדי לאשראי.

30.9.2012						סוג הישות
סך הכל	אחרים ⁽³⁾	סיכון אשראי אחר ⁽²⁾	נגזרים ⁽¹⁾	אגרות חוב	הלוואות*	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,792	-	1	-	3,891	1,900	ריבנויות
538	-	22	9	346	161	סקטור ציבורי
2,259	-	20	16	791	1,432	תאגידים בנקאיים
10,752	-	3,774	45	127	6,806	תאגידים
1,013	-	-	-	-	1,013	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,927	-	720	3	-	2,204	קמעונאיות ליחידים
4,956	-	750	1	-	4,205	עסקים קטנים
2,573	-	195	6	-	2,372	הלוואות לדיור
1,100	1,100	-	-	-	-	נכסים אחרים
31,910	1,100	5,482	80	5,155	20,093	
30.9.2011						סוג הישות
סך הכל	אחרים ⁽³⁾	סיכון אשראי אחר ⁽²⁾	נגזרים ⁽¹⁾	אגרות חוב	הלוואות*	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,591	-	1	-	2,648	2,942	ריבנויות
183	-	34	13	52	84	סקטור ציבורי
2,175	-	21	22	807	1,325	תאגידים בנקאיים
10,787	-	3,889	43	186	6,669	תאגידים
806	-	-	-	-	806	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,903	-	800	5	-	2,098	קמעונאיות ליחידים
4,727	-	717	-	-	**4,010	עסקים קטנים
2,056	-	155	9	-	1,892	הלוואות לדיור
1,045	1,045	-	-	-	-	נכסים אחרים
30,273	1,045	5,617	92	3,693	19,826	

(1) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת - ADD ON).

(2) כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. חשיפות לסיכון אשראי חוץ מאזניות מוצגות לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(3) כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.

* יתרות ההלוואות מוצגות על בסיס "יתרות החוב הרשומות" כמשמעותן בהוראות החדשות של בנק ישראל בנושא "חובות בעייתיים".

** הוצג מחדש.

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי (המשך)

(ג) מידע לגבי התפלגות חשיפות האשראי בחתך הצד הנגדי לאשראי (המשך)

31.12.2011						סוג הישות
הלוואות*	אגרות חוב	נגזרים ⁽¹⁾	סיכון אשראי אחר ⁽²⁾	אחרים ⁽³⁾	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,716	3,921	-	1	-	5,638	ריבוניות
67	81	30	35	-	213	סקטור ציבורי
1,493	743	17	20	-	2,273	תאגידים בנקאיים
6,822	211	37	4,113	-	11,183	תאגידים
970	-	-	-	-	970	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,040	-	3	678	-	2,721	קמעונאיות ליחידים
4,093	-	-	766	-	4,859	עסקים קטנים
2,038	-	8	149	-	2,195	הלוואות לדיוור
-	-	-	-	1,065	1,065	נכסים אחרים
19,239	4,956	95	5,762	1,065	31,117	

(1) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת "ADD ON").

(2) כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. חשיפות לסיכון אשראי חוץ מאזניות מוצגות לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(3) כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.

* יתרות הלוואות מוצגות על בסיס, "יתרות החוב הרשומות", כמשמעותן בהוראות בנק ישראל בנושא: "חובות בעייתיים".

(ד) מידע לגבי התפלגות תזרימי המזומנים העתידיים בגין חשיפת האשראי בחתך תקופה חוזית לפרעון⁽¹⁾

30.9.2012					סוג האשראי
עד שנה	משנה ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾	סך כל תזרימי מזומנים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
12,810	6,022	3,337	277	22,446	הלוואות*, **
413	3,109	1,906	-	5,428	אגרות חוב
12	15	44	9	80	נגזרים ⁽³⁾
3,260	1,291	15	916	5,482	סיכון אשראי אחר ⁽⁴⁾
410	-	-	690	1,100	אחרים ⁽⁵⁾
16,905	10,437	5,302	1,892	34,536	סך כל חשיפת האשראי

(1) בטבלה זו מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים.

(2) כולל נכסים בסך 111 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר.

(3) סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת - ADD ON).

(4) כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(5) כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.

* לרבות פקדונות בבנקים.

** יתרת הלוואות ליום מוצגת על בסיס "יתרות החוב הרשומות".

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי (המשך)

(ד) מידע לגבי התפלגות תזרימי המזומנים העתידיים בגין חשיפת האשראי בחתך תקופה חוזית לפרעון⁽¹⁾
(המשך)

30.9.2011					
סך כל תזרימי מזומנים	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾	מעל חמש שנים	משנה ועד חמש שנים	עד שנה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	סוג האשראי
21,846	268	2,959	5,032	13,587	הלוואות**
4,125	-	1,089	2,158	878	אגרות חוב
92	13	42	6	3.1	נגזרים ⁽³⁾
5,617	882	22	1,182	3,531	סיכון אשראי אחר ⁽⁴⁾
1,045	674	-	-	371	אחרים ⁽⁵⁾
32,725	1,837	4,112	8,378	18,398	סך כל חשיפת האשראי

31.12.2011					
סך כל תזרימי מזומנים	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾	מעל חמש שנים	משנה ועד חמש שנים	עד שנה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	סוג האשראי
21,484	398	3,150	5,434	12,502	הלוואות**
5,563	-	1,683	2,737	1,143	אגרות חוב
95	30	42	6	17	נגזרים ⁽³⁾
5,762	836	14	1,451	3,461	סיכון אשראי אחר ⁽⁴⁾
1,065	682	-	1	382	אחרים ⁽⁵⁾
33,969	1,946	4,889	9,629	17,505	סך כל חשיפת האשראי

- (1) בטבלה זו מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרימי הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.
- (2) כולל נכסים בסך 104 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר (31.12.2011 - 98 מיליון ש"ח).
- (3) סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת - ADD ON).
- (4) כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).
- (5) כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.
- * לרבות פקדונות בבנקים
- ** היתרות מוצגות על בסיס: "יתרות החוב הרשומות".

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי (המשך)

(ה) מידע לגבי חשיפות אשראי שסווגו כ"חובות בעייתיים":

נתונים ופירוטים לגבי חובות בעייתיים, ויתרת ההפרשות להפסדי אשראי נכללו בביאור 3 בתמצית הדוחות הכספיים ובתוספת ג' לסקירת ההנהלה.

(ו) מידע לגבי התפלגות אשראי בעייתי בחתך אזור גאוגרפי:

נתונים לגבי התפלגות אשראי בעייתי בחתך אזור גאוגרפי נכללו בתוספת ד' לסקירת ההנהלה.

(ז) מידע לגבי התנועה בהפרשות להפסדי אשראי:

נתונים לגבי התנועה בהפרשות להפסדי אשראי נכללו בביאור 3 בתמצית הדוחות הכספיים.

2. מידע לגבי תיקי אשראי המטופלים בשיטה הסטנדרטית בחתך משקלות סיכון ומקזזי סיכון.

(1) לפני הפחתת סיכון האשראי ⁽²⁾⁽¹⁾

30.9.2012								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,791	-	-	-	-	1	-	5,792	ריבוניות
-	-	-	528	-	9	-	537	סקטור ציבורי
-	447	-	1,784	-	28	-	2,259	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	10,539	43	10,582	תאגידים
-	-	-	-	-	1,004	-	1,004	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	2,853	15	10	2,878	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	4,731	100	39	4,870	עסקים קטנים
-	-	2,362	-	132	76	1	2,571	הלוואות לדיור
350	-	-	-	-	749	1	1,100	נכסים אחרים
6,141	447	2,362	2,312	7,716	12,521	94	31,593	

*30.9.2011								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,590	-	-	-	-	1	-	5,591	ריבוניות
-	-	-	172	-	11	-	183	סקטור ציבורי
-	436	-	1,703	-	36	-	2,175	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	10,603	61	10,664	תאגידים
-	-	-	-	-	806	-	806	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	2,722	63	50	2,835	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	4,503	5	95	4,603	עסקים קטנים
-	-	1,716	-	271	66	-	2,053	הלוואות לדיור
331	-	-	-	-	709	5	1,045	נכסים אחרים
5,921	436	1,716	1,875	7,496	12,300	211	29,955	

(1) סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(2) סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר קיזוזים והכפלה במקדם תוספת (ADD ON).

* חשיפות האשראי מוצגות על בסיס "יתרות החוב נטו" של האשראי. **בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות שלו** 65

2. מידע לגבי תיקי אשראי המטופלים בשיטה הסטנדרטית בחתך משקלות סיכון ומקדמי סיכון (המשך)

(1) לפני הפחתת סיכון האשראי ⁽²⁾⁽¹⁾ (המשך)

*31.12.2011								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,638	-	-	-	-	-	-	5,638	ריבנויות
-	-	-	203	-	10	-	213	סקטור ציבורי
-	419	-	1,831	-	23	-	2,273	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	11,024	29	11,053	תאגידים
-	-	-	-	-	962	2	964	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	2,605	12	45	2,662	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	4,651	5	94	4,750	עסקים קטנים
-	-	1,913	-	250	30	-	2,193	הלוואות לדיור
339	-	-	-	-	722	4	1,065	נכסים אחרים
5,977	419	1,913	2,034	7,506	12,788	174	30,811	

(2) לאחר הפחתת סיכון האשראי ⁽²⁾⁽¹⁾

30.9.2012								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,992	-	-	-	-	1	-	5,993	ריבנויות
-	-	-	327	-	9	-	336	סקטור ציבורי
-	490	-	1,797	-	28	-	2,315	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	9,762	43	9,805	תאגידים
-	-	-	-	-	992	-	992	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	2,169	14	9	2,192	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	3,290	90	35	3,415	עסקים קטנים
-	-	2,355	-	132	75	1	2,563	הלוואות לדיור
350	-	-	-	-	749	1	1,100	נכסים אחרים
6,342	490	2,355	2,124	5,591	11,720	89	28,711	

(1) סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(2) סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר קיזוזים והכפלה ב"מקדם תוספת" (ADDON).

* חשיפות האשראי מוצגות על בסיס "תרות החוב נטו" של האשראי.

2. מידע לגבי תיקי אשראי המטופלים בשיטה הסטנדרטית בחתך משקלות סיכון ומקדמי סיכון (המשך)

(2) לאחר הפחתת סיכון האשראי ⁽¹⁾⁽²⁾ (המשך)

30.9.2011								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,590	-	-	-	-	1	-	5,591	ריבוניות
-	-	-	171	-	11	-	182	סקטור ציבורי
-	436	-	1,788	-	36	-	2,260	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	**9,782	61	9,843	תאגידים
-	-	-	-	-	784	-	784	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	2,071	61	46	2,178	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	3,188	4	84	3,276	עסקים קטנים
-	-	1,709	-	271	64	-	2,044	הלוואות לדיור
331	-	-	-	-	709	5	1,045	נכסים אחרים
5,921	436	1,709	1,959	5,530	11,452	196	27,203	

*31.12.2011								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,638	-	-	-	-	-	-	5,638	ריבוניות
-	-	-	202	-	11	-	213	סקטור ציבורי
-	421	-	1,899	-	22	-	2,342	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	10,254	29	10,283	תאגידים
-	-	-	-	-	810	2	812	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	1,958	11	42	2,011	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	3,284	4	82	3,370	עסקים קטנים
-	-	1,907	-	249	30	-	2,186	הלוואות לדיור
339	-	-	-	-	722	4	1,065	נכסים אחרים
5,977	421	1,907	2,101	5,491	11,864	159	27,920	

(1) סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(2) סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר קיזוזים והכפלה ב"מקדם תוספת" (ADDON)).

* חשיפות האשראי מוצגות על בסיס "יתרות החוב נטו" של האשראי.

** הוצג מחדש - ראה ביאור 4 בתמצית הדוחות הכספיים.

3. הפחתת סיכון אשראי -

גילוי כמותי לגבי ישויות אשראי המכוסות על ידי בטחון פיננסי כשיר וערבויות.

30.9.2012

כיסוי לחשיפת סיכון האשראי באמצעות ⁽¹⁾						סוג היישות
חשיפה, נטו	סך הכל	ערבויות ⁽³⁾	בטחון כשיר ⁽²⁾	סיכון אשראי נטו ⁽⁵⁾	סיכון אשראי רשום ⁽⁴⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,993	201	201	-	5,792	5,792	ריבונות
336	(201)	(201)	-	537	538	סקטור ציבורי
2,315	56	56	-	2,259	2,259	תאגידים בנקאיים
9,805	(777)	(50)	(727)	10,582	10,752	תאגידים
992	(12)	-	(12)	1,004	1,013	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,192	(686)	-	(686)	2,878	2,927	קמעונאיות ליחידים
3,415	(1,455)	(6)	(1,449)	4,870	4,956	עסקים קטנים
2,563	(8)	-	(8)	2,571	2,573	הלוואות לדויר
1,100	-	-	-	1,100	1,100	נכסים אחרים
28,711	(2,882)	-	(2,882)	31,593	31,910	

30.9.2011

כיסוי לחשיפת סיכון האשראי באמצעות ⁽¹⁾						סוג היישות
חשיפה, נטו	סך הכל	ערבויות ⁽³⁾	בטחון כשיר ⁽²⁾	סיכון אשראי נטו ⁽⁵⁾	סיכון אשראי רשום ⁽⁴⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,591	-	-	-	5,591	5,591	ריבונות
182	(1)	-	(1)	183	183	סקטור ציבורי
2,260	85	85	-	2,175	2,175	תאגידים בנקאיים
9,843	(821)	(69)	*(752)	10,664	10,787	תאגידים
784	(22)	-	(22)	806	806	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,178	(657)	-	(657)	2,835	2,903	קמעונאיות ליחידים
3,276	(1,327)	(16)	(1,311)	4,603	*4,727	עסקים קטנים
2,044	(9)	-	(9)	2,053	2,056	הלוואות לדויר
1,045	-	-	-	1,045	1,045	נכסים אחרים
27,203	(2,752)	-	(2,752)	29,955	30,273	

(1) לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (הכפלה במקדמי CCF).

(2) בטחונות שקוזזו מסיכון מאזני או חוץ מאזני, ולאחר הכפלה במקדמי בטחון (HAIRCUTS).

(3) החשיפה בגין הערבות - סווגה לקבוצת השייך של נתן הערבות.

(4) היתרות מוצגות בניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשות להפסדי אשראי.

(5) היתרות מוצגות על בסיס "יתרות חוב, נטו".

** הוצג מחדש - ראה ביאור 4 בתמצית הדוחות הכספיים.

3. הפחתת סיכון אשראי - (המשך)

גילוי כמותי לגבי ישויות אשראי המכוסות על ידי בטחון פיננסי כשיר וערבויות (המשך)

31.12.2011

כיסוי לחשיפת סיכון האשראי ⁽¹⁾ באמצעות						סוג היישות
סיכון אשראי רשום ⁽⁴⁾	סיכון אשראי נטו ⁽⁵⁾	בטחון כשיר ⁽²⁾	ערבויות ⁽³⁾	סך הכל	חשיפה נטו	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,638	5,638	-	-	-	5,638	ריבנויות
213	213	-	-	-	213	סקטור ציבורי
2,273	2,273	-	69	69	2,342	תאגידים בנקאיים
11,183	11,053	(714)	(56)	(770)	10,283	תאגידים
970	964	(152)	-	(152)	812	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,721	2,662	(650)	(1)	(651)	2,011	קמעונאיות ליחידים
4,859	4,750	(1,368)	(12)	(1,380)	3,370	עסקים קטנים
2,195	2,193	(7)	-	(7)	2,186	הלוואות לדיוור
1,065	1,065	-	-	-	1,065	נכסים אחרים
31,117	30,811	(2,891)	-	(2,891)	27,920	

(1) לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (הכפלה במקדמי CCF).

(2) בטחונות שקוזזו מסיכון מאזני או חוץ מאזני, ולאחר הכפלה במקדמי בטחון (HAIRCUTS).

(3) החשיפה בגין הערבות - סווגה לקבוצת השייך של נותן הערבות.

(4) היתרות מוצגות בניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשות להפסדי אשראי.

(5) היתרות מוצגות על בסיס "יתרות חוב, נטו".

4. המשבר הפיננסי והריאלי בעולם - והשלכותיו על המשק והבנקאות בישראל

(א) המשבר בעולם

מזה כחמש שנים מתמודד המשק העולמי עם משבר פיננסי וכלכלי חמור בעצמה ובהיקף שלא נראו ב- 80 השנים האחרונות.

שורשיו של המשבר נעוצים במדיניות אשראי מקלה שנהגה בשוק המשכנתאות בארה"ב בעשור שקדם לשנת 2008, ואיפשרה מתן משכנתאות ללווים בעלי כושר החזר נחות (לווי SUB-PRIME). מדיניות זו, בצרוף מדיניות מוניטרית מרחיבה שנגקטה על ידי הבנק המרכזי בארה"ב מתחילת העשור - גרמו בהדרגה להיווצרות "בועת נדל"ן".

עם התפוצצות "בועת הנדל"ן" - נגרמו הפסדים כבדים לגופים פיננסיים שהשקיעו במכשירי הון המבוססים על שוק הנדל"ן - עד כדי קריסת מוסדות פיננסיים מובילים (כגון: בנקי ההשקעות "בר סטרנס" ו"ליהמן ברדרס") - והכרח להזרים כספי מדינה למוסדות פיננסיים רבים אחרים ולגופים עסקיים במטרה לאפשר להם לעמוד בהתחייבויותיהם.

סימני המשבר ממשיכים לתת את אותותיהם במשקים רבים במדינות המערב גם כיום, לרבות: שיעורי צמיחה נמוכים, שיעורי אבטלה גבוהים, גרעונות תקציביים, ומצבת חובות גבוהה (הנובעת בעיקר מהזרמת כספי ממשלה לגופים עסקיים החל משנת 2008 במטרה למנוע את קריסתם של גופים אלה). בעקבות העליה החדה והמתמשכת במצבת החובות של ארה"ב, כאמור - ולנוכח החששות מפני קשיים פוליטיים שעלולים למנוע מהממשל האמריקני לעמוד בהתחייבויותיו - החליטה סוכנות הדירוג S&P להוריד ביום 5.8.2011, לראשונה, את דירוג האשראי של ארה"ב, מתחת לדירוג "AAA" - לדירוג "AA+".

המשבר הכלכלי העולמי והזרמות הכספים הכבדות שבוצעו על ידי ממשלות המערב, במטרה למנוע את התפתחות המשבר נתנו את אותותיהם גם במדינות מסוימות המשתייכות ל"גוש היורו", שחלקן (יוון, אירלנד ופורטוגל) נמצאות בקשיים כלכליים כבדים שהצריכו הזרמת סיוע כספי על ידי הבנק המרכזי האירופאי, בכדי לאפשר למדינות אלו לעמוד בהתחייבויותיהן, ועל מדינות אחרות (לרבות: ספרד ואיטליה) רובצת מצבת חובות כבדה, המעוררת חששות כבדים באשר ליכולתן לעמוד בהתחייבויותיהן בטווח הבינוני ללא סיוע (ישיר או עקיף). ההרעה במצב הכלכלי של מדינות אלו לוותה בהפחתת דירוג חובותיהן על ידי סוכנויות דירוג האשראי הבינלאומיות עד לרמות המשקפות הידרדרות בכוש הפרעון של אותן מדינות, ומונעת מהן למעשה למחזר את חובותיהן.

בנוסף, הודיעו סוכנויות דירוג האשראי על החלטתן לבחון גם את דירוג האשראי של מדינות אירופאיות שכלכלותיהן נחשבו ליציבות עד כה - לאור החשש מפני השלכות המשבר על הבנקים הפועלים בתחומן. כאמור לעיל במטרה לבלום התפתחויות שליליות אלו, הושקה על ידי הבנק המרכזי האירופי "קרן חילוץ" בהיקף של כ- 500 מיליארד יורו, המסייעת למדינות הנמצאות בקשיים מיידיים ל"מחזר" את חובותיהן. במקביל נדרשו אותן מדינות - לקצץ בהוצאותיהן בשיעורים חדים, בכדי להקטין את גרעונותיהן - על אף ההשלכות השליליות שעלולות להיות לצעדים אלה על התוצר המקומי הגולמי ועל רמת החיים באותן מדינות.

על אף האמור לעיל, אין ביטחון כי צעדים אלו (שלוו בקיצוץ נרחב בהוצאות ובצעדי התייעלות אחרים), יספיקו לייצב כלכלותיהן של אותן מדינות. לפיכך, קיים חשש כי מתווה החילוץ של חלק מהמדינות יהיה כרוך בתכניות להסדרי חוב (שעלולות לכלול מחיקת חובות בשיעורים גבוהים), או בפרישת מדינות מסוימות מ"גוש היורו", שתלווה בזעזועים כלכליים חמורים העלולים לפגוע קשות ב"גוש היורו" ובכלכלת העולם כולו. חשיפת האשראי של הבנק למדינות אלו מסתכמת ליום 30.9.2012 בסך של 9 מיליון ש"ח (31.12.2011 - 5 מיליון ש"ח).

(ב) המשבר בישראל

התמשכות המשבר הכלכלי העולמי מחד, וצעדים שננקטו על ידי הרגולטור המקומי במטרה להסדיר את פעילותן של חברות הפועלות בשווקים צרכניים מסוימים (כגון: "שוק התקשורת"), מאידך - פגעו בתכניות העסקיות של חברות הפועלות במדינות שכלכלותיהן נפגעו במשבר העולמי (בעיקר בענפי הנדל"ן) ובשווקים שנפתחו לתחרות משמעותית בעקבות צעדי ההסדרה על ידי הרגולציה המקומית (בעיקר בתחום התקשורת).

חברות רבות הפועלות בענפים אלו מימנו את פעילותן (או את השקעותיהן בחברות הפועלות בתחומים אלה) באמצעות הנפקת אגרות חוב בשוק ההון.

בעקבות הפגיעה במבנה ההכנסות והתכניות העסקיות של חברות אלו, הודיעו מספר חברות בשנת 2012 כי לא יהיה ביכולתן לפרוע את חובן למחזיקי אגרות החוב. בהעדר מקורות מימון אלטרנטיביים נאלצו אותן חברות ונושיות לגבש הסדרים חלופיים שכללו מחיקת חובות משמעותית ופריסת יתרת החוב לתקופות ארוכות יותר.

התפתחויות אלו העיבו על הפעילות בשוק ההון המקומי והגבירו את החששות באשר ליכולתן של חברות אחרות המתמודדות עם קשיים דומים לשקם את פעילותן העסקית ולעמוד בהתחייבויותיהן כלפי מחזיקי אגרות החוב. לפיכך, נרשמו בתקופת הדוח ירידות שערות חדות בשערות של אגרות החוב שהנפיקו חברות אלו והן נסחרות בתשואות המשקפות חשש מ"חדלות פרעון" - גורם המקשה עליהן למחזר את חובותיהן בשוק ההון, או לגייס אשראי בנקאי נוסף. לאור האמור לעיל, מתגברות החששות שחברות נוספות יאלצו לגבש הסדרי חוב שיכללו פגיעה משמעותית בזכויותיהם של מחזיקי אגרות החוב.

אם אכן יתממשו התרחישים שתוארו לעיל, קיים חשש שהתפתחויות שליליות אלו, ישליכו גם על יכולתן של חברות אלו לפרוע את חובותיהן למערכת הבנקאית.

(ג) השלכות המשבר על הבנק

לאור ההתפתחויות הכלכליות בעולם (לרבות משבר החובות במדינות "גוש היורו" והורדת דירוג האשראי של ארה"ב, כאמור) והשלכותיהן על המשק בישראל ועל חברות מקומיות שפעילותן חשופה לשווקים ולמדינות, כאמור ולאור ההתפתחויות השליליות שנרשמו במספר ענפי משק מקומיים, כמפורט לעיל - בוחנת הנהלת הבנק באופן שוטף את חשיפות האשראי של הבנק ללקוחות בעלי רמת מינוף גבוהה וללקוחות הפועלים בענפי משק ובמדינות שחלה עליה ברמת הסיכון שלהם.

(ד) חשיפה למוסדות פיננסיים זרים

לאור השלכות המשבר הכלכלי על המוסדות הפיננסיים ברחבי העולם והחששות ליציבות של מוסדות פיננסיים מסוימים, בוחנת הנהלת הבנק באופן שוטף את חשיפת הבנק לבנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל, ומקיימת דיונים לגבי היקף החשיפה והתאמתה להתפתחויות בבנקאות העולמית. התאמת החשיפה נשקלת תוך בחינת הפרמטרים הבאים:

- היקף החשיפה של הבנק למוסד הפיננסי, בכלל - וביחס להונו העצמי, בפרט.
  - דירוג האשראי של המוסד הפיננסי (ככלל, הבנק מבצע עסקאות הכרוכות בחשיפת אשראי - רק עם מוסדות פיננסיים זרים המדורגים בדירוג "השקעה" ומעלה).
  - דירוג האשראי של המדינה בה פועל המוסד הפיננסי.
  - נסיון העבר שנצבר בבנק לגבי המוסד הפיננסי.
- היקף חשיפת האשראי המכסימלי לכל מוסד פיננסי זר, נקבע על ידי דירקטוריון הבנק. חריגות ממגבלה זו נבחנות על ידי הנהלת הבנק, עבור כל מוסד פיננסי, בתדירות יומית.
- במטרה לגדר את חשיפת הבנק להפסדי אשראי הנובעת מפעילות עם בנקים ומוסדות פיננסיים זרים, הגבילה הנהלת הבנק את חשיפת האשראי של הבנק לבנק בודד בחו"ל, לסך של 100 מיליון ש"ח (למעט תשעה בנקים בעלי דירוג אשראי גבוה - להם נקבעו תקרות חשיפת אשראי פרטניות בסכומים שבין 25 ל- 75 מיליון \$ ארה"ב).
- בתאריך 2 בנובמבר 2008, פרסם בנק ישראל הוראה, לפיה - נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע כמותי ואיכותי לגבי חשיפת האשראי של התאגידים הבנקאיים הפועלים בישראל - למוסדות פיננסיים זרים (כהגדרתם בהוראה). לתאריך 30.9.2012 מסתכמת חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים ⁽¹⁾ בסך של 440 מיליוני ש"ח (30.9.2011 - 634 מיליוני ש"ח; 31.12.2011 - 396 מיליון ש"ח), כמפורט להלן:

30 בספטמבר 2012			
דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזנ ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזנ ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
AAA עד AA-	159	22	181
A+ עד A-	220	4	224
BBB+ עד BB-	-	20	20
ללא דירוג	5	10	15
סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים	384	56	440

(1) לרבות: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.

(2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

(3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.

(4) יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 30.9.2012 בסך 7 מיליון ש"ח.

(ד) חשיפה למוסדות פיננסיים זרים (המשך)

30 בספטמבר 2011			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזורי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזורי ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
380	113	267	AAA עד AA-
216	32	184	A+ עד A-
21	21	-	BBB+ עד BB-
17	10	7	ללא דירוג
634	176	458	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

31 בדצמבר 2011			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזורי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזורי ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
268	20	248	AAA עד AA-
90	1	89	A+ עד A-
2	-	2	BBB+ עד BB-
36	31	5	ללא דירוג
396	52	344	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

- (1) לרבות: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
 (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
 (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
 (4) יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 31.12.2011 בסך 3 מיליון ש"ח (30.9.2011 - 4 מיליון ש"ח).

הערות:

- המדינות העיקריות בהן רשומים המוסדות הפיננסיים הזרים הינן: ארצות הברית, שוודיה, דנמרק וגרמניה. החשיפה המכסימלית של הבנק ליום 30 בספטמבר 2012 - ביחס לקבוצת מוסדות זרים הפועלים באותה מדינה - אינה עולה על 15% מ"בסיס ההון" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל).
- דירוג האשראי של המוסדות הפיננסיים הזרים המפורטים מעלה נערך על ידי חברת הדירוג הבינלאומית "Moody". דירוגי האשראי מעודכנים על ידי חברת הדירוג, בדרך כלל, בתדירות שנתית. לפיכך, ולאור ההתפתחויות האחרונות במגזר הבנקאות ייתכנו פערים בין הדירוג האחרון שנערך על ידי חברת הדירוג - לבין הערכת הבנק.

3. כל חשיפות האשראי המאזני למוסדות פיננסיים זרים, כמפורט לעיל - כלולות בדוחות הכספיים בסעיף "פקדונות בבנקים", "השקעות בניירות ערך" ו"נכסים אחרים". לתאריך המאזן אין בבנק חשיפות אשראי ל"מוסדות פיננסיים זרים" בגין גופים שאינם בנקים. לפיכך, לא נכללו חשיפות האשראי המפורטות מעלה, בדיווח על "סיכון האשראי הכולל לציבור, לפי ענפי משק", שבסקירת ההנהלה.

5. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור

בשנים האחרונות נרשמו גידולים בביקושים ובהיקף הביצועים של הלוואות לדיור, שנגרמו בעקבות התגברות הביקושים בשוק הדיור ועלויות המחירים שנגזרו מהמחסור בהיצע הדירות ביחס לביקושים אלו.

העליה שנרשמה בהיקף ההלוואות לדיור (ובכלל זה עליה בהיקף הכספי הממוצע של הלוואות אלה), חורגת משיעורי הצמיחה במשק ומשיעורי העליה ברמת החיים ובהכנסות של משקי הבית. לפיכך, קיים חשש שתהליכים אלו עלולים לפגוע באיכות תיק האשראי לדיור ולהגדיל את חשיפת המערכת הבנקאית לסיכוני אשראי.

לפיכך, הגביר הבנק את הפיקוח על האשראי בתחום זה. הצעדים שננקטו על ידי הבנק, כוללים:

- הגבלת היקף ההלוואות שניתנות ב"בטחון דירת מגורים" (אך לא למטרת מגורים), באופן ששיעורן לא יעלה על 15% מיתרת האשראי לדיור.
- הגבלת היקפי ההלוואות העוללות להטיל מעמסה על הלווה. ככלל, הבנק אינו נוהג לאשר הלוואות לדיור, שהתשלום החודשי הצפוי בגין עולה על 35% מהכנסות הלווה.
- הגבלת היקפי ההלוואות המממנות שיעורים ניכרים משווי הנכס המשועבד. למעט מקרים חריגים, הבנק אינו מאשר הלוואות בסכום העולה על 75% משווי הנכס המשועבד.
- הגבלת סיכון הריבית בהלוואה לדיור, כמתחייב מההגבלות המנהליות שהוטלו על ידי בנק ישראל בנושא זה, לפיהן הוגבל מרכיב ההלוואות ב"ריבית משתנה" (כהגדרתה בהוראה המנהלית שפרסם בנק ישראל), לשיעור שלא יעלה על 33% מההיקף הכולל של מסגרות ההלוואות שאושרו החל מיום 5.5.2011.
- שימוש ב"מקדמי בטחון" (מבחני עמידות) בתהליך אישור מסגרת ההלוואה. דהיינו, בטרם אישור מסגרת ההלוואה, בוחן הבנק את השלכות הצפויות בגין שינויים תיאורטיים במשתני השוק (בעיקר עליה בשיעור של 2-3 נקודות האחוז בשיעור הריבית השנתי) - על כושר החזר של הלווה.
- שימוש שוטף בתרחישים תיאורטיים, לרבות תרחישי קיצון, לצורך ניתוח רגישות לגבי השינויים הצפויים בחשיפת הבנק לסיכוני אשראי - כנגזרת מהשינויים בפרמטרים הנבדקים.
- קיום מעקבים שוטפים אחר ההתפתחויות בשוק הדיור, לרבות: שינויים במחירי הנכסים, שינויים בהיקף ההחזרים החודשיים של ההלוואות, וכו'.
- עריכת הסדרים נקודתיים ללקוחות המתקשים לעמוד בהחזרים התקופתיים הנגזרים מהסכמי ההלוואות המקוריים.
- הגבלת היקף המימון של הלוואות לדיור הניתנות במסגרת "קבוצות רכישה".

ביום 15 במאי 2011, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם השנתיים והרבעוניים גילוי לגבי סיכון האשראי בגין ההלוואות לדיור, והפעולות שננקטו על ידי התאגיד הבנקאי במסגרת ניהול סיכון זה.

בנוסף, יכלול הגילוי נתונים כמותיים לגבי חשיפת האשראי לדיור ומאפיינים שונים המצביעים על איכות תיק האשראי לדיור של התאגיד הבנקאי.

היקף תיק ההלוואות לדיור של הבנק ליום 30.9.2012 מסתכם ב- 2,419 מיליון ש"ח (31.12.2011 - 2,103 מיליון ש"ח). היקף ההלוואות לדיור שבוצעו על ידי הבנק בתשעת החודשים הראשונים של השנה מסתכם ב- 469 מיליון ש"ח, מזה כ- 60 מיליון ש"ח בגין הלוואות שמוחזרו (בתקופה המקבילה אשתקד כ- 421 מיליון ש"ח וכ- 47 מיליון ש"ח, בהתאמה).

להלן נתונים, לגבי מאפייני סיכון מסוימים של תיק ההלוואות לדיור של הבנק:

31.12.2011	30.9.2012	
%	%	
6.4	5.6	שיעור ההלוואות לדיור שמימנו למעלה מ-75% משווי הנכס ⁽¹⁾
17.2	15.9	שיעור ההלוואות לדיור, שההחזר החודשי, בכל אחת מהן, עולה על 35% מהכנסת הלווה
78.0	79.3	שיעור ההלוואות לדיור בריבית משתנה, מסך תיק ההלוואות לדיור ⁽²⁾

1. בחישוב היחס לא נכללו התחייבויות למתן הלוואות שטרם נוצלו.
2. בחישוב היחס נכללו הלוואות בהן תדירות שינוי הריבית עולה על חמש שנים.

לאור התהליכים שתוארו לעיל, בשוק הדיור בכלל, ובהלוואות לדיור בפרט, התבקשו התאגידים הבנקאיים על ידי בנק ישראל ביום 1 במאי 2011 להעריך אם חל שינוי באיכות תיק ההלוואות לדיור שלהם, ולתת ביטוי להערכה זו במסגרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי החל מיום 31.3.2011, ואילך.

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל ממועד כניסתן לתוקף, לרבות הערכה שוטפת של ההפסדים הגלומים בתיק ההלוואות לדיור, בשל פגיעה אפשרית באיכות תיק זה, הנובעת מהתהליכים שתוארו לעיל.

אומדן ההפסדים מתבסס על תרחישים עתידיים אפשריים הכוללים: ירידה בהכנסה הפנויה של הלווים, גידול בסכומי ההחזר השוטפים של הלווים הנגזר מעליה צפויה בשיעור ה"ריבית המשתנה", וירידה בשווי הנכסים המשועבדים.

להערכת הבנק ההפסד האפשרי הגלום בתיק האשראי של הבנק, הנגזר מתרחישים אלו, מסתכם ליום 30.9.2012 בסך של כ- 5 מיליון ש"ח. הבנק ערך הפרשה בגין הפסד אפשרי זה וכלל אותה במסגרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי ליום 30.9.2012.

לפרטים נוספים בדבר מגבלות נוספות שהוטלו על ידי בנק ישראל בנושא: "הלוואות לדיור" ביום 1.11.2012 - ראה פרק 3 כא'.

6. מידע לגבי: "חובות בעייתיים"

(א) התפלגות החובות הבעייתיים:

31.12.2011	30.9.2011	30.9.2012
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
613	688	751
167	186	129
780	874	880
509	524	551
*35	*36	21
*236	*314	308
780	874	880
317	352	356
-	-	-
-	-	11
317	352	367
190	171	178
561	608	668
52	80	83
613	688	751
-	-	-
613	688	751
8	10	11
8	5	6
12	17	7
28	32	24

1. סיכון אשראי בעייתי - בחתך קוי עסקים⁽²⁾

סיכון אשראי מסחרי בעייתי

סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים

סך הכל סיכון אשראי בעייתי

2. סיכון אשראי בעייתי - בחתך סווג החוב⁽²⁾

חובות פגומים

סיכון אשראי נחות

סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת

סך הכל סיכון אשראי בעייתי

3. נכסים שאינם מבצעים

אשראי לציבור, פגום שנבדק על בסיס פרטני⁽¹⁾

חובות פגומים אחרים⁽¹⁾

אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית

סך הכל חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית

4. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית

5. סיכון אשראי מסחרי בעייתי

סיכון אשראי מאזני בגין הציבור

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין הציבור

סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור

סיכון אשראי מסחרי אחר

סה"כ סיכון אשראי מסחרי בעייתי

6. חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

הלוואות לדיור בגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור

הלוואות לדיור בגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור

אגרות חוב ואשראי אחר שאינם פגום בפיגור של 90 יום ומעלה

סך הכל

(1) חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית

(2) הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של סיכון האשראי לציבור.

* סווג מחדש

6. מידע לגבי: "חובות בעייתיים" (המשך)

(ב) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי יחסים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי של הבנק, הנגזרים מנתוני החובות הבעייתיים שחושבו על פי הכללים שבהוראות החדשות:

31.12.2011	30.9.2011	30.9.2012
%	%	%
2.0	2.3	2.1
0.2	0.2	0.1
2.0	2.1	2.0
2.8	3.2	3.3
23.0	23.6	21.9
0.2	0.1	0.2
0.6	0.6	0.1
28.1	27.3	6.4

- שיעור יתרת האשראי הפגום⁽¹⁾, מתוך סך האשראי לציבור⁽²⁾
- שיעור יתרת האשראי⁽³⁾ בפיגור של 90 יום ומעלה (שאינו פגום), מתוך סך האשראי לציבור
- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי⁽³⁾, מתוך סך האשראי לציבור⁽²⁾
- שיעור סיכון האשראי המסחרי הבעייתי⁽³⁾ מתוך סך סיכון האשראי לציבור
- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי⁽³⁾ מתוך האשראי הפגום⁽¹⁾
- שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי, מהיתרה הממוצעת של האשראי⁽³⁾
- שיעור המחיקות נטו, מיתרת האשראי הממוצעת⁽³⁾
- שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי⁽³⁾

(1) אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית.

(2) הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

(3) הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.

7. ריכוזיות אשראי

בפרק 12א' (ד) בדוחות ליום 31.12.2011 נכלל מידע בדבר חשיפת הבנק לסיכונים הנובעים מריכוזיות אשראי.

להלן נתונים לגבי חשיפת הבנק לסיכוני "ריכוזיות אשראי" ליום 30.9.2012:

- חבות הלווה הגדול ביותר, מהווה כ- 5.4% מאמצעי ההון של הבנק (31.12.2011 - 8.0%). שיעור זה נמוך בכ- 64.0% מהמגבלה שנקבעה על ידי בנק ישראל (בשיעור של 15%).
- חבות קבוצת הלווים הגדולה ביותר מהווה כ- 19.2% מאמצעי ההון של הבנק (31.12.2011 - 21.0%). שיעור זה נמוך בכ- 23.2% מהמגבלה שנקבעה על ידי בנק ישראל (בשיעור של 25%).
- "סך חבויות האשראי הגדולות", מהווה כ- 80.4% מאמצעי ההון של הבנק (31.12.2011 - 99.7%). שיעור זה נמוך בכ- 33.0% מהמגבלה שנקבעה על ידי בנק ישראל (בשיעור של 120%).

לאור המגמות השליליות שנרשמו בשווקים הפיננסיים בעולם בשנת 2011, והחשש מההשלכות האפשריות שעלולות להיות להתרחשויות אלו ולאירועים שליליים צפויים אחרים-על המשק הישראלי, הופצה על ידי בנק ישראל ביום 8.11.2011 הנחיה - על פיה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים ליום 30.9.2011 ועד ליום 30.9.2012 נתונים כספיים בגין חבויות של קבוצות לווים, שהיקף כל אחת מהן עולה על 15% מאמצעי ההון של הבנק (כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313).

ליום 30.9.2012 קיימת בבנק קבוצות לווים אחת ("קבוצת לווים בנקאית"), שהיקף חשיפת האשראי של הבנק בגינה עולה על 15% מאמצעי ההון שלו. יתרת החשיפה המאזנית של הבנק בגין קבוצה זו מסתכמת ליום 30.9.2012 בסך של 477 מיליון ש"ח (31.12.2011 - 481 מיליון ש"ח), המהווה גם את סיכון האשראי הכולל בגין קבוצה זו.

8. סיכון אשראי בגין מימון ממונף (LEVERAGED FINANCE)

סיכון אשראי ממונף מוגדר על ידי הבנק כחשיפה הנובעת ממתן "אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה" (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 323), שפרעונו מבוסס בעיקרו על התאגיד הנרכש.

להלן נתונים לגבי חשיפת הבנק למימון ממונף, כחתך ענפי משק:

31.12.2011	30.9.2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
46	67	מסחר
*72	71	נדל"ן (פעילות בחו"ל)
118	138	

יתרת סיכון האשראי הממונף ליום 30.9.2012 מהווה 5.5% מאמצעי ההון של הבנק. שיעור זה נופל בכ- 64 נקודות האחוז מהמגבלה שנקבעה על ידי בנק ישראל (70%).

* סווג מחדש

9. ריכוזיות ענפית

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 (להלן "ההוראה"), קובעת, בין היתר, מגבלות לגבי "ריכוזיות חבות ענפית לציבור" של התאגידים הבנקאיים.

ההוראה קובעת כי חבות לציבור (כהגדרתה בהוראות בנק ישראל) בענף כלשהו (למעט ענף "אנשים פרטיים"), העולה בלמעלה מ- 20% על סך החבויות לציבור של התאגיד הבנקאי - תחשב כ"חבות חריגה", ותחייב לפיכך, עריכת הפרשה נוספת להפסדי אשראי, בגין מרכיב זה בדוחות הכספיים.

עם זאת, הותר לתאגידים הבנקאיים המקיימים "עודף יחס הון מזערי" (כהגדרתו בהוראה), לנכות מ"החבות החריגה" בענף הבניה, לצורך חישוב ההפרשה הנוספת להפסדי אשראי, כאמור - כפל מ"עודף יחס ההון המזערי".

שיעור החבות הענפי של ענף הבניה בבנק, ביחס לסך חבויות הציבור (כהגדרתם בהוראות בנק ישראל) מסתכם ליום 30.9.2012 בשיעור של 18.7%, נמוך בשיעור של 1.3% נקודות האחוז מהמגבלה שנקבעה בהוראה (20%).

ליום 31.12.2011 הסתכם שיעור החבות הענפי של ענף הבניה בבנק ב- 20.4% (המהווה חריגה בשיעור של 0.4 נקודות האחוז מהמגבלה שנקבעה). עם זאת, מאחר וכפל "עודף יחס ההון המזערי" של הבנק באותו מועד, עלה על סכום ה"חבות החריגה" בענף הבניה, כאמור - לא נדרש הבנק לערוך הפרשה נוספת להפסדי אשראי בגין מרכיב זה.

10. הרחבת הגילוי בנושא איכות האשראי וההפרשות להפסדי אשראי

בעקבות עדכון לדרישות הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל ההפרשות להפסדי אשראי שפורסמו בחודש יולי 2010 על ידי גוף התקינה החשבונאי בארה"ב (FASB), פרסם בנק ישראל ביום 25 במרס 2012 עדכון להוראות הדיווח לציבור, המאמץ את הכללים שפורסמו בארה"ב בנושא זה וכולל המלצות להרחבת הגילוי הניתן על ידי התאגידים הבנקאים בנושא זה - לרבות היבטים כמותיים והיבטים איכותיים, כדלקמן:

• היבטים כמותיים:

- ייכלל מידע נוסף בדיווח על האשראי לציבור בחתך ענפי משק, לרבות:
  - מידע בגין חובות של ממשלות ובנקים.
  - מידע נפרד לגבי חובות המדורגים ב"דירוג ביצוע אשראי".
  - יורחב הגילוי הכמותי הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים, לרבות:
    - המידע לגבי ההפרשות להפסדי אשראי יפולח בחתך מגזרים עיקריים: "מסחרי", "דיר", "פרטי", "בנקים וממשלות".
    - ייכלל מידע נוסף לגבי: יתרות האשראי, "חובות בעייתיים", "חובות פגומים" ו"חובות שאורגנו מחדש" - בחתך ענפי משק עיקריים.
    - יורחב הדיווח הנדרש בגין "חובות פגומים", לגבי: היתרה החוזית של החובות הפגומים, היתרה הממוצעת של החובות הפגומים והכנסות הריבית שנרשמו בגינם (תוך התייחסות נפרדת להכנסות ריבית שנרשמו על בסיס מזומן).
    - יורחב הדיווח הנדרש בגין חובות שאורגנו מחדש, לגבי: היקף החוזים שאורגנו מחדש בתקופת הדיווח (לרבות נתוני יתרות החוב לפני הארגון מחדש, ולאחריו), ומידע לגבי היקף הארגונים מחדש שבוצעו בשנים קודמות וכשלו בתקופת הדיווח.
    - יורחב הדיווח הנדרש בגין הלוואות לדיר, לגבי: הלוואות לדיר בחתך סוגי שיעבוד, ובחתך שיעור המימון שניתן משווי הנכס הנרכש.

• היבטים אכותיים:

- ההוראה כוללת דרישה להרחיב את הדיווח האיכותי הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים לגבי חובות בעייתיים, כדלקמן:
  - יורחב הגילוי לגבי מדיניות קביעת ההפרשות להפסדי אשראי בהתייחס למגזרי אשראי מרכזיים. הגילוי יתייחס למאפייני הסיכון הרלוונטיים לכל מגזר אשראי ולשינויים שחלו במדיניות קביעת ההפרשות להפסדי אשראי במגזרים השונים, במידה והיו כאלה.
  - יינתן גילוי למדיניות המחקיקות החשבונאיות.
  - יינתן גילוי למתאם שבין היקף החובות שאורגנו מחדש, ובין ההפרשות להפסדי אשראי במגזרי האשראי העיקריים ולהשפעת הכשלים שנרשמו בתקופת הדיווח בגין חובות שאורגנו מחדש בשנים קודמות על היקף ההפרשות להפסדי אשראי בכל אחד ממגזרי האשראי.

הכללים שנקבעו בהוראה ייכנסו לתוקף, במדורג - כדלקמן:

- הגילוי לגבי הנתונים המאזניים החדשים יינתן החל מהדיווח ליום 31.12.2012.
  - יתר הכללים ייכנסו לתוקף החל מהדיווח הכספי ליום 31.3.2013 (למעט הגילוי הנדרש לגבי חובות המדורגים ב"דרגת ביצוע אשראי" - שייכנס לתוקף ביום 31.12.2014).
- הבנק נערך ליישום ההנחיות שנכללו בהוראה במועדים שנקבעו לכניסתן לתוקף.

ב. סיכוני שוק

1. כללי

סיכון שוק מוגדר כהסתברות לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו כתוצאה משינויים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחוב מאזני) הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעורי ריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'.

מדיניות ניהול סיכוני השוק נועדה להקטין את רמת הסיכון הפיננסי הנוצר בפעילות השוטפת של הבנק מחד גיסא, ולהגדלת רווחי הבנק כתוצאה מביצוע חשיפות יזומות ומבוקרות, מאידך.

סקירה מפורטת לגבי: האסטרטגיות והתהליכים, המבנה הארגוני, מערכות הדווח והבקרה ומדיניות הגידור של ניהול סיכוני השוק, נכללה בדיון וחשבון של הבנק לשנת 2011.

הבנק מחשב את הקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכוני שוק - בהתאם ל"גישה הסטנדרטית", המפורטת בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208.

הדיון בפרק זה כולל התייחסות להגדרות שונות של המושג "הון". בכל המקרים (אלא אם צוין במפורש אחרת) - הכוונה במושג זה מתייחסת להגדרה ה"חשבונאית" של המושג (כפי שנכללה בדוחות הכספיים של הבנק).

הערך בסיכון (VAR)

בהתאם להוראות בנק ישראל, נדרש הבנק לנהל את החשיפה לסיכוני שוק באמצעות מערכת מידע המבוססת על מודל פנימי. המערכת מודדת את חשיפת הבנק לסיכוני שוק באמצעות אומדן VAR (VALUE AT RISK).

ה- VAR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש.

הבנק מפעיל מערכת מיחשוב מתקדמת לניהול ומדידת סיכוני שוק המבצעת אומדן VAR בשיטה הפרמטרית, בתדירות שבועית. ערך ה- VAR בבנק ליום 30 בספטמבר 2012, בשיטה הפרמטרית ברמת מובהקות של 99% לתקופה עתידית של 10 ימים, הינו כ- 16 מיליוני ש"ח (30.9.2011 - 31 מיליוני ש"ח; 31.12.2011 - 23 מיליוני ש"ח). הבנק קבע מגבלות לערך המכסימלי של ההפסד העתידי (על פי אומדן ה- VAR) - ביחס להון העצמי, בשיעור של 3.5% מההון. בתקופת הדוח לא נרשמו חריגות ממגבלה זו.

בנוסף, עורך הבנק אומדנים לגבי השפעה אפשרית של שינויים קיצוניים במשתני השוק (STRESS TESTS) - על השווי ההון של ה"הון הכלכלי של הבנק". המגבלות שנקבעו לערך המכסימלי של ההפסד הכלכלי האפשרי בגין תרחישים אלו - מסתכמות בשיעור של 12.5% מההון העצמי של הבנק. בתקופת הדוח לא נרשמו חריגות ממגבלה זו.

2. סיכון בסיס

סיכון הבסיס מוגדר כחשיפת הבנק להפסד שעלול להיגרם עקב שינויים באינפלציה ובשערי החליפין. הסיכון נמדד ביחס להפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (ה"הון הפעיל") בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

מדיניות הבנק לגבי סיכוני הבסיס הכרוכים בניהול תיק הנכסים הממומן ממקורות ההון הפעיל הכלכלי שלו, קובעת כי: עד 120% מהון זה יושקעו בנכסים צמודי מדד, בין 10%- עד 25% יושקעו בנכסים במט"ח ובצמודי מט"ח והיתרה הנגזרת תוחזק בשקלים לא צמודים.

ההחלטות לגבי השקעת ההון הפעיל במגזרים השונים מתקבלות, במסגרת המגבלות שנקבעו, בהתבסס על ניתוח, בקרה ותחזיות לגבי התפתחויות כלכליות במשק, שיעורי הריבית במגזרים השונים ושינויים צפויים במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של השקל. הבנק נעזר, לצורך ניהול סיכונים הבסיס, במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

להלן ריכוז נתוני החשיפה לסיכון בסיס (בבנק בלבד) בהתאם למגזרי ההצמדה השונים (במיליוני ש"ח):

30 בספטמבר 2012		30 בספטמבר 2011		31 בדצמבר 2011		
חשיפה	חשבונאית	חשיפה	חשבונאית	חשיפה	חשבונאית	
"כלכלית"	*	"כלכלית"	*	"כלכלית"	*	
435	329	474	422	454	340	שקל לא צמוד
909	912	802	752	821	840	שקל צמוד מדד
53	49	12	3	77	70	מט"ח וצמוד מט"ח
1,397	1,290	1,288	1,177	1,352	1,250	סה"כ החשיפה לסיכון בסיס

* ניהול החשיפה לסיכונים בסיס מבוצע על פי נתוני ה"חשיפה הכלכלית". המרכיבים העיקריים של ההפרש שבין החשיפה ה"כלכלית", לבין ה"חשיפה החשבונאית" (המוגדרת: כפרש שבין יתרות הנכסים וההתחייבויות הכספיים, על פי כללי מדידה חשבונאית מקובלים) - הינם כדלקמן:

1. הפרשות מסוימות, כגון: הפרשות בגין זכויות עובדים, נטו - לא נכללו ב"חשיפה הכלכלית".
2. הלוואות צמודות למדד שסווגו כ"חובות פגומים", סווגו למגזר הלא צמוד (במקום לבסיס הנגזר מחוזה ההלוואה).
3. מכשירים פיננסיים המכילים אופציה גלומה, סווגו למגזרי ההצמדה השונים על פי מודלים לתמחור אופציות.
4. פקדונות שבסיס ההצמדה שלהם אינו קבוע לאורך כל תקופת הפקדון - מסווגים למגזר ההצמדה ששימש לתמחור הפקדון.

ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין:

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תאורטיים של שינויים בשערי החליפין של המטבעות העיקריים, בטווח שבין +10%, ל-10% - הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 30.9.2012, בהתבסס על היתרות הכספיות של הנכסים וההתחייבות באותם מטבעות (לרבות פעילות במכשירים חוץ מאזניים) - ליום 30.9.2012, בתוספת התאמות מסוימות (בעיקר בגין "חובות פגומים"). להלן ריכוז התוצאות של ניתוח הרגישות (במיליוני ש"ח):

10%	5%	-5%	-10%	
(9)	(4)	4	9	דולר
*	*	*	*	יורו
1	*	*	(1)	לירה שטרלינג
*	*	*	*	פרנק שווייצרי
*	*	*	*	יין יפני
(8)	(4)	4	8	
6	3	(3)	(3)	השפעת אופציות**
(2)	(1)	1	5	השפעה כוללת

* סכום נמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** לא כולל אופציות גלומות.

3. סיכוני ריבית

כללי

סיכון הריבית מוגדר כחשיפת הבנק לירידה, בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים של הבנק - עקב שינויים עתידיים בשיעור הריבית.

חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית, נערך בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי "התיק הסחיר" של הבנק.

התיק הסחיר של הבנק כולל את תיק אגרות החוב למסחר של הבנק וכן עסקאות עתידיות המבוצעות למטרת מסחר (עסקאות IRS, עסקאות אקדמה במט"ח ואופציות מטבע שנרכשו). חישוב הקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית נערך בהתאם לשיטת "התקופות לפרעון".

סקירה מפורטת לגבי האסטרטגיות והתהליכים, המבנה הארגוני, מערכות הדוח והמדידה ומדיניות הגידור של ניהול סיכוני הריבית, נכללה בדיון וחשבון של הבנק לשנת 2011.

מידע כמותי

להלן ריכוז נתונים על פערי המח"מ במגזרי ההצמדה השונים והשפעתם על חשיפת הריבית של הבנק:

31 בדצמבר 2011			30 בספטמבר 2012			
מט"ח וצמוד	מט"ח	לא צמוד	מט"ח וצמוד	מט"ח	לא צמוד	
1.06	2.93	0.35	0.95	3.29	0.51	מח"מ הנכסים (שנים)
(1.15)	(4.43)	(0.33)	(1.02)	(4.78)	(0.37)	מח"מ ההתחייבויות (שנים)
(0.09)	(1.50)	0.02	(0.07)	(1.49)	0.14	פער המח"מ (שנים)
0.1	2.5	0.3	0.2	2.3	0.2	ההפסד המכסימלי, ביחס להון* (ב-%)

* בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.

באמצעות המח"מ (משך חיים ממוצע) ניתן למדוד את הרגישות של הנכסים וההתחייבויות לשינויים בריבית.

חישובי מח"מ הנכסים וההתחייבויות של מכשירים פיננסיים בעלי מספר תקופות פרעון אופציונליות, מבוססים על הנחות לגבי מועדי הפרעון של אותם מכשירים. להלן פרטים על סוגי המכשירים הנ"ל, ההנחות לגביהם, והשפעתם על המח"מ של אותם מכשירים:

1. חלק מהאשראי הצמוד למדד במערך המשכנתאות ניתן לפרעון מוקדם - ללא תשלום עמלת פרעון. עם זאת, לאור נסיון העבר חלק גדול מאשראי זה לא ייפרע גם במקרה של ירידת ריבית. הצגת תזרימי המזומנים בגין אשראי זה - בהתבסס על מודל המערך את תקופת הפרעון הצפויה של האשראי, על פי נסיון העבר - היתה מגדילה את מח"מ הנכסים במגזר הצמוד בכ- 3 חודשים.

2. מועד הפרעון של תוכניות חסכון כולל תחזית לפרעון מוקדם על ידי החוסכים, ב"תחנות יציאה". השפעת הצגת תזרימי המזומנים על משך החיים הממוצע של ההתחייבויות, בהתבסס על תחזית זו, זניחה - ולא גרמה לשינוי במח"מ ההתחייבויות.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

כללי

בהתאם להוראות שפורסמו על ידי בנק ישראל נדרשו הבנקים לכלול בדוח הדיסקטוריון מידע לגבי היקף הנכסים וההתחייבויות החשופים לשינויים בשיעור הריבית, על בסיס שוויים ההוגן - ולכלול ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית, על שוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים אלה.

עקרונות המודל

מאחר ולרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים - מחושב השווי ההוגן באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון - ערך נוכחי של תזרימי המזומן העתידיים, המהווים בריבית ניכיון בשיעור המשקף את שיעורי הריבית העדכניים בשוק למכשירים הפיננסיים ואת רמת הסיכון הגלומה בהם, לפי הערכת ההנהלה.

השיטות וההנחות העיקריות שישמשו בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים:

- (1) מכשירים פיננסיים סחירים: ניירות ערך וכתבי התחייבויות נדחים - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.
- (2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים: אמדן השווי הוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרימי מזומן עתידי, לפי שיעורי ריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח.

החישובים נערכו בהתאם למפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור חושב לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרימי התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלואה בנפרד בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי. קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו על פי שיעורי הריבית שלפיהם נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים עבור האשראי לציבור, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי שנוכו מיתרות החוב הרשומות של האשראי לציבור.

תזרימי המזומנים בגין אשראי במערך המשכנתאות הניתן לפרעון מוקדם, ללא תשלום עמלת פרעון מוקדם - הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלו המבוססת על מודל כלכלי. היוון תזרימי המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים של אותם אשראים, הקטין את השווי ההוגן של אותם אשראים בכ- 19 מיליון ש"ח.

בחישוב השווי ההוגן של אשראי לציבור הצמוד למדד (עם ריצפת מדד) הופרדה האופציה הגלומה ממכשיר זה. להפרדת האופציה הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של פקדונות וכתבי התחייבות נדחים חושב בשיטת היוון תזרימי המזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן - בהתבסס על פרמטרים כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון. בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה - נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

פקדונות הציבור כוללים "מכשירים מורכבים", כדלקמן:

- "תכניות חסכון", המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית. על פי הנסיון שנצבר בבנק - חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי, בניכוי "קנס פרעון מוקדם". תזרימי המזומנים הצפויים בגין תכניות החסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תכניות. היוון תזרימי המזומנים, על פי התחזית לפרעונות מוקדמים של תוכניות החיסכון, הקטין את השווי ההוגן של אותן תוכניות בכ- 1 מיליון ש"ח.
- פקדונות הציבור כוללים פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה - לריבית משתנה. בחישוב השווי ההוגן הופרדה ה"אופציה הגלומה" במכשיר זה. להפרדת האופציה היתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.
- "תכניות חסכון" - עם אופציה לשינוי בסיס ההצמדה של התכנית ואופציה להבטחת קרן ההפקדה. בחישוב השווי ההוגן הופרדו ה"אופציות הגלומות" מהתכנית. הפרדת האופציות, כאמור - הגדילה את השווי ההוגן של התכנית בכ- 3 מיליון ש"ח.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים - מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי השוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת, הלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

הערה:

תהליך הערכת השווי ההוגן באמצעות היוון תזרימי המזומנים העתידי, מבוסס על שיעורי ריבית ניכיון הנקבעים באופן סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

נתונים כמותיים וניתוח רגישות

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2012					
סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
25,573	464	2,161	5,149	17,799	נכסים פיננסיים*
3,727	1,593	950	647	537	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוז' מאזניים***
(23,947)	(715)	(2,134)	(4,252)	(16,846)	התחייבויות פיננסיות*
(3,939)	(1,314)	(946)	(722)	(957)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוז' מאזניים***
1,414	28	31	822	533	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

30 בספטמבר 2011					
סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
23,598	561	2,000	5,258	15,779	נכסים פיננסיים*
3,298	1,342	881	359	716	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוז' מאזניים***
(22,255)	(717)	(1,884)	(4,230)	(15,424)	התחייבויות פיננסיות*
(3,518)	(1,192)	(980)	(727)	(619)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוז' מאזניים***
1,123	(6)	17	660	452	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2011					
סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
24,415	580	2,081	5,252	16,502	נכסים פיננסיים*
3,238	1,404	850	364	620	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוז' מאזניים***
(22,863)	(739)	(1,995)	(4,171)	(15,958)	התחייבויות פיננסיות*
(3,472)	(1,217)	(886)	(745)	(624)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוז' מאזניים***
1,318	28	50	700	540	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוז' מאזניים.
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
 *** הסכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים חוז' מאזניים, כשהם מהווים בשיעורי הריבית ששימשו לחישוב השווי ההוגן.

נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל (המשך)

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק

(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2012

2012								
שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית*								שינוי בשיעור הריבית
שינוי בשווי ההוגן		מטבע ישראלי						
		מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		לא צמוד	צמוד מדד	
מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקצות	דולר	אחר	צמוד מדד			לא צמוד
1.6	22	1,436	-	26	33	866	511	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
0.1	2	1,416	-	28	31	827	530	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
(2.2)	(32)	1,382	-	29	29	769	555	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

30 בספטמבר 2011

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית*								שינוי בשיעור הריבית
מטבע ישראלי		מטבע חוץ**		השפעות מקצות	סך הכל	מיליוני ש"ח	אחוזים	
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר					
472	721	20	(6)	(4)	1,203	80	7.1	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
455	667	18	(4)	(4)	1,132	9	0.8	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
433	591	17	(2)	(4)	1,035	(88)	(7.8)	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

31 בדצמבר 2011

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית*								
שינוי בשיעור הריבית	שינוי בשווי ההוגן							
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ**		השפעות מקצות	סך הכל	מיליוני ש"ח	אחוזים
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר				
גידול מידי מקביל של אחוז אחד	539	748	51	27	-	1,365	47	3.6
גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז	540	705	50	28	-	1,323	5	0.4
קיטון מידי מקביל של אחוז אחד	541	644	47	30	-	1,262	(56)	(4.3)

* השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן, נטו, של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית

ניהול חשיפת הריבית בבנק מבוסס על מודל, במסגרתו מהוונים תזרימי המזומנים העתידיים בשיעורי ריבית שאינם זהים לאלו ששימשו את הבנק לצורך הדווח על חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית (בעיקר בכל הנוגע למרווחי הריבית בגין סיכוני אשראי).

להלן נתונים כמותיים לגבי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים והשפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים - המבוססים על המודל המשמש את הבנק בניהול חשיפת הריבית:

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2012

סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
26,015	473	2,223	5,151	18,168	נכסים פיננסיים*
					סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
3,518	1,489	797	637	595	
(23,858)	(715)	(2,143)	(4,180)	(16,820)	התחייבויות פיננסיות*
					סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
(3,644)	(1,213)	(736)	(592)	(1,103)	
2,031	34	141	1,016	840	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

30 בספטמבר 2011

סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
24,193	568	2,077	5,335	16,213	נכסים פיננסיים*
					סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
3,211	1,281	834	351	745	
(22,165)	(717)	(1,893)	(4,105)	(15,450)	התחייבויות פיננסיות*
					סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
(3,353)	(1,137)	(871)	(578)	(767)	
1,886	(5)	147	1,003	741	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוזי מאזניים.
** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית (המשך)

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2011					
סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
24,926	587	2,136	5,289	16,914	נכסים פיננסיים*
3,076	1,300	797	354	625	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחופץ מאזניים
(22,784)	(739)	(2,004)	(4,057)	(15,984)	התחייבויות פיננסיות*
(3,221)	(1,090)	(798)	(584)	(749)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחופץ מאזניים
1,997	58	131	1,002	806	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חופץ מאזניים.
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק (במיליוני ש"ח).

30 בספטמבר 2012							
שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית**							
שינוי בשווי ההוגן	מטבע ישראלי		מטבע חוץ*		השפעות		מיליוני ש"ח
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	מקזזות	סך הכל	
שינוי בשיעור הריבית	צמוד	ממד	ממד	ממד	ממד	ממד	אחוזים ⁽²⁾
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	845	1,049	140	32	-	2,066	35
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	841	1,020	141	33	-	2,035	4
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽¹⁾	836	976	142	35	-	1,989	(42)

הערות:

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
 ** השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים). בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
 (1) בנוסף, הבנק נעזר במודל למדידת השינויים הצפויים ברווח החשבונאי, בשנה הקרובה - בגין שינויים בעקום הריבית. המודל מתבסס על הנחות שונות בנוגע להתפתחויות הצפויות בסעיפי המאזן ובמשתני שוק שונים.
 שיעור הקיטון הצפוי ברווח החשבונאי של הבנק, ביחס להון העצמי, בשנה הקרובה (בהתבסס על מודל זה) - עקב קיטון מקביל בשיעור של 1 נקודות האחוז בעקום הריבית, במגזרים: ה"לא צמוד", "צמוד הממד", וה"מט"ח" - מסתכם ב- 2.32%, 1.68% ו- 0.17% בהתאמה.
 (2) טווח השינויים בשווי ההוגן, בגין השינויים בשיעורי הריבית שנרשם בתקופת הדו"ח, הינו כדלקמן: עבור גידול מקביל של אחוז אחד: 3.0% - 1.7%; עבור גידול מקביל של 0.1% - 0.3% - 0.2%; עבור קיטון מקביל של 1%: (-3.8%) - (-2.0%).

נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית (המשך)

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק
(במיליוני ש"ח) (המשך)

30 בספטמבר 2011

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית**								שינוי בשווי ההוגן
				מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
שינוי בשיעור הריבית	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	השפעות מקזזות	סך הכל	מיליוני ש"ח	אחוזים ⁽²⁾
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	766	1,050	148	(7)	-	1,957	71	3.8
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	744	1,010	149	(8)	-	1,895	9	0.5
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽¹⁾	715	946	150	(3)	-	1,808	(78)	(4.1)

31 בדצמבר 2011

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית**								שינוי בשווי ההוגן
				מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	שינוי בשיעור הריבית
(2) אחוזים								
	40	2,037	-	56	131	1,039	811	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
	0.2	2,001	-	57	131	1,007	806	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
	(48)	1,949	-	59	131	959	800	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד(1)

הערות:

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
** השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן נטו כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
(1) בנוסף, הבנק נעזר במודל למדידת השינויים הצפויים ברווח החשבונאי, בשנה הקרובה - בגין שינויים בעקום הריבית, המודל מתבסס על הנחות שונות בנוגע להתפתחויות הצפויות בסעיפי המאזן ובמשתני שוק שונים.
שיעור הקיטון הצפוי ברווח החשבונאי של הבנק, ביחס להון העצמי, בשנה הקרובה (בהתבסס על מודל זה) - עקב קיטון מקביל בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית, במגזרים: ה"לא צמוד", "צמוד המדד", וה"מט"ח" - מסתכם ליום 30.9.2011 ב- 2.21%, 1.99% ו- 0.22% בהתאמה (31.12.2011 - 1.85%, 1.95% ו- 0.83% בהתאמה).
(2) טווח השינויים בשווי ההוגן, בגין השינויים בשיעורי הריבית שנרשם בשנת 2011, הינו כדלקמן: עבור גידול מקביל של אחוז אחד: 4.3% - 1.2%; עבור גידול מקביל של 0.1%: 0.5% - 0.1%; עבור קיטון מקביל של 1%: (-4.9%) - (-1.9%).

4. סיכון מניות

סיכון מניות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד, עקב ירידה במחירי השוק של המניות הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון המניות, נערכו בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי התיק הסחיר של הבנק. ליום 30.9.2012 לא נכללו מניות בתיק הסחיר של הבנק (31.12.2011 - זהה; 30.9.2011 - 3 מיליון ש"ח).

5. סיכון אופציות

סיכון אופציות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד עקב שינוי בשווי ההון של אופציות הכלולות בתיק הבנקאי או בתיק למסחר של הבנק (כתוצאה משינוי בנתוני השוק המשמשים בחישוב השווי ההון).

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לכיצוע עסקאות בתחום זה, כדלקמן:

- עסקאות בתיק הבנקאי יבוצעו בתנאי "BACK TO BACK" בלבד.
  - לכיצוע עסקאות בתיק למסחר נקבעה מגבלת היקף פרמיות (נטו) שנתית.
- חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון אופציות, נערכו בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208 - בשיטת "הדלתא פלוס" - הקצאת ההון בגין "הדלתא", "הגמא" ו"הווגא" של האופציות.

6. גילוי כמותי להקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכונים שוק

הבנק מקצה הון בגין החשיפה לסיכונים שוק על פי השיטה ה"סטנדרטית". על פי שיטה זו מחושבים "סיכון הריבית" ו"סיכון המניות" על ה"תיק למסחר" בלבד - הכולל יתרות בגין מכשירים פיננסיים המוחזקים למטרת מסחר, לרבות תיקי אגרות חוב למסחר ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים למטרת הפקת רווח. הגדרת התיק למסחר אושרה על ידי דירקטוריון הבנק. סיכון הריבית מחושב על פי שיטת ה"תקופה לפרעון".

סיכון "שער החליפין" ו"סיכון האופציות" מחושבים על כלל יתרות המכשירים הפיננסיים בבנק. החשיפה ל"סיכון אופציות" מחושבת בשיטת "דלתא פלוס" (דרישות ההון מחושבות על סיכון ה"דלתא", "הגמא" ו"הווגא").

להלן נתונים לגבי נכסי הסיכון של הבנק בגין החשיפה לסיכונים שוק (במיליוני ש"ח):

31.12.2011		30.9.2011		30.9.2012		
נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	
23	2	30	3	23	2	סיכון ריבית
-	-	3	*	-	-	סיכון מניות
77	7	47	4	55	5	סיכון שער חליפין
63	6	68	6	76	7	סיכון אופציות
163	15	148	13	154	14	סה"כ נכסי סיכון

* נמוך מ- 0.5 מיליון ש"ח.

ג. סיכון נזילות

סיכון הנזילות נובע מאי הוודאות לגבי היצע המקורות והרכבם ומן הביקוש לשימושים והרכבם. סיכון זה הינו פונקציה של התנהגות הלקוחות והתממשותו עלולה לבוא לידי ביטוי בזמינות ובמחיר המקורות.

להלן נתונים על הנכסים הנזילים של הבנק:

- כ- 13.2% מנכסי הבנק הינם מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה של עד שלושה חדשים - מהם 65.5% פקדונות בבנק ישראל (31.12.2011: 12.4% ו- 66.2%, בהתאמה).
- כ- 18.1% מנכסי הבנק הינם ניירות ערך סחירים בבורסה (31.12.2011: 19.6%).

דהיינו, כ- 31.3% מסך נכסי הבנק ניתנים למימוש בזמן קצר, (31.12.2011: 32.0%). שיעורם הגבוה של הנכסים הנזילים נובע מיישום מדיניות המכוונת לשמר יחסי נזילות גבוהים בבנק - על רקע אי הודאות וחוסר היציבות השוררים במשק העולמי, כפועל יוצא מהמשבר הפיננסי והכלכלי הכלל עולמי.

מדיניות הבנק קובעת כי יש להימנע, ככל האפשר, מסיכון של פערים בתזרים המזומנים. יחד עם זאת, נקבעו מגבלות לחשיפות אפשריות, במגזרי המט"ח ובמגזר הצמוד והלא צמוד במיוחד. במסגרת מגבלות אלו נקבע כי עודף הנכסים במגזר "מטבע חוץ" המושקע לתקופות בינוניות וארוכות, בניכוי גורמים מסוימים, לא יעלה על 50% ו- 40% מההתחייבויות לזמן קצר באותו מגזר, בהתאמה - (במגזר ה"שקלי": 30% ו- 15%, בהתאמה). ליום 30.9.2012, מסתכם היחס שבין עודף הנכסים לתקופות בינוניות וארוכות, לבין ההתחייבויות לזמן קצר, כדלקמן:

מגזר שקלי (לא צמוד וצמוד)		מגזר מט"ח	
טווח בינוני		טווח ארוך	
%		%	
9.7		(8.7)	
34.6		23.5	

על פי הוראת בנק ישראל בנושא: "ניהול סיכון נזילות", נדרשים התאגידים הבנקאיים, בין היתר, לשמור בכל עת על היקף "נכסים נזילים" (כהגדרתם בהוראה), בסכום שלא יפחת מההתחייבויות שפרעונו, על פי ההסכמים הקיימים, צפוי בטווח של חודש ימים (להלן: "פער הנזילות"). עם זאת נקבע בהוראה, כי בנקים שיש ברשותם מודל פנימי מבוסס הנייהול סיכון הנזילות, רשאים להגדיר את הנכסים הנזילים ואת ההתחייבויות הצפויות להיפרע בטווח של חודש - על פי המודל ולא על פי הגדרתם בהוראה או הגדרתם החוזית.

הבנק מנהל את סיכון הנזילות באמצעות כלים ניהוליים ומיחשוביים שפותחו בנושא זה, הכוללים אמצעים לפיקוח, מעקב ובקרה על נתוני הנזילות לטווח קצר. במסגרת זו פותח בבנק מודל עדכני ל"ניהול סיכון הנזילות" (שהחליף את המודל הקודם), שאושר על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27.2.2011. המודל משמש את הבנק בניהול סיכון הנזילות, ובדוק את "פער הנזילות" (המהווה את הפער שבין הנכסים הנזילים להתחייבויות לפרעון של הבנק) ו"יחס הנזילות", לטווחים ותרשישים שונים, וכן את "אופק ההישרדות" של הבנק (המוגדר כתקופה העתידית שבה הבנק צפוי לפעול ללא "גרעונות נזילות"), בתרחישים שונים.

בנוסף, נקבעו על ידי הבנק מגבלות נוספות בנושא זה המתייחסות לפרמטרים שונים, כגון: ריכוזיות המפקידים וסוגם, והתקופות לפרעון של הפקדונות - בחתך של מגזרי הצמדה.

למידע נוסף באשר לטיטוט התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342 בנושא: "ניהול סיכון הנזילות" - ראה פרק 3 ה' לעיל.

ד. הסיכון התפעולי

הסיכון התפעולי מוגדר כ"חשיפת הבנק להפסד העלול להגרם כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים". הגדרה זו נוסחה על ידי "ועדת באזל" (שעניינה קביעת סטנדרטים בנושאי הגדרה וניהול חשיפות בבנקים המרכזיים - במדינות מפותחות) - ואינה כוללת חשיפה לסיכונים אסטרטגיים ותדמיתיים.

הבנק מקצה הון בגין החשיפה לסיכון התפעולי על פי גישת ה"אינדיקטור הבסיסי". בהתאם לגישה זו - נגזרת דרישת ההון - מממוצע ההכנסות הגולמיות של הבנק בשלוש השנים האחרונות.

במהלך שנת 2011 החל הבנק להעריך, בשיתוף עם החברה האם, לחישוב הקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון תפעולי, על פי "הגישה הסטנדרטית", הנחשבת לגישה מתקדמת יותר. הקצאת ההון הנדרש בגישה זו, מבוססת על חלוקת פעילות הבנק לקוי עסקים שהוגדרו בהוראה - וחישוב ההון הנדרש בגין כל אחד מקוי העסקים על פי משקלות שנקבעו בהוראה. לצורך החישוב פותחה עבור הבנק והחברה האם מערכת מידע ייעודית, שהוחל בהטמעתה בתחילת שנת 2012.

סקירה מפורטת של מגוון תחומים ופעילויות הכרוכים בניהול הסיכון התפעולי ובכללם: אסטרטגיות ותהליכים, המבנה הארגוני, מערכות הדיווח והאמצעים שנקטו על ידי הבנק לגידור הסיכון והפחתתו - כלולים בדיווח וחשבון של הבנק לשנת 2011.

ה. הסיכון המשפטי

הסיכון המשפטי מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בפעולותיו העסקיות או במצבו הפיננסי העלולים להגרם עקב העדר אפשרות לאכוף חוזים, או עקב התממשות תביעות משפטיות או כתוצאה מהפעלת שיקול דעת מוטעה. הסיכון המשפטי כולל, בין היתר, חשיפה להטלת קנסות או צעדי עונשין בגין פעילות פיקוחית או בגין הסדרים פרטיים. מידע נוסף בכל הנוגע לניהול הסיכון המשפטי בבנק נכלל בדיווח וחשבון השנתי של הבנק לשנת 2011.

ו. הסיכון הסביבתי

בדיווח וחשבון השנתי של הבנק לשנת 2011 - נכלל מידע לגבי הנחיות וטיטות הוראות גילוי שפורסמו על ידי המפקח על הבנקים בנושא: "סיכונים סביבתיים", דרכי הפעולה אותן נדרשו התאגידים הבנקאיים ליישם במסגרת ניהול "הסיכון הסביבתי", והגילוי המוצע בדוחות הכספיים לגבי חשיפת התאגידים הבנקאיים לסיכון הסביבתי (למועד פרסום הדוח טרם אושרו התיקונים המוצעים להוראות הדיווח לציבור בנושא: "דיווח על החשיפה לסיכונים סביבתיים", שהופצו על ידי בנק ישראל ביום 12.4.2011).

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל, בנושא: "ניהול הסיכון הסביבתי". במסגרת זו הוכן על ידי הבנק מסמך מדיניות בנושא: "ניהול הסיכון הסביבתי", שאושר על ידי הדירקטוריון ביום 27.3.2011, נקבעו נהלי עבודה המרכזים את השיטות לאיתור, הערכה ודרכי הטיפול בתחום הסיכונים הסביבתיים, הוכנו מאגרי נתונים של גורמים החשופים לסיכון הסביבתי, וניתנו הדרכות לגורמי האשראי בנושא: "ניהול החשיפה לסיכון הסביבתי". יצוין בהקשר זה, כי היבטי החשיפה ל"סיכון סביבתי" של לקוחות הבנק נידונים באופן שוטף בפורומים הדנים באישור מסגרות אשראי ללקוחות הבנק.

ז. חשיפה לגורמי סיכון

בפרק 12' בדוח לשנת 2011, נכלל מידע לגבי הערכת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון שונים.

ביום 18 במרס 2012, החליטה ועדת ניהול הסיכונים של הבנק לעדכן את הדירוג שניתן לחשיפת הבנק לסיכונים מסוימים, כדלקמן:

- דרגת החשיפה ל"סיכונים תפעוליים" הועלתה מדירוג "בינוני - נמוך", ל- "בינוני".
- דרגת החשיפה ל"סיכונים מוניטין" הועלתה מדירוג "נמוך", ל"בינוני".

11. באזל 2

א. כללי

הוראות "באזל 2" הינן הנחיות מפורטות בנושא ניהול סיכונים שפורסמו ע"י ועדת באזל לפיקוח בנקאי במסגרת "הבנק לקביעת סטנדרטים בינלאומיים" (ה-BIS), שנוסחן הסופי פורסם בשנת 2006. ביום 20 ביוני 2010 פרסם בנק ישראל שורת הוראות ניהול בנקאי תקין (מס' 211 - 201), המהוות את מכלול מסגרת העבודה ליישום הנחיות "באזל 2" בתאגידים הבנקאיים בישראל.

ההוראות כוללות הנחיות ושיטות פעולה ליישום שני הנדבכים הראשונים שנכללו בהנחיות "באזל 2", כדלקמן:

- **הנדבך הראשון** - לפיו נדרשים התאגידים הבנקאיים, להקצות הון כנגד סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים.

- **הנדבך השני** - כולל התייחסות לסיכונים שאינם מפורטים בנדבך הראשון ומפרט כללים לבדיקת נאותות ההון שהוקצה לסיכונים השונים בהתאם לתהליך הערכת סיכונים פנימי שייערך על ידי הבנק - ICAAP- (INTERNAL CAPITAL ADEQUACY ASSESSMENT PROCESS).

מרכיב נוסף בהנחיות "באזל 2", הינו הנדבך השלישי - לפיו נדרשים התאגידים הבנקאיים לתת גילוי נאות ולהרחיב את הדיווח לציבור בדבר הסיכונים הכרוכים בפעילות הבנק, באופן שיאפשר לציבור להבין טוב יותר את מכלול הסיכונים להם חשוף הבנק והאופן בו מנוהלים סיכונים אלו ("משמעת שוק").

ב. הנדבך הראשון

על פי הוראות "באזל 2" קיימות שלוש גישות אפשריות להקצאת ההון בגין סיכונים אשראי:

- "הגישה הסטנדרטית" - לפיה, תתבצע הקצאת ההון בהתאם למשקולות שיקבע הפיקוח על הבנקים ובהתבסס על דירוגים של סוכנויות דירוג חיצוניות מאושרות.

- "גישת דירוגים פנימית בסיסית" - FIRB, לפיה נדרשים הבנקים לאמוד את סיכון האשראי על בסיס מודל פנימי הכולל הסתברות לכשל אשראי (PD).

- "גישת דירוגים פנימית מתקדמת" - AIRB, המבוססת גם היא על מודל פנימי, הכולל בנוסף להסתברות לכשל (PD) - גם אומדן של ההפסד הצפוי בהתרחש הכשל (LGD), והיקף חשיפת האשראי בעת ארוע הכשל (EAD).

כמו כן, נדרשו התאגידים הבנקאיים להקצות הון כנגד סיכונים תפעוליים. דרישת ההון בגין סיכונים תפעוליים מחושבת בשלב הראשון בגישת ה"אינדיקטור הבסיסי".

יחס הלימות ההון של הבנק ליום 30.9.2012, המחושב על פי כללים אלה מסתכם ב- 14.2% (31.12.2011) - 13.2%). העליה ביחס הלימות ההון בתקופת הדוח נובעת מהנפקת כתבי התחייבות נדחים בסך 150 מיליון ש"ח, והרווח השוטף שרשם הבנק בתקופת הדוח, מחד - ומקיזוז דיבידנד בסך של 70 מיליון ש"ח, ששולם מאמצעי ההון של הבנק, מאידך.

בעקבות הזעזועים והמשברים שעברו על המערכת הפיננסית העולמית בשנים האחרונות, הגיעו הגורמים המפקחים על המערכות הבנקאיות בעולם להכרה, לפיה - נדרשת העלאה ברמת ואיכות ההון במערכות הבנקאיות בעולם

על רקע מגמות אלו ובמסגרת התהליך ליישום כללי "באזל 2" במערכת הבנקאית, פרסם בנק ישראל ביום 30.6.2010 הוראה בנושא: "מדיניות הון לתקופות ביניים", לפיה - נדרשים התאגידים הבנקאיים לקבוע רף מינימלי ליחס "הון לביה" (המוגדר כ"הון ברובד הראשון", בניכוי מכשירי הון מורכבים שהוכרו כ"הון ברובד הראשון") לרכיבי הסיכון שלהם, שלא יפחת מ- 7.5%.

יצוין בהקשר זה, כי:

- ביום 25.1.2011 קבע הדירקטוריון מגבלה, לפיה, לא יפחת יחס הלימות ההון הכולל של הבנק משיעור של 13% (כאמור, יחס הלימות ההון של הבנק ליום 30.9.2012, מסתכם בשיעור של 14.2%).
  - מכיוון שהבנק לא הנפיק מכשירי הון מורכבים, מסתכם יחס "הון הליבה" לרכיבי סיכון של הבנק ליום 30.9.2012 - בשיעור של 9.9% (31.12.2011 - 9.7%).
- לעניין המגבלות החדשות שהוחלו על ידי בנק ישראל בנושא יחס "הון הליבה", במסגרת הערכות התאגידים הבנקאיים ליישום כללי "באזל 3" - ראה פרק 12' להלן.

ג. הנדבך השני

ביום 2 בדצמבר 2008 פרסם בנק ישראל הנחיות לביצוע תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת אסטרטגיה להבטחת הלימות ההון (ICAAP). התהליך נועד להבטיח החזקת הון הולם על ידי התאגידים הבנקאיים, שימוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם וקיום תהליכים נאותים לניהול סיכונים. התהליך יכלול, בין היתר: קביעת יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

תהליך זה יסקר ויוערך על ידי הפיקוח על הבנקים (תהליך SREP), במטרה לקבוע אם ההון ויעדי ההון שהגדיר התאגיד הבנקאי נאותים, ולדרוש צעדי תיקון (במידת הצורך), לרבות חיזוק הממשל התאגידי וניהול הסיכונים והבקורות הפנימיות (לרבות דרישה לתוספת הון). החל משנת 2010 נערך על ידי הבנק תהליך הערכה עצמית להלימות ההון הנדרשת (ICAAP), במסגרתו נבחנת הלימות ההון הנדרשת לבנק בכדי לתמוך במכלול הסיכונים הגלומים בפעילותו.

במסגרת התהליך נערך מיפוי של מכלול הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק והוכן "מסמך ICAAP", המפרט את המתודולוגיה להקצאת ההון הנדרשת בגין חשיפה לסיכונים שלא נלקחו בחשבון במסגרת חישוב יחס הלימות ההון, על פי הכללים שנקבעו בנדבך הראשון, כמפורט להלן:

- היבטים נוספים של חשיפה לסיכונים שנכללו כבר בנדבך הראשון, כגון: סיכון אשראי של צד נגדי וכו'.
- גורמי סיכון שלא נכללו במסגרת הנדבך הראשון, כגון: סיכונים ריכוזיות לוויים, סיכונים נזילות, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים סליקה וכו'.
- גורמי סיכון "איכותיים", כגון: סיכונים ציות, סיכונים מוניטין, וסיכונים אסטרטגיים.
- גורמי סיכון הנגזרים מחשיפה אפשרית לתרחישי קיצון.

כחלק בלתי נפרד מביצוע התהליך, נדרשו התאגידים הבנקאיים לערוך סקירה בלתי תלויה של תהליך הערכת הלימות ההון. סקירת התהליך נערכה על ידי הביקורת הפנימית של הבנק החל משנת 2010, ועתידה להמשיך גם בעתיד, במקביל להתקדמות תהליך ההערכה העצמית של הלימות ההון.

בסוף חודש יוני 2010 אישר הדירקטוריון את העקרונות לביצוע תהליך ההערכה העצמית להלימות ההון הנדרשת שגובשו על ידי הבנק ונכללו ב"מסמך ICAAP" כאמור, לרבות השיטות למיפוי הסיכונים והמתודולוגיה לחישוב הקצאת ההון הנדרשת בגין סיכונים אלו, בכפוף להשלמות שונות.

בנוסף, ולאור האומדנים לגבי הקצאת ההון הנוספת שתדרש לבנק בכדי לתמוך במכלול הסיכונים הגלום בפעילותו שנכללה ב"מסמך ICAAP", כאמור - ולאחר דיונים בנושא זה שנערכו בחודש יולי 2010 ובחודש ינואר 2011, קבע הדירקטוריון ביום 25.1.2011 מגבלה, לפיה - יחס הלימות ההון הכולל של הבנק לא יפחת משיעור של 13%.

ליום 30.9.2012 מסתכם יחס הלימות ההון הכולל של הבנק (במונחי "באזל 2"), בשיעור של 14.2% (31.12.2011 - 13.2%).

ד. מידע נוסף לגבי ניהול הסיכונים בבנק ("הנדבך השלישי")

הוראות "באזל 2" כוללות דרישות גילוי איכותיות וכמותיות מפורטות לגבי ניהול הסיכונים בתאגיד הבנקאי (ה"נדבך השלישי" בהוראות "באזל 2").

במקביל לפרסום הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201 המהוות את מכלול מסגרת העבודה ליישום שני הנדבכים הראשונים בהנחיות "באזל 2", פורסמה על ידי בנק ישראל ביום 13 באוקטובר 2009, הוראת שעה בנושא: "יישום דרישות הגילוי הנכללות בנדבך 3 של "באזל 2" - בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים.

בפרק זה נכלל חלק מהמידע והנתונים שגילויים נדרש בהוראת השעה, כאמור (יתרת המידע שנדרש על פי הוראת השעה נכללה בחלקים אחרים של הדו"ח). לפיכך, ובמטרה לרכז את מלוא המידע הנדרש על פי הוראת השעה, במקשה אחת - נכללה בסעיף (5) לפרק זה, טבלה, הקושרת בין דרישות הגילוי של ההוראה, לבין הפרקים או הבאורים בדוח זה שבהם נכלל המידע הנדרש.

(1) הון

להלן פרטים על רכיבי ההון בבנק:

30 בספטמבר		31 בדצמבר	
2012	2011	2011	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1. הון ברובד הראשון			
51	51	51	• הון מניות נפרע
1,529	1,521	1,471*	• עודפים
152	152	152	• קרנות הון
1,732	1,724	1,674	
• בניכוי:			
(3)	-	-	• השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית
-	(13)		• הפסדים, נטו, מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה
1,729	1,711	1,674	סה"כ הון ברובד הראשון
2. הון ברובד השני			
78	37	43	• הון רובד שני - עליון
685	573	571	• הון רובד שני - תחתון
763	610	614	
(2)	-	-	• ניכויים מההון ברובד השני
761	610	614	סה"כ הון ברובד השני
2,490	2,321	2,288	הון כולל כשיר

* לאחר ניכוי דיבידנד מוצע לתשלום בסך 80 מיליון ש"ח.

(2) הלימות הון

להלן נתונים לגבי נכסי הסיכון בגין סיכוני אשראי (כהגדרתם בהוראות בנק ישראל) ודרישת ההון בגינם, בחתך ישויות (במיליוני ש"ח):

סוג הישות	30.9.2012		30.9.2011		31.12.2011	
	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריבנויות	-	-	-	-	-	-
סקטור ציבורי	164	15	76	7	98	9
תאגידים בנקאיים	1,022	92	1,013	91	1,052	95
תאגידים	7,977	718	*7,961	*716	8,145	733
בבטחון נדל"ן מסחרי	992	89	784	71	942	85
קמעונאיות ליחידים	1,272	115	1,242	112	1,185	107
עסקים קטנים	2,304	207	2,224	200	2,268	204
הלואות לדיוור	946	85	823	74	844	76
נכסים אחרים	751	68	717	65	728	65
סה"כ נכסי סיכון אשראי	15,428	1,389	14,840	1,336	15,262	1,374

• סך כל נכסי הסיכון בגין סיכוני השוק ליום 30.9.2012 הנמדדים על פי "הגישה הסטנדרטית" מסתכם ב- 154 מיליון ש"ח ודרישת ההון ⁽¹⁾ בגינם מסתכמת בסך 14 מיליון ש"ח (30.9.2011: 148 מיליון ש"ח ו- 13 מיליון ש"ח, בהתאמה; 31.12.2011 - 163 מיליון ש"ח ו- 15 מיליון ש"ח, בהתאמה).

• סך כל נכסי הסיכון בגין הסיכון התפעולי, ליום 30.9.2012 הנמדדים על פי גישת "האינדיקטור הבסיסי" מסתכם ב- 1,942 מיליון ש"ח, ודרישת ההון ⁽¹⁾ בגינם מסתכמת בסך 174 מיליון ש"ח (30.9.2011: 1,899 מיליון ש"ח, ו- 171 מיליון ש"ח, בהתאמה; 31.12.2011 - 1,913 מיליון ש"ח, ו- 172 מיליון ש"ח, בהתאמה).

• להלן נתונים לגבי החשיפה הכוללת של הבנק (כהגדרתה בהוראות בנק ישראל) (במיליוני ש"ח).

הרכב החשיפה הכוללת	30.9.2012		30.9.2011		31.12.2011	
	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
חשיפה לסיכון אשראי	15,428	1,389	*14,840	*1,336	15,262	1,374
חשיפה לסיכון שוק	154	14	148	13	163	15
חשיפה לסיכון תפעולי	1,942	174	1,899	171	1,913	172
סך נכסי הסיכון	17,524	1,577	16,887	1,520	17,338	1,561

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 9% מנכסי הסיכון.
* הוצג מחדש - ראה ביאור 4 בתמצית הדוחות הכספיים.

(2) הלימות הון (המשך)

- להלן נתונים לגבי התפלגות יחס הלימות ההון בבנק ובחברות המאוחדות שלו:

31.12.2011	30.9.2011	30.9.2012	
%	%	%	
9.7	*10.1	9.9	יחס הון "ברובד הראשון"
9.7	*10.1	9.9	יחס הון "ליבה"
13.2	*13.7	14.2	יחס הון כולל

* הוצג מחדש - ראה ביאור 4 בתמצית הדוחות הכספיים.

(3) מניות - גילוי לגבי פוזיציות בתיק הבנקאי

כעקרון, הבנק נמנע, בדרך כלל, מהשקעה במניות בתיק הבנקאי. ליום 30.9.2012 כולל התיק הבנקאי ארבעה סוגי מניות:

- החזקה בשיעור של 31% מאמצעי ההון של החברה הכלולה: "תכלית דיסקונט - ניהול תיקים בע"מ" העוסקת בניהול תיקי השקעות ללקוחות קבוצת "דיסקונט".
- השקעה בקרנות הון סיכון - המתמחות בהשקעה בהון ובמתן אשראי ל"חברות הזנק" בתחום ה"היי טק".
- אחזקות ריאליות בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ (בשיעור של 14.8%).
- החזקות בשיעור זניח בחברות "היי-טק" שמניותיהן התקבלו בבנק במסגרת ביצוע עסקאות אשראי והחזרי השקעות אחרות.

גילוי כמותי

- להלן נתונים לגבי עלות המניות בתיק הבנקאי והשווי ההוגן שלהן:

31.12.2011	30.9.2011	30.9.2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
15	16	15	עלות
-	-	-	התאמה לשווי הוגן*
15	16	15	שווי הוגן**

* בגין מניות אלו נערכה הפרשה לירידת ערך בעלת אופי שונה מזמני המסתכמת ליום 30.9.2012 בסך של 10 מיליון ש"ח (30.9.2011 - 7 מיליון ש"ח; 31.12.2011 - 7 מיליון ש"ח).

** נתוני השווי ההוגן ליום 30.9.2012 אינם כוללים יתרות המבוססות על מחיר מצוטט בבורסה (31.12.2011 - 30.9.2011 - 1 מיליון ש"ח).

להלן נתונים לגבי התפלגות ההשקעות במניות, בחתך סחירות:

31.12.2011	30.9.2011	30.9.2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
15	16	15	השקעות לא סחירות
-	-	-	השקעות סחירות
15	16	15	סך הכל

(3) מניות - גילוי לגבי פוזיציות בתיק הבנקאי (המשך)

דרישת ההון בגין פוזיציות בתיק הבנקאי

31.12.2011	30.9.2011	30.9.2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			(א) מניות שסווגו כ"נכסי סיכון"
			מניות שסווגו לתיק הזמין למכירה:
1	1	-	• קרנות הון סיכון
1	1	1	• חברה ריאלית
2	2	1	סה"כ דרישת הון
-	-	5	(ב) מניות שנוכו מההון*

* מהווה השקעה בחברה כלולה.

(4) חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי

• כללי

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים מהווה חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. פעילות הבנק בתחום זה מבוצעת עם לקוחות הבנק ועם תאגידים בנקאיים. הפעלת מכשירים פיננסיים נגזרים חדשים ושינוי במדיניות החשיפה של הבנק לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים, מתבצעת לאחר אישור ועדת ניהול הסיכונים ודירקטוריון הבנק.

• חשיפה לסיכונים

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה בגורמי סיכון מיוחדים ובכללם סיכונים אשראי של צד נגדי, סיכונים שוק וסיכונים נזילות.

סקירה מפורטת של מגוון הסיכונים, מדיניות גידור הסיכונים, ההגנה על הבטחונות והשיטות להקצאת הון - הכרוכים בניהול הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים נכללה בדו"ח וחשבונו של הבנק לשנת 2011.

• היבטים חשבונאיים

רוב נכסי הבסיס שחשיפתם לסיכונים שוק כאמור, כוסתה על ידי עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים - אינם סחירים. ההכנסות וההוצאות הנובעות מנכסים אלה נזקפים לדוח הרווח והפסד על בסיס צבירה, בעוד שתוצאות העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים - שהוגדרו כ"עסקאות ALM" - מחושבות לפי השווי ההוגן (המהווה את שווי השוק - במכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל, או שווי המחושב על פי מודל - במכשירים נגזרים אחרים). לפיכך, לא מתקיימת הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של נכסי הבסיס והתוצאות הנובעות מהם, לבין העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים בגין אותם נכסי בסיס שנכללו ב"עסקאות אחרות".

הפרשים אלו (המהווים "הפרשי עיתוי"), הגדילו את הרווח מפעילות מימון של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של השנה בסך של כ- 16 מיליון ש"ח, (בתקופה המקבילה אשתקד - קיטון ברווח בסך 31 מיליון ש"ח).

• נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי השווי ההוגן של חוזים בגין מכשירים פיננסיים נגזרים:

31.12.2011	30.9.2011	30.9.2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽¹⁾
-	1	5	נגזרי ריבית
18	26	16	נגזרי מט"ח
30	14	9	נגזרי מניות
5	3	1	נגזרי סחורות
53	44	31	סה"כ שווי הוגן ברוטו חיובי
61	61	67	חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית ⁽²⁾
(19)	(13)	(18)	הטבות קיזוז
95	92	80	חשיפת אשראי נוכחית לאחר קיזוז ⁽³⁾

(1) היתרה כוללת שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים פיננסיים נגזרים כהגדרתם בהוראות בנק ישראל, בניכוי שווי הוגן של מכשירים נגזרים סחירים הנסלקים במסלקת מעו"ף, או על ידי צד נגדי מרכזי, ובתוספת חשיפה הנובעת מסיכון אשראי של צד נגדי בגין פעילות לקוחות בבורסה המחושבת על פי כללי הבורסה.

(2) חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית בגין מכשירים נגזרים, מחושבת כמכפלה של סכום הקרן הרעיונית של תיק הצד הנגדי כולו, במקדם התוספת (ADD ON).

(3) חשיפת אשראי נוכחית הינה השווי ההוגן החיובי של חוזים, לאחר שנלקחו בחשבון הטבות מהסכמי קיזוז בני אכיפה, מבלי להביא בחשבון מקדמי בטחון בשל תנודתיות במחיר, נזילות וכו'. הבנק אינו נוהג להקצות בטחונות ספציפיים בשל עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

(5) טיוטת הוראת שעה בנושא: "דרישות גילוי בגין תגמול"

בהמשך להוראת השעה שפרסם בנק ישראל ביום 13 באוקטובר 2009, הכוללת הנחיות ליישום דרישות הגילוי הכלולות בנדבך השלישי של הוראות "באזל 2", ובמסגרת יישום מדיניות המכוונת לשיפור איכות המידע הנכלל בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים, וליצירת בסיס למשמעת שוק אפקטיבית - הפיץ בנק ישראל בחודש יוני 2012 טיוטת הוראת שעה בנושא: "יישום דרישות גילוי לפי הנדבך השלישי של באזל 2: גילוי בגין תגמול".

טיוטת ההוראה נועדה לאפשר למשתתפים בשוק להעריך את איכות שיטות התגמול בתאגיד הבנקאי וכוללת דרישות גילוי המתייחסות להיבטים איכותיים וכמותיים של מדיניות התגמול בתאגיד הבנקאי, כמפורט להלן:

(א) היבטים איכותיים:

הגילוי האיכותי הנדרש בדוחות בנושא זה יכלול, בין היתר:

- מידע לגבי האורגנים הרלוונטיים לעניין הגילוי בנושא: ה"תגמול בתאגיד הבנקאי", לרבות: הגופים המפקחים על התגמול, היועצים החיצוניים שהועסקו בנושא זה, וסוגי העובדים הנחשבים כנוטלי סיכון מהותיים וכמנהלים בכירים.

(5) טיוטת הוראת שעה בנושא: "דרישות גילוי בגין תגמול" (המשך)

(א) היבטים איכותיים: (המשך)

- בהתאם לטיוטת ההוראה, מוצע להטיל על ועדת השכר והתגמולים של הדירקטוריון, את האחריות לפיקוח על נושא התגמול בתאגידים הבנקאיים.
- מדיניות ומבנה תהליכי התגמול, לרבות השיטות לקביעת סטנדרטים הולמים לתגמול עובדים העוסקים בסיכונים ובציות.
- תיאור השפעת חשיפת התאגיד הבנקאי לסיכונים - על תהליך התגמול, לרבות: סקירת הסיכונים העיקריים המהווים מרכיב בתהליך קביעת התגמול, המדדים העיקריים הנכללים בחישוב רמת החשיפה לסיכונים, ותיאור הקשר שבין קביעת רמות חשיפה אלו לחישוב התגמול.
- השיטות ליצירת קשר בין היקף התגמול לבין הביצועים העסקיים בתקופת חישוב התגמול, לרבות: סקירת מדדי הביצוע העיקריים, השיטות להפחתת התגמול עקב ירידה במדדי הביצוע, והקשר שבין התגמול לביצועים האישיים.
- השיטות ליצירת זיקה בין התגמול, לביצועים ארוכי הטווח של התאגיד הבנקאי, לרבות: תיאור המדיניות לדחיית והבשלת "תגמול משתנה", והמדיניות להתאמת "תגמול נדחה".
- תיאור הסוגים השונים של "תגמול משתנה" הנהוגים בתאגיד הבנקאי, והמדיניות לקביעת קבוצות העובדים הזכאיות לכל אחד מסוגי תגמול אלה.

(ב) היבטים כמותיים:

- בנוסף, יידרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחות הכספיים גם מידע כמותי רלוונטי בנושא זה, לרבות:
- מספר הדיונים שקיים הגוף המפקח על נושא התגמול בתאגיד הבנקאי.
  - נתונים לגבי מענקי השכר ופיצויי הפרישה ששולמו בתקופת הדיווח, לרבות: מספר העובדים שקיבלו "מענק משתנה", "מענק מובטח", מענק "בעת חתימה", ופיצויי פרישה - וההיקף הכספי של כל אחד מתשלומים אלו.
  - פרטים לגבי "תגמול השכר הנדחה", לרבות: יתרת התגמול שטרם שולמה והיקף הסכומים שנדחו בעבר ושולמו בתקופת הדיווח.
  - פרטים לגבי סוגי תגמולי השכר ששולמו בתקופת הדיווח, תוך אבחנה בין: תגמול "קבוע" ו"משתנה", תגמול "נדחה" ו"שאינו נדחה", וסוגי התשלום (מזומן, מניות, וצורות תשלום אחרות).
  - פרטים לגבי חשיפת העובדים להתאמות משתמעות או מפורשות לגבי תגמול שהוכרז וטרם שולם (תגמול נדחה), לרבות:
  - סכומי תגמול נדחה שטרם שולם, החשופים להתאמות בדיעבד.
  - היקף הסכומים שהופחתו בתקופת הדיווח מהתגמול הנדחה בגין התאמות מפורשות בדיעבד, ובגין התאמות משתמעות בדיעבד.

(6) טבלת קשר - בין דרישות הגילוי (בנדבך השלישי), לבין המידע שנכלל בדוח זה

במטרה לרכז את המידע שנדרש בהוראת השעה במקשה אחת - נדרשו התאגידים הבנקאיים לפרסם בדוח טבלה הקושרת בין דרישות הגילוי שבהוראה - לבין הפרקים או הבאורים שבהם נכלל המידע הנדרש בדוח זה. בטבלה המצורפת להלן - ניתנים הפרטים שגילויים נדרש בדוחות ביניים רבעוניים.

דרישות הגילוי בהוראת השעה		פרטים לגבי המידע שניתן (מיקום)	
		בדוח זה	
		בדוח לשנת 2011	
מס' טבלה	פרטי המידע הנדרש	מיקום	עמוד
1	תחולת היישום (איכותי)	-	-
2א.	מבנה ההון (איכותי)	-	-
2 ב' - ה'	מבנה ההון (כמותי)	דוח דירקטוריון	96
3א'	הלימות ההון (איכותי)	-	-
3ב' - ז'	הלימות ההון (כמותי)	דוח דירקטוריון	97
4א'	סיכון אשראי - דרישות גילוי כלליות (איכותי)	דוח דירקטוריון	-
4ב'	חשיפת אשראי - בחתך סוגי אשראי (כמותי)	דוח דירקטוריון	61
4ג'	התפלגות חשיפת אשראי - בחתך אזור גאוגרפי (כמותי)	סקירת הנהלה	129
4ד'	התפלגות חשיפות אשראי - בחתך צד נגדי (כמותי)	דוח דירקטוריון	62
4ה'	התפלגות חשיפות אשראי - לפי תקופה לפרעון (כמותי)	דוח דירקטוריון	63
4ו'	התפלגות חשיפות אשראי - לפי ענף עיקרי (כמותי)	סקירת הנהלה	127
4ז'	חובות בעייתיים - בחתך אזור גאוגרפי (כמותי)	סקירת הנהלה	129
4ח'	תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (כמותי)	ביאור 3 ד'	159
5א'	סיכון אשראי - תיקים המטופלים בגישה הסטנדרטית (איכותי)	-	-
5ב'	סיכון אשראי תיקים המטופלים בגישה הסטנדרטית (כמותי)	דוח דירקטוריון	65
7א'	הפחתת סיכון האשראי (איכותי)	-	-
7ב' - ג'	הפחתת סיכון האשראי (כמותי)	דוח דירקטוריון	68
8א'	חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי (איכותי)	-	-
8ב'	חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי (כמותי)	דוח דירקטוריון	100
9	איגוח - גילוי בגישה הסטנדרטית	לא רלבנטי	-
10א'	סיכון שוק - גילוי לגבי הגישה הסטנדרטית (איכותי)	-	-
10ב'	דרישות הון בגין סיכונים השוק	דוח דירקטוריון	91
12	סיכון תפעולי (איכותי)	-	-
13א'	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי (איכותי)	-	-
13ב' - ו'	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי (כמותי)	דוח דירקטוריון	98
14א'	סיכון ריבית בתיק הבנקאי (איכותי)	דוח דירקטוריון	83
14ב'	סיכון ריבית בתיק הבנקאי (כמותי)	דוח דירקטוריון	89

12. "באזל 3"

א. כללי

בעקבות המשבר הפיננסי והכלכלי שהתחולל בשנת 2007 ולאחריה - במהלכו נחשפה המערכת הבנקאית העולמית להפסדי מסחר ואשראי מערכתיים שלא היה ביכולתה לספוג, ובעקבותיהם נאלצה המערכת הציבורית להתערב באמצעות הזרמה חסרת תקדים של נזילות, הון וערבויות - במטרה למנוע מחנק אשראי ונזילות, שעלולים היו לערער את הכלכלה הריאלית - החליטה "ועדת באזל" לערוך רפורמה מקיפה בכללים הקיימים לניהול סיכונים, שתחזק את כללי ההון והנזילות הגלובליים ותשפר את יכולת המגזר הבנקאי לספוג זעזועים הנגרמים ממצבים של לחצים פיננסיים או כלכליים מכל מקור שהוא ולהקטין בכך את הסיכון לזליגת משברים עתידיים מהמגזר הפיננסי למגזר הריאלי.

בחודש דצמבר 2010 פרסמה "ועדת באזל" את המלצותיה לחבילת רפורמות במסגרת מסמך: "מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק המערכת הבנקאית" (להלן: "כללי באזל 3"). המסמך כולל הנחיות שנועדו לשפר את ניהול הסיכונים והממשל התאגידי ולחזק את הגילוי והשקיפות של התאגידים הבנקאיים, ובכללן:

- **שיפור באיכות "בסיס ההון"** - מוצע לצמצם את המרכיבים הנכללים ברובד הראשון של ההון, ולכלול ברובד זה בעיקר הון מניות ועודפים. בהתאמה לעקרון זה - מוצע לגרוע בהדרגה מבסיס ההון ברובד הראשון מכשירי הון מורכבים חדשניים, שניתן היה להכלילם בבסיס ההון על פי ההוראות הקיימות.

בנוסף, מוצע לקבוע מתכונת אחידה למכשירי הון שייכללו בבסיס ההון ברובד השני, ולגרוע מכשירי הון המיועדים לכיסוי סיכויי שוק מבסיס ההון ברובד השלישי.

- **חיזוק "כיסוי הסיכון"** - לדעת ועדת באזל, מתן משקל חסר לסיכונים מאזניים וחוז' מאזניים, לרבות חשיפות הקשורות לנגזרים - היווה גורם מפתח לחוסר היציבות שהתפתח בזמן המשבר. לפיכך, מציעה הועדה לחזק את כיסוי הסיכון של מסגרת ההון, באמצעות אימוץ כללים חדשים למדידת השפעת סיכויי צד נגדי בחישוב יחס הלימות ההון, לרבות:

- חיזוק דרישת ההון בגין סיכויי אשראי של צד נגדי.

- שימוש במבחני קיצון בחישוב דרישת ההון בגין סיכויי אשראי של צד נגדי.

- הקצאת הון בגין הפסדים פוטנציאליים שעלולים להיווצר בגין הידרדרות איכות האשראי של הצד הנגדי.

- מתן תמריץ לתאגידים הבנקאיים להגדיל את היקף העסקאות במכשירים נגזרים המבוצעות עם "צדדים נגדיים מרכזיים", באמצעות הפחתת משקל הסיכון של עסקאות אלו.

- הקשחת התקנים לניהול סיכון האשראי של צד נגדי במספר תחומים, לרבות הטיפול ב"סיכון כוון השגוי".

- **קביעת "יחס מינוף"** - אחד ממאפייני המשבר הבסיסים עליהם הצביעה ועדת באזל, היה יחס מינוף מופרז במערכת הבנקאית. הצמצום הכפוי של יחס המינוף במהלך המשבר שחק את מחיר הנכסים וגרם להחרפת המשבר. לאור האמור לעיל, מציעה הועדה לצמצם את המינוף במערכת הבנקאית ולקבוע מדידה פשוטה ובלתי תלויה של מרכיב זה שתשלים את המדידה מבוססת הסיכון.

- **הקטנת "פרו - מחזוריות" וקביעת כריות "אנטי מחזוריות"** - הועדה הגיעה למסקנה שביצוע סימולטני של מהלכים אלה בעת משבר, על ידי משתתפי השוק, גרם לערעור היציבות בצורה משמעותית והחריף את המשבר.

במטרה להקטין את השפעת מרכיב זה, הציעה הועדה לאמץ סדרת אמצעים, ובכללם:

- שימוש בנתונים לטווח ארוך לצורך הערכת ההסתברויות לכשל, ושימוש במבחני קיצון המתחשבים בהורדת דירוג תיקי האשראי בעת מיתון.
- שימוש בתהליך הנדבך השני ליצירת כרית בטחון בגין: שימוש באומדני הסתברות לכשל (PS) עבור תיקי אשראי בתנאי מיתון.
- התבססות על הפרשות להפסדי אשראי "צופות פני עתיד" (EL), במקום השיטה הנוהגת, המבוססת על ה"הפרשות הגלומות" בתיק האשראי.
- חיזוק הכלים העומדים לרשות גורמי הפיקוח לשימור ההון במגזר הבנקאי (באמצעות פיקוח על חלוקת דיבידנדים, רכישה עצמית של מניות, ותגמולי שכר חריגים). השימוש בכלים אלו יגדיל את עמידות המגזר הבנקאי בתקופות מיתון.
- פיקוח על גידול עודף של אשראי שניתן - להערכת ועדת באזל, גידול עודף של האשראי שניתן, תורם לעליה בהיקף ההפסדים בתקופת מיתון. לפיכך, המליצה "ועדת באזל" לחזק את ההגנות ההוניות, באמצעות הקצאת כרית בטחון נאותה.
- **טיפול ב"סיכון מערכת" - לדעת הועדה יש לטפל בנפרד בקבוצות בנקאיות מסוימות שפגיעה אפשרית ביציבותן, עלולה לגרום לזעזוע בכל המערכת הפיננסית ולגלוש גם לכלכלה הריאלית.** הועדה ממליצה להגדיר קבוצות בנקאיות אלו כ"בנקים חשופים מערכתית", ולקבוע עבורם סטנדרטים גבוהים יותר לספיגת הפסדים. בכדי לאפשר לבנקים אלה לעמוד בסטנדרטים הנ"ל מוצע לקבוע עבורם דרישות הון מחמירות יותר ולהגדיל את הדרישות ל"כריות הון נוספות" בגינם.
- **קביעת "תקן נזילות גלובלי" - להערכת הועדה, החמרת הדרישות ההוניות לכדה אינה מספקת לשמירה על יציבות המגזר הבנקאי ויש לשלבה בחיזוק הפיקוח על סיכון הנזילות באמצעות קביעת תקנים בינלאומיים לניהול סיכון הנזילות.** התקנים עליהם המליצה הועדה מטפלים בשני היבטים של ניהול סיכון הנזילות:
- **ניהול סיכון הנזילות לטווח קצר -** הועדה מנחה את התאגידים הבנקיים להחזיק כמות מספקת של נכסים נזילים שתספק לתאגיד הבנק אופק הישרדות שלא יפחת מ- 30 יום, גם בעיתות "לחץ קיצוני". עקרון זה יושג באמצעות שמירה על "יחס כסוי נזילות" (שהוגדר על ידי הועדה) - בשיעור שלא יפחת מ- 1.
- **ניהול סיכון הנזילות לטווח בינוני -** הועדה ממליצה לשפר את פרופיל הנזילות של התאגיד הבנקאי לטווח בינוני באמצעות מתן תמריצים לגיוס מקורות מימון יציבים וארוכי טווח.
- בנוסף, ממליצה הועדה לפתח כלים לניטור שינויים בפרופיל הנזילות של התאגיד הבנקאי, שיכללו, בין היתר, שימוש במדדים כמותיים סטנדרטיים, ובכללם:
- אי התאמה חוזית במועדי הפרעון של נכסים והתחייבויות.
- ריכוזיות מקורות המימון.
- זמינות נכסים לא משועבדים.
- יחס כסוי הנזילות (משמש לפיקוח על סיכון הנזילות לטווח קצר).
- כלי ניטור מבוססי שוק.

ב. קביעת מגבלות ל"יחס הון הליבה"

ביום 28 במרס 2012 פרסם בנק ישראל הוראה בנושא: "מסגרת באזל 3 - יחסי הון ליבה מינימליים", במסגרת היערכות בנק ישראל לאימוץ כללי "באזל 3" בישראל.

לדעת בנק ישראל מתאפיין המשק הישראלי בכלל, והמערכת הבנקאית בישראל בפרט, בסיכונים ייחודיים, לרבות:

- חשיפה לזעזועים המתרחשים בחו"ל ולסיכונים בגין שינויים בשערי החליפין, הנובעים ממרכיב גבוה של יצוא בתוצר המקומי.

- חשיפת אשראי מערכתית לקבוצות לוויים מסוימות, הנובעת מריכוזיות אשראי גבוהה במערכת הבנקאית.

- חשיפה גבוהה של המשק הישראלי לסיכון "משבר בנקאות מערכתית", בשל מספר נמוך של תאגידים בנקאיים הפועלים בישראל ולאור היקפה המשמעותי של המערכת הבנקאית ביחס למימדי המשק המקומי.

לאור האמור לעיל, נקבע בהוראה יעד ליחס "הון ליבה" מינימלי בשיעור שלא יפחת מ- 9% (על פי כללי "באזל 3"), שיחול על כלל התאגידים הבנקאיים בישראל החל מיום 1.1.2015.

יחס הון הליבה של הבנק (המחושב על פי כללי "באזל 2") ליום 30.9.2012, מסתכם ב- 9.9%. על פי חישובים ראשוניים שנערכו על ידי הבנק, יישום כללי המדידה שנקבעו במסגרת "באזל 3", צפוי להקטין את יחס הון הליבה בכ- 0.3 נקודות האחוז.

חלק ה' - גילוי ובקרה

13. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

א. כללי

הדוחות הכספיים של הבנק לתקופת הדוח ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011 וביאור 1 בדוחות הכספיים לתקופת הדוח - תוך התאמות לכללי דיווח מקובלים לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים. יישומם של כללי חשבונאות אלו על ידי הנהלת הבנק בעת עריכת הדוחות הכספיים, דורש לעיתים שימוש בהנחות, הערכות ואומדנים שונים, שחלקם כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

סקירה תמציתית של ההערכות והאומדנים בנושאים חשבונאיים קריטיים, נכללה בדין וחשבון של הבנק לשנת 2011. כללי החשבונאות שיושמו בעריכת תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הדוח, אינם כוללים אומדנים והערכות ב"נושאים קריטיים" מעבר לנושאים שפורטו בדוחות הבנק לשנת 2011.

ב. הצגת מכשירים פיננסיים על פי שוויים ההוגן

כאמור בדוחות הבנק לשנת 2011, נמדדים המכשירים הנגזרים וההשקעות בניירות ערך (למעט אגרות חוב המוחזקות לפדיון על פי שוויים ההוגן).

להלן נתונים לגבי יתרות המכשירים הפיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), הכלולים בדוחות הכספיים לפי שוויים ההוגן תוך אבחנה בין יתרות המבוססות על "נתונים נצפים", ליתרות המבוססות על "נתונים לא נצפים" - וההכנסות (הוצאות) שנזקפו לדוח הרווח והפסד בגינם:

נתונים מאזניים		נתונים תוצאתיים		נתונים תוצאתיים	
יתרות שווי הוגן ליום		לשלושה חודשים שנתיים		לתשעה חודשים שנתיים	
31.12.2011		30 בספטמבר		30 בספטמבר	
2011	2012	2011	2012	2011	2012
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

1. ניירות ערך זמינים למכירה

"נתונים נצפים"

4,832	4,666	35*	48	137*	139
139	200	1	6	7	15
4,971	4,866	36	54	144	154

2. מכשירים נגזרים

"נתונים נצפים"

-	-	-	-	-	-
(84)	(79)	(13)	(37)*	(23)	(54)*
(109)	(133)	8	(2)	18	4
(193)	(212)	(5)	(39)	(5)	(50)

השינויים בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים המשתייכים לקבוצת האיכות הנמוכה ("רמה 3"), בתקופת הדו"ח נובעים מהגורמים הבאים:

- השינוי במשתני השוק של בסיסי ההצמדה אליהם צמודים המכשירים הנגזרים השונים (מדד המחירים לצרכן, שערי מטבע חוץ), הגדיל את השווי ההוגן של מכשירים אלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בסך של כ- 19 מיליון ש"ח.
- הפער בין השינוי בשיעור ריבית השוק במגזר המט"ח, לבין השינוי בשיעור ריבית השוק במגזר הצמוד למדד, הקטין את השווי ההוגן של מכשירים אלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בסך של כ- 2 מיליון ש"ח.
- צבירת הריבית השוטפת, הגדילה את השווי ההוגן של מכשירים אלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בסך של כ- 5 מיליון ש"ח.
- העליה ב"מרכיב סיכון האשראי", הקטינה את השווי ההוגן של מכשירים אלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ- 4 מיליון ש"ח.

קביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים) המשתייכים לדרגות איכות 2 ו- 3 מבוססת על הערכות והנחות, הנשענות בין היתר, על שיקול דעת סובייקטיבי.

לפיכך, סטייה אפשרית בגורמים אלו עלולה להטות את שוויים ההוגן של מכשירים אלו במידה מהותית.

* הוצג מחדש

14. גילוי בדבר תהליך אישור הדוחות הכספיים

על פי הוראות בנק ישראל הוטל על התאגידים הבנקאים לכלול בדוחות הדירקטוריון הרבעוניים והשנתיים, מידע בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים, כמפורט להלן:

א. דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק. הדירקטוריון הקים את "ועדת המאזן" המופקדת מטעמו על הפיקוח, הבקרה וההכוונה של תהליך אישור הדוחות הכספיים בבנק - ומגישה לדירקטוריון, בסיום עבודתה - את המלצותיה בנוגע לאישור הדוחות הכספיים.

"ועדת המאזן" כוללת חמישה דירקטורים, ששלושה מהם הינם דירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" (כמוגדר בהוראות בנק ישראל), כדלקמן:

אבי אקשטיין* - יו"ר ועדת מאזן.

יוסף ברסי**,

אייל הירדני*

לאה בנאי

שמואל מסנברג

* דירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית.

** מונה כחבר ב"ועדת המאזן" ביום 24.7.2012.

יצוין בהקשר זה, כי ביום 29 בדצמבר 2010, פרסם בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301, הקובע, בין היתר, כי "ועדת הביקורת" הינה האורגן המתאים ביותר לדיון בדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים (ראה פרק 3א' לעיל). הבנק נערך ליישום ההנחיות החדשות, במועד שנקבע ליישומן.

ב. תהליך אישור הדוחות הכספיים הרבעוניים כולל את השלבים והאורגנים הבאים:

ועדת גילוי

כחלק מיישום הוראות בנק ישראל בנושא הגילוי בדוחות הכספיים, המתבססת על סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley (ראה פרק 16 להלן) - הוקמה בבנק ועדת גילוי, בראשות מנכ"ל הבנק, בה חברים כל חברי ההנהלה של הבנק, המבקר הפנימי ומנהלים בכירים נוספים.

הועדה מתכנסת אחת לרבעון (קודם לתחילת הדיונים בדוחות הכספיים), בהשתתפות רואי החשבון המבקרים, ודנה בהתפתחויות שחלו בנושאים שונים במהלך פעילותו העסקית של הבנק ברבעון האחרון, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי בדוחות הכספיים, לרבות: שינויי חקיקה והוראות חדשות, שינויים במדיניות החשבונאית, התפתחות בתביעות משפטיות, שינויים בבקורות הפנימיות (אם היו כאלה), תרמיות ומעילות (במידה ואירעו). המלצות ועדת הגילוי מיושמות בדוחות הכספיים של הבנק.

ועדת מאזן

כאמור, האורגן המופקד מטעם הדירקטוריון על בקרת תהליך אישור הדוחות הכספיים הינו ועדת המאזן.

לקראת הדיון בפורום "ועדת מאזן", נמסרת לעיונם של חברי "ועדת המאזן" טיוטת הדוחות הכספיים בצרוף מסמכים נוספים שיסייעו להם בהבנת וניתוח הדוחות הכספיים, לרבות: ניתוח השינויים בתוצאות הכספיות על "בסיס אחיד", התפתחות רב שנתית ורב רבעונית של נתונים מאזניים ותוצאתיים (לרבות נתונים בחתך מגזרי פעילות), ופרטים נרחבים בנושא "חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי".

לאחר קבלת מסמכים אלו, מקיימת ועדת המאזן דיון מפורט בדוחות (פורום "ועדת מאזן"), בו נוטלים חלק, מלבד חברי ועדת המאזן, גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדיווח הכספי (לרבות: המנכ"ל והחשבונאי הראשי), ורואי החשבון המבקרים של הבנק.

במסגרת הדיון סוקרים המנכ"ל והחשבונאי הראשי בהרחבה את הדוחות הכספיים, תוך מתן הסברים מפורטים לגבי הגורמים לשינויים ולהתפתחויות בנכסים, בהתחייבויות ובתוצאות הכספיות, ונושאים אחרים, כגון: שינויים במדיניות החשבונאית, שינויים בחוקים ובהוראות בנק ישראל, שינויים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים והתפתחויות בהתחייבויות התלויות - והשפעתן על הדוחות הכספיים. בנוסף, מתקיים דיון נרחב בהתפתחויות שחלו בחובות הבעייתיים בבנק ובהפרשות להפסדי אשראי.

רואי החשבון המבקרים מדווחים על ממצאים שעלו במהלך סקירת הדוחות הרבעוניים ועל עניינים אחרים שלדעתם יש להביאם לידיעת חברי ועדת המאזן.

בתום הדיון מגישה ועדת המאזן את המלצותיה לדירקטוריון בנוגע לאישור הדוחות הכספיים, לקראת הדיון שעורך הדירקטוריון בעניין זה.

דירקטוריון הבנק

לאחר הדיון בפורום "ועדת המאזן", מתקיים דיון נוסף במליאת הדירקטוריון, לצורך אישור הדוחות הכספיים. לראת הדיון נמסרת לחברי הדירקטוריון הטיטה המתוקנת של הדוחות הכספיים (לאחר ששולבו בה המלצות וההחלטות שהתקבלו ב"ועדת המאזן"), בצרף כל המסמכים שהונחו בפני חברי ועדת המאזן, ומסמכים נוספים, במידת הצורך, על פי החלטת ועדת המאזן.

בדיון במליאת הדירקטוריון נוכחים, מלבד חברי הדירקטוריון, נושאי משרה בכירה הקשורים לדיווח הכספי (לרבות: המנכ"ל והחשבונאי הראשי), ורואי החשבון המבקרים של הבנק.

הדיון כולל: סקירת הדוחות הכספיים על ידי המנכ"ל והחשבונאי הראשי (לרבות הנושאים שנכללו בסקירה בפורום "ועדת מאזן"), דיווח על יישום המלצות ועדת המאזן, עמידת הבנק במגבלות החשיפה לסיכונים הקבועות בהוראות, או כאלו שנקבעו על ידי הדירקטוריון, ודיווח על עסקאות חריגות או מהותיות לעסקי הבנק.

רואי החשבון המבקרים מדווחים על ממצאי סקירת הדוחות הרבעוניים ועל עניינים אחרים שלדעתם ראוי להביאם לידיעת חברי הדירקטוריון.

במהלך הדיון מפנים חברי הדירקטוריון להנהלה ולגורמים אחרים הקשורים לדיווח הכספי שאלות ובקשות לקבלת הבהרות לגבי נושאים שונים שנכללו (או שאמורים היו להכלל) בדוחות הכספיים. בתום הדיון, בכפוף לקבלת תשובות מספקות מצד הנהלת הבנק - מאשר הדירקטוריון את הדוחות הכספיים.

15. המבקר הפנימי

פרטים לגבי המבקר הפנימי, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם הוא פועל, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה - נכללו בדוח השנתי לשנת 2011. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בפרטים אלו (בכפוף לאמור להלן).

ברבעון השלישי של שנת 2012 הוגשו על ידי המבקר הפנימי 13 דוחות ליו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון והמנהל הכללי. כמו כן נידונו בתקופה זו 9 דוחות, בישיבות ועדת הביקורת של הדירקטוריון.

לפרטים נוספים באשר למינוי מבקר פנימי חדש בבנק - ראה פרק 18 להלן.

16. בקורות ונהלים לגבי דווח כספי

א. בקורות לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 (העוסקת הן בבקורות ונהלים לגבי הגילוי (סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley - להלן: "SOX") והן בבקרה הפנימית על דווח כספי (סעיף 404 SOX - ראה סעיף ב' להלן), קובעת בכל הנוגע לבקורות ולנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים התקופתיים, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקורות ונהלים לגבי הגילוי על דיווח כספי.
- הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי, את אפקטיביות הבקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים, לסוף כל רבעון.
- בנוסף, חויבו המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של כל תאגיד בנקאי, להצהיר אישית, במסגרת הדוחות הכספיים - הצהרות (הכוללות בדוחות אלו) לגבי הגילוי הנכלל בדוחות, בהסתמך על סקירת הדוחות הכספיים והערכת יעילות הבקורות ונהלים לגבי המידע שנכלל בדוחות.
- קיומן של בקורות אלו ותקפותן נבחנות ביחידות השונות של הבנק מדי רבעון. בנוסף, הוקמה בבנק "ועדת גילוי" בראשות המנהל הכללי הכוללת את כל חברי הנהלת הבנק. הועדה מתכנסת אחת לרבעון ודנה בנושאים שונים שהתעוררו במהלך פעילותו העסקית של הבנק, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים.

ב. בקרה פנימית על דווח כספי

בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 מפורטות גם חובות הנהלת התאגיד הבנקאי, לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX).

ההוראה קובעת, בכל הנוגע לבקרה הפנימית על דיווח כספי, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקרה פנימית על דיווח כספי.
- הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך מדי רבעון, כל שינוי בבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי שיש לו השפעה מהותית, או שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי.
- בתקופת הדוח עודכן התייעוד הקיים בגין מספר תהליכים עסקיים המשליכים על דיווח כספי, נסקרו הבקורות הקיימות בגין תהליכים אלו, לרבות בקורות חדשות שנוספו בתקופת הדוח, ונערכו בדיקות שוטפות על הבקורות הקיימות.

ג. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהתבסס על בחינת הבקורות הקיימות בתהליכי הפקת והעברת המידע הקשורים לדיווח הכספי, ועל תוצאות הדיונים שנערכו ב"ועדת הגילוי", העריכה הנהלת הבנק בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק את אפקטיביות הבקורות ונהלים בתקופה המכוסה בדוח זה - לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, הסיקו - כי לתום תקופה זו, הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן אפקטיביות כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ד. שינויים בבקרה הפנימית

בשנים האחרונות מיישם הבנק מהלך אסטרטגי, במסגרתו מוסבות מערכות מידע מקומיות ששימשו את הבנק בעבר - ומוחלפות במערכות מקבילות של החברה האם. במהלך השנים 2010 ו- 2011 הטמיע הבנק מערכת מידע מקומית שפותחה בחברה האם ומשמשת לניהול ודיווח על חובות בעייתיים, סיכון אשראי והפרשות להפסדי אשראי (מערכת "חותם") המיישמת את ההוראות החדשות שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא זה ונכנסו לתוקף ביום 1.1.2011.

המערכת החדשה הוטמעה בסניפים, יחידות המטה בתחום האשראי והיחידות לטיפול באשראים מיוחדים החל מהרבעון הרביעי של שנת 2010, ובשנת 2011.

הטמעת המערכת, בעקבות יישום ההוראות החדשות, כאמור, הצריכה שינויים מהותיים בתהליכי העבודה והבקרה הקשורים ב: איתור, סיווג וחישוב ההפרשות להפסדי אשראי.

לאור השינויים בתהליכי העבודה והבקרה כאמור, נערכה סקירה של תהליכי העבודה בתחום זה (הכוללת היבטי אשראי, תפעול, חשבונאות ובקרה) ומופו הסיכונים האפשריים והבקורות הנדרשות לגידור סיכונים אלו.

יישומן של חלק מהבקורות שמופו כאמור, מצריך שימוש בדוחות בקרה שעד כה טרם הושלמו במלואם. לפיכך, נערכות חלק מ"בקורות המפתח" באמצעות כלים מיכוניים חלופיים. הבנק פועל לתיקון הליקויים שטרם באו על תיקונם המלא, בהקדם.

מעבר לאמור לעיל, לא ארעו במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30.9.2012, שינויים כלשהם בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיעו באופן מהותי, או שסביר שצפויים להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

חלק ו' - מידע אחר

17. עניינים אחרים

א. איתור והשבת נכסים של נספי השואה

בדין וחשבון של הבנק לשנת 2011, תוארה דרישה לתשלום חוב בסך של כ- 15.3 מיליון ש"ח (שהופחתה לאחר מכן לסך של 8.8 מיליון ש"ח) שהוגשה לבנק על ידי "החברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי השואה בע"מ", (להלן: "החברה"), מכח הוראות "חוק נכסים של נספי שואה (השבה ליורשים והקדשה למטרות סיוע והנצחה), התשס"ו - 2006, בגין חבות לכאורה המיוחסת לבנק, ונובעת מנכסים של נספי השואה שהיו בעבר ברשות בנק "ברקליס אינטרנשיונל בע"מ" (שפעל בישראל בתקופת מלחמת העולם השנייה, ופעילותו נרכשה על ידי הבנק בשנת 1971) - שלדעת החברה נותרו, לכאורה, בידי הבנק.

למרות שהבנק חלק עקרונית על דרישת החוב, ועל ההנחות עליון בוססה - התקשה הבנק לסתור את כל טענות החברה, בהעדר מסמכים מבססים מהתקופה הרלוונטית (מלחמת העולם השנייה והתקופה שקדמה לה).

בחודש דצמבר 2011 גובש מתווה פשרה בין הבנק לחברה, במסגרתו התחייב הבנק לשלם לחברה סך של חמישה מיליון ש"ח בתמורה לביטול כל דרישות החברה כנגדו. עד כה טרם נחתם הסכם מחייב בנושא זה. בספרי הבנק נכללה הפרשה מתאימה בגין התחייבות זו.

ב. מכירת קופות הגמל

בדין וחשבון לשנת 2011, ניתן גילוי למחלוקת שהתגלעה בין הבנק לבין "קבוצת הרוכשים", בעקבות הודעת הבנק על החלטתו לממש בחודש אפריל 2010 את אופציית ה- put שניתנה לו, ולמכור ל"קבוצת הרוכשים" את החזקותיו בחברת "הדס מרכנתיל קופות גמל בע"מ", במחיר שנקבע בהסכמים שנחתמו בעבר על ידי הצדדים.

המחלוקת נוגעת לפרשנות הראויה של סעיפים מסוימים הנוגעים לחישוב תמורת המכירה, והיקפה הכספי מוערך בכ- 16 - 14 מיליון ש"ח.

על פי מגננון ליישוב מחלוקת שנקבע בהסכמי העבר שנחתמו בין הצדדים - מונה פוסק לבירור המחלוקת. ביום 6 בפברואר 2012 נמסרה לצדדים החלטת הפוסק, על פיה זכאי הבנק לקבל מ"קבוצת הרוכשים" בגין הנושאים שבמחלוקת - סכום נוסף בסך של כ- 11 מיליון ש"ח.

בהתאם לכללים שנקבעו במגננון ליישוב מחלוקת, כאמור, התקיימו מספר פגישות בין הצדדים, בניסיון להגיע להסכמה, על בסיס העובדות שנקבעו על ידי הפוסק. עד כה לא הושגה הסכמה בין הצדדים. אם לא יעלה בין הצדדים להגיע להסכמה - תעמוד לכל אחד מהצדדים הזכות לערער על החלטת הפוסק בפני ערכאות נוספות, אך עד כה טרם הוגשה בקשת ערעור בנושא זה.

לאור הפער הגדול בין עמדות הצדדים וההתפתחויות המשפטיות האפשריות בסוגיה זו - לא זקף הבנק, בשלב זה, הכנסות כלשהן בגין החלטת הפוסק. אם תיוותר החלטת הפוסק בעינה, בגמר ההליך לבירור המחלוקת, צפוי הבנק לרשום רווח נוסף, מעבר לסכום שנרשם בשנת 2010.

ג. מיקוד עסקי והתייעלות

בדוחות לשנת 2011 נכלל מידע על תכנית למיקוד עסקי והתייעלות שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק בחודש דצמבר 2011.

התוכנית כוללת שורה של צעדים בנושאי מיקוד עסקי והתייעלות, לרבות:

- מיקוד הפעילות העסקית של הבנק במגזר הקמעונאי והמסחרי באמצעות הרחבת יעדי הבנק בתחומים אלו ועריכת שינויים אירגוניים מתאימים.
- העמקת הפעילות בתחום ייעוץ ההשקעות.
- שינוי מתכונת הפעילות בתחומים שאינם נמצאים בליבת העסקים של הבנק, תוך התבססות על קבלת שירותים בתחומים אלו מהחברה האם.
- צמצום במצבת כח האדם, באמצעות השקת תכנית לפרישה מרצון.

הבנק פועל ליישום התכנית ולמימוש ההחלטות הכלולות בה. הצעדים שנקטו על ידי הבנק בתקופת הדוח, כללו בין היתר:

- הרחבת יעדי האשראי והפיקדונות בתחום הקמעונאי והמסחרי בתכנית העבודה של הבנק לשנת 2012. לפיכך, עיקר הגידול באשראי בבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2012 נרשם במגזר הקמעונאי.

- עריכת שינויים אירגוניים בחטיבות האשראי שנכנסו לתוקף ביום 1 במאי 2012 (ראה סעיף ד' להלן).
- השקת תכנית לפרישה מרצון של כ- 40 מעובדי המטה של הבנק בעלות כוללת של כ- 45 מיליון ש"ח. שיעור ההצטרפות לתכנית, למועד פרסום הדו"ח מסתכם בכ- 70%.
- הוגדלה מצבת יועצי ההשקעות במלוא היעד שנקבע בתכנית העבודה.
- ברבע הראשון של שנת 2012 הושלם מיזוגן של שתי יחידות הגביה בבנק, תוך צמצום של כ- 10% במצבת העובדים.
- בתקופת הדוח הגיש הבנק לאישור הממונה על שוק ההון והחסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה") תכנית לשינוי מתכונת הפעילות הקיימת בבנק בתחום ה"ייעוץ הפנסיוני" (הכוללת "יחידת ייעוץ" נפרדת), ולספק שירות זה באמצעות מערך הייעוץ הפנסיוני של החברה האם.
- ביום 26 ביולי 2012 הודיע הממונה לבנק על הסכמתו להפסקת פעולות הייעוץ הפנסיוני בבנק, החל מיום 31.12.2012 ומתן השירות ללקוחות הבנק באמצעות בנק דיסקונט. בהמשך להודעת הממונה, כאמור אישר המפקח על הבנקים ביום 30.9.2012 לחברה האם לתת שירותי ייעוץ פנסיוני ללקוחות הבנק באמצעות דלפקי ייעוץ ייעודיים שימוקמו בסניפי הבנק, בכפוף לקיום הנחיות שפורטו באישור. תוקף ההיתר נקבע לתקופה של ארבע שנים, שתסתיים ביום 31.12.2016.
- מתווה העסקה אושר על ידי דירקטוריון הבנק ביום 26 באוקטובר 2012. בעקבות קבלת האישורים וההיתרים כאמור, פועל הבנק להסבת הסכמי הייעוץ הפנסיוני שנחתמו עם לקוחותיו, לחברה האם. להערכת ההנהלה הבנק עתיד להשלים את הערכותו ליישום התכנית בהתאם למתווה שנקבע על ידי הממונה, ובהתאם להיתר המפקח על הבנקים עד לתום השנה.

ד. שינויים אירגוניים

- בהמשך לתכנית למיקוד עסקי והתייעלות שאושרה בחודש דצמבר 2011 (ראה סעיף ג' לעיל) ובמטרה לייצור בבנק תשתית אירגונית העולה בקנה אחד עם המטרות שנקבעו לבנק, אישר הדירקטוריון ביום 1 באפריל 2012 תכנית לשינוי במבנה הארגוני של הבנק שמרכיביה העיקריים:
- הסטת חלק מהפעילות הבנקאית המסחרית של הבנק הכוללת טיפול בלקוחות עסקיים שהאשראי שניתן לכל אחד מהם עולה בדרך כלל על כ- 7 מיליון ש"ח, מהחטיבה ל"בנקאות קמעונאית", לחטיבה ה"עסקית". בעקבות השינוי בתכולת פעילות החטיבה העסקית, שונה שמה ל: "חטיבה העסקית - מסחרית".
- הסטת חלק מהפעילות המסחרית במגזר הנדל"ן, הכוללת טיפול בלקוחות עסקיים המשתייכים לתחום זה, שהיקף האשראי של כל אחד מהם עולה בדרך כלל על כשבעה מיליון ש"ח, מהחטיבה ל"בנקאות קמעונאית" - לאגף הנדל"ן בחטיבה ה"עסקית - מסחרית".
- בחינת אפשרות לריכוז השירותים הבנקאיים שניתנים ללקוחות עסקיים גדולים, במספר סניפים ייעודיים מתמחים.

- מיקוד השירותים הבנקאיים הניתנים על ידי החטיבה לבנקאות קמעונאית, ללקוחות המשתייכים למגזר הקמעונאי בלבד (משקי בית ועסקים קטנים). בעקבות השינוי בתכולת פעילות החטיבה, שונה שמה ל: "חטיבה הקמעונאית".

- העתקת תחום האסטרטגיה מ"חטיבה לאסטרטגיה ובקרת ניהול סיכונים", והכפפתו למנכ"ל הבנק.

השינויים האירגוניים נכנסו לתוקף ביום 1 במאי 2012. במסגרת ההערכות ליישום שינויים אלה הוגדרו מחדש תכולתם של חלק ממגזרי הפעילות בבנק, בהתאמה למבנה הארגוני החדש בבנק (ראה גם פרק 8' לעיל). הסטת הפעילויות בחטיבות האשראי והגדרת תכולתן מחדש, לוותה בשינויים בהנהלת הבנק (ראה פרק 18 להלן).

ה. דוח ביקורת בנושא: "ציות לחוק איסור מימון טרור"

בתאריך 3 במאי 2012 נמסר לבנק דו"ח ביקורת שהוכן על ידי בנק ישראל בנושא: "ציות לחוק איסור מימון טרור", בעקבות ביקורת שנערכה בבנק בנושא זה במחצית השניה של שנת 2010.

הדו"ח כולל ממצאים הנוגעים להיבטים שונים בפעילות היחידות העוסקות ביישום החוק, שמרביתם תוקנו על ידי הבנק במהלך התקופה שחלפה ממועד הביקורת.

בעקבות ממצאים אלו נדרש הבנק לקיים דיון בממצאי הדוח בועדת הביקורת ובמליאת הדירקטוריון ולדאוג לתיקון כל הליקויים תוך שנה ממועד קבלת הדו"ח, לכל המאוחר.

הדוח ותגובת הבנק לממצאים שנכללו בו נידונו במליאת הדירקטוריון ביום 17 ביוני 2012. ביום 27 ביוני 2012 הגיש הבנק לבנק ישראל את תגובתו לממצאי הדו"ח.

הבנק נערך לתיקון הליקויים בהתאם ללוחות הזמנים שפורטו בתגובתו. בשלב זה, לא ידוע להנהלת הבנק אם מוצו ההליכים הקשורים בביקורת זו. נושא זה יבחן על ידי בנק ישראל על בסיס ממצאי הדוח ותגובת הבנק (לרבות התייחסות לצעדים שננקטו על ידי הבנק לתיקון הליקויים שנמצאו).

18. שינויים בהנהלת הבנק

- ביום 28 באוגוסט 2012 הודיע המנהל הכללי, מר יעקב טננבאום, על החלטתו לסיים את תפקידו. הפרישה צפויה להיכנס לתוקף ביום 31.3.2013, בתום כשבע שנים לכהונתו בתפקיד.

הדירקטוריון הודה למר טננבאום על תרומתו המשמעותית לקידומו של הבנק ולהתפתחותו בתקופת כהונתו, והסמיק את יו"ר הדירקטוריון לאתר מועמד לכהונת מנכ"ל הבנק.

בישיבת מועצת המנהלים שהתקיימה ביום 31 באוקטובר 2012, הוחלט למנות את מר אורי ברוך למנהל הכללי של הבנק. המינוי ייכנס לתוקף ביום 1.4.2013, בכפוף לקבלת אישור מבנק ישראל.

- ביום 30.4.2012, סיים מר רם הרמלך המשנה למנכ"ל ומנהל החטיבה העסקית את תפקידו בבנק.

- ביום 30.4.2012, סיים מר ישראל ארליך סמנכ"ל ומנהל החטיבה לבנקאות קמעונאית את תפקידו בבנק. בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בתאריכים 1 באפריל 2012 ו-24 באפריל 2012 אושרו שינויים בהנהלת הבנק, כדלקמן:
- מר אלון בירון שכהן כסמנכ"ל ומנהל החטיבה לאסטרטגיה ובקרת ניהול סיכונים - מונה למנהל ה"חטיבה הקמעונאית". המינוי נכנס לתוקף ביום 1.5.2012.
- מר אמיר קליבנוב - שכהן כעוזר בכיר למנכ"ל ומנהל האגף לכלכלה ואשראי בחטיבה הקמעונאית - מונה למנהל ה"חטיבה העסקית - מסחרית", וקודם לדרגת סמנכ"ל וחבר בהנהלת הבנק. המינוי נכנס לתוקף ביום 1.5.2012.
- מר גלעד אליגון - שכהן כמבקר הפנימי של הבנק, מונה למנהל החטיבה לבקרת ניהול סיכונים ולמנהל הסיכונים הראשי של הבנק, בדרגת סמנכ"ל וחבר בהנהלת הבנק. המינוי נכנס לתוקף ביום 1.5.2012.
- גב' ציונה כהן מונתה למבקרת הפנימית של הבנק בדרגת סמנכ"ל. המינוי נכנס לתוקף ביום 1.8.2012.

19. שינויים בדירקטוריון הבנק

- ביום 29.2.2012 פרש ד"ר יוסי בכר (המכהן גם כיושב ראש הדירקטוריון של חברת האם) מדירקטוריון הבנק וסיים את תפקידו כיו"ר הדירקטוריון, כמתחייב מהתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301, בנושא: "הדירקטוריון", שנכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2012.
- ביום 1 במרס 2012 מונה מר ראובן שפיגל (המכהן גם כמנהל הכללי של החברה האם), כחבר בדירקטוריון הבנק, וביום 25 במרס 2012 מונה כיו"ר דירקטוריון הבנק.
- ביום 8 במאי 2012 פרש מר נחום הדסי מחברותו בדירקטוריון הבנק.
- ביום 28 במאי 2012 פרש מר אהוד נחתומי מחברותו בדירקטוריון הבנק.
- ביום 2 ביולי 2012 מונה מר יוסף ברסי כחבר בדירקטוריון הבנק.
- ביום 24 באוקטובר 2012 מונה מר שמואל זוסמן כחבר בדירקטוריון הבנק.
- בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 24 באפריל 2012 הוחלט על צירופו של מר נחום לנגנטל כחבר בועדת האשראים של דירקטוריון הבנק (בתוקף מיום 29.5.2012).

יעקב טנגבאום
המנהל הכללי

ראובן שפיגל
יו"ר הדירקטוריון

27 בנובמבר, 2012

נתונים כספיים עיקריים

שיעור השינוי באחוזים	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום	
	30.9.2011 מיליוני ש"ח	30.9.2012 מיליוני ש"ח
0.4	*541	543
115.4	13	28
0.7	*272	274
(0.8)	598	593
(3.0)	202	196
(3.0)	132	128

רווח ורווחיות

הכנסות ריבית, נטו
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח לפני מסים
רווח נקי

שיעור השינוי לעומת				
31.12.2011 באחוזים	30.9.2011 באחוזים	31.12.2011 מיליוני ש"ח	30.9.2011 מיליוני ש"ח	30.9.2012 מיליוני ש"ח
4.2	7.1	25,039	24,376	26,095
4.6	7.9	15,716	15,231	16,433
3.6	37.2	5,037	3,803	5,216
4.6	7.8	20,981	20,364	21,946
1.5	4.7	1,764	1,711	1,791

מאזן - סעיפים עיקריים

סך כל המאזן
אשראי לציבור
ניירות ערך
פקדונות הציבור
הון עצמי

31.12.2011 באחוזים	30.9.2011 באחוזים	30.9.2012 באחוזים
7.0	7.0	6.9
13.2	**13.7	14.2
62.8	62.5	63.0
83.8	83.5	84.1
*45.4	*46.5	45.7
*76.1	*73.6	72.6
0.2	0.1	0.2
2.4	2.4	2.4
9.6	10.7	9.8

יחסים פיננסיים עיקריים

הון עצמי לסך מאזן
הון לרכיבי סיכון
אשראי לציבור לסך המאזן
פקדונות הציבור לסך המאזן
הכנסות מעמלות להוצאות תפעוליות
הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי לציבור
מרווח פיננסי כולל
תשואת הרווח הנקי להון העצמי

* סווג מחדש

* הוצג מחדש

סקירת ההנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר							
2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון	מיליוני ש"ח	נגזרים ³	נגזרים	מימון	מיליוני ש"ח
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים
	6.38	*254	16,272		5.47	241	17,982
		1	254			1	423
6.31		255	16,526	5.37		242	18,405
	(2.50)	(98)	15,606		(1.90)	(81)	17,054
		(4)	483			(3)	682
(2.53)		(102)	16,089	(1.89)		(84)	17,736
3.78	3.88			3.48	3.57		
	4.60	62	5,505		5.77	73	5,207
		-	342			9	543
4.32		62	5,847	5.82		82	5,750
	(4.55)	(47)	4,122		(5.49)	(57)	4,119
		(43)	592			(21)	623
(7.46)		(90)	4,714	(6.46)		(78)	4,742
(3.14)	0.05			(0.64)	0.28		
	37.32	188	2,281		2.50	17	2,669
		57	1,494			31	1,791
28.60		245	3,775	4.41		48	4,460
	(25.95)	(179)	2,469		(2.70)	(19)	2,755
		(46)	1,202			(21)	1,664
(22.35)		(225)	3,671	(3.60)		(40)	4,419
6.25	11.37			0.81	(0.20)		
	8.62	504	24,058		5.22	331	25,858
		58	2,090			41	2,757
8.88		562	26,148	5.31		372	28,615
	(5.73)	(324)	22,197		(2.61)	(157)	23,928
		(93)	2,277			(45)	2,969
(6.66)		(417)	24,474	(2.99)		(202)	26,897
2.22	2.89			2.32	2.61		

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים^{4,4}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים^{4,4}

השפעת נגזרים ALM³
סה"כ נכסים

התחייבויות⁴

השפעת נגזרים ALM³
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

מטבע חוץ⁵

נכסים^{4,4}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו הכנסות
מימון^{4,4}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות כספיות

שגרמו הוצאות מימון⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות

פער הריבית

* סווג מחדש - ראה ביאור 1 ד' בתמצית הדוחות הכספיים.

סקירת הנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹ (המשך)

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר

2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון		נגזרים ³	נגזרים	מימון	
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח			
אחוזים				אחוזים			
		145				170	
		(5)*				(1)	
		1				-	
		3*				10	
		144				179	
		(4)				(14)	
		140				165	
		24,058				25,858	
		22				12	
		243				291	
		(330)				(327)	
		23,993				25,834	
		22,197				23,928	
		209				224	
		366				423	
		22,772				24,575	
		1,221				1,259	
		510				489	
		(25)				(24)	
		1,706				1,724	

סך הכל הכנסות מימון מנכסים כספיים נטו, לרבות נגזרים

הכנסות מימון אחרות: בגין אופציות

בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משוכצים שהופרדו)

הכנסות מימון אחרות שאינן מריבית⁽⁶⁾ רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי

הוצאות בגין הפסדי אשראי

רווח מפעילות מימון לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

סך הכל נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון^{4,4}

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים⁷

נכסים כספיים אחרים⁴

הפרשה להפסדי אשראי

סך כל הנכסים הכספיים

סך הכל התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון⁴

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים⁷

התחייבויות כספיות אחרות⁴

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות

נכסים לא כספיים

התחייבויות לא כספיות

סך כל האמצעים ההוניים

* סוג מחדש - ראה ביאור 1 ד' בתמצית הדוחות הכספיים.

סקירת הנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹ (המשך)

בסכומים מדווחים

שלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר							
2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל השפעת נגזרים ³	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ²	כולל השפעת נגזרים ³	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ²
מיליוני \$ ארה"ב				מיליוני \$ ארה"ב			
אחוזים				אחוזים			
				מטבע חוץ נומינלי ב-\$ ארה"ב: ⁵			
	3.11	5	643	1.99	3	668	נכסים ⁴
		2	421		1	452	השפעת נגזרים ALM ומשובצים ³
2.87		7	1,064	1.24	4	1,120	סה"כ נכסים
	(0.63)	(1)	696	(0.66)	(1)	690	התחייבויות ⁴
		(2)	339		(1)	420	השפעת נגזרים ALM ומשובצים ³
(1.30)		(3)	1,035	(0.73)	(2)	1,110	סה"כ התחייבויות
1.57	2.48			0.51	1.33		פער הריבית

הערות לגבי הנתונים בדבר שיעורי הכנסה והוצאה

1. הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
2. על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי.
3. מכשירים נגזרים מגדרים, נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק (למעט אופציות).
4. מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך של 28.11, 57.56 ו- (6.13) מיליוני ש"ח במגזרים הלא צמוד, צמוד מדד והמט"ח בהתאמה.
- 4א. למעט מכשירים נגזרים.
5. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
6. לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
7. יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
8. שיעור התשואה על בסיס שנתי.

סקירת הנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹ (המשך)

בסכומים מדווחים

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר							
2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון		נגזרים ³	נגזרים	מימון	
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח			
אחוזים				אחוזים			
	6.08	*700	15,467		5.62	717	17,104
		3	184			2	360
6.03		703	15,651	5.53		719	17,464
	(2.21)	(244)	14,794		(2.03)	(247)	16,254
		(7)	318			(12)	586
(2.22)		(251)	15,112	(2.06)		(259)	16,840
3.81	3.87			3.47	3.59		
	5.98	243	5,441		5.25	207	5,302
		(1)	217			13	496
5.72		242	5,658	5.09		220	5,798
	(6.09)	(183)	4,053		(5.16)	(159)	4,142
		(52)	582			(30)	621
(6.84)		(235)	4,635	(5.35)		(189)	4,763
(1.12)	(0.11)			(0.26)	0.09		
	10.44	173	2,246		5.13	104	2,692
		52	1,431			62	1,581
8.26		225	3,677	5.18		166	4,273
	(7.99)	(147)	2,465		(4.34)	(90)	2,756
		(41)	1,110			(46)	1,435
(7.03)		(188)	3,575	(4.33)		(136)	4,191
1.23	2.45			0.85	0.79		
	6.48	1,116	23,154		5.50	1,028	25,098
		54	1,832			77	2,437
6.29		1,170	24,986	5.39		1,105	27,535
	(3.61)	(574)	21,312		(2.87)	(496)	23,152
		(100)	2,010			(88)	2,642
(3.87)		(674)	23,322	(3.04)		(584)	25,794
2.42	2.87			2.35	2.63		

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים^{4, 4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות^{4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים^{4, 4A}

השפעת נגזרים ALM³
סה"כ נכסים

התחייבויות^{4A}

השפעת נגזרים ALM³
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

מטבע חוץ⁵

נכסים^{4, 4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות^{4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון^{4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות כספיות

שגרמו הוצאות מימון^{4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות

פער הריבית

* סווג מחדש - ראה ביאור 1 ד' בתמצית הדוחות הכספיים.

סקירת הנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹ (המשך)

בסכומים מדווחים

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר							
2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון		נגזרים ³	נגזרים	מימון	
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח			
אחוזים				אחוזים			
		496				521	
			*(5)			6	
		-				-	
		*7				16	
		499				543	
		(13)				(28)	
		486				515	
		23,154				25,098	
		28				17	
		219				282	
		(361)				(321)	
		23,040				25,076	
		21,312				23,152	
		206				222	
		364				467	
		21,882				23,841	
		1,158				1,235	
		523				508	
		(26)				(23)	
		1,655				1,720	

סך הכל הכנסות מימון מנכסים כספיים נטו, לרבות נגזרים הכנסות מימון אחרות: בגין אופציות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משוכצים שהופרדו)

הכנסות מימון אחרות שאינן מריבית⁽⁶⁾ רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הוצאות בגין הפסדי אשראי רווח מפעילות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי

סך הכל נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון^{4, א4} נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים⁷ נכסים כספיים אחרים^{א4} הפרשה לפסדי אשראי סך כל הנכסים הכספיים

סך הכל התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון^{א4} התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים⁷ התחייבויות כספיות אחרות^{א4} סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות נכסים לא כספיים התחייבויות לא כספיות סך כל האמצעים ההוניים

* סווג מחדש - ראה ביאור 1 ד' בתמצית הדוחות הכספיים.

סקירת הנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹ (המשך)

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר							
2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון		נגזרים ³	נגזרים	מימון	
מיליוני \$ ארה"ב				מיליוני \$ ארה"ב			
אחוזים				אחוזים			
	2.18	10	636		1.98	10	697
		5	405			3	410
2.00		15	1,041	1.55		13	1,107
	(0.53)	(3)	697		(0.70)	(4)	714
		(3)	314			(2)	372
(0.76)		(6)	1,011	(0.68)		(6)	1,086
1.24	1.65			0.87	1.28		

מטבע חוץ נומינלי ב-\$ ארה"ב⁵

נכסים⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³

סה"כ נכסים

התחייבויות⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³

סה"כ התחייבויות

פער הריבית

* סוג מחדש- ראה ביאור 1 ד' בתמצית הדוחות הכספיים

הערות לגבי הנתונים בדבר שיעורי הכנסה והוצאה

1. הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
2. על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי.
3. מכשירים נגזרים מגדרים, נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק (למעט אופציות).
4. מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך של 20.78, 43.82 ו- (5.07) מיליוני ש"ח במגזרים הלא צמוד, צמוד מדד והמט"ח בהתאמה.
- 4א. למעט מכשירים נגזרים.
5. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
6. לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
7. יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
8. שיעור התשואה על בסיס שנתי.

סקירת הנהלה

תוספת ב' - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2012

עם דרישה ועד חודש ועד חודשים	מעל חודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 ועד 5 שנים	מעל ועד 10 שנים	מעל ועד 20 שנה
מיליוני ש"ח						

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

12,271	3,125	428	706	640	500	17
103	194	60	76	-	-	-
3	7	15	58	19	2	-
-	-	-	-	-	-	-
12,377	3,326	503	840	659	502	17

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

12,257	323	2,796	1,080	161	177	52
160	41	562	179	-	-	-
-	3	1	1	-	-	-
-	3	6	1	-	-	-
12,417	370	3,365	1,261	161	177	52

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

(40)	2,956	(2,862)	(421)	498	325	(35)
(40)	2,916	54	(367)	131	456	421

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

93	121	625	2,161	806	1,228	108
-	-	509	104	1	26	5
-	-	1	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
93	121	1,135	2,266	807	1,254	113

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

133	114	771	1,293	295	1,049	597
-	-	22	46	46	525	-
3	3	9	45	13	-	-
1	1	7	1	-	-	-
137	118	809	1,385	354	1,574	597

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

(44)	3	326	881	453	(320)	(484)
(44)	(41)	285	1,166	1,619	1,299	815

הערות כלליות:

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

31 בדצמבר 2011			30 בספטמבר 2011								
מסך חיים	שיעור	סך	מסך חיים	שיעור	סך	מסך חיים	שיעור	סך	ללא	מעל	
ממוצע	תשואה	הכל	ממוצע	תשואה	הכל	ממוצע	תשואה	הכל	תקופת	20	
אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	פרעון	שנה	
שנים	אחוזים	מיליוני ש"ח	שנים	אחוזים	מיליוני ש"ח	שנים	אחוזים				
0.35	6.39	16,502	0.21	6.41	15,779	0.52	5.69	17,799	111	1	
0.48		459	0.30		577	0.41		433	-	-	
-		161	-		139	-		104	-	-	
-		-	-		-	-		-	-	-	
**0.35		17,122	**0.21		16,495	**0.51		18,336	111	1	
0.33	2.01	15,958	0.34	2.44	15,424	0.36	1.65	16,846	-	-	
0.21		581	0.35		598	0.62		942	-	-	
-		33	-		12	-		5	-	-	
0.76		10	0.76		9	0.61		10	-	-	
**0.33		16,582	**0.34		16,043	**0.37		17,803	-	-	
								533	111	1	
		540			452				533	422	
3.03	2.12	5,252	2.79	2.22	5,258	3.54	1.62	5,149	2	5	
1.40		357	1.65		353	1.29		645	-	-	
-		7	-		6	-		2	-	-	
-		-	-		-	-		-	-	-	
**2.92		5,616	**2.72		5,617	**3.29		5,796	2	5	
4.17	1.32	4,171	4.20	1.30	4,230	4.61	1.24	4,252	-	-	
6.92		631	6.63		619	6.49		639	-	-	
-		103	-		98	-		73	-	-	
0.82		11	0.98		10	0.65		10	-	-	
**4.43		4,916	**4.41		4,957	**4.78		4,974	-	-	
								822	2	5	
		700			660				822	820	

הערות ספציפיות :

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של מסך החיים הממוצע האפקטיבי.

סקירת הנהלה

תוספת ב' - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2012

עם דרישה ועד חודש 3 חודשים	מעל חודש ועד 3 חודשים	מעל 3 שנה ועד 5 שנים	מעל 3 שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 10 שנים ועד 20 שנה
מיליוני ש"ח					

מטבע חוץ***

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

2,072	306	50	61	107	16	13
486	1,100	366	123	43	415	-
-	10	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
2,558	1,416	416	184	150	431	13

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

1,797	477	520	23	6	14	12
473	790	256	134	126	443	5
1	11	5	10	4	1	-
-	-	1	-	-	-	-
2,271	1,278	782	167	136	458	17

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

287	138	(366)	17	14	(27)	(4)
287	425	59	76	90	63	59

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים****

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)****

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

14,436	3,552	1,103	2,928	1,553	1,744	138
589	1,294	935	303	44	441	5
3	17	16	59	19	2	-
-	-	-	-	-	-	-
15,028	4,863	2,054	3,290	1,616	2,187	143

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות*

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)****

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים****

סה"כ שווי הוגן

14,187	914	4,087	2,396	462	1,240	661
633	831	840	359	172	968	5
4	17	15	56	17	1	-
1	4	14	2	-	-	-
14,825	1,766	4,956	2,813	651	2,209	666

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

203	3,097	(2,902)	477	965	(22)	(523)
203	3,300	398	875	1,840	1,818	1,295

הערות כלליות:

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

31 בדצמבר 2011			30 בספטמבר 2011								
מסך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	מסך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	מסך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מסך חיים	מסך חיים
ממוצע אפקטיבי	אחוזים	מיליוני ש"ח	ממוצע אפקטיבי	אחוזים	מיליוני ש"ח	ממוצע אפקטיבי	אחוזים	ממוצע אפקטיבי	אחוזים	ממוצע אפקטיבי	ממוצע אפקטיבי
שנים			שנים			שנים		שנים		שנים	שנים
0.33	2.01	2,661	0.34	1.98	2,561	0.37	1.49	2,625	-	-	-
1.95		2,214	1.93		2,184	1.55		2,533	-	-	-
-		40	-		39	-		10	-	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-	-
**1.06		4,915	**1.06		4,784	**0.95		5,168	-	-	-
0.26	0.96	2,734	0.26	0.90	2,601	0.26	0.68	2,849	-	-	-
2.37		2,035	2.20		2,103	2.01		2,227	-	-	-
-		66	-		66	-		32	-	-	-
0.70		2	0.67		3	0.67		1	-	-	-
**1.14		4,837	**1.11		4,773	**1.02		5,109	-	-	-
								59	-	-	-
		78			11				59	59	59
0.93	4.99	24,430	0.80	4.99	23,617	1.12	4.44	25,585	125	6	6
1.66		3,030	1.60		3,114	1.37		3,611	-	-	-
-		208	-		184	-		116	-	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-	-
**1.00		27,668	**0.89		26,915	**1.14		29,312	125	6	6
1.02	1.76	22,863	1.06	2.04	22,255	1.10	1.46	23,947	-	-	-
2.87		3,247	2.69		3,320	2.42		3,808	-	-	-
-		202	-		176	-		110	-	-	-
0.78		36	0.85		36	0.63		35	14	-	-
**1.24		26,348	**1.27		25,787	**1.28		27,900	14	-	-
								1,412	111	6	6
		1,320			1,128				1,412	1,301	1,301

הערות ספציפיות :

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של מסך החיים הממוצע האפקטיבי.
 *** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
 **** כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
 ***** כולל אופציות על מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
 כולל התחייבויות לא כספיות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

סקירת הנהלה

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

30 בספטמבר 2012							
סיכון אשראי לציבור				הפסדי אשראי ⁽⁴⁾			
סיכון אשראי מאזני ¹ *	סיכון אשראי חוץ מאזני ² *	סיכון אשראי כולל	בסיכון האשראי לציבור נכלל		הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
			אשראי לציבור פגום	סיכון אשראי בעייתי ³			
289	35	324	15	16	1	3	7
1,910	290	2,200	135	163	11	4	49
1,479	2,045	3,524	68	185	10	3	64
1,480	46	1,526	16	22	1	-	12
389	5	394	-	-	-	-	1
2,639	350	2,989	88	121	12	7	62
248	26	274	14	14	(1)	(1)	4
1,072	88	1,160	15	28	3	(1)	11
86	24	110	5	6	1	1	2
1,255	50	1,305	2	13	-	-	2
1,098	237	1,335	47	56	5	2	26
505	134	639	8	11	1	1	5
2,350	176	2,526	-	43	2	-	10
2,270	800	3,070	61	86	(18)	(3)	71
896	233	1,129	60	116	-	-	29
17,966	4,539	22,505	534	880	28	16	355
סיכון אשראי שנכלל בענפי משק השונים:							
79	10	89	-	-	-	-	1
66	20	86	1	5	-	-	1

1. אשראי לציבור בסך 16,766 מיליון ש"ח, וכן השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 1,191 מיליון ש"ח ונכסים הנובעים מפעילות במכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך 9 מיליון ש"ח.
  2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
  3. סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני בגין הציבור שהוא פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
  4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
  5. קיבוצים ומושבים, ארגונים אזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
  6. לרבות תאגידים בשליטתם.
  7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיוור שניתנו "לקבוצות רכישה" בסך 69 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלו בסך 121 מיליון ש"ח.
- * סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי ואשראי לציבור פגום, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

סקירת הנהלה

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

30 בספטמבר 2011

סיכון אשראי לציבור		הפסדי אשראי ⁽⁴⁾					
סיכון אשראי מאזני ¹ *	סיכון אשראי חוץ מאזני ² *	סיכון אשראי כולל	בסיכון האשראי לציבור נכלל		הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
			אשראי לציבור פגום	סיכון אשראי בעייתי ³			
319	34	353	17	16	2	2	9
1,887	358	2,245	161	98	3	16	41
1,302	2,386	3,688	161	73	(3)	2	60
1,327	42	1,369	24	21	(10)	(4)	9
191	14	205	1	1	-	-	-
2,257	353	2,610	94	67	17	16	57
179	22	201	18	16	(5)	(2)	6
979	82	1,061	16	10	4	5	6
73	29	102	7	7	-	1	2
1,352	63	1,415	3	3	-	-	2
1,012	226	1,238	54	41	2	10	23
450	110	560	16	12	-	2	5
2,028	*159	2,187	38	-	-	-	7
2,396	*848	3,244	148	101	(1)	18	97
817	159	976	116	57	4	-	20
16,569	4,885	21,454	874	523	13	66	344
סיכון אשראי שנכלל בענפי משק השונים:							
23	6	29	-	-	-	-	-
35	21	56	2	1	-	-	-

1. אשראי לציבור בסך 15,553 מיליון ש"ח, וכן השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 1,013 מיליון ש"ח ונכסים הנובעים מפעילות במכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך 3 מיליון ש"ח.
  2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
  3. סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני בגין הציבור שהוא פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
  4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
  5. קיבוצים ומושבים, ארגונים אזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
  6. לרבות תאגידים בשליטתם.
  7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיר שניתנו "לקבוצות רכישה" בסך 49 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלו בסך 144 מיליון ש"ח.
- * סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי ואשראי לציבור פגום, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

סקירת הנהלה

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר 2011

סיכון אשראי לציבור		הפסדי אשראי ⁴					
סיכון אשראי מאזני ^{1*}	סיכון אשראי חוץ מאזני ^{2*}	סיכון אשראי כולל	בסיכון האשראי לציבור נכלל		הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
			סיכון אשראי בעייתי ³	אשראי לציבור פגום			
חקלאות	321	33	354	16	15	2	9
תעשייה	1,883	358	2,241	155	114	7	41
בינוי ⁷	1,404	2,291	3,695	122	67	-	60
נדל"ן	1,459	46	1,505	24	20	(10)	8
חשמל ומים	212	8	220	-	-	-	1
מסחר	2,415	344	2,759	78	53	17	49
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	202	21	223	17	16	(4)	4
תחבורה ואחסנה	1,056	81	1,137	14	10	3	6
תקשורת ושרותי מחשב	75	27	102	7	7	-	2
שירותים פיננסיים	1,277	60	1,337	3	3	1	1
שירותים עסקיים אחרים	1,008	225	1,233	45	34	2	27
שירותים ציבוריים וקהילתיים	440	135	575	16	13	-	5
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	2,040	158	2,198	39	-	-	8
אנשים פרטיים-אחר	2,421	814	3,235	128	97	4	93
בגין פעילות לווים בחו"ל	803	217	1,020	116	58	13	29
סך הכל	17,016	4,818	21,834	780	507	36	343
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:							
תנועות ההתיישבות ⁵	20	6	26	-	-	-	-
רשויות מקומיות ⁶	32	29	61	2	1	-	-

1. אשראי לציבור בסך 16,036 מיליון ש"ח, וכן השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 968 מיליון ש"ח ונכסים הנובעים מפעילות במכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך 12 מיליון ש"ח.
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
3. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין הציבור שהוא פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
5. קיבוצים ומושבים, ארגונים אזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
6. לרבות תאגידים בשליטתם.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיור שניתנו "לקבוצות רכישה" בסך 63 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלו בסך 158 מיליון ש"ח.

* סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי ואשראי לציבור פגום, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

סקירת הנהלה

תוספת ד' - חשיפות למדינות - זרות על בסיס מאוחד⁽¹⁾

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות

מועד הפרעון של החשיפה המאזנית		חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽⁴⁾							סך כל החשיפה למדינות זרות:
מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	
מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	
מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	
מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	סך כל החשיפה למדינות זרות:
מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	
מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	
מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	מל"ח	
141	406	59	3	3	547	159	384	4	• ליום 30.9.2012:
13	2	22	-	-	15	15	-	-	מזה LDC
139	467	177	3	3	606	142	458	6	• ליום 30.9.2011:
1	3	22	-	-	4	4	-	1	מזה LDC
128	355	39	3	3	483	137	340	6	• ליום 31.12.2011:
7	2	22	-	-	9	8	1	-	מזה LDC

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים. ליום 30.9.2012 לא היתה לבנק חשיפת אשראי בגין מדינה בודדת, בשיעור העולה על 1% מסך נכסי הבנק (ליום 30.9.2011 ו-31.12.2011 - זהה).

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.

(3) החשיפה המאזנית מוצגת על בסיס "יתרת החוב הרשומה של האשראי".

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן עולה על 0.75% מסך נכסי הבנק

ליום 30.9.2012 לא קיימת בבנק חשיפת אשראי בגין מדינות זרות - בשיעור העולה על 0.75% מסך נכסי הבנק. (ליום 30.9.2011, וליום 31.12.2011 - זהה).

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

חשיפת הבנק בגין מדינות זרות עם בעיות נזילות מסתכמת ליום 30.9.2012 בסך של 9 מיליון ש"ח (31.12.2011 - 1 מיליון ש"ח; 30.9.2011 - 2 מיליון ש"ח).

* חשיפת הבנק למדינות: פורטוגל, ספרד, יוון, איטליה ואירלנד שנכללו בתכנית הסיוע שהושקה על ידי הבנק המרכזי האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית ליום 30.9.2012 - מסתכמת בסך 9 מיליון ש"ח (ליום 31.12.2011 וליום 30.9.2011 - 5 מיליון ש"ח).

אני, יעקב טננבאום, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2012 (להלן: "הדוח").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.

4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:

א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.

ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן

ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

יעקב טננבאום,
מנכ"ל הבנק

27 בנובמבר, 2012

הצהרה (Certification)

אני, אבי רישפן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2012 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
  - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
  - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
  - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה, שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

אבי רישפן
חשבונאי ראשי

27 בנובמבר, 2012

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מרכנתיל דיסקונט בערבון מוגבל והחברות הבנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2012 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך.

הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) ל"דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) ל"דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין

זיו האפט

רואי חשבון

רואי חשבון

27 בנובמבר, 2012

תמצית מאזנים מאוחדים

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2012 (בלתי מבוקר)	30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)	31 בדצמבר 2011 (מבוקר)
נכסים		
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,681	4,596
ניירות ערך**	5,216	3,803
אשראי לציבור	16,766	15,553
הפרשה להפסדי אשראי	(333)	(322)
אשראי לציבור, נטו	16,433	15,231
השקעה בחברות כלולות	5	-
בניינים וציוד	457	467
נכסים בגין מכשירים נגזרים	21	32
נכסים אחרים	282	247
סך הכל נכסים	26,095	24,376
התחייבויות והון		
פקדונות הציבור	21,946	20,364
פקדונות מבנקים	164	188
פקדונות הממשלה	169	157
כתבי התחייבות נדחים	923	914
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	218	239
התחייבויות אחרות	884	803
סך הכל התחייבויות	24,304	22,665
הון עצמי	1,791	1,711
סך הכל התחייבויות והון	26,095	24,376

אבי רישפן
סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

יעקב טננבאום
מנהל כללי

ראובן שפיגל
יו"ר הדירקטוריון

* היתרה כוללת ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 557 מיליוני ש"ח (30.09.2011 - 533 מיליוני ש"ח; 31.12.2011 - 535 מיליוני ש"ח).
** היתרה כוללת ניירות ערך המוצגים לפי השווי ההוגן בסך 4,916 מיליוני ש"ח (30.09.2011 - 3,803 מיליוני ש"ח; 31.12.2011 - 5,037 מיליוני ש"ח).

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 27 בנובמבר 2012.
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		
2011	2011	2012	2011	2012	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
*1,268	*979	964	*330	328	הכנסות ריבית
*551	*438	421	*150	143	הוצאות ריבית
717	541	543	180	185	הכנסות ריבית, נטו
36	13	28	4	14	הוצאות בגין הפסדי אשראי
681	528	515	176	171	הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הכנסות שאינן מריבית
*(50)	*(42)	4	*(36)	(6)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
*371	*278	271	*91	90	עמלות
*36	*36	(1)	*3	(1)	הכנסות (הוצאות) אחרות
357	272	274	58	83	סך הכל הכנסות שאינן מריבית
					הוצאות תפעוליות ואחרות
506	365	361	112	112	משכורות והוצאות נלוות
147	111	112	36	38	אחזקה ופחת בנינים וציוד
164	122	120	43	41	הוצאות אחרות
817	598	593	191	191	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
221	202	196	43	63	רווח לפני מיסים
*59	*70	68	*17	19	הפרשה למיסים על הרווח
162	132	128	26	44	רווח נקי
					רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)
1.30	1.06	1.03	0.21	0.35	מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב
0.13	0.11	0.10	0.02	0.03	מניה בת 0.01 שקלים חדשים - ערך נקוב

* סווג מחדש-בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד-ראה ב"אור 11
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוחות על השינויים בהון העצמי

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012

(בלתי מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר*	יתרת רווח	סך הכל הון עצמי
51	152	203	31	1,485	1,719
יתרה לתחילת התקופה					
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:					
-	-	-	53	-	53
• התאמת ערך					
-	-	-	1	-	1
• נזקי לרווח והפסד בגין ירידת ערך					
-	-	-	(9)	-	(9)
• נזקי לרווח והפסד בגין מימושים					
-	-	-	(17)	-	(17)
• השפעת המס המתייחס					
-	-	-	-	44	44
רווח נקי לתקופה					
51	152	203	59	1,529	1,791
יתרה לסוף התקופה					

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011

(בלתי מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר*	יתרת רווח	סך הכל הון עצמי
51	152	203	(9)	1,495	1,689
יתרה לתחילת התקופה					
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:					
-	-	-	(1)	-	(1)
• התאמת ערך					
-	-	-	(5)	-	(5)
• נזקי לרווח והפסד בגין מימושים					
-	-	-	2	-	2
• השפעת המס המתייחס					
-	-	-	-	26	26
רווח נקי לתקופה					
51	152	203	(13)	1,521	1,711
יתרה לסוף התקופה					

* מהווה התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוחות על השינויים בהון העצמי

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012					
(בלתי מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון עצמי
51	152	203	10	1,551	1,764
-	-	-	90	-	90
-	-	-	16	-	16
-	-	-	(28)	-	(28)
-	-	-	(29)	-	(29)
-	-	-	-	(150)	(150)
-	-	-	-	128	128
51	152	203	59	1,529	1,791

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:

- התאמת ערך
- נזקף לרווח והפסד בגין ירידת ערך
- נזקף לרווח והפסד בגין מימושים
- השפעת המס המתיחס

דיבידנד ששולם

רווח נקי לתקופה

יתרה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011					
(בלתי מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר*	יתרת רווח	סך הכל הון עצמי
51	152	203	33	1,572	1,808
-	-	-	-	(183)	(183)
-	-	-	(64)	-	(64)
-	-	-	(4)	-	(4)
-	-	-	22	-	22
-	-	-	-	132	132
51	152	203	(13)	1,521	1,711

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
השפעה מצטברת, נטו ממס, של יישום לראשונה של ההוראה בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:

- התאמת ערך
- נזקף לרווח והפסד בגין מימושים
- השפעת המס המתיחס

רווח נקי לתקופה

יתרה לסוף התקופה

לשנה שנתיים ביום 31 בדצמבר 2011					
(מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר*	יתרת רווח	סך הכל הון עצמי
51	152	203	33	1,572	1,808
-	-	-	-	(183)	(183)
-	-	-	(31)	-	(31)
-	-	-	(3)	-	(3)
-	-	-	11	-	11
-	-	-	-	162	162
51	152	203	10	1,551	1,764

יתרה לתחילת השנה

השפעה מצטברת, נטו ממס, של יישום לראשונה של ההוראה בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:

- התאמת ערך
- נזקף לרווח והפסד בגין מימושים
- השפעת המס המתיחס

רווח נקי לשנה

יתרה לסוף השנה

* מהווה התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוחות על תזרימי המזומנים - מאוחדים

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר	2012	2011*
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
162	132	128	26	44
**142	**123	165	**42	55
304	255	293	68	99
263	127	170	94	(39)
**(844)	**(433)	(813)	**10	(452)
(1)	**(6)	6	**(10)	(11)
40	7	18	5	5
(10)	**(28)	(24)	**(15)	(16)
(552)	(333)	(643)	84	(513)
2,245	1,628	961	373	322
(131)	(91)	16	99	55
21	21	12	4	-
29	**24	(26)	**42	(3)
66	**67	34	**38	32
2,230	1,649	997	556	406
1,982	1,571	647	708	(8)
1	-	-	-	-
-	-	(1)	-	-
(3,489)	(1,750)	(2,249)	(595)	(856)
-	-	(299)	-	(25)
2,052	1,660	1,860	575	475
845	845	571	455	363
(65)	(53)	(35)	(16)	(10)
49	49	-	4	-
(607)	751	(153)	423	(53)
-	-	(150)	-	-
265	265	150	85	-
(78)	(72)	(193)	(16)	(124)
187	193	(193)	69	(124)
1,562	2,515	301	1,200	(185)
83	42	28	43	(2)
1,458	1,458	3,103	2,772	3,619
3,103	4,015	3,432	4,015	3,432

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי לתקופה
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים
מפעילות (נספח א')

שינוי נטו בנכסים שוטפים -

פקדונות בבנקים

אשראי לציבור

נכסים בגין מכשירים נגזרים

ניירות ערך למסחר

נכסים אחרים

סך הכל שינוי בנכסים שוטפים

שינוי נטו בהתחייבות שוטפות -

פקדונות מהציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות

סך הכל שינוי בהתחייבויות שוטפות

מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת

תזרימי מזומנים לפעילות השקעה

תמורה ממכירת חברה מוחזקת

מזומנים בגין חברה בת שנגרעה (נספח ג')

רכישת ניירות ערך זמינים למכירה

רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון

תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה

תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה

רכישת בניינים וציוד

תמורה ממימוש בניינים וציוד

מזומנים, נטו מפעילות, (לפעילות) השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

דיבידנד ששולם לבעלי המניות

הנפקת כתבי התחייבות נדחים

פרעון כתבי התחייבות נדחים

מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון

גידול (קיטון) במזומנים

השפעת השינויים בשער החליפין על יתרת המזומנים

יתרת מזומנים לתחילת התקופה

יתרת המזומנים לסוף התקופה

* סווג מחדש בגין יישום לראשונה של תקן בינלאומי מס' 7 בנושא: "תזרימי מזומנים" - ראה ביאור 11 (1).

** סווג מחדש - אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוחות על תזרימי המזומנים - על בסיס מאוחד

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר	
2011	*2011	2012	*2011	2012
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)

נספח א'

התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת

64	48	48	15	16
**126	**82	96	**31	33
(12)	(14)	4	26	9
-	-	19	-	1
(5)	-	(2)	(1)	-
(27)	(27)	-	(1)	-
1	-	-	-	-
(21)	10	(42)	(3)	(27)
45	19	19	2	4
54	47	51	16	17
(83)	(42)	(28)	(43)	2
142	123	165	42	55

פחת והפחתות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הפסד (רווח) נטו מניירות ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפדיון
הפרשה לירידת ערכם של ניירות ערך זמינים למכירה
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
רווח מממוש בניינים וציוד
הפסד ממכירת חברה מוחזקת
מסים נדחים, נטו
גידול בעתודה לפיצויי פרישה, נטו
התאמת ערכם של כתבי התחייבות נדחים
הפרשי שער שנזקפו על יתרת המזומנים
סה"כ התאמות לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

נספח ב'

פעולות שלא במזומן

6	3	10	3	10
202	85	(24)	(24)	(29)
-	-	5	-	-

• רכישת בניינים וציוד
• השאלת ניירות ערך (החזרת ניירות ערך שהושאלו)
• מניות שהתקבלו בעסקה למיזוג סטטורי של חברה בת

נספח ג'

נכסים והתחייבויות של חברה בת שאוחדה בעבר ונגרעה בתקופת הדו"ח בעקבות מיזוג סטטורי, ליום המיזוג:

-	-	6	-	-
-	-	(1)	-	-
-	-	5	-	-
-	-	5	-	-
-	-	-	-	-
-	-	(1)	-	-
-	-	(1)	-	-

נכסים
התחייבויות
נכסים והתחייבויות שנגרעו, נטו
מניות שהתקבלו - שלא במזומן
בניכוי - מזומנים שנגרעו
מזומנים של חברה בת שנגרעה

נספח ד'

מידע על ריבית ומיסים שהתקבלו (שולמו)

1,255	946	988	341	326
-	-	7	-	-
(567)	(444)	(408)	(196)	(145)
(68)	(40)	(99)	(15)	(39)

• ריבית שהתקבלה
• דיבידנדים שהתקבלו
• ריבית ששולמה
• מיסים על הכנסה ששולמו

* סווג מחדש בגין יישום לראשונה של תקן בינלאומי מס' 7 בנושא: "תזרימי מזומנים" - ראה ביאור 11/1.
** סווג מחדש - אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

א. כללי

(1) בנק מרכנתיל דיסקונט הינו תאגיד בנקאי. תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים המאוחדים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2012, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן: "הקבוצה" או "המאוחד").

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ערוכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) לדיווח כספי לתקופות ביניים, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות הכספיים שנתיים.

(2) דוחות הביניים הנ"ל ערוכים (בכפוף לאמור בסעיפים ד', ו' להלן), לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2011. יש לעיין בהם יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011 והביאורים המצורפים להם.

(3) תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27.11.2012.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים הוכנה על פי מדרג תקני דוח כספי, כדלקמן:

- ככלל, הדוחות הכספיים ערוכים על פי הכללים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן: "הוראות המפקח").
- בנושאים מסוימים שצוינו בהוראות המפקח - יושמו תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שאומצו. עם זאת, במקרים בהם עושה התקן הבינלאומי שימוש בהגדרות שקיימות כבר ב"הוראות המפקח" - יושמו ההגדרות שב"הוראות המפקח".
- בנושאים שלגביהם התקן הבינלאומי שאומץ, מפנה לתקן בינלאומי שטרם אומץ - יושמו "הוראות המפקח".
- בנושאים הנמצאים בתכולת היישום של תקני הדיווח הבינלאומי, שלא נקבע לגביהם טיפול ספציפי בתקני הדיווח הבינלאומי, או ב"הוראות המפקח" - יושמו כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ג. שימוש באומדנים

עריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו - כרוכה בשיקול דעת, הנחות ושימוש באומדנים שהשפיעו על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. האומדנים מבוססים על הנחות שנערכו על ידי הנהלת הבנק והן כרוכות באי ודאות או רגישות למשתנים שונים. הערכות הנהלה מבוססות על ניסיון העבר, נתונים נצפים והנחות סבירות המותאמות לנסיבות של כל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם מתעדכנים באופן שוטף, ותוצאותיהם נזקפות לדוחות הכספיים בתקופה שבה נערך העדכון. יובהר עם זאת, שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים הנ"ל, עשויה להיות שונה מההערכות שנכללו בדוחות הכספיים.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. שימוש באומדנים (המשך)

בעקבות נייר עמדה שהופץ על ידי אגף שוק ההון הביטוח והחסכון במשרד האוצר, בחודש יולי 2012, הכולל עדכון אפשרי ל"לוחות התמותה", הנחה בנק ישראל את התאגידים הבנקאיים לכלול בחישוב התחייבויותיהם לתשלום זכויות עובדים את ההשלכות הנובעות מהעדכונים הצפויים ב"לוחות התמותה" בהתאם להמלצות שנכללו במסמך. לאור האמור לעיל, עדכן הבנק בתקופת הדוח את האומדנים לגבי זכויות עובדים מסוימות. עדכון האומדנים כאמור, הגדיל את התחייבות הבנק ליום 30.9.2012 בגין זכויות עובדים אלו בסך של כ- 1 מיליון ש"ח.

פרט לכך, ההערכות והאומדנים ששימשו בדוחות הרבעוניים ליום 30.9.2012, עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.2011, בכפוף לאומדנים שנערכו בעקבות יישום כללי חשבונאות והוראות דווח חדשות, כמפורט להלן.

ד. שינויי סיווג

(1). בעקבות יישומן לראשונה של הוראות בנק ישראל בנושא: "מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי" (ראה סעיף ו' (2) להלן), סיווג הבנק מחדש נתונים כספיים תוצאתיים מסוימים הכלולים בנתוני ההשוואה של תמצית דוחות כספיים אלה, כדלקמן:

- הוצאות מימון, נטו, בגין: הפרשי שער, רווחים ממימוש אגרות חוב, התאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, הכנסות והוצאות ממכשירים נגזרים, שהסתכמו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 בסך של 42 ו- 36 מיליון ש"ח, בהתאמה (2011 - 50 מיליון ש"ח), ונכללו בדוחות הכספיים שפורסמו בעבר בסעיף "רווח מפעילות מימון", סווגו מחדש ומוצגים בנתוני ההשוואה הכלולים בתמצית דוחות כספיים אלה בסעיף: "הכנסות מימון שאינן מריבית".
- הכנסות מעמלות מעסקי מימון, שהסתכמו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 בסך של 23 ו- 7 מיליון ש"ח, בהתאמה (2011 - 30 מיליון ש"ח), ונכללו בדוחות הכספיים שפורסמו בעבר בסעיף "רווח מפעילות מימון", סווגו מחדש ומוצגים בנתוני ההשוואה הכלולים בתמצית דוחות כספיים אלה בסעיף: "עמלות".
- רווחים ממימוש בניינים וציוד שהסתכמו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 בסך של 35 ו- 2 מיליון ש"ח, בהתאמה (2011 - 35 מיליון ש"ח), ונכללו בדוחות הכספיים שפורסמו בעבר בסעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות, נטו", סווגו מחדש ומוצגים בנתוני ההשוואה הכלולים בתמצית דוחות כספיים אלה בסעיף: "הכנסות אחרות".

(2). בעקבות יישומו לראשונה של תקן החשבונאות הבינלאומי IAS 7 בנושא: "תזרימי מזומנים" (ראה סעיף ו' (1) להלן), סיווג הבנק מחדש נתונים בגין תזרימי מזומנים, המתייחסים לנכסים שוטפים והתחייבויות שוטפות, הכלולים בנתוני ההשוואה של תמצית הדוחות על תזרימי המזומנים, כדלקמן:

- שינויים נטו בגין נכסים שוטפים (פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, וניירות ערך למסחר) שהסתכמו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 בסך של 299 ו- (109) מיליון ש"ח, בהתאמה (2011 - 541 מיליון ש"ח), ונכללו בדוחות הכספיים שפורסמו בעבר במסגרת: "תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים". סווגו מחדש, ומוצגים בנתוני ההשוואה הכלולים בתמצית דוחות כספיים אלו במסגרת "פעילות שוטפת".

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. שינויי סיווג (המשך)

- שינויים נטו בגין התחייבויות שוטפות (פקדונות מבנקים, פקדונות הציבור, ופקדונות הממשלה, שהסתכמו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011 בסך של 1,558 ו- 476 מיליון ש"ח, בהתאמה (2011 - 2,135 מיליון ש"ח), ונכללו בדוחות הכספיים שפורסמו בעבר במסגרת: "פעילות בהתחייבויות והון", סוגו מחדש ומוצגים בנתוני ההשוואה הכלולים בתמצית דוחות כספיים אלו במסגרת: "פעילות שוטפת".
- (3) בעקבות השינויים במבנה הארגוני של הבנק שאושרו על ידי הדירקטוריון ביום 1 באפריל 2012, ונכנסו לתוקף ביום 1 במאי 2012, חלו שינויים בהגדרת מגזרי הפעילות כדלקמן:
- **מגזר משקי בית -** הורחבה תכולת המגזר והוא כולל (לאחר השינוי) לקוחות פרטיים שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל, על 300 אלפי ש"ח (עד ליום 1.5.2012 - 200 אלף ש"ח).
- **מגזר עסקים קטנים -** הורחבה תכולת המגזר והוא כולל (לאחר השינוי) לקוחות עסקיים שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה על 7 מיליון ש"ח (עד ליום 1.5.2012 - 1 מיליון ש"ח).
- **מגזר בנקאות מסחרית -** שונתה תכולת המגזר, והוא כולל (לאחר השינוי) לקוחות עסקיים שהיקף האשראי שניתן להם עולה על 7 מיליון ש"ח (עד ליום 1.5.2012 - 1 מיליון ש"ח), שאינם משתייכים למגזר הבנקאות העסקית.
- **מגזר הבנקאות העסקית -** צומצמה תכולת המגזר והוא כולל (לאחר השינוי) לקוחות עסקיים שהיקף האשראי שניתן להם עולה על 40 מיליון ש"ח (עד ליום 1.5.2012 - 15 מיליון ש"ח) וחברות ציבוריות. השינויים בתכולת מגזרי הפעילות כאמור, חייבו את הבנק להקצות מחדש את ההכנסות וההוצאות התקופתיות, בהתאם להגדרות החדשות שפורטו לעיל. הקצאת ההוצאות התבססה על סקר הוצאות מקיף שנערך ברבעון השלישי של שנת 2012 בכל יחידות הבנק, ותוצאותיו נכללו לראשונה בדוחות הכספיים ליום 30.9.2012 - נתוני ההשוואה הרלוונטיים לתקופות קודמות סווגו בהתאם. מכיוון שתוצאות סקר ההוצאות מבוססות על הנחות ואומדנים שונים, ייתכן כי בעתיד, לאחר שהתוצאות שהתקבלו ייבחנו וינותחו לאורך זמן, יחולו שינויים בסיווגם של תוצאות אלו.

ה. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנק בתקופה שלפני יישומם

(1) אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) - כללי

בחודש יולי 2006, פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) (להלן: "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS - לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(1) אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) - כללי (המשך)

בהקשר לכך, פרסם בנק ישראל ביום 7 ביוני 2009 מסמך, הכולל מתווה לאימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בדיווחים הכספיים של התאגידים הבנקאיים בישראל.

המתווה עורך אבחנה בין תקני דיווח הנוגעים לנושאים הנמצאים בליבת העסק הבנקאי, לבין תקני דיווח אחרים, כדלקמן:

א. תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שאינם נוגעים בנושאים הקשורים לליבת העסק הבנקאי יאומצו בהדרגה בשנים 2012-2011 (לגבי ישום תקנים אלו על ידי הבנק בתקופת הדוח - ראה סעיף ו' להלן). על אף האמור לעיל, עד כה טרם אומץ התקן הבינלאומי IAS 19 - בנושא: "זכויות עובדים" (על פי טיוטת תיקון להוראות בנקאי תקין שהופצה על ידי בנק ישראל ביום 18 ביוני 2012, צפויים התאגידים הבנקאיים לאמץ את כללי המדידה והדיווח של תקן זה החל מיום 1 בינואר 2014).

ב. תאריך היעד המקדמי המוצע ליישום תקני הדוח הכספי הבינלאומיים הנוגעים לנושאים הקשורים לליבת העסק הבנקאי יהיה 1.1.2013, בכפוף להחלטה סופית שעתיד בנק ישראל לקבל בעניין זה, שתושפע, בין היתר מלוח הזמנים שיקבע בארה"ב, ומהתקדמות "תהליך ההתכנסות" - בין גוף התקינה הבינלאומית וגוף התקינה בארה"ב.

(2) אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פרסם בנק ישראל הוראה בנושא: "אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית".

ההוראה מאמצת את כללי החשבונאות הנהוגים בבנקים בארה"ב בכל הנוגע למדידה, סיווג והכרה בהכנסות והוצאות של סעיפים תוצאתיים מסוימים, לרבות:

- הכנסות מעמלות הקשורות ל"צירת הלואה" - יהוו חלק מהכנסות הריבית האפקטיביות שזוקף התאגיד הבנקאי בגין ההלוואה, וייזקפו לפיכך לדוח הרווח והפסד לאורך חיי ההלוואה (ולא עם גבייתן בפועל).
- הוצאות ישירות בגין "צירת הלואה" יידחו וייזקפו לדוח הרווח והפסד במקביל לזקיפת ההכנסות בגין ההלוואה זו.

ההנחיות שנכללו בהוראה, מהוות שינוי מרחיק לכת ביחס לכללי המדידה וההכרה בהכנסה הנהוגים כיום. עם זאת, עד כה טרם פורסמו על ידי בנק ישראל הנחיות לצורך הגדרת מרכיבי העמלות הקשורות ל"צירת הלואה" וההוצאות הישירות בגין "צירת ההלוואה".

המועד המקורי ליישום ההנחיות שנכללו בהוראה, נקבע ליום 1.1.2013. עקב מורכבות ההנחיות שנכללו בהוראה ולאור פניות שהתקבלו מהתאגידים הבנקאיים, הפיץ בנק ישראל ביום 25 ביולי 2012 תיקון להוראה זו, הדוחה את המועד שנקבע ליישום ההוראה ליום 1 בינואר 2014. הבנק נערך ליישום הכללים שנקבעו בהוראה במועד כניסתם לתוקף. עם זאת, מכיוון שעד כה טרם נקבעו על ידי בנק ישראל הקריטריונים לסיווג הכנסות והוצאות הקשורות ליצירת ההלוואה, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את ההשלכות שעשויות להיות ליישום הכללים שנקבעו בהוראה, על התוצאות הכספיות של הבנק בעתיד.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(4) טיוטת הוראה בנושא: "קיצוז נכסים והתחייבויות"

בעקבות שינויים שחלו בתקינה החשבונאית בארה"ב, הופצה על ידי בנק ישראל ביום 2 באוגוסט 2012 טיוטת תיקון להוראות הדיווח לציבור (להלן: "הוראות הדיווח") בנושא: "קיצוז נכסים והתחייבויות", במטרה להתאים את הוראות הדיווח הקיימות בנושא זה, לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

הוראות הדיווח הקיימות מאפשרות לתאגידים הבנקאיים לקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מעסקאות שבוצעו עם אותו צד נגדי, בהתקיים תנאים מסוימים (ראה ביאור 1 יט' בדוחות הכספיים ליום 31.12.2011).

טיוטת התיקון להוראות הדיווח, כוללת הרחבות להוראות הדיווח והבהרות נוספות ובכללן:

- התאגידים הבנקאיים יידרשו לשקול קיומם של תנאים לגרעת נכסים והתחייבויות, הכלולים בהוראת הדיווח לציבור - קודם לקיצוזם של נכסים והתחייבויות אלו.
- קיצוז נכסים והתחייבויות יותר, רק אם קיים בטחון סביר שזכות התאגיד הבנקאי לקיצוז תהיה תקפה גם במקרה שהצד הנגדי יפשוט את הרגל.
- הותר לתאגידים הבנקאיים לקזז סכומי שווי הוגן בגין מכשירים נגזרים הנובעים מעסקאות במכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי, בכפוף לקיום הסדר להתחשבנות נטו בין הצדדים (אף אם אין בכוונת התאגיד הבנקאי לפרוע את ההתחייבויות, או לממש את הנכסים, על בסיס נטו).

התיקונים שנכללו בטיטת הוראת הדיווח עתידיים להיכנס לתוקף ביום 1.1.2013.

(5) טיוטת הוראה בנושא: "דוח על הרווח הכולל"

ביום 26 באוגוסט 2012 הפיץ בנק ישראל טיוטת הוראה בנושא: "דוח על הרווח הכולל", במטרה להתאים את מתכונת הצגת הדוחות הכספיים למתכונת שאושרה על ידי המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב בשנת 2011.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(5) טיוטת הוראה בנושא: "דוח על הרווח הכולל" (המשך)

על פי ההנחיות שנכללו בטיטוט ההוראה ייכללו השינויים בפריטים מסויימים המהווים "רווח כולל אחר", בדו"ח נפרד שייקרא: "דוח על הרווח הכולל", במקום דוח על השינויים בהון העצמי.

הכללים שפורסמו בטיטוט ההוראה צפויים להכנס לתוקף בתחילת שנת 2013 ויישמו בדרך של "הצגה למפרע". להערכת הנהלת הבנק ליישום הכללים שנקבעו בטיטוט ההוראה לא תהיה השלכה מהותית על הדוחות הכספיים.

ו. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדיווח

(1) אימוץ תקני דיווח בינלאומיים (IFRS) מסוימים.

בהמשך למתווה שנקבע על ידי בנק ישראל ביום 7 ביוני 2009, במסגרתו החליט בנק ישראל ליישם, בשלב הראשון את תקני הדיווח הבינלאומיים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - (ראה סעיף ה'1) לעיל) - פרסם בנק ישראל ביום 30 בנובמבר 2011 הוראה, במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים לאמץ החל מיום 1.1.2012 ארבע תקני דיווח בינלאומיים חדשים, כדלקמן:

• תקן חשבונאות בינלאומי מס' 12 - בנושא: "מסים על הכנסה"

ההוראה מאמצת את ההנחיות שנכללו בתקן הבינלאומי, בתוספת התאמות ודגשים שונים, ובכללם:

- הנחיה לרישום "נכס מס", רק כאשר ההסתברות למימוש הנכס עולה על 50%.
- הנחיה לחישוב "מסים נדחים", בתנאי "אי ודאות".
- הבהרות לגבי התהליכים, הראיות והגורמים שאליהם צריך תאגיד בנקאי להתייחס במסגרת השיקולים לרישום "נכס מס נדחה".
- הבהרות לגבי התנאים להסתמכות על מכירה עתידית של השקעה - כמקור לרישום "נכס מס נדחה" בגין ירידת ערך ההשקעה במועד הדיווח.

• תקן חשבונאות בינלאומי מס' 7 - בנושא: "דוחות תזרים מזומנים"

ההוראה מאמצת את ההנחיות שנכללו בתקן הבינלאומי לרבות:

- התאמת המונחים בהוראות הדיווח לציבור, למונחים שנכללו בתקן הבינלאומי, ובכללם: "תזרימי מזומנים מפעילות השקעה" (במקום "תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים"), ו"תזרימי מזומנים מפעילות מימון" (במקום "תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון").
- תזרימי המזומנים שיוצגו בדוח יתבססו על שימוש "בשיטה העקיפה".
- הדוח יכלול גילוי נוסף, לגבי ריבית ומסים ששולמו או התקבלו, והשפעת תנודות בשער החליפין על יתרות המזומנים.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ו. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדיווח (המשך)

(1) אימוץ תקני דיווח בינלאומיים (IFRS) מסוימים (המשך)

• תקן חשבונאות בינלאומי מס' 24 - בנושא: "צדדים קשורים"

ההוראה מאמצת את ההנחיות שנכללו בתקן הבינלאומי, לרבות דרישה לגילוי מידע המתייחס ל"אנשי מפתח ניהוליים" (בנוסף למידע לגבי הדירקטורים והמנהל הכללי - הכלול בהוראות הדיווח הנוכחיות).

• תקן בינלאומי מס' 23 - בנושא: "עלויות אשראי"

ההוראה מאמצת את ההנחיות שנכללו בתקן הדיווח הבינלאומי, בתוספת הבהרה, לפיה - כתנאי להיוון עלויות אשראי, יידרשו התאגידים הבנקאיים לקבוע מדיניות, נהלים ובקורות - לגבי הקריטריונים להיוון עלויות אלה.

הבנק מיישם את הכללים שנכללו בתקני החשבונאות הבינלאומיים שאומצו, כאמור לעיל, החל מהמועד שנקבע בהוראה - 1.1.2012. ליישום התקנים לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(2) מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד

ביום 29 בדצמבר 2011 פרסם בנק ישראל הוראה בנושא: "מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי".

ההוראה מתאימה את המתכונת להצגת התוצאות הכספיות בדוח הרווח והפסד, למתכונת המקובלת בתאגידים הבנקאיים בארה"ב, כדלקמן:

• במקום סעיף "רווח מפעילות מימון", יכלול דוח רווח והפסד שלושה מרכיבים, כדלקמן:

• הכנסות ריבית.

• הוצאות ריבית.

• הכנסות מימון שאינן מריבית (שיכלול את התוצאות הכספיות מפעילות מימון, בגין פריטים שאינם מהכנסות או הוצאות ריבית, לרבות: הכנסות, נטו, בגין מכשירים נגזרים לא מגדרים, התאמה לשווי שוק (לרבות מימוש) של השקעות באגרות חוב ובמניות, הפרשי שער, נטו, וכו').

• סיווגם של פריטים מסוימים (כגון: רווחים מהשקעה במניות ודיבידנדים ממניות זמינות למכירה), ישונה, והם ייכללו בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית", במקום בסעיף: "הכנסות תפעוליות".

• תאומץ הגישה הנהוגה בארה"ב המצמצמת למינימום את תכולת סעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות", באופן שסעיף זה יכלול רק פריטים שאינם רגילים ואינם שכיחים. לפיכך, רווחי הון ממכירת מניות או ממכירת בניינים וציוד - ייכללו במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" או בסעיף "הכנסות אחרות".

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

1. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדיווח (המשך)

(2) מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד (המשך)

- עמלות מעסקי מימון (כגון: עמלות ערבות, ועמלות בגין מכשירים חוץ מאזניים אחרים), ייכללו במסגרת סעיף "עמלות" או בסעיף "הכנסות ריבית" - במקום בסעיף "רווח מפעילות מימון".

הבנק מיישם את כללי הדיווח החדשים, החל מהמועד שנקבע בהוראה - 1.1.2012.

בעקבות יישום הכללים החדשים, כאמור, שונה סיווגם של פריטים מסוימים בדוח הרווח והפסד (המתייחסים ל"הכנסות מריבית", "הכנסות מימון שאינן מריבית", "עמלות" ו"רווח מפעילות בלתי רגילות"). נתוני ההשוואה הכלולים בתמצית דוחות כספיים אלו סווגו בהתאם (ראה סעיף ד' (1) לעיל).

(3) עסקאות עם בעלי שליטה

ביום 30 בנובמבר 2011, פרסם בנק ישראל הוראות בנוגע ליישום הטיפול החשבונאי בעסקאות בין תאגיד בנקאי לבין בעל השליטה בו. ההוראה מאמצת את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה.

ההוראות שנכללו בתקן חשבונאות מס' 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ייושמו רק במקרים שעבורם לא קיימת התייחסות בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2012, ויושמה על ידי הבנק החל ממועד זה. ליישום הכללים לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(4) מדידות "שווי הוגן"

ביום 23 באוגוסט 2012 הפיץ בנק ישראל טיוטת הוראה המתקנת את הוראות הדיווח לציבור בנושא: "מדידת שווי הוגן", ומתאימה אותן לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה.

בין היתר כוללת טיוטת ההוראה מתכונת גילוי חדשה בנוגע לדרישות גילוי מסוימות בנושא שווי הוגן שנקבעו בתקינה החשבונאית בארה"ב. לפיכך התאים הבנק החל מהדיווח הכספי ליום 30.9.2012 את מתכונת הדיווח שנכללה בביאור 10 להלן, וסיווג מחדש את נתוני ההשוואה, בהתאם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 2 - ניירות ערך

30 בספטמבר 2012				
(לא מבוקר)				
התאמה לשווי הוגן				
הערך במאזן	עלות מופחתת*	רווחים	הפסדים	שווי הוגן**
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
212	212	2	-	214
88	88	1	-	89
300	300	3	-	303
אגרות חוב מוחזקות לפדיון ⁽⁴⁾				
• של ממשלת ישראל				
• של מוסדות פיננסיים בישראל				
ניירות ערך זמינים למכירה				
אגרות חוב ⁽¹⁾ -				
3,760	3,685	75	-	3,760
719	703	18	2	719
375	377	9	11	375
4,854	4,765	102	13	4,854
12	12	-	-	12
4,866	4,777	102***	13***	4,866
מניות ⁽²⁾ ⁽³⁾				
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				
ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב -				
13	13	-	-	13
4	4	-	-	4
25	24	1	-	25
6	6	-	-	6
2	2	-	-	2
50	49	1****	-	50
סך הכל ניירות ערך למסחר				
5,216	5,126	106	13	5,219
סך הכל ניירות ערך				

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.
 ** נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 12 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שווי הוגן.
 *** כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
 **** נזקף לדוח רווח והפסד.

הערות:

- (1) לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 11 ו-12.
- (2) הסעיף כולל יתרה בסך 8 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
- (3) בתקופת הדוח סיווג הבנק הפרשות לירידת ערך מניות ואגרות חוב זמינות למכירה בסך של 19 מיליון ש"ח כ"ירידת ערך בעלות ואופי שונה מזמני" וזקף אותן לדוח הרווח והפסד.
- (4) אגרות החוב המוחזקות לפדיון מוצגות לפי העלות בתוספת ריבית והפרשי הצמדה שנצברו.
- (5) כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 11 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

30 בספטמבר 2011				
(בלתי מבוקר)				
התאמה לשווי הוגן				
שווי הוגן**	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת*	הערך במאזן
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ניירות ערך זמינים למכירה				
אגרות חוב: ⁽¹⁾				
2,700	14	5	2,709	2,700
822	11	8	825	822
171	12	5	178	171
3,693	37	18	3,712	3,693
16	-	-	16	16
מניות ⁽²⁾				
3,709	***37	***18	3,728	3,709
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				
ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב: ⁽¹⁾				
26	-	-	26	26
11	1	-	12	11
40	2	-	42	40
14	-	-	14	14
91	3	-	94	91
3	-	-	3	3
מניות				
94	***3	-	97	94
3,803	40	18	3,825	3,803
סך הכל ניירות ערך למסחר				

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.
 ** נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 16 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שווי הוגן.
 *** כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
 **** נזקף לדוח רווח והפסד.

הערות:

- (1) לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 11 ו-12.
 (2) הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר 2011

(מבוקר)

התאמה לשווי הוגן				
שווי הוגן**	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת*	הערך במאזן
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ניירות ערך זמינים למכירה				
אגרות חוב ⁽¹⁾				
4,003	4	24	3,983	4,003
758	8	11	755	758
195	16	7	204	195
4,956	28	42	4,942	4,956
15	-	-	15	15
4,971	***28	***42	4,957	4,971
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				
ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב				
17	-	-	17	17
6	-	-	6	6
33	2	-	35	33
10	-	-	10	10
66	****2	-	68	66
5,037	30	42	5,025	5,037
סך הכל ניירות ערך				

* עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 15 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שווי הוגן.

*** כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.

**** נזקף לדוח רווח והפסד.

הערה:

הסעיף כולל יתרות בסך 10 מיליון ש"ח בגין החזקה בשיעור 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי

א. אשראי לציבור (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2012		
(לא מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
12,734	294	13,028
3,699	39	3,738
16,433	333	16,766
42	1	43

אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני*

אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי**

סך הכל אשראי לציבור

מזה: התחייבות לקוחות עבור קיבולים

30 בספטמבר 2011		
(לא מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
11,827	276	12,103
3,404	46	3,450
15,231	322	15,553
42	-	42

אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני*

אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי**

סך הכל אשראי לציבור

מזה: התחייבות לקוחות עבור קיבולים

31 בדצמבר 2011		
(מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
12,410	279	12,689
3,306	41	3,347
15,716	320	16,036
39	1	40

אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני*

אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי**

סך הכל אשראי לציבור

מזה: התחייבות לקוחות עבור קיבולים

* לרבות אשראי שנבחן על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי. לפירוט נוסף לגבי אשראי שנבדק על בסיס פרטני - ראה סעיף ב' להלן.

** אשראי שההפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי בשיטת "עומק הפיגור", ואשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי (ראה פרוט נוסף בסעיף ג' להלן).

ביאור 3 - אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

1. האשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני כולל (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2012		
(לא מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
436	98	534
-	-	-
24	3	27
12,274	193	12,467
12,298	196	12,494
12,734	294	13,028

אשראי לציבור "פגום"

אשראי לציבור אחר, בפיגור העולה על 90 יום**

אשראי לציבור אחר, בפיגור העולה על 30 יום ועד 90 יום**

אשראי לציבור אחר (שאינו פגום)**

סך הכל אשראי לציבור שאינו פגום

סך הכל אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

30 בספטמבר 2011		
(לא מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
423	100	523
1	-	1
30	5	35
11,373	171	11,544
11,404	176	11,580
11,827	276	12,103

אשראי לציבור "פגום"

אשראי לציבור אחר, בפיגור העולה על 90 יום**

אשראי לציבור אחר, בפיגור העולה על 30 יום ועד 90 יום**

אשראי לציבור אחר (שאינו פגום)**

סך הכל אשראי לציבור שאינו פגום

סך הכל אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

31 בדצמבר 2011		
(מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
412	95	507
1	-	1
29	6	35
11,968	178	12,146
11,998	184	12,182
12,410	279	12,689

אשראי לציבור "פגום"

אשראי לציבור אחר, בפיגור העולה על 90 יום**

אשראי לציבור אחר, בפיגור העולה על 30 יום ועד 90 יום**

אשראי לציבור אחר (שאינו פגום)**

סך הכל אשראי לציבור שאינו פגום

סך הכל אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

* אשראי שאינו צובר הכנסות ריבית, למעט אשראים מסוימים בארגון מחדש, כמפורט בסעיף 4 להלן.
 ** אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני (המשך)

2. פרטים לגבי אשראי לציבור פגום

31.12.2011	30.9.2011	30.9.2012
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
320	323	341
187	200	193
507	523	534

אשראי לציבור "פגום", בגינו קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני

אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני

3. פרטים לגבי אשראי לציבור פגום, בחתך סוגי הפרשות

31.12.2011	30.9.2011	30.9.2012
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
41	39	112
466	484	422
507	523	534

אשראי לציבור פגום שנמדד לפי "שווי הבטחון"

אשראי לציבור פגום אחר (נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים)

4. פרטים לגבי אשראי בעייתי בארגון מחדש

30 בספטמבר 2012		
(לא מבוקר)		
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
18	7	25
-	-	-
8	-	8
150	20	170
176	27	203

אשראי שאינו צובר הכנסות ריבית

אשראי שצובר הכנסות ריבית בפיגור העולה על 90 יום

אשראי שצובר הכנסות ריבית בפיגור העולה על 30 יום ועד 90 יום

אשראי אחר שצובר הכנסות ריבית

סך הכל אשראי בעייתי שאורגן מחדש

בגין אשראים אלה קיימות ההתחייבויות למתן אשראי נוסף בסך 1 מיליון ש"ח.

ביאור 3 - אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

4. פרטים לגבי אשראי בעייתי בארגון מחדש (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 בספטמבר 2011			אשראי שאינו צובר הכנסות ריבית אשראי שצובר הכנסות ריבית, בפיגור העולה על 90 יום אשראי שצובר הכנסות ריבית בפיגור העולה על 30 יום ועד 90 יום אשראי אחר שצובר הכנסות ריבית סך הכל אשראי בעייתי שאורגן מחדש
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	
8	1	9	
-	-	-	
4	-	4	
150	17	167	
162	18	180	
31 בדצמבר 2011			אשראי שאינו צובר הכנסות ריבית אשראי שצובר הכנסות ריבית, בפיגור העולה על 90 יום אשראי שצובר הכנסות ריבית בפיגור העולה על 30 יום ועד 90 יום אשראי אחר שצובר הכנסות ריבית סך הכל אשראי בעייתי שאורגן מחדש
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	
6	1	7	
-	-	-	
5	-	5	
158	27	185	
169	28	197	

בגין אשראים אלו קיימות התחייבויות למתן אשראי נוסף ליום 30 בספטמבר 2011, בסך של 1 מיליון ש"ח (31.12.2011 - זהה).

5. נתונים תוצאתיים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר	
2011	2011	2012	2011	2012
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
164	158	186	167	181
432	460	327	388	346
2	2	6	-	2
93	69	69	23	24

יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום:

- שצובר הכנסות ריבית
- שאינו צובר הכנסות ריבית
- הכנסות ריבית שנרשמו בגין אשראי זה:
- על בסיס מזומן (נזק לדוח רווח והפסד)
- על בסיס חוזי (תיאורטי, לא נרשם בספרי הבנק)

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי

1. הלוואות לדיור שבגינן נערכה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314: (במיליוני ש"ח)

ליום 30 בספטמבר 2012							
(לא מבוקר)							
סך הכל	הלוואות שמוחזרו***	בפיגור העולה על 90 יום					בפיגור של 30 עד 90 יום
		מל 2 ועד 3 חודשים	מל 3 ועד 6 חודשים	מל 6 ועד 15 חודשים	מל 15 ועד 33 חודשים	מל 33 ועד 3 חודשים	סה"כ מעל 3 חודשים
3	-	-	-	-	1	2	3
-	-	-	-	-	-	-	-
24	-	7	6	6	2	3	17
4	-	-	-	1	1	2	4
20	-	7	6	5	1	1	13

סכום הפיגור

מזה: יתרת ההפרשה לריבית*

יתרת חוב רשומה

מזה: יתרת ההפרשה להפסדי אשראי**

יתרת חוב, נטו

ליום 30 בספטמבר 2011							
(לא מבוקר)							
סך הכל	הלוואות שמוחזרו***	בפיגור העולה על 90 יום					בפיגור של 30 עד 90 יום
		מל 2 ועד 3 חודשים	מל 3 ועד 6 חודשים	מל 6 ועד 15 חודשים	מל 15 ועד 33 חודשים	מל 33 ועד 3 חודשים	סה"כ מעל 3 חודשים
3	-	-	-	-	1	2	3
-	-	-	-	-	-	-	-
21	-	6	5	4	3	3	15
5	-	-	-	1	2	2	5
16	-	6	5	3	1	1	10

* בגין ריבית על סכומים שפיגור.

** לא כולל יתרת הפרשות לריבית.

*** הלוואות בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של הלוואה ושונה לוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם נפרעה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי (המשך)

1. הלוואות לדיור שבגינן נערכה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314: (במיליוני ש"ח) (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2011							
(מבוקר)							
בפיגור של 30 עד 90 יום							
מפלגה העולה על 90 יום							
מפלגה 2 ועד 3 חודשים	מפלגה 3 ועד 6 חודשים	מפלגה 6 ועד 15 חודשים	מפלגה 15 ועד 33 חודשים	מפלגה 33 ועד מעל 33 חודשים	סה"כ מעל 3 חודשים	הלוואות שמוחזרו***	סך הכל
-	-	-	1	2	3	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-
6	8	3	2	3	16	-	22
-	-	-	1	2	4	-	4
6	8	2	1	1	12	-	18

סכום הפיגור

מזה: יתרת ההפרשה לריבית *

יתרת חוב רשומה

מזה: יתרת ההפרשה להפסדי

אשראי**

יתרת חוב, נטו

* בגין ריבית על סכומים שפיגור.

** לא כולל יתרת הפרשות לריבית.

*** הלוואות בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של הלוואה ושונה לוח הסיילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם נפרעה.

2. אשראי לציבור אחר, שלא נבדק פרטנית

30 בספטמבר 2012		
(לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב, נטו
7	2	5
6	1	5
1,321	26	1,295
1,334	29	1,305

אשראי בפיגור העולה על 90 יום

אשראי לציבור בפיגור העולה על 30 יום ועד 90 יום

אשראי לציבור אחר

סך הכל אשראי לציבור שלא נבדק פרטנית

30 בספטמבר 2011		
(לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב, נטו
16	3	13
9	2	7
1,363	34	1,329
1,388	39	1,349

אשראי בפיגור העולה על 90 יום

אשראי לציבור בפיגור העולה על 30 יום ועד 90 יום

אשראי לציבור אחר

סך הכל אשראי לציבור שלא נבדק פרטנית

31 בדצמבר 2011		
(מבוקר)		
יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב, נטו
11	3	8
9	2	7
1,240	28	1,212
1,260	33	1,227

אשראי בפיגור העולה על 90 יום

אשראי לציבור בפיגור העולה על 30 יום ועד 90 יום

אשראי לציבור אחר

סך הכל אשראי לציבור שלא נבדק פרטנית

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירים אשראי חוץ מאזניים.

1. התפתחות ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30.9.2012
(לא מבוקר)

על בסיס קבוצתי			
על בסיס פרטני	לפי עומק הפיגור	אחר	סך הכל
97	4	242	343
33	-	(5)	28
(78)	-	(6)	(84)
48	-	20	68
(30)	-	14	(16)
100	4	251	355

יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת ההפרשה ליום 30.9.2012

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30.9.2012
(לא מבוקר)

על בסיס קבוצתי			
על בסיס פרטני	לפי עומק הפיגור	אחר	סך הכל
96	5	247	348
13	(1)	2	14
(24)	-	(2)	(26)
15	-	4	19
(9)	-	2	(7)
100	4	251	355

יתרת ההפרשה ליום 1 ביולי 2012

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת ההפרשה ליום 30.9.2012

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30.9.2011
(לא מבוקר)

על בסיס קבוצתי			
על בסיס פרטני	לפי עומק הפיגור	אחר	סך הכל
136	4	257	397
18	1	(6)	13
(95)	-	(40)	(135)
42	-	27	69
(53)	-	(13)	(66)
101	5	238	344

יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת ההפרשה ליום 30.9.2011

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירים אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. התפתחות ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30.9.2011

(לא מבוקר)			
על בסיס קבוצתי			
סך הכל	אחר	לפי עומק הפיגור	על בסיס פרטני
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
345	236	5	104
4	(6)	-	10
(32)	(2)	-	(30)
27	10	-	17
(5)	8	-	(13)
344	238	5	101

יתרת ההפרשה ליום 30 ביוני 2011

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת ההפרשה ליום 30.9.2011

לשנה שנסתיימה ביום 31.12.2011

(מבוקר)			
על בסיס קבוצתי			
סך הכל	אחר	לפי עומק הפיגור	על בסיס פרטני
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
648	60	4	584
(565)	(121)	-	(444)
314	318	-	(4)
(251)	197	-	(448)
397	257	4	136
36	(10)	-	46
(180)	(37)	-	(143)
90	32	-	58
(90)	(5)	-	(85)
343	242	4	97

יתרת ההפרשה ליום 31.12.2010

השלכות בגין יישום ההוראות החדשות*:

- מחיקות חשבונאיות נטו, שהוכרו ביום 1.1.2011
- שינויים אחרים בהפרשה

סה"כ שינויים ליום 1.1.2011*

יתרת ההפרשה ליום 1 בינואר 2011

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת ההפרשה לסוף השנה

* נדקפו להון העצמי

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירים אשראי חוץ מאזניים.

2. הרכב ההפרשה להפסדי אשראי

ליום 30 בספטמבר 2012				
(לא מבוקר)				
על בסיס קבוצתי*				
סך הכל	אחר	לפי עומק הפיגור	על בסיס פרטני	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
333	231	4	98	בגין אשראי לציבור
-	-	-	-	בגין חובות שאינם אשראי לציבור
22	20	-	2	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים**
355	251	4	100	סך הכל הפרשות להפסדי אשראי
ליום 30 בספטמבר 2011				
(לא מבוקר)				
על בסיס קבוצתי*				
סך הכל	אחר	לפי עומק הפיגור	על בסיס פרטני	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
322	217	5	100	בגין אשראי לציבור
-	-	-	-	בגין חובות שאינם אשראי לציבור
22	21	-	1	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים**
344	238	5	101	סך הכל הפרשות להפסדי אשראי
ליום 31 בדצמבר 2011				
(מבוקר)				
על בסיס קבוצתי*				
סך הכל	אחר	לפי עומק הפיגור	על בסיס פרטני	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
320	221	4	95	בגין אשראי לציבור
-	-	-	-	בגין חובות שאינם אשראי לציבור
23	21	-	2	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים**
343	242	4	97	סך הכל הפרשות להפסדי אשראי

* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

** נכלל בהתחייבויות אחרות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ה. פרטים נוספים על הלוואות לדיור ואופן חישוב ההפרשה להפסדי אשראי

ליום 30 בספטמבר 2012						
(לא מבוקר)						
הלוואות לדיור				יתרת הפרשה להפסדי אשראי		
פגומות או בפיגור העולה על 90 יום ⁽²⁾				אחרת		
יתרת חוב רשומה ^{(5)(4)*}	סכום בפיגור ⁽³⁾	יתרת חוב רשומה	לפי עומק הפיגור	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,404	3	17	4	6	-	10
15	-	-	-	-	-	-
2,419	3	17	4	6	-	10

הלוואות לדיור⁽¹⁾
הלוואות אחרות
סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2012						
(לא מבוקר)						
הלוואות לדיור				יתרת הפרשה להפסדי אשראי		
פגומות או בפיגור העולה על 90 יום ⁽²⁾				אחרת		
יתרת חוב רשומה ^{(5)(4)*}	סכום בפיגור ⁽³⁾	יתרת חוב רשומה	לפי עומק הפיגור	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,062	3	15	5	2	-	7
15	1	-	-	-	-	-
2,077	4	15	5	2	-	7

הלוואות לדיור⁽¹⁾
הלוואות אחרות
סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2012						
(לא מבוקר)						
הלוואות לדיור				יתרת הפרשה להפסדי אשראי		
פגומות או בפיגור העולה על 90 יום ⁽²⁾				אחרת		
יתרת חוב רשומה ^{(5)(4)*}	סכום בפיגור ⁽³⁾	יתרת חוב רשומה	לפי עומק הפיגור	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,087	3	16	4	4	-	8
16	-	-	-	-	-	-
2,103	3	16	4	4	-	8

הלוואות לדיור⁽¹⁾
הלוואות אחרות
סך הכל

הערה:

1. הלוואות לדיור שעל פי הוראות בנק ישראל קיימת חובה לערוך בגיבן הפרשות להפסדי אשראי לפי "עומק הפיגור".
  2. הלוואות בפיגור, פגומות, והלוואות בפיגור העולה על שלושה חודשים.
  3. כולל ריבית על סכום הפיגור.
  4. מזה הלוואות לדיור בריבית משתנה בסך 1,920 מיליוני ש"ח (30.9.2011 - 1,604 מיליוני ש"ח; 31.12.2011 - 1,641 מיליוני ש"ח).
  5. מזה: הלוואות לכל מטרה בבטחון דירת מגורים בסך של 226 מיליוני ש"ח (30.9.2011 - 163 מיליוני ש"ח, 31.12.2011 - 178 מיליוני ש"ח)
- * מזה יתרות בסך של 69 מיליוני ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בתהליכי בניה. הלוואות אלו סווגו לענף הבינוי והנדל"ן (30.9.2011 - 49 מיליוני ש"ח; 31.12.2011 - 63 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 4 - הלימות ההון

א. כללי

נתוני הלימות ההון חושבו בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 203 - 201, ולפי הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 206 ו- 208 (להלן: "כללי באזל 2").

ב. יחס הלימות ההון

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2011	2011	2012
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,674	1,711	1,729
614	610	761
2,288	2,321	2,490
15,262	14,840 ⁽¹⁾	15,428
163	148	154
1,913	1,899	1,942
17,338	16,887	17,524
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2011	2011	2012
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אחוזים	אחוזים	אחוזים
9.7	10.1 ⁽¹⁾	9.9
13.2	13.7 ⁽¹⁾	14.2
9.0	9.0	9.0

1. הון לצורך חישוב יחס ההון

הון ברובד הראשון, לאחר ניכויים
הון ברובד השני, לאחר ניכויים
סה"כ הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי
סיכונים שוק
סיכון תפעולי
סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

- יחס הון ברובד הראשון לרכיבי סיכון
- יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
- יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

(1) הוצג מחדש-הבנק תאם בדרך של הצגה מחדש את יחס ההון לרכיבי סיכון ליום 30.9.2011 בכדי לשקף תיקון בסוג פקדונות הציבור בניירות ערך מסוימים. התיקון הגדיל את נכסי סיכון האשראי ליום 30.9.2011 - בסך של 81 מיליון ש"ח והקטין את יחס הלימות ההון ברובד הראשון, ליום 30.9.2011 - בשיעור של כ- 0.1.

ביאור 5 - השקעות בחברות מוחזקות

ביום 1 בינואר 2012 נכנס לתוקף הסכם למיזוג סטטוטורי, שנחתם ביום 19.12.2011 בין מרכנתיל שוקי הון בע"מ (להלן: "החברה", שהוחזקה עד לאותו מועד על ידי הבנק בשיעור של 100%), לבין "תכלית דיסקונט - ניהול תיקים בע"מ" (להלן: "תכלית", חברה בת של החברה האם), במסגרתו מוזגה פעילות החברה לתוך "תכלית", בתמורה להנפקת 31% מהון המניות של "תכלית" לבנק. עם ביצוע המיזוג חדלה החברה להתקיים ומניותיה התבטלו. לאור האמור לעיל, נגרעה החברה מהדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק. להלן תמצית נתונים כספיים של החברה שנגרעה:

מיליוני ש"ח

6	סך הכל נכסים למועד המיזוג (1.1.2012)
-	תרומת החברה לרווח - בתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30.9.2011
-	תרומת החברה לרווח - בשנת 2011

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - מידע על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(בלתי מבוקר)

30 בספטמבר 2012						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים**	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
3,681	-	159	1,024	253	2,245	נכסים
5,216	12	-	47	2,368	2,789	מזומנים ופקדונות בבנקים
16,433	-	305	1,072	2,390	12,666	ניירות ערך
5	3	-	-	2	-	אשראי לציבור, נטו
457	457	-	-	-	-	השקעה בחברות כלולות
21	6	3	1	8	3	בניינים וציוד
282	18	4	-	-	260	נכסים בגין מכשירים נגזרים
26,095	496	471	2,144	5,021	17,963	נכסים אחרים
						סך הכל נכסים
						התחייבויות
21,946	-	706	2,017	3,167	16,056	פקדונות הציבור
164	-	9	40	-	115	פקדונות מבנקים
169	-	-	35	-	134	פקדונות הממשלה
923	-	-	-	923	-	כתבי התחייבות נדחים
218	6	85	11	114	2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
884	24	15	22	18	805	התחייבויות אחרות
24,304	30	815	2,125	4,222	17,112	סך הכל התחייבויות
1,791	466	(344)	19	799	851	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	360	38	113	(511)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(25)	-	25	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
1,791	466	16	32	912	365	סך הכל כללי
-	-	-	(39)	-	39	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהיוון)
-	-	-	(1)	-	1	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהיוון)

* כולל צמודי מטבע חוץ.

** לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - מידע על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(בלתי מבוקר)

30 בספטמבר 2011						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים**	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
						נכסים
4,596	-	184	942	252	3,218	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,803	19	-	81	2,492	1,211	ניירות ערך
15,231	-	374	968	2,432	11,457	אשראי לציבור, נטו
467	467	-	-	-	-	בניינים וציוד
32	12	2	14	3	1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
247	33	2	-	-	212	נכסים אחרים
24,376	531	562	2,005	5,179	16,099	סך הכל נכסים
						התחייבויות
20,364	-	709	1,800	3,221	14,634	פקדונות הציבור
188	-	8	41	-	139	פקדונות מבנקים
157	-	-	35	-	122	פקדונות הממשלה
914	-	-	-	914	-	כתבי התחייבות נדחים
239	12	68	18	140	1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
803	39	2	3	21	738	התחייבויות אחרות
22,665	51	787	1,897	4,296	15,634	סך הכל התחייבויות
1,711	480	(225)	108	883	465	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	211	(62)	(131)	(18)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(30)	-	30	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	2	-	-	-	(2)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
1,711	482	(14)	16	752	475	סך הכל כללי
-	-	-	(47)	-	47	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהיוון)
-	3	-	1	-	(4)	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהיוון)

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - מידע על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(מבוקר)

31 בדצמבר 2011						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים**	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
3,548	-	218	1,005	326	1,999	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,037	15	-	65	2,401	2,556	יירות ערך
15,716	-	361	999	2,430	11,926	אשראי לציבור, נטו
466	466	-	-	-	-	בניינים וציוד
27	8	1	15	3	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
245	12	-	-	-	233	נכסים אחרים
25,039	501	580	2,084	5,160	16,714	סך הכל נכסים
התחייבויות						
20,981	-	735	1,900	3,109	15,237	פקדונות הציבור
148	-	9	40	-	99	פקדונות מבנקים
157	-	-	34	-	123	פקדונות הממשלה
915	-	-	-	915	-	כתבי התחייבות נדחים
244	8	80	22	133	1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
830	22	1	11	17	779	התחייבויות אחרות
23,275	30	825	2,007	4,174	16,239	סך הכל התחייבויות
1,764	471	(245)	77	986	475	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	289	(25)	(147)	(117)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(27)	-	27	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	1	-	-	-	(1)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
1,764	472	44	25	839	384	סך הכל כללי
-	-	-	(44)	-	44	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהיוון)
-	3	-	(1)	-	(2)	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהיוון)

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

30 בספטמבר 2012		30 בספטמבר 2011		31 בדצמבר 2011	
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	
הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת החוזה ⁽¹⁾
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח)					
105	-	108	-	126	-
אשראי תעודות					
431	7	480	6	492	7
ערבויות להבטחת אשראי					
916	1	882	1	834	1
ערבויות לרוכשי דירות					
638	5	635	3	627	5
ערבויות והתחייבויות אחרות					
495	1	476	1	455	1
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו*					
934	3	1,065	4	1,034	4
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו					
1,059	1	1,018	1	1,136	1
התחייבויות להוצאת ערבויות					
893	4	923	6	1,031	4
התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן					

* מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי ניתנות לביטול בכל עת - ללא תנאי.
(1) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

(1) קיימות התחייבויות והתקשרויות אחרות לתאריך המאזן כדלקמן: (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2012		30 בספטמבר 2011		31 בדצמבר 2011	
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	
27	24	29	151	27	151
התקשרות להשקעה בבנינים וציוד					
176	148	151	148	176	148
חוזי שכירות לזמן ארוך					
להלן פירוט דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות:					
19	15	16	15	19	15
שנה ראשונה					
17	15	16	15	17	15
שנה שנייה					
16	15	15	15	16	15
שנה שלישית					
16	13	14	13	16	13
שנה רביעית					
16	13	13	13	16	13
שנה חמישית					
92	77	77	77	92	77
שנה שישית ואילך					
176	148	151	148	176	148
סך הכל דמי שכירות לתשלום					

(2) בנוסף לאמור לעיל, חלק מסניפי הבנק נמצאים במבנים השכורים בשכירות מוגנת. דמי השכירות לתשלום בשנה הקרובה, מסתכמים בכ- 0.4 מיליון ש"ח (30.9.2011 - 0.5 מיליון ש"ח; 31.12.2011 - 0.4 מיליון ש"ח).

(3) הבנק התקשר בהסכמים להשקעה בשש קרנות הון סיכון. ההתחייבות העתידית המכסימלית של הבנק להשקעה בקרנות אלו, מעבר להשקעה שבוצעה עד ליום המאזן, מסתכמת בכ- 4 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2011 - 31 בדצמבר 2011 - 7 מיליון ש"ח).

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

(4) במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות, בנושאים שונים. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החבות שתגרם לבנק כתוצאה מהתובענות האמורות. סכום החשיפה המכסימלי הנוסף - בשל כלל התובענות שהוגשו נגד הבנק, כאמור לעיל, בנושאים שונים, שהתממשותן אפשרית - מסתכם ליום 30 בספטמבר 2012 בסך של כ- 12 מיליון ש"ח. בתקופת הדוח לא חלו התפתחויות משמעותיות בתובענות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק, בכפוף לאמור להלן:

- בביאור 18 ג' (6) (א') בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011, תוארה תביעה (ובקשה להכיר בה כ"תובענה ייצוגית) שהוגשה ביום 28 בינואר 2002 כנגד הבנק - על ידי אחד מלקוחותיו בגין נזקים שנגרמו לו, לטענתו, בשל השיטה לרישום המחאות דחיות שהגיעו לפרעון בחשבונות העובר ושכ, הנהוגה בבנק.

לטענת הלקוח קיימות שיטות אלטרנטיביות שעלותן נמוכה יותר. לפיכך, השיטה שהועדפה על ידי הבנק מהווה "הטעיה" והסבה לו "עלויות מיותרות". ביום 21 ביוני 2012 פסק בית המשפט העליון כי הבנק נהג כשורה ומסר ללקוח את מלוא המידע הרלוונטי, ולפיכך לא נגרמה כל הטעיה ללקוח. כן קבע בית המשפט כי הנוהג הקיים בבנק מגלם תועלת רלוונטית ללקוח. לפיכך, דחה בית המשפט את תביעת הלקוח ואת הבקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית.

- בביאור 18 ג' (6) (ב') בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011, תוארה תביעה שהוגשה ביום 19 ביוני 2006 כנגד עשרה תאגידים בנקאיים (ובכללם הבנק), ונתבעים אחרים - ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית - שהועלתה על ידי שמונה תובעים, בגין נזקים שגרמו להם, לכאורה, הנתבעים במהלך טיפולם בבקשות "עיקולי צד ג'", שנמסרו להם על ידי התובעים (באמצעות לשכת ההוצאה לפועל). ביום 29.3.2012 הגישו התובעים לבית המשפט: "בקשה מוסכמת להסתלקות מהבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית". לאור האמור לעיל, החליט בית המשפט בתאריך 22.4.2012 לדחות את הבקשה לאישור התביעה, כתובענה ייצוגית. בנוסף, חזרו בהם התובעים ביום 29.3.2012 גם מתביעותיהם האישיות.

לפרטים נוספים באשר לתביעות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק, ראה ביאור 18 ג' (6) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011.

(5) התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נוספות של הבנק פורטו בבאור 18 ג' בדוחות הכספיים ליום 31.12.2011.

ביאור 8 - מיסים

בעקבות התכנית לצמצום הגירעון שאישרה הממשלה ביום 30 ביולי 2011, הכוללת צעדים בתחום הפיסקאלי, אישרה הכנסת חוקים המיישמים את החלטות הממשלה, כדלקמן:

- ביום 6 באוגוסט 2012 אושר החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012 המעדכן, בין היתר, את שיעור הביטוח הלאומי המוטל על מעסיקים בגין תשלומי שכר, החל מחודש ינואר 2013: מ - 5.9%, ל - 6.8% (בשנים 2014 ו - 2015, יעלה שיעור זה ל - 7%, ו - 7.5%, בהתאמה).
- ביום 30 באוגוסט 2012 פורסם צו ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ב - 2012, לפיו עודכנו שיעורי מס השכר ומס הרווח החלים על מוסדות כספיים, החל מיום 1.9.12, בשיעור של 1% ל-17%. בעקבות תיקון זה עודכן שיעור המס הסטטורי החל על מוסדות כספיים מ-35.3%, ל-35.9%.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 8 - מיסים (המשך)

לפיכך, עדכן הבנק בתקופת הדוח את שיעורי המס העתידיים לפיהם מחושבות ההפרשות למסים נדחים בדוחות הכספיים. עדכון ההפרשות למסים נדחים כאמור, הקטין את הוצאות המס בתקופות שנסתיימו ביום 30.9.2012 בסך של כ - 5 מיליון ש"ח. מאידך, בעקבות העליה בשיעורי מס השכר והביטוח הלאומי, כאמור, עודכנו בתקופת הדוח ההפרשות בגין התחייבויות הבנק לתשלום זכויות עובדים מסוימות, שמימושן מתחייב בתשלום מס שכר. עדכון ההפרשות כאמור, הגדיל את התחייבויות הבנק בנושא זה, ליום 30.9.2012, בסך של כ - 5 מיליון ש"ח.

ביאור 9 - מכשירים נגזרים

1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2012				
(בלתי מבוקר)				
חוזי ריבית	חוזי מטבע	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	חוזי ריבית
שקל-מדד	במטבע חוץ	חוץ		
611	-	489	-	-
-	-	12	-	-
-	-	57	-	-
-	762	1,363	-	-
611	762	1,921	-	-
-	-	-	35	-
-	-	6	384	-
-	-	6	384	-
-	-	4	-	-
-	-	4	-	-
-	-	20	768	35
-	-	247	-	-

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM^{2,1}

חוזי Forward

חוזי אופציה לא סחירים⁴:

• אופציות שנכתבו

• אופציות שנקנו

Swaps³

סה"כ נגזרים ALM

2. נגזרים אחרים¹

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:

• אופציות שנכתבו

• אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים:

• אופציות שנכתבו

• אופציות שנקנו

סה"כ נגזרים אחרים

3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM^{2,1}

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

2. נגזרים אחרים¹

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

הערות:

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

3. מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית בהם הסכים הבנק לשלם שיעור ריבית קבוע: 660 מיליון ש"ח.

4. כולל יתרת ערך נקוב של "מכשירים נגזרים משוכצים" שהופרדו מ"החוזים המארחים".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - מכשירים נגזרים (המשך)

1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 בספטמבר 2011				
(בלתי מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			במטבע חוץ	שקל-מדד
-	-	404	-	325
-	-	1	-	-
-	3	58	-	-
-	-	1,329	552	-
-	3	1,792	552	325
63	-	-	-	-
-	552	179	-	-
-	552	179	-	-
-	-	29	-	-
-	-	31	-	-
63	1,104	418	-	-
-	-	347	-	-

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM^{2,1}

חוזי Forward

חוזי אופציה לא סחירים⁴:

- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו

³Swaps

סה"כ נגזרים ALM

2. נגזרים אחרים¹

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:

- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים:

- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו

סה"כ נגזרים אחרים

3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM^{2,1}

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

2. נגזרים אחרים¹

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

הערות:

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית בהם הסכים הבנק לשלם שיעור ריבית קבוע: 534 מיליון ש"ח.
4. כולל יתרת ערך נקוב של "מכשירים נגזרים משובצים" שהופרדו מ"החוזים המארחים".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - מכשירים נגזרים (המשך)

1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2011				
(מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			במטבע חוץ	שקל-מדד
-	-	258	-	324
-	-	1	-	-
-	-	58	-	-
-	-	1,328	544	-
-	-	1,645	544	324
93	-	-	-	-
-	365	534	-	-
-	365	534	-	-
-	-	62	-	-
-	-	62	-	-
93	730	1,192	-	-
-	-	346	-	-

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM^{2,1}

חוזי Forward

חוזי אופציה לא סחירים⁴:

- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
- Swaps³

סה"כ נגזרים ALM

2. נגזרים אחרים¹

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:

- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
- חוזי אופציה אחרים:
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו

סה"כ נגזרים אחרים

3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM^{2,1}

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

2. נגזרים אחרים¹

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

הערות:

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה - חוזי החלפת שיעורי ריבית, בהם הסכים הבנק לשלם שיעור ריבית קבוע: 544 מיליון ש"ח.
4. כולל יתרת ערך נקוב של "מכשירים נגזרים משוכצים" שהופרדו מ"החוזים המארחים".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - מכשירים נגזרים (המשך)

2. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, במאוחד (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2012					שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ¹
(בלתי מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
3	10	-	15	28	בניכוי הסכמי קיזוז
-	1	-	2	3	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ²
3	9	-	13	25	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ³
-	38	-	135	173	סה"כ סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3	47	-	148	198	
30 בספטמבר 2011					
(בלתי מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
10	14	-	22	46	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ¹
1	2	-	6	9	בניכוי הסכמי קיזוז
9	12	-	16	37	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ²
11	205	-	66	282	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ³
20	217	-	82	319	סה"כ סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
31 בדצמבר 2011					
(מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
9	8	-	22	39	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ¹
-	2	-	5	7	בניכוי הסכמי קיזוז
9	6	-	17	32	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ²
-	27	-	134	161	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ³
9	33	-	151	193	סה"כ סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

הערות:

- מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משוברים בסך 7 מיליון ש"ח (30.9.2011 - 8 מיליון ש"ח; 31.12.2011 - 8 מיליון ש"ח).
- מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 18 מיליון ש"ח (30.9.2011 - 29 מיליון ש"ח; 31.12.2011 - 24 מיליון ש"ח) ויתרה בסך 3 מיליון ש"ח בגין מכשירים נגזרים משוברים, שלא יוחסו למכשיר פיננסי (30.9.2011 - 3 מיליון ש"ח; 31.12.2011 - 3 מיליון ש"ח).
- סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לוה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - מכשירים נגזרים (המשך)

3. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים במאוחד (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2012					
(בלתי מבוקר)					
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל 5 שנים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ	
-	509	102	-	611	חוזי ריבית:
26	203	127	406	762	• שקל - מדד
1,343	203	185	457	2,188	• מטבע חוץ
765	1	2	-	768	חוזי מטבע חוץ
35	-	-	-	35	חוזים בגין מניות
2,169	916	416	863	4,364	חוזי סחורות ואחרים
2,991	725	77	811	4,604	סה"כ
3,387	591	75	821	4,874	30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)
					31 בדצמבר 2011 (מבוקר)

30 בספטמבר 2011 (בלתי מבוקר)

31 בדצמבר 2011 (מבוקר)

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי, המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי, לפי הערכת ההנהלה.

אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן (המשך)

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

(1) מכשירים פיננסיים סחירים: ניירות ערך וכתבי התחייבויות נדחים - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים):

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים בריבית קבועה, נקבע בדרך כלל, על ידי היוון תזרים מזומן עתידי לפי שיעורי הריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח, כמפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי. קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו לפי שיעורי ריבית בהן נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגלום בהם. בכל מקרה שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של יתרת הפקדונות וכתבי ההתחייבות נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן - בהתבסס על פרמטרים, כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון. בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה - נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות. השווי ההוגן של כתבי התחייבות נדחים הנסחרים בשוק פעיל מבוסס על מחירי השוק של אותם כתבי התחייבות למועד הדיווח.

פקדונות הציבור כוללים "תכניות חסכון" המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית. על פי הנסיון שנצבר בבנק - חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי בניכוי "קנס פרעון מוקדם". תזרימי המזומנים הצפויים בגין תכניות החסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תכניות.

(3) מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

השווי ההוגן בגין יתרות של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגות סיכון אשראי ובגין התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיתות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת ולוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן (המשך)

ג. מידע לגבי המכשירים הפיננסיים (במאחד)

30 בספטמבר 2012				
(בלתי מבוקר)				
יתרה במאזן	שווי הוגן	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 3 ⁽³⁾	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,681	2,327	-	1,381	3,708
5,216	4,988	231	-	5,219
16,433	181	4	16,410	16,595
24	6	9	9	24
2	-	-	2	2
61	-	-	61	61
25,417	7,502	244	17,863	21,609
(3)	-	(1)	(2)	(3)
**25,414	7,502	243	17,861	25,606
התחייבויות פיננסיות				
21,946	-	14,261	7,847	22,108
164	-	164	-	164
169	-	135	41	176
923	222	3	737	962
221	6	101	114	221
537	-	-	537	537
23,960	228	14,664	9,276	24,168
(3)	-	(3)	-	(3)
**23,957	228	14,661	9,276	24,165
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
14	14	14	14	14

הערות:

(1) הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".

(2) הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.

(3) הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.

* לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן- ראה ביאור 2.

** מזה נכסים בסך 7,498 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 3,871 מיליון ש"ח, שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן (המשך)

ג. מידע לגבי המכשירים הפיננסיים (במאחד) (המשך)

30 בספטמבר 2011				
(בלתי מבוקר)				
יתרה	שווי הוגן	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 3 ⁽³⁾	סך הכל
במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾			
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מזומנים ופקדונות בבנקים	4,596	-	1,327	4,617
ניירות ערך**	3,803	206	-	3,803
אשראי לציבור, נטו	15,231	5	15,006	15,154
נכסים בגין מכשירים נגזרים	*41	17	8	41
נכסים פיננסיים אחרים	43	-	43	43
	23,714	228	16,384	23,658
השפעת הסכמי קיזוז	(9)	(2)	(6)	(9)
סך הכל נכסים פיננסיים	***23,705	226	16,378	23,649
התחייבויות פיננסיות				
פקדונות הציבור	20,364	-	13,799	20,493
פקדונות מבנקים	188	-	188	188
פקדונות הממשלה	157	-	123	163
כתבי התחייבות נדחים	914	317	609	933
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	*248	16	140	248
התחייבויות פיננסיות אחרות	478	-	478	478
	22,349	333	14,209	22,503
השפעת הסכמי קיזוז	(9)	(1)	(8)	(9)
סך כל התחייבויות פיננסיות	*** 22,340	332	14,201	22,494
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	14		14	14

הערות:

- (1) הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
- (2) הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
- (3) הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.

* הוצג מחדש.

** לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן- ראה ביאור 2.

*** מזה נכסים בסך 7,297 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 3,458 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן (המשך)

ג. מידע לגבי המכשירים הפיננסיים (במאחד) (המשך)

31 בדצמבר 2011				
(מבוקר)				
יתרה במאזן	שווי הוגן			
רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 3 ⁽³⁾	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3,548	2,159	-	1,405	3,564
5,037	4,849	188	-	5,037
15,716	175	5	15,605	15,785
*34	16	12	6	34
44	-	-	44	44
24,379	7,199	205	17,060	24,464
(7)	-	(3)	(4)	(7)
***24,372	7,199	202	17,056	24,457
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך**				
אשראי לציבור				
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
נכסים פיננסיים אחרים				
השפעת הסכמי קיזוז				
סך הכל נכסים פיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
20,981	-	13,661	7,457	21,118
148	-	148	-	148
157	-	123	42	165
915	325	32	582	939
*251	16	102	133	251
493	-	-	493	493
22,945	341	14,066	8,707	23,114
(7)	-	(7)	-	(7)
*** 22,938	341	14,059	8,707	23,107
השפעת הסכמי קיזוז				
סך כל התחייבויות פיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי ¹³				
13			13	13

הערות:

- (1) הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
 (2) הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
 (3) הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.

* הוצג מחדש.

** לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן- ראה ביאור 2.

*** מזה נכסים בסך 7,432 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 3,689 מיליון ש"ח, שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן (המשך)

ד. מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2012

(לא מבוקר)

מדידות שווי הוגן המתבססות על				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיצוז	יתרה מאזנית
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
78	-	-	-	78
3,760	-	-	-	3,760
906	188	-	-	1,094
13	4	-	-	17
6	27	-	-	33
4,685	219	-	-	4,904
181	-	-	-	181
-	4	-	-	4
181	4	-	-	185
-	-	5	-	5
-	8	4	2	10
6	-	-	-	6
-	1	-	1	-
6	9	9	3	21
4,950	232	9	3	5,188

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך זמינים למכירה

• אגרות חוב - ממשלתיות

- אחרות

ניירות ערך למסחר

• אגרות חוב - ממשלתיות

- אחרות

סך הכל ניירות ערך

• אשראי לציבור - בגין השאלת ניירות ערך

- בגין נגזרים משובצים

סה"כ אשראי לציבור

נכסים בגין מכשירים נגזרים:

• חוזי ריבית - שקל מדד

• חוזי מטבע חוץ

• חוזים בגין מניות

• חוזי סחורות

סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים

סך הכל נכסים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:

• חוזי ריבית:

- שקל מדד

- במטבע חוץ

• חוזי מטבע חוץ

• חוזים בגין מניות

• חוזי סחורות

סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן (המשך)

ד. מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 בספטמבר 2011				
(לא מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המתבססות על				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	יתרה מאזנית
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
18	-	-	-	18
2,700	-	-	-	2,700
871	122	-	-	993
26	*11	-	-	37
-	*54	-	-	54
3,597	187	-	-	3,784
*143	-	-	-	143
-	5	-	-	5
143	5	-	-	148
-	-	-	-	-
3	*14	*7	5	19
13	-	-	1	12
-	*2	*1	3	-
16	17	8	9	32
3,774	209	8	9	3,982
-	-	3	-	3
-	69	-	-	69
3	20	137	5	155
13	-	-	1	12
-	3	-	3	-
16	92	140	9	239

מזומנים ופקדונות בבנקים	
ניירות ערך זמינים למכירה	
• אגרות חוב - ממשלתיות	
- אחרות	
ניירות ערך למסחר	
• אגרות חוב - ממשלתיות	
- אחרות	
סך הכל ניירות ערך	
• אשראי לציבור- בגין השאלת ניירות ערך	
- בגין נגזרים משובצים	
סה"כ אשראי לציבור	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:	
• חוזי ריבית:	
- שקל מדד	
- במטבע חוץ	
• חוזי מטבע חוץ	
• חוזים בגין מניות	
• חוזי סחורות	
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים	
סך הכל נכסים	
התחייבויות	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:	
• חוזי ריבית:	
- שקל מדד	
- במטבע חוץ	
• חוזי מטבע חוץ	
• חוזים בגין מניות	
• חוזי סחורות	
סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	

* סווג מחדש (ראה סעיף 1' להלן).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן (המשך)

ד. מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2011				
מדירות שווי הוגן המתבססות על				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיצוז	יתרה מאזנית
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
104	-	-	-	104
4,003	-	-	-	4,003
829	124	-	-	953
17	*6	-	-	23
-	*43	-	-	43
4,849	173	-	-	5,022
*175	-	-	-	175
-	5	-	-	5
175	5	-	-	180
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
8	*9	*4	2	19
8	-	-	-	8
-	*3	*2	5	-
16	12	6	7	27
5,144	190	6	7	5,333
נכסים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך זמינים למכירה				
• אגרות חוב - ממשלתיות				
- אחרות				
ניירות ערך למסחר				
• אגרות חוב - ממשלתיות				
- אחרות				
סך הכל ניירות ערך				
אשראי לציבור - השאלת ניירות ערך				
- נגזרים משובצים				
סך הכל אשראי לציבור				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
• חוזי ריבית:				
- שקל מדד				
- במטבע חוץ				
• חוזי מטבע חוץ				
• חוזים בגין מניות				
• חוזי סחורות				
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים				
סך הכל נכסים				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
• חוזי ריבית:				
- שקל מדד				
- במטבע חוץ				
• חוזי מטבע חוץ				
• חוזים בגין מניות				
• חוזי סחורות				
סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				

* סווג מחדש (ראה סעיף ו' להלן).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן (המשך)

ה. שינויים במכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים שמומשו וטרם מומשו	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שטרם מומשו*
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(4)	4	5	5	4
(129)	14	1	(114)	14
(133)	18	6	(109)	18

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו*
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	(3)	-	(3)	(3)
(145)	7	1	(137)	6
(145)	4	1	(140)	3

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011				
(מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת השנה	רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו	סילוקים	שווי הוגן לסוף השנה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו*
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	(4)	-	(4)	(4)
(145)	15	1	(129)	14
(145)	11	1	(133)	10

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

* בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן (המשך)

ה. שינויים במכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012

(לא מבוקר)

שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים שמומשו וטרם מומשו*	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שטרם מומשו*
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(3)	5	3	5	5
(117)	3	-	(114)	3
(120)	8	3	(109)	8

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011

(לא מבוקר)

שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו*
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1	(4)	-	(3)	(4)
(139)	2	-	(137)	2
(138)	(2)	-	(140)	(2)

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

ו. העברות בין רמות במדרג השווי ההוגן

בהתאם להבהרות שפורסמו על ידי בנק ישראל שינה הבנק בתקופת הדוח את דירוגם של מכשירים נגזרים מסוימים, ששווי ההוגן ליום 30.9.2012 מסתכם בסך של 4 מיליון ש"ח (30.9.2011 - 8 מיליון ש"ח, 31.12.2011 - 6 מיליון ש"ח), מ"רמה 2", ל"רמה 3" - מכיוון שחישוב מרכיב סיכון האשראי בגינם מבוסס על נתונים שאינם נצפים.

מידע לגבי יתרות השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים האמורים, לאחר הסיווג כאמור, נכלל בסעיף ד' לעיל. עם זאת, בהעדר נתונים זמינים לא ניתן היה לכלול את השינויים התקופתיים בשוויים ההוגן של מכשירים אלה בסעיף ה' לעיל.

* בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן (המשך)

ז. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שאינו על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2012					
(לא מבוקר)					
רווח (הפסד)					
מדידות השווי ההוגן המתבססות על					
למשנה חודשים שנסתיימו בתקופה	למשנה חודשים שנסתיימו בתקופה	סך הכל	"רמה" 3	"רמה" 2	"רמה" 1
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(1)	(2)	112	112	-	-
(2)	-	12	-	12	-
(3)	(2)	124	112	12	-

אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

ניירות ערך

30 בספטמבר 2011					
(לא מבוקר)					
רווח (הפסד)					
מדידות השווי ההוגן המתבססות על					
למשנה חודשים שנסתיימו בתקופה	למשנה חודשים שנסתיימו בתקופה	סך הכל	"רמה" 3	"רמה" 2	"רמה" 1
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1	(1)	39	39	-	-
-	-	19	-	19	-
1	(1)	58	39	19	-

אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

ניירות ערך

ח. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3".

1. מידע כמותי

30 בספטמבר 2012					
(לא מבוקר)					
מידע כמותי	טווח %	ממוצע *	שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים
			112	ציטוט שווי הוגן	אמדן שווי הבטוחה
					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
			5	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה **
2.26	2.07-2.51				חוזי ריבית - שקל מדד
1.77	1.77-1.77		(114)	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה **
					חוזי מטבע חוץ

2. מידע איכותי

עקום "ציפיות האינפלציה" לשנה הקרובה הינו הנתון הלא נצפה המשמעותי המשמש במדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים.

עליה בתחזית האינפלציה תגרום לירידה בשווי ההוגן של התחייבות צמודה למדד בגין מכשיר פיננסי נגזר (ולעליית השווי ההוגן של נכס צמוד למדד) - ולהיפך.

* ממוצע משוקלל
** עד שנה

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 11 - הכנסות והוצאות ריבית

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)
(בלתי מבוקר)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
*2011	2012	*2011	2012	
א. הכנסות ריבית				
773	770	265	259	מאשראי לציבור
38	31	25	13	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
25	19	8	6	מפקדונות בבנקים
142	143	32	49	מאגרות חוב
1	1	-	1	מנכסים אחרים
979	964	330	328	סך כל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית				
(385)	(364)	(133)	(124)	על פקדונות הציבור
(4)	(4)	(2)	(1)	על פקדונות הממשלה
(3)	(2)	(1)	(1)	על פקדונות מבנקים
(46)	(51)	(14)	(17)	על כתבי התחייבות נדחים
(438)	(421)	(150)	(143)	סך כל הוצאות הריבית
541	543	180	185	סך כל הכנסות הריבית, נטו
ג. פרוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב				
-	4	-	3	מוחזקות לפדיון
140	138	32	46	זמינות למכירה
2	1	-	-	למסחר
142	143	32	49	סך כל הכנסות ריבית מאגרות חוב

* סווג מחדש. בגין יישום מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד - ראה ביאור 1 ד'.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 12 - הכנסות מימון שאינן מריבית

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

(בלתי מבוקר)

לשלושה חודשים שנתיים
ביום 30 בספטמבר

2012 2011* 2012 2011*

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין

פעילויות שאינן למטרות מסחר

הוצאות נטו בגין מכשירים נגזרים **ALM	(5)	(39)	(5)	(50)
רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה	9	7	28	8
הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ***	(1)	(3)	(16)	(4)
הפרשי שער, נטו	(10)	-	(11)	4
דיבידנד ממניות זמינות למכירה	-	-	7	-
הפרשה לירידת ערכן של מניות זמינות למכירה	-	-	(3)	-
סך הכל הוצאות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	(7)	(35)	-	(42)

ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין

פעילויות למטרת מסחר****

רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו*****	1	(1)	4	-
סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר*****	1	(1)	4	-
סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	(6)	(36)	4	(42)

* סוג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד - ראה ביאור 1 ד.
** מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
*** לרבות הפרשות לירידת ערך בסך 16 מיליון ש"ח ו-1 מיליון ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2012 (בתקופות המקבילות אשתקד לא נרשמה ירידת ערך)
**** כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
***** מזה חלק הרווחים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן - 3 מיליון ₪ (ליום 30.9.2011 - 0 מיליון ש"ח).
***** להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר - ראה באור 11.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מידע על מגזרי פעילות

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012							
(בלתי מבוקר)							
משיקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
37	94	24	41	(50)	39	185	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
12	(13)	(9)	(12)	61	(39)	-	- בינמגזרי
49	81	15	29	11	-	185	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	1	-	(7)	(6)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
29	39	6	7	9	(1)	89	עמלות והכנסות אחרות
78	120	21	37	20	(8)	268	סך ההכנסות
10	38	(1)	6	2	(11)	44	רווח נקי (הפסד)
לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2011*							
(בלתי מבוקר)							
משיקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
41	75	17	47	(53)	53	180	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
15	(11)	(6)	(19)	70	(49)	-	- בינמגזרי
56	64	11	28	17	4	180	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	2	(1)	(37)	(36)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
32	35	5	10	10	2	94	עמלות והכנסות אחרות
88	99	16	40	26	(31)	238	סך ההכנסות
17	16	2	9	7	(25)	26	רווח נקי (הפסד)

* סווג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד, ובגין שינוי המבנה הארגוני בבנק - ראה ביאורים 1ד1) ו- 1ד1(3).

הערה:

הנתונים הכלולים בנספח זה, מבוססים בחלקם על הנחות ואומדנים שונים (בעיקר בנושא הקצאת עלויות). בעתיד, לאחר שהמידע המופק מהמערכת יילמד ויונתח לאורך זמן, ייתכן שיחולו שינויים בהנחות ובאומדנים הנ"ל.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012						
(בלתי מבוקר)						
מסך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית
543	118	(156)	125	63	273	120
-	(121)	194	(43)	(21)	(46)	37
543	(3)	38	82	42	227	157
4	(6)	-	10	-	-	-
270	(1)	26	24	15	115	91
817	(10)	64	116	57	342	248
128	(21)	8	25	2	81	33
לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2011*						
(בלתי מבוקר)						
מסך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית
541	138	(147)	133	63	232	122
-	(115)	186	(55)	(19)	(37)	40
541	23	39	78	44	195	162
(42)	(45)	(1)	4	-	-	-
314	35	32	29	15	104	99
813	13	70	111	59	299	261
132	(1)	10	38	10	39	36
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011*						
(מבוקר)						
מסך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית
717	180	(194)	169	90	312	160
-	(157)	245	(68)	(30)	(47)	57
717	23	51	101	60	265	217
(50)	(55)	-	5	-	-	-
407	35	41	37	18	142	134
1,074	3	92	143	78	407	351
162	(14)	12	45	14	55	50

* סווג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד ובגין שינוי במבנה הארגוני בבנק - ראה ביאורים 1 (1) ו- 1 (ד) 1).

הערה:

הנתונים הכלולים בנספח זה, מבוססים בחלקם על הנחות ואומדנים שונים (בעיקר בנושא הקצאת עלויות). בעתיד, לאחר שהמידע המופק מהמערכת יילמד וינתח לאורך זמן, ייתכן שיחולו שינויים בהנחות ובאומדנים הנ"ל.

